

ISSN 1330-3643

HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

PLANOVI RADA

ZA GODINU 2017.

ZAGREB, 2016.

ACADEMIA SCIENTIARUM ET ARTIUM CROATICA

Nakladnik
HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Za nakladnika
akademik Pavao Rudan, glavni tajnik

Urednik
savj. Dobriša Skok

Naklada
300 primjeraka

Tisak
Tiskara Zelina d.d.

ISSN 1330-3643

Tiskano kao rukopis

U ovoj knjizi prikazani su planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2017. godinu i to: njezinih Razreda, znanstvenoistraživačkih jedinica, znanstvenih vijeća, muzejskih i galerijskih jedinica, kabineta, jedinica u sastavu stručnih službi, odbora i drugih tijela Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U V O D

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti svojim se dosadašnjim radom višestruko potvrdila kao najveći autoritet nacije, a to će činiti i ubuduće.

Uloga Akademije jest okupljanje, mobiliziranje, vođenje i predstavljanje znanstvene, stručne i umjetničke elite u svim područjima te provođenje analiza i procjena svih važnih nacionalnih pitanja. Jedna je od važnih uloga Akademije, uz čuvanje nacionalnog identiteta, promicanje jedinstva nacije, a protiv njezine podjele po bilo kojoj osnovi, kao i doprinos društvenom razvoju kroz usmjeravanje najvažnijih procesa u društvu.

Hrvatska akademija i nadalje će održavati kontinuitet aktivnosti u ispunjavanju svoje uloge čuvara najvećih vrijednosti društva te će razina njezina rada i ubuduće biti primjerena najvišoj znanstvenoj i umjetničkoj instituciji u Hrvatskoj, uz poštivanje najviših kriterija kad je posrijedi razina znanja i umjetničkog dosega.

Kao dio Akademijinih redovnih aktivnosti održavat će se: sjednice Akademijinih razreda kao njezinih temeljnih jedinica, zasjedanja Akademijine Skupštine te sjednice Predsjedništva i Uprave Akademije. Time će se ostvarivati ciljevi predviđeni Zakonom o HAZU, Statutom Akademije i Strateškim planom rada. Članovi Akademije i nadalje će raspravljati o aktualnim društvenim pitanjima i Akademijinim organizacijskim pitanjima na tematskim sjednicama.

Akademija će i ubuduće, radi što boljeg promišljanja aktualnih društvenih pitanja, nastojati promicati i unaprjeđivati svoju otvorenost javnosti.

Kao javne tribine za dijalog Akademije s javnošću i nadalje će služiti forumi četvrtkom.

Znanstvena djelatnost Akademije i njezinih članova te umjetničko stvaralaštvo promicat će se brojnim događanjima i skupovima kao što su kongresi, simpoziji, konferencije, znanstveni skupovi, okrugli stolovi, predavanja, predstavljanja knjiga, izložbe i koncerti.

Na znanstvenim i stručnim skupovima obradit će se sve relevantne društvene teme (gospodarstvo, pravo, pravna sigurnost, zdravstvo, poljoprivreda, okoliš, energetika, povijest, jezik, promet i dr.). Isto tako, održavat će se vrhunske umjetničke manifestacije u slikarstvu, kiparstvu,

arhitekturi, glazbi i književnosti. Time će ponovno doći do izražaja multikompetentnost i sinergijske sposobnosti Akademije.

Znanstvena vijeća i odbori Akademije nastavit će okupljati najrelevantnije znanstvenike i stručnjake za pojedine teme iz Akademije i izvan nje.

Nastavit će se održavati okrugli stolovi Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava i tiskati zbornici u okviru edicije Modernizacija prava.

Izdat će se dva broja Glasnika HAZU.

I u 2017. poseban naglasak stavit će se na Dane otvorenih vrata Akademije koji će javnosti dati uvid u rad i postignuća Akademije, njezinih članova te znanstvenoistraživačkih i umjetničko-galerijskih jedinica. U tu već tradicionalnu manifestaciju uključit će se svih 30 jedinica HAZU u Zagrebu, Cavtatu, Dubrovniku, Trstenom, Splitu, Zadru, Rijeci, Puli, Varaždinu, Bjelovaru, Križevcima, Požegi, Vinkovcima, Osijeku i Vukovaru.

Medijima i javnosti predstaviti će se nakladnička djelatnost HAZU u 2016. godini te rad Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a organizirat će se i druženje članova Uprave Akademije i tajnikâ razredâ s predstavnicima medija.

Hrvatska akademija i u 2017. sudjelovati u tradicionalnoj manifestaciji Noć muzeja sa svojim muzejsko-galerijskim jedinicama – Strossmayerovom galerijom starih majstora, Kabinetom grafike, Gliptotekom i Hrvatskim muzejom arhitekture te Knjižnicom.

Akademija će u 2017. obilježiti i nekoliko važnih obljetnica: 400. obljetnicu smrti Fausta Vrančića, 160. obljetnicu rođenja Andrije Mohorovičića, 160. obljetnicu rođenja Ive Vojnovića, 140. obljetnicu rođenja Alberta Bazale, 125. obljetnicu rođenja Ive Andrića, 110. obljetnicu rođenja Ljudevita Jonkea, 100. obljetnicu smrti Frana Supila, 50. obljetnicu donošenja Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika, 25. obljetnicu smrti Brune Bjelinskog, 10. obljetnicu smrti Dragutina Tadijanovića, 10. obljetnicu smrti Vlatka Pavletića i 10. obljetnicu smrti Slavka Mihalića.

Akademija će sudjelovati i u proslavi 175. obljetnice utemeljenja Matice hrvatske i 100. obljetnice osnutka Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Dio svojih aktivnosti Akademija će realizirati koordinacijom i suradnjom s visokim tijelima na državnoj razini, prije svega s Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Ministarstvom kulture, Ministarstvom vanjskih i europskih poslova, Ministarstvom zdravstva,

Ministarstvom rada i mirovinskog sustava, Ministarstvom gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstvom zaštite okoliša i energetike te s drugim ministarstvima.

Hrvatska akademija nastaviti će dobru suradnju i s Hrvatskim saborom, sa saborskim Odborom za obrazovanje, znanost i kulturu te s drugim tijelima Sabora i Vlade, kao i s Uredom predsjednice Republike, s Gradom Zagrebom i uredima drugih gradova te sa sveučilištima, fakultetima, institutima, znanstvenim i umjetničkim organizacijama, udrugama i medijima.

Hrvatska akademija nastaviti će programe međunarodne bilateralne suradnje s više od 30 akademija, kao i svoje aktivno članstvo u asocijacijama: ALLEA-i (All European Academies), EMAN-u (Euro-Mediterranean Academic Network), EASAC-u (European Academies Science Advisory Council), IAP-u (Inter-Academy Panel), IAMP-u (Inter-Academy Medical Panel), DAC-u (Danube Academies Conference) i drugim asocijacijama.

Akademija će posvetiti veliku pozornost suradnji s tijelima Europske unije u područjima znanosti, kulture i umjetnosti, a među Akademijinim prioritetima bit će i prijavljivanje znanstvenih projekata na natječaju u Hrvatskoj i u sklopu strukturnih fondova Europske unije.

Blisku suradnju Akademija će i nadalje održavati s veleposlanstvima stranih država u Hrvatskoj.

Intenzivirati će se i unaprijediti suradnja Akademije sa studentima i učenicima, jednako kao i suradnja s inovatorima i dobitnicima prestižnih nagrada za znanost na međunarodnim natjecanjima.

Izdavačka djelatnost Akademije kao važan segment njezina rada obogatit će se brojnim novim izdanjima uz pomoć Zaklade HAZU i drugih izvora financiranja.

Nastavit će se ciklus predavanja o dobitnicima Nobelovih nagrada za mir, književnost, fiziku, kemiju, fiziologiju ili medicinu i ekonomiju.

U palači HAZU održat će se tradicionalni božićni koncert, kao i drugi prigodni koncerti.

Odbor za zaštitu dobara od nacionalnog interesa, koji je u 2016. objavio ediciju s popisom hrvatskih prirodnih dobara, trebao bi 2017. završiti s radom dovršenjem i objavom edicije s popisom hrvatskih kulturnih dobara. Riječ je o opsežnom i kapitalnom projektu koji se opravdano može nazvati jednim od najvažnijih i najdalekosežnijih Akademijinih pothvata u proteklih stoljeće i pol. Odbor za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i umjetničko-galerijskih jedinica treba nastaviti djelovanje zbog raznih neriješenih situacija, kao što su

ingerencija pojedinih razreda nad multidisciplinskim centrima izvan Zagreba. Svoj rad nastaviti će i Povjerenstvo za promicanje znanosti od nacionalnog značenja.

U 2017. godini potrebno je završiti i Akademijinu ediciju Hrvatska i Europa. Kako bi se i u izdavaštvu išlo ukorak s vremenom, trebalo bi omogućiti elektroničku dostupnost svih Akademijinih izdanja. Planira se i održavanje izložbe knjiga ili časopisa svih akademika u palači HAZU, što bi javnosti zorno i neposredno predstavilo izdavačku produkciju Akademije i njezinih članova.

Bit će potrebno sustavno evaluirati sva dosadašnja pravila za izbor novih članova, regulirati izbor dopisnih članova Akademije iz Hrvatske i razmotriti sadašnje nazive Akademijinih razreda. Ta odgovorna zadaća povjerit će se Odboru za izradu Strategije HAZU.

Akademija će se i nadalje nastojati učinkovito koristiti objekt u svom vlasništvu. Budući da financijske restrikcije postoje na svim razinama, od državnog proračuna do lokalnih razina, nužno je racionalizirati cjelokupno Akademijino poslovanje. U tom smislu trebat će i reaktivirati Odbor za brigu o dobrima Akademije.

Budu li povoljne financijske prilike povoljne, pristupit će se obnovi Strossmayerove galerije.

Potrebno je izboriti se za valoriziranje Akademijinih časopisa pri izboru znanstvenika u znanstveno-nastavna zvanja.

Posebno je važno pitanje suradnja unutar i izvan Akademije, osobito suradnja među znanstvenim vijećima, stoga je potrebno oformiti asocijacije srodnih znanstvenih vijeća te povećati suradnju između znanstvenih vijeća i gospodarstva, suradnju među Akademijinim razredima te suradnju između zavoda i odjela. Nužno je ostvariti dijalog između prirodnih i društvenih znanosti te umjetnosti. Važan je nastavak Akademijine suradnje s hrvatskim sveučilištima, Hrvatskom zakladom za znanost te Nacionalnim vijećem za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj.

Osim foruma četvrtkom predviđa se odabir važnih tema koje bi se tijekom nekoliko mjeseci obradile na više tematskih sjednica. Isto tako planira se održavanje tematskih sjednica Skupštine Akademije koje bi se posvetile nekoj važnoj temi o kojoj bi mogli raspravljati svi zainteresirani članovi Akademije. Potrebno je pokrenuti velike projekte s dugoročnim značenjem koji bi nadživjeli sadašnju generaciju akademika i na neki način trajno obilježili Akademijin rad, poput rječnika suvremenoga hrvatskog jezika ili projekta iz nekog drugog područja.

Dužnost je Akademije meritornim mišljenjima i stavovima aktivno sudjelovati u svim bitnim pitanjima društva. Ona mora dijeliti sudbinu Hrvatske i kao aktivan čimbenik hrvatskog društva prepoznati potrebe sredine u kojoj djeluje.

Svaki akademik i Akademija u cjelini legitimiraju se svojim radom. Akademici su oduvijek njegovali kult rada i zato i danas trebaju biti uzor, poticaj i nadahnuće ostalima u društvu.

U vremenu dezorijentiranosti Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti mora biti čvrsto referentno mjesto koje ima dominantnu vjerodostojnost zahvaljujući utemeljenim argumentima za neki stav. Sukladno svojoj misiji, Akademija će i nadalje usmjeravati procese u društvu i bitno pridonositi stvaranju nove, bolje i naprednije Hrvatske.

Zagreb, 15. studenoga 2016.

Predsjednik Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti

Akademik Zvonko Kusić

Tijekom 2017. godine **glavni tajnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, akademik Pavao Rudan**, nastavit će obnašati dužnost glavnoga tajnika Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te obavljati sve aktivnosti propisane člankom 50. Statuta Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Budući da je u rujnu 2016. godine izabran za predsjednika Euro mediteranske akademske mreže (Euro Mediterranean Academic Network – EMAN), u 2017. godini posvetit će se proširenju aktivnosti i djelovanja EMAN-a. To je neovisna, nevladina i neprofitabilna mreža koja okuplja akademije znanosti mediteranskih zemalja, u kojoj sudjeluju sljedeće zemlje: Albanija, Bosna i Hercegovina, Cipar, Crna Gora, Egipat, Francuska, Grčka, Hrvatska, Izrael, Italija, Jordan, Libanon, Malta, Monako, Maroko, Palestina, Portugal, Senegal, Slovenija, Španjolska i Tunis. Glavni cilj je promocija rasta i koordinacija mediteranskog znanstvenog prostora.

Kako EMAN djeluje u okviru Grupe za međuakademijski razvoj (Groupe pour le développement – GID), kojom upravlja Francuska akademija znanosti, suradnja s tom Akademijom će se intenzivirati.

Svake godine GID-EMAN organiziraju znanstvene konferencije (Parmenides) na kojima se raspravlja o zajedničkim problemima mediteranske regije, a u 2017. godini Parmenides VIII održat će se od 21. do 23. ožujka u Genovi na temu: »Port infrastructure and sustainable development: Reconciling changing commercial port facilities and marina, with the sustainable development of associated cities and smaller islands«.

RAZREDI

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

RAZRED ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Razred za društvene znanosti ima 17 redovitih članova i 15 članova suradnika. Rad Razreda provodit će se na sjednicama, a u narednoj godini predviđa se da će ih se održati devet.

Razred će nastaviti razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na područjima ekonomskih znanosti, povijesnih znanosti (povijest, arheologija), demografije, geografije, filozofije, pravnih znanosti, etnologije i sociologije.

U okviru svojih nadležnosti odobravat će se planovi i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Provodit će se izbori u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost I. Razreda. Članovi će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga, preuzimati pokroviteljstva domaćih ili međunarodnih znanstvenih skupova. Recenzirat će se rukopisi za edicije Razreda, Akademijinih zavoda i vijeća.

U okviru Razreda za društvene znanosti djeluju Zavod za povijesne i društvene znanosti u Zagrebu (u okviru kojeg djeluju Odsjek za povijesne znanosti, Odsjek za arheologiju, Odsjek za etnologiju i Odsjek za ekonomska istraživanja); Zavod za povijesne i društvene znanosti u Rijeci; Zavod za povijesne znanosti u Zadru; Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku; Jadranski zavod u Zagrebu i Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti i njihovu primjenu »Juraj Križanić« u Zagrebu.

Također u okviru Razreda djeluju i: Vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo, Vijeće za mir i ljudska prava, Vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava

Razred će nastaviti stručni nadzor i rad u zavodima interdisciplinarnog karaktera kao što su Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Bjelovaru, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Požegi, Zavod za znanstveni rad u Varaždinu, Zavod za znanstveni rad u Osijeku i Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu.

Izdavačka djelatnost

- 1) Spomenica akademiku Vladimiru Ibleru
- 2) Spomenica akademiku Dušanu Bilandžiću
- 3) Časopis RAD Razreda za društvene znanosti
- 4) Šest knjiga iz nakladničkog niza »Modernizacija prava«

Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić«

Kabinet za pravo, politologiju i sociologiju organizirat će u 20017. čitav niz rasprava na temu EU. EU proživljava teške trenutke i zadaća je Akademije da njezine probleme jasno predoči u javnosti. Planira suradnju s brojnim uglednim znanstvenicim iz inozemstva koji će omogućiti dublji uvid u sadašnja kretanja međunarodnih odnosa.

RAZRED ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti ima 17 redovitih članova i 10 članova suradnika. Unutar samog Razreda rad će se odvijati na sjednicama Razreda. U narednoj godini predviđa se 10 sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku.

Razred će nastaviti u 2017. godini razvijati i koordinirati znanstvenoistraživački rad na području struka koje obuhvaćaju područje matematike, fizike i kemije.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost II. Razreda. Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademsnoj suradnji te na međunarodnim skupovima.

U okviru Razreda djeluju ovi odbori:

Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku

Predsjednik Odbora je akademik Vladimir Paar. Po potrebi će se održati rasprave i tematska sjednica u vezi pojedinih aktualnih tema te će se razmatrati strategija razvoja interdisciplinarnog znanstvenog polja biološke fizike i bioinformatike u Hrvatskoj i mogućih primjena. Razmatrat će se rezultati komparativnih istraživanja i kompjutorske identifikacije repeticija višeg reda u genomu čovjeka, neandertalca i čimpanze te progres u formiranju odgovarajuće baze podataka na

serveru u HAZU u okviru projekta Hrvatske zaklade za znanost. Razmatrat će se novi rezultati bioinformatičkih istraživanja u insektima.

Odbor za nuklearnu, atomsku i molekularnu fiziku

1. Organizacija simpozija »Nuklearna fizika i astrofizika« (D. Vretenar)
2. Organizacija simpozija »Mogućnosti izgradnje i testiranja detektora za nuklearnu i čestičnu fiziku« (M. Jakšić)
3. Predstavljanje srednjeročnog plana razvoja nuklearne i subnuklearne fizike u Europi: »NuPECC Long Range Plan 2017« – (The Nuclear Physics European Collaboration Committee) (D. Vretenar)

Odbor za visokoenergijsku fiziku i kozmologiju

Odbor za fiziku kondenziranih stvari

Tijekom godine odlučit će se da li će se svi razredni Odbori ujediniti u jedan Odbor koji će pokrivati područje fizike.

U okviru Razreda djeluje Zavod za povijest znanosti i filozofiju HAZU čiji je voditelj akademik Žarko Dadić te Znanstveno vijeće za kristalografiju HAZU – Hrvatske kristalografske zajednice (HKZ) čiji je predsjednik akademik Stanko Popović.

Planirana izdavačka djelatnost Razreda :

1. Spomenica akademiku Sibi Mardešiću
2. RAD HAZU, Matematičke znanosti
3. Rasprave i građa za povijest znanosti, posvećeno Vladimiru Varićaku

RAZRED ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Djelatnost Razreda za prirodne znanosti u 2017. bit će i dalje usmjerena na razvijanje, koordiniranje i praćenje znanstvenoistraživačkog rada u području geoznanosti i bioznanosti te aktivnosti akademijinih znanstvenih zavoda, znanstvenih vijeća, odbora, povjerenstava i centara. U djelokrugu Razreda su: Antropološki centar HAZU, Zavod za ornitologiju, Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara, Arboretum Trsteno, Centar za znanstveni rad u Vinkovcima, Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Križevcima, Znanstveno vijeće za antropološka istraživanja, Znanstveno vijeće za zaštitu prirode, Znanstveno vijeće za po-

ljoprivredu i šumarstvo, Vijeće za prirodnoznanstvena istraživanja Jadrana, Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja, Odbor za geokemiju, Odbor za istraživanje kvartara (INQUA), Odbor za primijenjenu genomiku i Povjerenstvo za geodeziju i geofiziku.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvješta-je o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora.

Obnovit će se djelatnost Odbora za krš u novom sastavu.

Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost III. razreda.

Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl.

Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezi-nih zavoda i vijeća.

Tijekom 2017. članovi Razreda individualnim će planovima samostalno ili u timskom radu provoditi istraživanja u okviru prihvaćenih projekata i zadataka. nas.

Odbor za primijenjenu genomiku

1. Na temelju rasprave na simpoziju i okruglom stolu *Primijenjena genomika u Republici Hrvatskoj* održanom 17. svibnja 2016. i provedene ankete, organizirat će se sastanci o problemima, ograničenjima i manjkavosti različitih vidova primijenjene genomike. Rezultati ankete, rasprave, simpozija i sastanaka bit će osnova razradi akcijskog plana za unapređenje primijenjene genomike u nas.

2. Radit će se na organizaciji internetske genomičke mreže Hrvatske polazeći od postojećeg pretinca Odbora mrežnoj stranici HAZU.

RAZRED ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Osnovna zadaća Razreda za medicinske znanosti su istraživanja i koordinacija znanstvenog i stručnog rada na području humane, veterinarske i dentalne medicine te farmacije.

Članovi Razreda nastavit će u 2017. godini istraživanja na znanstvenim tema-ma iz područja njihovih znanstvenih disciplina uz organizaciju predavanja i znanstvenih i stručnih sastanaka, simpozija s međunarodnim sudjelovanjem i isto tako kongresa s međunarodnim sudjelovanjem. Ujedno će sudjelovati na mnogim međunarodnim znanstvenim i znanstveno-stručnim skupovima te nastaviti objav-ljivati radove u istaknutim domaćim i svjetskim časopisima.

Razred će u 2017. godini organizirati više predavanja svojih članova kao i istaknutih znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva te desetak znanstvenih simpozija pojedinih odbora Razreda.

Izdavačka djelatnost u 2017. godini planira se kao i svake godine, tj. Razred namjerava objaviti sljedeće edicije:

1. Rad Medicinske znanosti – dva sveska
2. Rasprave i građa za povijest znanosti, knjiga 17
3. Spomenica preminulim akademikima: Slavko Cvetnić
4. Zbornik radova XXVII. znanstvenog sastanka *Bolesti dojke* koji će se održati u rujnu 2017., urednik akademik Ivan Prpić
5. Zbornik radova znanstvenog sastanka *Prevenција ateroskleroze* koji će se održati u travnju 2017., urednik akademik Željko Reiner
6. Zbornik radova znanstvenog sastanka *Tumori prostate*, urednik Mirko Šamija
7. Knjiga *Život i djelo Ive Padovana*, urednici Stella Fatović Ferenčić i Livi-je Kalogjera

U okviru Razreda za medicinske znanosti djeluje deset odbora u skladu s određenom problematikom iz medicine i farmacije, i to: Odbor za alergologiju i kliničku imunologiju, Odbor za animalnu i komparativnu patologiju, Odbor za aterosklerozu, Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji, Odbor za kardiovaskularne bolesti, Odbor za medicinsku leksikografiju, Odbor za medicinu rada, sporta i zdravstvenu ekologiju, Odbor za orofacijalne bolesti, Odbor za tumore i Odbor za neuroznanost i bolesti mozga.

Navedeni odbori organiziraju najmanje jedan znanstveni sastanak godišnje što će nastaviti i tijekom 2017. godine.

Razred za medicinske znanosti utemeljitelj je Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU i plan rada HMMF HAZU za 2017. je sastavni dio Plana rada Razreda za medicinske znanosti.

Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji

Voditelj je Odbora za imunologiju i genetiku tumora akademik Zvonko Kusić. Odbor će u 2017. godini nastaviti s radom u području genomike, proteomike te translacijske i precizne medicine u onkologiji.

U 2017. godini Odbor će organizirati četvrti godišnji simpozij *Apoptoza i novotvorine*, koji će se održati 28. ožujka 2017. u dvorani Knjižnice HAZU. Kao predavači bit će pozvani stručnjaci iz različitih institucija u Republici Hrvatskoj koji se bave istraživanjem apoptoze u novotvorinama na razini temeljnih, translacijskih i kliničkih istraživanja te primjenom tih istraživanja u razvoju novih lijekova za rak.

Odbor će 2017. sudjelovati u organizaciji redovitih *Onkoloških kolokvija* u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti. *Onkološki kolokviji* koji će se organizirati u 2017. godini bit će vezani uz područje rada Odbora, ali će se po potrebi teme kolokvija proširiti i na druga posebno aktualna i relevantna područja u onkologiji. Na *Onkološke* će *kolokvije* kao predavači biti pozvani stručnjaci iz različitih područja, od temeljnih znanosti do klinike i javnog zdravstva kako bi *Onkološki kolokviji* bili mjesto interdisciplinarne razmjene znanja i iskustava stručnjaka u području onkologije.

Članovi Odbora nastavit će s organizacijom znanstvenih i drugih skupova, objavljivanjem znanstvenih, stručnih i popularnih tekstova te sudjelovanjem u znanstvenim projektima iz područja rada Odbora. Nastavit će se i s izradom smjernica i strategija za uključivanje sadržaja iz područja rada Odbora u obrazovni, znanstveni i zdravstveni sustav Republike Hrvatske, pri čemu će se članovi Odbora voditi primjerima i strategijama na razini Europske unije uzimajući u obzir posebnosti hrvatskoga konteksta. Članovi Odbora posebno će se posvetiti edukaciji iz područja primjene genomike i proteomike u onkologiji i drugih tema iz djelokruga rada Odbora kao što su bioinformatika, sistemska biomedicina te personalizirana, precizna i translacijska onkologija. Osim edukacije u sklopu diplomatske i poslijediplomske nastave na različitim fakultetima biomedicinskog, biotehnološkog i prirodoslovnog usmjerenja, članovi Odbora pažnju će posvetiti trajnoj edukaciji liječnika, medicinskih sestara i drugih stručnjaka na različite teme iz područja rada Odbora. Rad članova Odbora bit će usmjeren i na popularizaciju primjene genomike i proteomike u onkologiji i drugih srodnih tema kao što su precizna onkologija i sistemska biomedicina među širom javnosti.

RAZRED ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Razred za filološke znanosti ima 15 redovitih članova i 12 članova suradnika. Rad Razreda odvija se na sjednicama, a u narednoj godini predviđeno je 10 sjednica.

Razred će u okviru svojih nadležnosti odobravati planove i prihvaćati izvještaje o radu zavoda, vijeća, povjerenstva i odbora. Članovi Razreda provodit će izbore u viša zvanja za djelatnike zavoda koji spadaju u nadležnost V. Razreda. Razred će sudjelovati u organizaciji javnih predavanja, prezentaciji novih knjiga svojih članova, preuzimati pokroviteljstva domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova ili drugih manifestacija, obilježavanja obljetnica i sl. Članovi Razreda recenzirat će rukopise za edicije Razreda, Akademije i njezinih zavoda i vijeća i brinuti se za tiskanje edicija.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podu-

pirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, a članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademske suradnji te na međunarodnim skupovima.

Zadaća Razreda također je poticati i usklađivati znanstveni istraživački rad kako pojedinih članova tako i radnih jedinica.

Rad Razreda odvija se na i u razrednim odborima kao i na projektima koje vode i u kojima sudjeluju članovi Razreda.

Odbor za onomastiku

Odbor za onomastiku vodi prof. dr. sc. *Anđela Frančić*, članica suradnica HAZU. Članovi Odbora nastavit će znanstvenoistraživački rad na započetim temama i projektima, sudjelovat će referatima na znanstvenim skupovima u Hrvatskoj i inozemstvu te objavljalivali radove iz onomastike u domaćim i inozemnim publikacijama.

Odbor za etimologiju

Tijekom 2017. članovi Odbora za etimologiju HAZU baviti će se etimologijskim istraživanjima hrvatskoga, istrorumunjskoga i drugih slavenskih, romanskih i indoeuropskih jezika. Akademik *Ranko Matasović*, predsjednik Odbora, sa suradnicima nastaviti će rad na drugom svesku »Etimološkoga rječnika hrvatskoga jezika«, a u sklopu projekta HRZZ-a »Općeslavenski lingvistički atlas i Atlas europskih jezika« bit će obrađene etimologije nekoliko desetaka riječi po odabranim značenjskim poljima. Članovi Odbora sudjelovat će na nekoliko znanstvenih konferencija iz etimologije i poredbenopovijesne lingvistike.

Odbor za hrvatski latinitet

Odbor za hrvatski latinitet vodi akademik *Darko Novaković*. U okviru rada na višesveščanoj dvojezičnoj hrestomatiji hrvatskoga latinizma, Odbor će posebnu pozornost posvetiti preostalim poslovima na dvama svescima posvećenim hrvatskom humanizmu (1450.-1600.). Uz ograničenja kakva nameću financijske mogućnosti i profesionalne obveze članova, sve veći problem postaje praksa ocjenjivačkih tijela unutar akademske zajednice prema kojoj se ni najzahtjevniji prijevodi ne valoriziraju pri napredovanju. Ako se takva praksa nastavi, bit će ugrožena suradnja sa svim, a osobito s mlađim prevoditeljima, pa će u pitanje doći i predviđena dinamika dovršenja svezaka.

Odbor za leksikografiju

Predsjednik Odbora za leksikografiju je akademik *Milan Moguš*. U 2017. nastaviti će se rad na dovršavanju Benešićeva Rječnika hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića. Do konca 2016. predviđa se objavljivanje 14. svezak rječnika (spužvica-švrljuga), a u sljedećoj će godini započeti obrada slova T. U idućoj godini će se objaviti Rječnik tri Kranjčevićeve zbirke pjesama: rječnik Bugarkinja, Rječnik Trzaja i Rječnik Prvog grijeha.

Odbor za dijalektologiju

Članovi Odbora: dr. V. Barac-Grum, dr. Anica Bilić, dr. Ž. Bjelanović, dr. Đ. Blažeka, dr. D. Brozović Rončević, dr. A. Celinić, dr. A. Čilaš Šimpraga, dr. G. Filipi, dr. V. Jakić-Cestarić, dr. Željko Jozić, dr. I. Kalinski, dr. M. Kapović, dr. Lj. Kolenić, dr. I. Kurtović Budja, dr. M. Kuzmić, dr. J. Lisac, dr. M. Lončarić, dr. I. Lukežić, dr. D. Mandić, dr. J. Maresić, dr. M. Menac-Mihalić, dr. I. Miloš, akademik M. Moguš, dr. B. Petrović, dr. L. Pliško, dr. M. Tomelić, dr. D. Vidović, dr. I. Virč, dr. S. Vranić, dr. S. Vukušić, dr. S. Vulić, dr. V. Zečević, dr. S. Zubčić.

Predsjedništvo Odbora: predsjednica dr. *M. Menac-Mihalić*, potpredsjednik dr. M. Lončarić, tajnice dr. V. Zečević i dr. A. Celinić; ostali članovi: akademik M. Moguš, dr. J. Maresić.

Nastavit će se istraživanja hrvatskih govora u zemlji i u dijaspori.

Prikupljat će se i obrađivati hrvatska dijalekatna građa na svim jezičnim razinama. Nastavit će se pripremati i objavljivati rječnici kajkavskih, štokavskih i čakavskih mjesnih govora te znanstveni radovi s dijalektološkom tematikom. Nastavit će se izrada monografija o hrvatskim narječjima.

Članovi Odbora sudjelovat će i dalje na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu.

Odbor će i dalje poticati i koordinirati rad na dijalektologiji u Republici Hrvatskoj i njezinoj dijaspori.

Općeslavenski lingvistički atlas (OLA) i Europski lingvistički atlas (ALE)

Davat će se podaci iz hrvatskih punktova (kao i njihova interpretacija) za druga nacionalna povjerenstva.

Izrađivat će se karte.

Sudjelovat će se na radnim konferencijama za OLA i ALE.

»Hrvatski dijalektološki zbornik« nastavit će izlaziti jedanput godišnje, u 2017. izdat će se Hrvatski dijalektološki zbornik 21 s referatima održanima na 13. znanstvenom skupu o hrvatskim narječjima (listopad 2016. godine).

Odbor za orijentalistiku

U 2016. g. objavljen je zbornik radova pete Dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purānama. Radovi šeste Dubrovačke međunarodne konferencije o sanskrtskim epovima i purānama skupljaju se i recenziraju. Počinju se skupljati i recenzirati i radovi Sedme konferencije koja se je održala 2014. g. Urednici će biti Ivan Andrijić, Krešimir Krnic i Sven Sellmer, a glavnik će urednik biti *Mislav Ježić*.

Nastavlja se rad na istraživanju povijesti teksta klasičnih upanišadi.

Nastavlja se sudjelovanje u međunarodnome projektu novoga prijevoda ksamhite na njemački (izdavač: Suhrkamp / Insel Verlag / Verlag der Weltreligionen).

Izdavačka djelatnost:

Razred u 2017. godini planira objaviti:

- 1) Časopis »Filologija«, br. 68 i 69
- 2) Časopis »Hrvatski dijalektološki zbornik«, knj. 21
- 3) Časopis »Folia Onomastica Croatica«, br. 25
- 4) »Građa za povijest književnosti hrvatske«, sv. 39
- 5) »Stari pisci hrvatski«: Juraj Habelić, *Pervi otca našega Adama greh* (Prijepis akademika Milana Ratkovića s originalom usporedio i knjigu za tisak priredio akademik Josip Bratulić)

U okviru Razreda djeluje Zavod za lingvistička istraživanja, a voditelj Zavoda je akademik *Milan Moguš*.

RAZRED ZA KNJIŽEVNOST

Razred za književnost planira u idućoj godini nastaviti sa svojim uobičajenim aktivnostima, među kojima se osobito ističu s jedne strane znanstveni skupovi, a s druge strane publikacije vezane uz djelatnost Razreda. Od znanstvenih skupova ističemo simpozije Dani Hvarskog kazališta u Hvaru, Dani Miroslava Krleže u Osijeku, Dani Petra Šegedina u Korčuli i Dani Ranka Marinkovića u Komiži.

Među publikacijama će – uz Spomenice preminulim academicima – biti osobito važni, časopis Forum, Rad HAZU, Građa za povijest književnosti hrvatske, te zbornici s prije pobrojenih znanstvenih skupova.

Razred će se također brinuti za funkcioniranje Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe, Vijeća za film, kazalište, radio i televiziju, kao i za rad drugih Akademijinih jedinica kojih je djelatnost povezana s književnošću.

RAZRED ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Članovi Razreda za likovne umjetnosti aktivno će sudjelovati u svakodnevnom radu i svim aktivnostima Akademijina Predsjedništva, Uprave te slijedećih znanstvenih vijeća i odbora: Znanstvenog vijeća za graditeljstvo, obnovu i razvoj, Znanstvenog vijeća za turizam, Znanstvenog vijeća za obrazovanje i školstvo, Izvršnog odbora za obnovu i razvitak Trstena, Odbora za dodjelu nagrada HAZU, Odbora za imovinu HAZU, Knjižničnog odbora Akademijine Knjižnice, Radne grupe za pripremu prijava na natječaj za izradu stručne dokumentacije za obnovu Arboretuma Trsteno, Radne grupe za izložbene programe 10. dvorane i Muzejskog odbora Strossmayerove galerije. Tijekom iduće godine, predviđeno je najmanje 10 sjednica članova Razreda na kojima će se među ostalim pitanjima raspravljati o prijedlozima za dodjelu sredstava iz Akademijine Zaklade i o Nagradi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Vodit će se i aktivno sudjelovati u radu Akademijinih muzejsko-galerijskih jedinica: Kabineta grafike, Strossmayerove galerije starih majstora, Hrvatskog muzeja arhitekture, Gliptoteke i Arhiva za likovne umjetnosti. U skladu sa zahtjevima i potrebama drugih Akademijinih jedinica i izvan nje, članovi Razreda i na dalje će recenzirati radove iz svojeg područja. Objavit će se i novi broj »Art Bulletin«, časopisa kojeg Razred priprema već više od 60 godina te će se nastaviti s objavljivanjem Spomenica preminulim akademikima, članova Razreda. Svojim radom na području slikarstva, kiparstva, povijesti umjetnosti i arhitekture, razvijat će područja kojima se bave i poticati će kulturni razvitak hrvatskog naroda.

RAZRED ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Organizacijski rad

U 2017. godini članovi Razreda za glazbenu umjetnost i muzikologiju nastavit će svoje aktivnosti na području glazbenog stvaralaštva, pedagoškog rada, znanstvenih istraživanja, organizacije znanstvenog rada i izdavačke djelatnosti.

Pratit će se rad u Odsjeku za povijest hrvatske glazbe Akademijinog Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe. Prihvaćat će se izvješća Odsjeka o izvršenim i planiranim znanstvenim istraživanjima te provoditi izborni postupci u stručna i znanstvena zvanja njegovih djelatnika. Voditeljica Odsjeka bit će i u 2017. godini akademikinja *Koraljka Kos*, a upraviteljica članica suradnica *Vjera Katalinić*.

Članovi Razreda sudjelovat će u radu Akademije i Predsjedništva te ostvarivati njihove odluke i zadatke. Putem svojih predstavnika redovito će pratiti i podupirati rad Akademijinih savjeta, odbora, komisija, sudjelovati u pokroviteljstvu nad znanstvenim skupovima, prezentacijama izdavačkih projekata i organizaciji javnih predavanja. Članovi Razreda sudjelovat će u međunarodnoj i međuakademskoj suradnji, na međunarodnim skupovima, recenzirat će rukopise i brinuti se za tiskanje edicija.

Koncerti, javni sastanci i promocije

Razred će nastaviti s organizacijom koncerata na Guarnerijevoj violini *King* u atriju Akademije kao i ostalih koncerata te s javnim predstavljanjem i promocijama djela čiji su autori članovi VIII. razreda. Također će se nastaviti s promocijama notnih izdanja, odmah po njihovom objavljivanju.

Razred će sudjelovati u predlaganju svih glazbenih programa vezanih uz važna događanja Akademije (Dan Akademije, svečana proglašenja, Dani otvorenih vrata) te će u atriju Akademije pripremiti već tradicionalni Božićni koncert.

RAZRED ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

Razred za tehničke znanosti ima u svom sastavu dvanaest redovitih članova i sedam članova suradnika. Članstvom su djelomično obuhvaćene sljedeće struke: brodogradnja, elektrotehnika, računarstvo, strojarstvo, kemijsko inženjerstvo, naftno-plinsko rudarstvo te biotehnologija. Prema tim područjima odvijat će se većina djelatnosti u znanstvenim vijećima za energetiku, naftu i plin, pomorstvo, promet, tehnološki razvoj te za istraživačku infrastrukturu Hrvatske. Za ta je vijeća Razred nadležan te će prema njihovim planovima sudjelovati i podržavati njihov rad. Zajedno sa znanstvenim vijećima organizirat će Razred okrugle stolove i skupove o aktualnim problemima u gospodarstvu, znanosti i dr. Organizirat će također pozivna predavanja istaknutih znanstvenika s područja tehničkih znanosti.

U dvije su znanstvenoistraživačke jedinice članovi Razreda voditelji: Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju voda – Dubrovnik i Zavoda za znanstveni i umjetnički rad – Osijek. Njihov će rad biti predmetom sjednica Razreda. Tako će se glavna znanstvena aktivnost Razreda odvijati u centrima i znanstvenim vijećima koji okupljaju preko tisuću vrhunskih stručnjaka i istraživača iz cijele Hrvatske. Unutar samog Razreda rad će se prije svega odvijati na sjednicama Razreda. Razred će u narednoj godini održati do 10 sjednica prema unaprijed utvrđenom rokovniku koji se prihvaća na sjednici Razreda u siječnju 2017. Posebno će se razmatrati aktualni problemi tehničkih znanosti bliski članovima Razreda, znan-

tvenih vijeća i znanstvenih jedinica, a o važnim pitanjima organizacije znanosti i društva općenito Razred će donositi stavove i po potrebi izvještavati upravna tijela Akademije. Razred će tijekom godine poticati zajedničke sastanke s drugim razredima, s ciljem razmjene mišljenja, koji po svom sastavu i predloženoj temi predstavljaju srodnu i kompatibilnu znanstvenu cjelinu. Rad u tijelima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, u kojima Razred ima predstavnike, pratit će se na sjednicama Razreda i po potrebi o tome donositi preporuke i zaključke. Posebno se to odnosi na rad Predsjedništva i na odbore Akademije. U okviru izdavačke djelatnosti pripremat će se novi broj RAD-a (tehničke znanosti 18), a nakon javnih predavanja i znanstvenih skupova objavit će se predavanja s punim sadržajem u Biltenu Razreda. Po potrebi članovi će Razreda preuzeti ili organizirati recenzije radova i knjiga te ih odobravati na svojim sjednicama. Konačni prijedlog za objavljivanje donosit će se na redovitim mjesečnim sastancima Razreda, što se posebno odnosi na RAD – Tehničke znanosti, kojega su članovi Razred ujedno i članovi Uredništva. Nastavit će se suradnja s Leksikografskim zavodom Miroslav Krleža na izradi leksikografskih priloga, kao i u radu Uređivačkog odbora Hrvatske tehničke enciklopedije. Po posebnom odabiru predviđa se organiziranje predavanja znanstvenih knjiga u Knjižnici Akademije. I u narednoj godini Razred će preko svojih članova razvijati i njegovati odnose s odgovarajućim domaćim i inozemnim znanstvenim institucijama, s Akademijom tehničkih znanosti, Hrvatskim inženjerskim savezom i dr. Ovisno o zahtjevu i procjeni, Razred će preuzimati pokroviteljstva znanstvenih skupova. U rad Razreda uključit će se i pojedini članovi suradnici. Radi bolje povezanosti s redovitim članovima, na sjednice Razreda jednom u proljeće i jednom u jesen bit će pozvani i svi članovi suradnici. U pravilu će se sva komunikacija s članovima Razreda obavljati putem elektroničke pošte.

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ANTROPOLOŠKI CENTAR

U Antropološkom centru Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluju tri znanstvenika: dr. sc. Mario Šlaus (trajno izabran znanstveni savjetnik), dr. sc. Vlasta Vyroubal (viši asistent) i dr. sc. Željka Bedić (viši asistent). Voditelj jedinice je akademik *Pavao Rudan*, a upravitelj je prof. dr. sc. *Mario Šlaus*.

Znanstvenoistraživački rad

U 2017. godini dr. sc. *Mario Šlaus* bavit će se realizacijom zadataka postavljenih u trećoj godini znanstvenoistraživačkog projekta: »Utjecaj endemskog ratovanja na zdravlje kasnosrednjovjekovnih i ranonovovjekovnih populacija u Hrvatskoj« kojega financira Hrvatska zaklada za znanost. Projekt je prihvaćen za financiranje krajem 2014. g. a prethodna godina valorizirana je najvećom mogućom ocjenom AA. Tematika kojom se projekt bavi su posljedice koje kontinuirano, nisko intenzitetno ratovanje ima na zdravlje populacija koje su mu izložene. Kako su važan element ovoga projekta multidisciplinarna istraživanja koja, posljedično, zahtijevaju i multiinstitucionalnu suradnju, Antropološki centar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastaviti će usko surađivati sa Sveučilištem u Cambridge-u, UK, Stomatološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Kliničkom bolnicom Dubrava u Zagrebu. Predviđeno je da se u trećoj godini projekta dovrše bioarheološke i paleostomatološke analize nalazišta: Virje, Crkvari, Rijeka, Šarić, Torčec, Streza, Zagreb, Rudine i Dugopolje. Dosadašnji rezultati istraživanja pokazali su zanimljive i vrijedne podatke koji su objavljeni u četiri znanstvena rada i osam predavanja ili poster prezentacija na međunarodnim znanstvenim konferencijama.

Nastavna djelatnost i znanstveno usavršavanje

Prof. dr. sc. *Mario Šlaus* predavat će kao gost predavač u okviru redovitog studija arheologije i antropologije na Sveučilištima u Zagrebu, Zadru i Splitu gdje će obavljati i mentorske dužnosti. Prof. dr. sc. Šlaus je trenutno mentor na dvije diplomске i četiri doktorske disertacije u Hrvatskoj te komentor na tri disertacije u S.A.D.

Ostala djelatnost

Dr. sc. Mario Šlaus nastavit će s radom u multidisciplinarnoj ekipi forenzičkih stručnjaka koju je Vlada Republike Hrvatske zadužila da provede identifikaciju žrtava Domovinskog rata.

Djelatnici Antropološkog centra Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastavit će tijekom 2017. godine s aktivnostima vezanim uz redovito održavanje osteološke zbirke Antropološkog centra koja će nastaviti sa zaprimanjem i pohranom ljudskog osteološkog materijala s različitih arheoloških nalazišta u Hrvatskoj. Tijekom 2017. godine dogovoren je dolazak osteološkog materijala s više arheoloških nalazišta iz Hrvatske uključujući: Dubrovačku katedralu, Bribirsku glavicu, Udbina, Ilok, Foška, Rašaška i Žumberak. Neki od navedenih (Bribirska glavica i Žumberak) nastavak su dugogodišnje sustavne analize ovih nalazišta. Prije pohrane u prostorije zbirke sav osteološki materijal bit će očišćen, signiran, rekonstruiran i analiziran i fotodokumentiran.

CENTAR ZA ZNANSTVENI RAD – VINKOVCI

Organizacija jedinice

Centar za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nalazi se u Ulici Jurja Dalmatinca 22, 32100 Vinkovci, tel./ fax: 385 32 332 316, e-mail: ha-zu.centar-vk@vk.t-com.hr

Voditelj Centra je akademik *Slavko Matić*. Upraviteljica Centra je dr. sc. *Anica Bilić*, znanstvena savjetnica. U stalnom su radnom odnosu s punim radnim vremenom zaposlene upraviteljica znanstvena savjetnica dr. sc. Anica Bilić i administrativna tajnica Ksenija Petričić. Uredničko vijeće Radova i Posebnih izdanja Centra čine akademici Slavko Matić i Dubravko Jelčić te dr. sc. Anica Bilić.

Centar će nastaviti dosadašnju istraživačku i nakladničku djelatnost, organizirati znanstvene i stručne skupove i sudjelovati na njima, obilježavati važne obljetnice, priređivati javna predavanja i književne priredbe.

Suradivat će s Akademijinim razredima, posebice s Razredom za prirodne znanosti i Razredom za književnost, kao i drugim Akademijinim jedinicama te znanstvenim, stručnim i kulturnim ustanovama u Hrvatskoj i inozemstvu.

Znanstvenoistraživačku i nakladničku djelatnost financirat će Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Vukovarsko-srijemska županija, Grad Vinkovci, Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, a Centar će se prijavljivati na natječajne predviđene za financiranje znanstvenoistraživačke i izdavačke djelatnosti.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Centar će obavljati znanstvenoistraživačku djelatnost na programima iz područja šumarstva i kroatistike.

Akademik *Slavko Matić* usmjerit će svoj znanstvenoistraživački rad prema sljedećim projektima iz područja šumarstva: Njega mladih sastojina alepskoga bora s posebnim naglaskom na optimalni broj biljaka po jedinici površine, Njega i obnova kontinentalnih šuma s ciljem povećanja njihovih općekorisnih i gospodarskih vrijednosti, Šume i šumarstvo istočne Slavonije s posebnim naglaskom na odnos klimatogenih i pionirskih vrsta drveća, Šume hrvatskoga Sredozemlja i njihova do sada podcijenjena općekorisna i gospodarska uloga, Poljski jasen (*Fraxinus angustifolia* Vahl), njegovo mjesto, uloga i značaj u šumskim zajednicama Hrvatske s posebnim naglaskom na uzroke njegova sušenja, Hrast lužnjak u uvjetima klimatskih promjena i sušenja.

Kao voditelj Centra za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Vinkovcima inicirat će i koordinirati rad u suradnji s upraviteljicom, nastojati održati Centrov visoki znanstveni i stručni položaj uz istovremenu koordinaciju rada i suradnje s drugim Akademijinim znanstvenoistraživačkim jedinicama s posebnim naglaskom na zavode u Slavoniji.

Akademik Slavko Matić predsjednik je Znanstvenoga vijeća za poljoprivredu i šumarstvo te će inicirati rad Vijeća, Izvršnoga odbora Vijeća te Sekcije za šumarstvo, Sekcije za gospodarenje poljoprivredom, Sekcije za biljnu proizvodnju, Sekcije za stočarstvo, Sekcije za uporabu šuma i Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju. Budući da je član Odbora za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno, sudjelovat će u njegovu radu s posebnim težištem na njezi, održavanju i razvoju alohtone i autohtone vegetacije. Sudjelovat će u radu Odbora za nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Odbora za dodjelu nagrada »Josip Juraj Strossmayer« ako se njegova aktivnost nastavi u sljedećoj godini u suradnji sa Zagrebačkim velesajmom.

Kao profesor emeritus u trajnom zvanju na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu akademik Slavko Matić nastavit će rad s kandidatima na izradbi magistarskih i doktorskih radova te posebnoj terenskoj nastavi na šumskim objektima u Hrvatskoj i inozemstvu.

Kao redoviti član Akademije šumarskih znanosti radit će u Odsjeku za uzgajanje šuma s posebnim naglaskom na stanje šumarstva i šuma u Hrvatskoj danas. Kao član Upravnoga odbora Hrvatskoga šumarskog društva pridonosit će njegovu radu, a kao član Uredničkoga savjeta i Uredničkoga odbora »Šumarskoga lista«, koji neprekidno izlazi 140 godina, posebno će obavljati tehničke poslove iz djelokruga Uzgajanja šuma i hortikultura.

Znanstvena savjetnica dr. sc. *Anica Bilić* istraživat će kroatističke teme, književnu i jezičnu baštinu Slavonije i Srijema, posebice zapostavljene i zaboravljene hrvatske pisce XVIII., XIX. i XX. stoljeća kao što su Ante Benešić, Vladislav Vežić, Velimir Gaj, Ivan Trnski, Stjepan Petričić, Josip Lovretić i dr. Nastavit će

istraživati pisce franjevence, posebice djela Roberta Kauka, Ota Šijakovića, Bernardina Tome Leakovića i Emerika Pavića. Posebno će se zauzeti za istraživanje slavonskoga dijalekta i dijalektne stilistike organiziranjem znanstvenoga skupa o slavonskom dijalektu, uređenjem i priređivanjem zbornika radova »Šokačka rič«. Hrvatski latinizam jedan je od njezinih znanstvenih interesa te će istraživati nepoznati opus Stjepana Đakovića i Stjepana Adžića, urediti i prirediti knjigu »Rukopisa« Stjepana Adžića u prijevodu s latinskoga na hrvatski jezik. Bit će autorica i urednica knjige u povodu 100. godišnjice kazališta u Vinkovcima.

Dovršit će i pripremiti za recenziju i tisak ranije započeta istraživanja: Sv. Ivan Kapistran u Nadodanju glavnih događaja Razgovoru ugodnomu naroda slovenskoga Emerika Pavića (1768.), Josip Kozarac između ideala, kapitala i slavonskog areala, Kapitali Josipa Kozarca, Književne reprezentacije žena u Prvom svjetskom ratu u tekstovima Dnevnik Marije Matković (Ilok) i Djelovanje potpore u Slavoniji Stjepana Petričića (Vinkovci), Mi i drugi u sigetskom junakovanju te Muzealizacija slavonskoga dijalekta.

Anica Bilić sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima te književnim događanjima ovisno o pristiglim pozivima, ponajprije na Danima Petra Šegedina na Korčuli, Danima hvarskoga kazališta na Hvaru, Krležinim danima u Osijeku, Šokačkoj riči i Knjiškom Krnjašu u Vinkovcima i dr., a teme će uskladiti sa svojim istraživanjima.

Sudjelovat će u obilježavanju važnih obljetnica i predstavljanju knjiga, držati javna predavanja na Vinkovačkim jesenima te u programu Tjedna cjeloživotnoga obrazovanja u Vinkovcima. Organizirat će kulturno-znanstvenu manifestaciju Knjiški Krnjaš i voditi znanstveni skup o Stjepanu Đakoviću.

Organizacija i suorganizacija znanstvenih skupova

Akademijin Centar za znanstveni rad u Vinkovcima organizirat će 16. studenoga 2017. Znanstveni skup o 155. obljetnici rođenja Stjepana Đakovića u okviru književno-znanstvene manifestacije Knjiški Krnjaš III. Isto tako Centar će u ožujku sudjelovati u suorganizaciji Znanstvenoga skupa o Josipu Kozarcu u Lipovljanima te u drugim znanstvenim skupovima prema primljenim pozivima na suradnju te odobrenjima Akademijine Uprave.

Nakladnička djelatnost

Centar će nakon recenzentskoga postupka u nadležnim Akademijinim razredima pripremiti za tisak Zbornik radova Znanstvenoga skupa »Rijeka Bosut i Pobosuće u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti«, održanoga u Vinkovcima 16. listopada 2014.

Nakon recenzentskoga postupka u Akademijinom Razredu za književnost, u ediciji Posebnih izdanja Centra bit će poslan u tisak rukopis knjige dr. sc. Anice Bilić, »Slavonska književna geografija«.

Uoči Znanstvenoga skupa Knjiški Krnjaš III. – o 155. obljetnici rođenja Stjepana Đakovića, bit će tiskana Knjižica sažetaka, a radovi Znanstvenoga skupa Ivanu Kozarcu, o 130. obljetnici rođenja i 105. godišnjici smrti i Znanstvenoga skupa Josipu Kozarcu, u povodu 110. obljetnice smrti manifestacije Knjiški Krnjaš I. i II., recenzirani u nadležnim Akademijinim razredima bit će tiskani u zborniku radova.

Javna predavanja

Dr. sc. Anica Bilić održat će javno predavanje u povodu 52. Vinkovačkih jeseni u rujnu u Vinkovcima, a predavanje u okviru Tjedna cjeloživotnoga učenja krajem rujna u Vinkovcima, predavanje o 100. godišnjici gradskoga kazališta u Vinkovcima i 85. obljetnici smrti Joze Ivakića u svibnju u Vinkovcima te druga predavanja u skladu s poslovnim i znanstvenim aktivnostima Centra.

Izložbe

Centar će prirediti izložbe u okviru Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije, te pri obilježavanju važnih obljetnica.

Obilježavanje obljetnica

Centar će 16. studenoga 2017. u sklopu manifestacije Knjiški Krnjaš III. organizirati Znanstveni skup Stjepanu Đakoviću, u povodu 155. obljetnice rođenja. Isto tako tijekom godine predavanjima, izložbama i drugim aktivnostima bit će obilježene 100. godišnjica rođenja akademika Dušana Klepca, 100. obljetnica kazališta u Vinkovcima, 85 godina smrti Joze Ivakića, 110. godišnjica rođenja Vladimira Kovačića, 10. obljetnica smrti Dragutina Tadijanovića, 105. godišnjica rođenja akademika Aleksandra Goldštajna i dr.

Predstavljanje knjiga

Centar će predstaviti javnosti Zbornik radova Znanstvenoga skupa Život i djelo Stjepana Adžića (1730. – 1789.), Zbornik radova Knjiški Krnjaš I. i II. te u dogovoru s drugim Akademijinim jedinicama organizirati predstavljanje Akademijinih izdanja.

Ostali rad

Svojim će djelovanjem promicati temeljne vrijednosti znanstvenoga rada, značenje i ugled Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti zastupanjem njezinih interesa u najistočnijem dijelu zemlje. Sukladno tomu surađivat će s regionalnim ustanovama slavonsko-srijemskoga prostora u granicama svojih mogućnosti te ovisno o potrebama i zahtjevima sredine u kojoj djeluje te medijima javnoga pripočavanja.

Centar će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za priručnu knjižnicu i to prije svega razmjenom s drugim Akademijinim jedinicama te drugim znanstvenim i kulturnim institucijama.

JADRANSKI ZAVOD

Organizacija jedinice

Voditelj Jadranskog zavoda je prof. dr. sc. *Vladimir – Đuro Degan*, znanstveni savjetnik, član suradnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, professor emeritus Sveučilišta u Rijeci.

Pored voditelja, znanstveno osoblje Zavoda čine dr. sc. Vesna Skorupan Wolff, znanstvena savjetnica; dr. sc. Božena Bulum, viša znanstvena suradnica; dr. sc. Adriana Vincenca Padovan, znanstvena suradnica i naslovni docent na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, te znanstvena novakinja Ivana Oršulić, dipl. iur.

S obzirom da je znanstvena suradnica dr. sc. Marina Vokić Žužul u travnju 2016. godine podnijela zahtjev za raskid radnog odnosa, očekujemo da će se u 2017. godini realizirati naša nastojanja za popunjavanjem upražnjenog radnog mjesta.

Voditeljica knjižnice je Marula Vujasinović, dipl. bibliotekar, a administrativne poslove i poslove tehničke urednice časopisa »Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law« obavlja Vlatka Živojnović.

Znanstvenoistraživački i stručni rad

U okviru istraživačkih djelatnosti ovoga Zavoda professor emeritus *Vladimir – Đuro Degan* pratit će politički razvoj pitanja koja imaju podlogu u međunarodnom pravu, a napose onima o granicama sa susjednim državama. O tome će pisati i objavljivati znanstvene analize.

U okviru djelatnosti Instituta za međunarodno pravo (Institut de droit international) V. Đ. Degan je član tri njegova odbora: 2. odbor: Jurisprudence et précédents en droit international (Sudska praksa i presedani u međunarodnom pravu); 10. odbor: L'intervention d'humanité (Humanitarna intervencija); i 12. odbor: Le contrôle judiciaire des décisions du Conseil de Sécurité (ONU) (Sudbena kontrola odluka Vijeća sigurnosti UN).

Sudjelovat će u nastavi Forenzike na Sveučilištu u Splitu, te u poslijediplomskoj nastavi na pravnim fakultetima Sveučilišta u Splitu i Sveučilišta u Mostaru gdje je voditelj nekih kolegija i mentor.

Doc. dr. sc. *Adriana Vincenca Padovan* posvetit će se provođenju uspostavnog istraživačkog projekta (projekt namijenjen uspostavi istraživačkih karijera mladih znanstvenika) pod naslovom »Razvoj suvremenog pravnog i osiguratelj-

nog režima za hrvatske marine – unapređenje konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša« / '«Developing a Modern Legal and Insurance Regime for Croatian Marinas – Enhancing Competitiveness, Safety, Security and Environmental Standards» (DELICROMAR) financiranom od strane Hrvatske zaklade za znanost, na kojem je dr. Padovan voditeljica. Projekt je započeo 1. ožujka 2016., a predviđeno trajanje projekta je 3 godine. U ovom razdoblju projekta dr. Padovan će koordinirati rad projektnog tima u kojem kao suradnici sudjeluju kolegice iz Jadranskog zavoda (dr. sc. Vesna Skorupan Wolff i dr. sc. Božena Bulum), kolegice s Pravnog fakulteta u Rijeci (prof. dr. sc. Dorotea Ćorić i doc. dr. sc. Iva Tuhtan Grgić), kolege s Pravnog fakulteta u Zagrebu (prof. dr. sc. Nikoleta Radionov i dr. sc. Mišo Mudrić) te kolege s Pomorskog fakulteta u Splitu (prof. dr. sc. Ranka Petrinović i dr. sc. Nikola Mandić) u skladu s dodijeljenim ulogama i zadacima pojedinih članova tima. Dr. Padovan će kao voditeljica projekta proučavati pravni okvir relevantan za luke nautičkog turizma (koncesije, pomorsko dobro, osnivanje, kategorizacija, upravljanje, sigurnost, sigurnosna zaštita, zaštita okoliša, profesionalna odgovornost, osiguranje, zaštita potrošača, mjerodavno pravo, sudska nadležnost) u hrvatskom i komparativnom pravu, te pravu Europske unije, kao i odgovarajuće autonomno pravo (uvjeti poslovanja luka nautičkog turizma, opći uvjeti osiguranja odgovornosti luka nautičkog turizma). Pritom će analizirati dostupnu pravnu literaturu, zakonske i druge relevantne nacionalne propise te propise Europske unije i pojedinih stranih država, kao i sudsku i arbitražnu praksu, a održavat će suradnju s marinama i osigurateljima, te nastojati uspostaviti suradnju s dodatnim relevantnim gospodarskim subjektima od kojih će prikupljati podatke važne za predmet ovog znanstvenog izučavanja.

Doc. dr. sc. Adriana Vincenca Padovan nastavit će pratiti i proučavati pomorskopravne institute pomorskog osiguranja, spašavanja, zajedničkih havarija i uklanjanja podrtina u hrvatskom pravu, komparativnim pravnim sustavima, autonomnom pomorskom pravu te u međunarodnom pomorskom pravu. U okviru navedenih područja interesa analizirat će pozitivne domaće propise i mogućnosti njihova osuvremenjivanja i usklađivanja s pretežitom međunarodnom pomorsko-pravnom praksom. Sustavno će pratiti i analizirati međunarodne pravne instrumente iz područja pomorskog prava, osobito Međunarodne pomorske organizacije (IMO) te institucija Europske unije kao i relevantnu sudsku i arbitražnu praksu domaćih i inozemnih sudova. Sudjelovat će u radnoj skupini Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture za izradu Pravilnika o načinu postupanja s brodovima i podrtinama koje se uklanjaju po službenoj dužnosti.

Nadalje, dr. sc. Padovan će sudjelovati s referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama. Rezultate navedenih istraživanja dr. sc. Padovan planira objaviti u 3 znanstvena članka. Nastavit će suradnju s katedrom za Pomorsko i općeprometno pravo Pravnog fakulteta u Zagrebu gdje povremeno sudjeluje u nastavi iz predmeta Pomorsko i općeprometno pravo. Predavat će kao gost predavač u sklopu programa poslijediplomskog magistarskog studija Međunarodnog instituta za pomorsko pravo IMO-a na Malti. Kao članica organizacijskog odbora i potpredsjednica Hrvatskog društva za transportno pravo sudjelovat

će u organizaciji Druge međunarodne konferencije transportnog prava i prava osiguranja INTRANSLAW Zagreb 2017. koja će se održati u Zagrebu u listopada 2017. godine. Uređivat će službene internetske stranice Jadranskog zavoda, projekta DELICROMAR, konferencije INTRANSLAW 2017 i Hrvatskog društva za pomorsko pravo. Nastavit će s radom u uredništvu časopisa »Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law«.

Dr. sc. *Vesna Skorupan Wolff* sudjelovat će u radu Radne skupine koja se bavi izradom Pravilnika o načinu postupanja s brodovima i podrtinama koji se uklanjanju po službenoj dužnosti te njihovoj prodaji putem javne dražbe, koju je osnovalo i koju vodi Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture. Uz to, nastavit će se baviti sustavnim proučavanjem materije vađenja i uklanjanja podrtina i potonulih stvari. Radit će na izradi komentara zakonskih odredbi i smjernica za njihovu primjenu u praksi.

Područje užeg interesa dr. sc. Skorupan Wolff je i sustavno praćenje, proučavanje i prikazivanje sudske prakse domaćih sudova, pa će u svom radu i slijedeće godine odgovarajuću pažnju posvećivati tom važnom pravnom izvoru pomorskog prava.

Zajedno s projektnim timom u okviru realizacije znanstvenog projekta DELICROMAR proučavat će pravnu prirodu ugovora o vezu i pravni okvir relevantan za pitanja građanskopravne odgovornosti luka nautičkog turizma u hrvatskom pravu. Radit će na istraživanju autonomnog prava (uvjeti poslovanja luka nautičkih turizma, opći uvjeti osiguranja odgovornosti luka nautičkog turizma), osobito onih odredbi općih uvjeta poslovanja hrvatskih marina (luka nautičkog turizma) koje se odnose na odgovornost za štetu luka nautičkog turizma. Dovršit će istraživanje započeto u 2016. godini koje se odnosi na proučavanje teme stvarne nadležnosti sudova u sporovima iz ugovora o vezu, u okviru kojeg će publicirati dva znanstvena rada.

Dr. sc. Vesna Skorupan Wolff sudjelovat će s referatima na međunarodnim i nacionalnim znanstvenim konferencijama.

Dr. sc. *Božena Bulum* nastavit će s praćenjem i proučavanjem prava Europske unije iz područja pomorstva. Njezina će pažnja biti osobito usmjerena na pitanja pružanja lučkih usluga i koncesija u morskim lukama te radnih odnosa u lukama koja su aktualizirana donošenjem europskog zakonodavstva i odluka europskih sudova na tom području. Rezultati istraživanja planiraju se objaviti u domaćim i inozemnim časopisima

U okviru rada na znanstvenom projektu DELICROMAR dr. sc. Bulum će proučavati pravne izvore koji se odnose na tržišno natjecanje marina i koncesije s posebnim naglaskom na relevantne odluke domaćih i inozemnih sudova i tijela nadležnih za zaštitu tržišnog natjecanja.

Znanstvena novakinja Ivana Oršulić, dipl. iur., nastavit će u 2017. godini s korištenjem roditeljskog dopusta.

Knjižnica

Planira se obogatiti fond knjižnice novim naslovima iz sredstava projekta DELICROMAR.

Nadamo se i konačnom preseljenju preostalih publikacija iz Hatzove 26 na novu adresu (na prvi kat Središnje knjižnice HAZU, na Trgu J.J.Strossmayera 14), što se jako odužilo jer prijevoz ovisi o rasporedu obaveza zaduženih zaposlenika. Uz djelomično izlučivanje (otpis), zbog ograničenog prostora, trebat će do kraja srediti inventarne knjige.

Nastavit će se sa selektivnom stručnom obradom članaka iz naših časopisa, te onih nabavljenih putem interneta ili razmjenom, te redovitim ažuriranjem online kataloga knjižnice te uređivanjem stranice »Knjižnica« i »Publikacije« na novim web stranicama Zavoda, uz podršku iz Novene.

Planira se nastavak suradnje na portalu Hrčak i u bazama EBSCO (vezano uz časopis »Poredbeno pomorsko pravo«), te suradnja u Akademijinom projektu DIZBI.

Aktivno ćemo pratiti i koristiti sve pogodnosti nacionalnog Portala elektroničkih izvora za hrvatsku akademsku i znanstvenu zajednicu te sudjelovati u planiranom stvaranju konzorcija pravnih knjižnica u Hrvatskoj.

Rad s korisnicima će biti usmjeren na potrebe Zavoda, uz odgovaranje na povremene upite vanjskih stručnih suradnika i korisnika, a nastavit će se i međuknjižnična suradnja sa srodnim fakultetima i institutima.

Uz redovan rad nastojat će se posvetiti dio vremena i stručnom usavršavanju u području knjižničarstva i informacijske djelatnosti, te radu u strukovnim udrugama/društvima, Hrvatsko knjižničarsko društvo (Komisija za pravne knjižnice, Komisija za specijalne knjižnice) i Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo, te sudjelovanje na stručnim skupovima, predavanjima i radionicama (uživo i online).

Nakladnička djelatnost

Planira se objavljivanje broja 171, god. 56 časopisa »Poredbeno pomorsko pravo – Comparative Maritime Law« s aktualnim temama iz područja pomorskog i transportnog prava, prava osiguranja i međunarodnog prava mora.

Glavni urednik časopisa je akademik Davorin Rudolf, zamjenica glavnog urednika je dr. sc. Dorotea Ćorić, redovita profesorica Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, a tehnička urednica je Vlatka Živojnović.

Ostalo

Po potrebi, zaposlenici Zavoda sudjelovat će u pripremama prijedloga za ratifikaciju pojedinih pravnih instrumenata donesenih od strane međunarodnih po-

morskih organizacija te pružati savjete i stručna mišljenja nadležnim tijelima i institucijama glede donošenja novih zakonskih propisa odnosno izmjena i dopuna postojećih.

Zaposlenici Zavoda aktivni su članovi Instituta za međunarodno pravo (V.Đ. Degan); Američkog društva za međunarodno pravo – American Society of International Law (V.Đ. Degan); Francuskog društva za međunarodno pravo – Société française pour le droit international (V.Đ. Degan); Portius-a – International Legal Center for Port Law (B. Bulum); Hrvatskog društva za pomorsko pravo (V.Đ. Degan, V. Skorupan Wolff, B. Bulum, A.V. Padovan, I. Oršulić); Hrvatske udruge za pravo osiguranja (V. Skorupan Wolff, A.V. Padovan); Hrvatskog knjižničarskog društva i Hrvatskog informacijskog i dokumentacijskog društva (M. Vu-jasinović).

ZAVOD ZA IMUNOLOGIJU I GENETIKU TUMORA

Voditelj je Zavoda za imunologiju i genetiku tumora akademik *Zvonko Kusić*, a upravitelj prof. dr. sc. *Nikola Đaković*.

U 2017. godini planira se nastavak istraživanja mutacija gena BRAF u bolesnika s melanomom. Prisutnost tih mutacija određivat će se u uzorcima tkiva melanoma uklopljenog u parafin, metodom lančane reakcije polimerazom u stvarnom vremenu (*real-time PCR*) uz upotrebu specifičnih TaqMan proba za mutacije V600E i V600K. Nakon što su do sada obrađeni uzorci tkiva 100 bolesnika s metastatskim melanomom, u 2017. godini planira se obrada uzoraka tkiva još 50 bolesnika s novodijagnosticiranim metastatskim melanomom ili novodijagnosticiranom metastatskom progresijom melanoma liječenih u KBC-u *Sestre milosrdnice*. Kod bolesnika će se analizirati uzorci tkiva same metastaze ako budu dostupni, a u slučaju da ne budu dostupni – uzorci primarnog melanoma. Dobiveni rezultati prisutnosti mutacija gena BRAF statistički će se usporediti s dostupnim kliničkim i demografskim podacima o bolesnicima (spol, dob, stadij bolesti) kako bi se potvrdila moguća povezanost. U 2017. planira se i provjera adekvatnosti uzoraka tkiva dobivenih biopsijom širokom iglom za analizu mutacija gena BRAF našom metodom. Ako se pokaže da se analiza može pouzdano napraviti u uzorcima biopsije, to će bitno proširiti doseg i mogućnosti analize mutacija gena BRAF jer iz različitih razloga kod bolesnika često nije indicirana resekcija pojedinih metastaza.

U 2017. godini planira se proširenje istraživanja mutacija gena BRAF na istraživanje interlezijske heterogenosti s obzirom na prisutnost tih mutacija. Istraživanja intralezije i interlezijske heterogenosti s obzirom na prisutnost različitih

mutacija u bolesnika s rakom posebno je važno jer ima izravne implikacije na tijek i ishod liječenja. Rezultati dosadašnjih istraživanja iterlezijske heterogenosti s obzirom na mutacije gena BRAF u bolesnika s melanomom međusobno su oprečni: neka istraživanja pokazala su relativno visoku, a druga vrlo nisku nepodudarnost između primarnog melanoma i različitih metastaza u istih bolesnika. Kod istih se bolesnika planira provođenje analize uzoraka tkiva primarnog melanoma i metastaza kako bi se odredio stupanj nepodudarnosti s obzirom na prisutnost mutacija gena BRAF.

U planu je i pilot-pokus određivanja mutacija gena BRAF u tkivu raka štitnjače. Mutacije gena BRAF karakteristične su, osim za melanom, i za rak štitnjače, prisutne su u oko 40% uzoraka papilarnog raka štitnjače, a učestale su i kod anaplastičnog i slabo diferenciranog raka štitnjače. U 2017. godini planira se na uzorku tkiva papilarnog raka štitnjače provjeriti adekvatnost metode određivanja V600E i V600K mutacija gena BRAF koja je uhodana na uzorcima tkiva melanoma.

Zavod kani započeti i s istraživanjem uloge mutacija gena BRAF u nastanku melanoma *in situ* iz displastičnih nevusa, zatim s izolacijom DNK iz uzoraka tkiva displastičnih nevusa i melanoma *in situ* uklopljenih u parafin te s analizom V600 mutacije gena BRAF ranije uhodanom metodom.

U planu je i nastavak istraživanja ekspresije gena za HMGA2 i galektin-3 u punktatima čvorova štitnjače kao novih molekulskih biljega za predoperativnu dijagnostiku malignih promjena štitnjače. To istraživanje provodit će se ranije uhodanom metodom *real-time RT-PCR* na RNK izdvojenom iz aspirata čvorova štitnjače. Nakon što su do sada prikupljeni i analizirani uzorci više od 200 bolesnika s malignim (papilarni karcinom i folikularni karcinom) i benignim čvorovima štitnjače (benigni tumor, Hashimotov tireoiditis i nodularna struma), u 2017. bi se dobiveni rezultati trebali obraditi i pripremiti za objavljivanje u obliku znanstvenog rada. Rezultati ekspresije gena za HMGA2 i galektin-3 usporedit će se s citološkim rezultatima i u onih bolesnika koji su operirani definitivnom patohistološkom dijagnozom kako bi se izračunala dijagnostička točnost tih biljega za detekciju malignih promjena štitnjače.

Zavod namjerava započeti i s istraživanjem genotipizacije humanog papilloma virusa (HPV) visokog rizika primarno u uzorcima brisa grlića maternice, a onda i u brisovima drugih lezija (npr. grla). U 2017. trebalo bi i odabrati i uhodati metodu kojom će se moći odrediti točan genotip i kvantificirati prisutnost virusa HPV visokog rizika.

ZAVOD ZA ISTRAŽIVANJE KOROZIJE I DESALINACIJU – DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Djelatnost Zavoda obuhvaća dvije znanstvene discipline: koroziju i zaštitu metala od utjecaja morske vode i klime i desalinaciju morske vode i slanih voda.. U Zavodu je u stalnom radnom odnosu viši znanstveni suradnik dr. sc. Franjo Ivušić, administrator i spremačica. Upravitelj Zavoda je dr. sc. *Franjo Ivušić*.

Rad na području istraživanja korozije i zaštite metala

Nastavak rada na istraživanju mehanizama djelovanja ekološki prihvatljivih inhibitora korozije i njihove učinkovitosti na smanjenje brzine korozijskih procesa. Ispitat će se djelovanje odabranih ekoloških inhibitora na opću koroziju ugljičnog čelika u prirodnoj morskoj vodi dubrovačkog akvatorija i u čistim kloridnim otopinama. Naglasak istraživanja bit će na sinergijskom djelovanju ekoloških inhibitora (glukonata, fosfonata i cerija) čije su optimalne koncentracije (za pojedinačne spojeve) određene prethodnim istraživanjima. Osim klasičnih elektro-kemijskih metoda koristit će se i metoda impedancijske spektroskopije (EIS) te metoda elektronske mikroskopije (SEM). Također će započeti preliminarna istraživanja prirodnih ekstrakata heterogenog kemijskog sastava kao potencijalnih inhibitora korozije. S obzirom na sve veću prepoznatljivost mikrobiološki poticane korozije na propadanje metalnih konstrukcija, započet će se s planiranjem istraživanja utjecaja mikroorganizama na brzinu korozije ugljičnih čelika u prirodnoj morskoj vodi i/ili u sintetičkim vodama.

Nastavlja se suradnja s Fakultetom kemijskog inženjerstva i tehnologije te s Fakultetom strojarstva i brodogradnje, Sveučilišta u Zagrebu, dijelom i radi oskudne opreme Zavoda..

Rad na području desalinizacije

Rad na području desalinizacije morske vode, te slanih i slankastih voda trenutno je određen nedovoljnim brojem radnih mjesta znanstvenih djelatnika u Zavodu.

ZAVOD ZA KLINIČKU I TRANSPLANTACIJSKU IMUNOLOGIJU I MOLEKULARNU MEDICINU – RIJEKA

Zavod će i u 2017. godini nastaviti sa znanstvenim, stručnim i drugim aktivnostima koje su pokrenuti prethodnih godina, a dio su dugoročnih planova i ciljeva koji su zacrtani prigodom osnivanja Zavoda. Te su aktivnosti imale izuzetno pozitivan odjek u riječkoj znanstvenoj i medicinskoj zajednici, pa i šire u društvenoj zajednici. Nastavit će s poticanjem i koordinacijom interdisciplinarne suradnje temeljnih i kliničkih medicinskih znanosti i osmišljavanjem zajedničkih aktivnosti i projekata, a sve s ciljem napretka u području translacijskih istraživanja, unapređenja kliničke medicine i primjene novih tehnologija. Zavod će nastaviti s poticanjem sveukupnih aktivnosti članova riječke znanstvene zajednice, koji su izabrani u Akademijina tijela i odbore Razreda za medicinske znanosti. U navedenim aktivnostima najuže ćemo surađivati sa Sveučilištem u Rijeci, Medicinskim fakultetom i Kliničkim bolničkim centrom Rijeka. Posebno ćemo održavati i suradnju s Podružnicom Rijeka Hrvatskog liječničkog zbora, kako bi što više zdravstvenih djelatnika iz naše regije dobilo obavijesti o našim aktivnostima i u njima mogli sudjelovati, a time i ostvarivati bodove za svoje stručno napredovanje.

Nastavit će i do sada ostvarenu suradnju s Podružnicom Rijeka – Akademije medicinskih znanosti Hrvatske, u pripremi i koordiniranju stručnih i znanstvenih programa i skupova.

Zavod za sada nema stalno zaposlenih pa da bi, kao i do sada, uspješno ostvarivao zahtjevno postavljene ciljeve nastaviti će djelovati kao »virtualno« središte, centar za okupljanje znanstvenog i stručnog medicinskog potencijala iz područja biomedicine, biotehnologije i prirodnih znanosti, a u cilju promišljanja i osmišljanja razvoja riječke medicinske zajednice i interdisciplinarnog i multidisciplinarnog okupljanja znanstvenika, a sve u cilju stvaranja kompetentnih timova koji će moći aplicirati na domaće i međunarodne istraživačke projekte i prerastati u prepoznatljive grupe za translacijska istraživanja koja potiču i ubrzavaju prijenos temeljnih spoznaja u kliničku praksu. Tijekom 2017. godine namjeravamo održati pet znanstvenih simpozija i više znanstvenih tribina na kojima će sudjelovati znanstvenici iz temeljnih i kliničkih znanstvenih područja iz Rijeke, Zagreba i drugih dijelova Hrvatske i ugledni znanstvenici iz inozemstva. Teme će biti iz područja imunologije i transplantacije, imunosti na bakterijske i virusne infekcije, molekularne medicine i personalizirane medicine, te promišljanja razvoja Medicinskog fakulteta i Kliničkog bolničkog centra kako bi se doprinijelo njegovom prerastanju u Sveučilišnu bolnicu. Tijekom sljedeće godine Zavod će objaviti dvije edicije s radovima predstavljenim na simpozijima održanim prethodne godine i tijekom 2017. godine.

Sukladno predloženoj Strategiji razvoja, koju je prihvatila Akademija, 2017. godine radit će i na pretvaranju Zavoda za kliničku i transplantacijsku imunologiju i molekularnu medicinu u Zavod za medicinske znanosti, što podrazumijeva stvaranje uvjeta za uspostavljanje kadrovske infrastrukture slične kao u drugim Akademijinim zavodima.

U istraživačkom radu voditelj Zavoda će, budući nema vlastite laboratorije, i nadalje najuže surađivati s Medicinskim fakultetom, Odjelom za biotehnologiju Sveučilišta u Rijeci i Kliničkim bolničkim centrom Rijeka, koji će pružiti infrastrukturnu podlogu za istraživački rad. Nastavit ćemo istraživanja imunoloških mehanizama u normalnoj i patološkim trudnoćama, te u području molekularne medicine, kliničke imunologije i transplantacije. Posebno ćemo se fokusirati na uloge perforina i granulizina, koji su snažne citotoksičke molekule, ali imaju i imunoregulacijska svojstva. Nastavit ćemo i suradnju s inozemnim centrima (Humanitas, Milano) na istraživanju molekule Msf (Migration stimulating factor), koji je značajan čimbenik za rast tumorskih stanica.

ZAVOD ZA LINGVISTIČKA ISTRAŽIVANJA

Voditelj Zavoda za lingvistička istraživanja je akademik *Milan Moguš*, a upraviteljica dr. sc. *Jela Maresić*. U 2017. godini Zavod planira rad na sljedećim projektima:

Benešićev Rječnik hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića

Planira se da će se u 2017. godini nastaviti s radom na dovršavanju Benešićeva Rječnika hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića. Kako se objavljuvanje 14. sveska (spužvica-švrljuga), drugoga u nizu novih svezaka, očekuje krajem 2016. godine, u planu je da se 2017. godine započne s obradom slova T. Međutim, konkretna dinamika i rezultati rada uvelike će ovisiti o broju raspoloživih suradnika. Naime, suradnica dr. Anja Nikolić-Hoyt, koja je zbog odsustva dviju suradnica, dr. Ivane Filipović Petrović i dr. Bojane Schubert (obje na roditeljskom dopustu), bila primorana zapostaviti rad na svome znanstvenoistraživačkom projektu, više će se posvetiti dovršavanju i objavljuvanju Somatskoga tezaurusa hrvatskoga jezika. S druge strane, suradnica dr. Bojana Schubert bit će tijekom 2017. godine na trudničkom bolovanju, odnosno roditeljskom dopustu. U skladu s time, valja uzeti u obzir i mogućnost angažiranja vanjskih suradnika odgovarajućih znanstveno-istraživačkih kompetencija.

Uz izradu novih svezaka rad na dovršavanju Benešićeva rječnika i dalje je okrenut stvaranju računalnoga korpusa ponajboljih književnih djela nastalih na

prijelazu stoljeća, na kojima se Rječnik temelji. Premda zasad bez mogućnosti financiranja, računalno pretraživ korpus djela iz kojih su uzimani citati vrlo je važan za dovršavanje cjelovita Benešićevog rječnika i objedinjavanje svih njegovih svezaka, ali i s obzirom na svoj multidisciplinarni potencijal.

Voditelj je projekta akademik Milan Moguš, a suradnice su dr. Anja Nikolić-Hoyt, dr. Ivana Filipović Petrović i dr. Bojana Schubert.

Istraživanje hrvatskih dijalekata

Voditeljica projekta je dr. sc. Jela Maresić, a suradnice na projektu su dr. sc. Martina Bašić, dr. sc. Marina Marinković i dr. sc. Bojana Schubert.

U 2017. godini nastavit će se rad na dijalektološkim istraživanjima govora svih triju hrvatskih narječja. Rezultate istraživanja znanstvenice će prezentirati na inozemnim i domaćim znanstvenim skupovima te u znanstvenim časopisima. Pripremit će za objavljivanje dvije dijalektološke monografije. Suradnica dr. sc. Martina Bašić radit će na projektu Suvremeni dijalektološki opis mjesnoga govora Bribira, Grižana, Triblja, Drivenika, Križišća i Kraljevice (jednogodišnji projekt odobren na natječaju Zaklade Hrvatske akademije za 2016.).

Somatski tezaurs hrvatskoga jezika

Somatski tezaurs hrvatskoga jezika prvi je konceptualno ustrojen leksikografski resurs u nas, koji se bavi čovjekom i dijelovima čovječjega tijela. Tijekom 2016. godine, zbog posvemašnje zaokupljenosti voditelja projekta, dr. Anje Nikolić-Hoyt, radom na izradi i pripremi 14. sveska Benešićeva Rječnika hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića, usporena je urednička redakcija 55 raskošno leksikaliziranih tezaurskih članaka – krovnih somatizama – koji odražavaju složenost i razvedenost procesa konceptualizacije čovječjega tijela u sustavu hrvatskoga jezika. U skladu s time, planira se da se u 2017. godini završi s uredničkim poslovima i započne s pripremanjem za objavljivanje mrežnoga izdanja Somatskoga tezaursa hrvatskoga jezika. Pokretanje novoga projekta koji bi se sadržajno i metodološki naslanjao na postojeći, a koji bi obuhvaćao psihofizičko ustrojstvo čovjeka, njegov unutarnji život, kao i njegovu uklopljenost u širi društveni okvir, dakle njegovu socijalnu dimenziju koja bi također uključivala i pragmalingvističku komponentu, odgađa se do daljnjega.

Voditelj je projekta dr. Anja Nikolić-Hoyt, a suradnici su prof. dr. Maja Bratanić i Karlo Schubert, u svojstvu računalnog eksperta.

Općeslavenski lingvistički atlas i Europski lingvistički atlas

U sklopu projekta OLA i ALE koji vodi akademik Ranko Matasović, nastavit će se s dijalektološkim istraživanjima hrvatskih govora u skladu s planovima dogovorenim na sastanku radne skupine Općeslavenskoga lingvističkog atlasa u Za-

grebu 2015. Suradnici na projektu nastaviti će surađivati s međunarodnim tijelima i sudjelovati na skupovima Općeslavenskoga lingvističkog atlasa i Atlasa jezika Europe, a za potrebe Atlasa jezika Europe obradit će se nekoliko desetaka etimologija riječi podijeljenih prema značenjskim poljima. Projektu će se pridružiti i jedan doktorand, koji će prijaviti doktorsku disertaciju iz područja povezanog s temom projekta (raspisivanje natječaja odobrila je Hrvatska zaklada za znanost).

Izdavačka djelatnost

U 2017. godini zaposlenici Zavoda za lingvistička istraživanja sudjelovat će u pripremi za tisak novih brojeva časopisa *Filologije* (68, 69), *Folia onomastica Croatica* (26) i Hrvatskoga dijalektološkog zbornika (21), redovitih publikacija Razreda za filološke znanosti Hrvatske akademije. Radit će se na digitalizaciji i postavljanju na Hrčak starih brojeva *Folia onomastica Croatica* i Hrvatskoga dijalektološkoga zbornika.

ZAVOD ZA ORNITOLOGIJU

Zavod za ornitologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnost će tijekom 2017. godine provoditi znanstvenu, stručnu, izdavačku i obrazovnu djelatnost te djelatnost zaštite prirode. Na provođenju ovih djelatnosti radit će, u središnjici u Zagrebu: upraviteljica dr. sc. *Jelena Kralj*, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Vesna Tutiš, znanstvena suradnica, dr. sc. Davor Čiković, znanstveni suradnik, dr. sc. Sanja Barišić, poslijedoktorandica, i dipl. ing. Marko Barišić, tehnički suradnik na projektu Monitoring selidbenih sustava i drugih aspekata ekologije divljih vrsta ptica u Hrvatskoj znanstvenim prstenovanjem ptica 2015.-2017., te dr. sc. Goran Sušić, znanstveni suradnik, u područnoj jedinici u Rijeci.

Znanstveno-istraživačka djelatnost

Istraživački tim kojeg čine znanstvenici u središnjici Zavoda u Zagrebu nastavit će u 2017. rad na postojećim znanstveno-istraživačkim projektima.

Nastavit će se istraživanje izbora staništa i biologije gniježđenja crnoglave strnadice (*Emberiza melanocephala*) na kultiviranim površinama srednjedalmatinskog zaleđa te njihovog selidbenog puta, područja zimovanja i dinamike selidbe. Istraživanje se provodi u suradnji s dr. Herbertom Hoiem (Konrad Lorenz Institut für Vergleichende Verhaltensforschung, Department für Integrative Biologie und Evolution, Veterinärmedizinische Universität Wien) i odjelom za istraživanje migracija ptica Švicarskoga ornitološkoga instituta (Schweizerische Vogelwarte, Abt.

Vogelzugforschung, Sempach). U sklopu tog projekta će se tijekom 2017. istraživati utjecaj kvalitete mužjaka na uspjeh razmnožavanja i gniježdenja te ontogenija pjeva. Planirano je objavljivanje rezultata istraživanja ovisnosti uspjeha gniježdenja o morfometrijskim karakteristikama mužjaka, istraživanja izbora staništa te analize glasanja. Istraživanja će uključiti i praćenje selidbe ptica, s ciljem utvrđivanja cjelokupnog selidbenog puta ptica istraživane populacije, uključujući dinamiku selidbe, područja zadržavanja na selidbi i područja zimovanja te razina migratorne konektivnosti. U 2017. godini planirano je hvatanje ptica označenih geolokatorima 2016. radi skidanja uređaja te analiza podataka prikupljenih tim uređajima. Istraživanje se, osim ciljeva neposredno vezanih za selidbu crnoglavih strnadica, provodi i s ciljem utvrđivanja učinkovitosti geolokatora na longitudinalnom selidbenom putu (selidbeni put u smjeru istok-zapad, rijedak oblik migracije europskih pjevice) te radi stjecanja novih znanja o navigaciji ptica i procjene postojećih znanstvenih teza o navigaciji.

Nastavit će se istraživanje brojnosti i rasprostranjenosti zlatovrane (*Coracias garrulus*) na području Ravnih kotara, započeto 2011. godine, koje predstavlja prvo ciljano istraživanje gnijezdeće populacije ove kritično ugrožene gnijezdarice u Hrvatskoj. U 2017. godini nastavit će se praćenje populacije na poznatim lokacijama gniježdenja te postavljanje kućica za gniježđenje. Projektom se između ostalog nastoji osigurati dovoljno gnijezdećih pozicija za zlatovranu i tako eliminirati jedan od mogućih čimbenika ugroženosti ove vrste. Praćenjem parova u kućicama za gniježđenje olakšat će se istraživanje biologije gniježdenja te ishrane zlatovrane na ovom području.

Nastavit će se istraživanje i zaštita jastrebače (*Strix uralensis*) u Hrvatskoj. Cilj istraživanja je stjecanje temeljnih znanja o rasprostranjenosti, biologiji i ekologiji jastrebače u Hrvatskoj te oblikovanje programa monitoringa i mjera za djelotvornu zaštitu hrvatske populacije ove vrste. U sklopu tog projekta u 2017. godini nastavit će se istraživanja biologije gniježdenja jastrebače na području Gorskog kotara.

Nastavit će se istraživanje međusobnog utjecaja kvalitete jedinki i opterećenosti parazitima kod pčelarice (*Merops apiaster*) te utjecaja parazita i drugih čimbenika na uspjeh gniježdenja kod ove vrste. Istraživanje se provodi na području Ravnih kotara u suradnji s dr. Herbertom Hoiem.

Nastavit će se istraživanje kretanja crvenokljune čigre (*Sterna hirundo*) koja se gnijezdi na području Zagreba i Zagrebačke županije. Istraživanje je započeto 2016. godine postavljanjem geolokatora na odrasle ptice. U 2017. se planira prikupljanje geolokatora postavljenih 2016. godine i analiza dobivenih podataka te označavanje nove grupe odraslih ptica.

Projekt Monitoring selidbenih sustava i drugih aspekata ekologije divljih vrsta ptica u Hrvatskoj prstenovanjem ptica je trajni projekt Zavoda za kojeg je u razdoblju od 2015. do 2017. godine osigurano sufinanciranje Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost. U sklopu tog projekta nastavlja se koordinacija rada prstenovača, obrada podataka o prstenovanim pticama, koordinacija programa označavanja ptica prstenima u boji, obrada nalaza prstenovanih ptica, suradnja s

ostalim europskim prstenovačkim centralama i Europskom unijom za znanstveno prstenovanje ptica (EURING), praktična obuka i ispit novih prstenovača te priprema priručnika za prstenovače kojim će se unaprijediti volonterski rad suradnika na projektu znanstvenog prstenovanja ptica u Hrvatskoj. Tijekom 2017. dovršit će se proces uvođenja računalnog alata RingAccess namijenjenog arhiviranju i obradi rezultata prstenovanja koji se izrađuje uz potporu Europske unije za znanstveno prstenovanje ptica (EURING) i norveške prstenovačke centrale. Na temelju podataka prikupljenih prstenovanjem u boji, u 2017. godini je planirana analiza stopa preživljavanja hrvatske populacije galebova klaukavca (*Larus michahellis*) i morskih vranaca (*Phalacrocorax aristotelis*) te publiciranje radova. U planu je i organizacija prvog stručnog skupa suradnika uključenih u ovaj projekt.

Dr. sc. *Goran Sušić* će nastaviti provoditi istraživanje populacijske dinamike bjeloglavih supova (*Gyps fulvus*) na otocima Krku, Prviću, Cresu, Plavniku i Pagu. Nastavit će s prstenovanjem mladih supova radi praćenja njihovih kretanja i sociobioloških odnosa. Nastavit će istraživanja s ciljem utvrđivanja čimbenika koji uzrokuju emigraciju subadultnog dijela populacije iz područja cjelogodišnjeg obitavanja adultnog dijela populacije, ustanovljavanja putova i dinamike redovite selidbe, odnosno disperzijskih postnatalnih kretanja supova izvan područja stalnog obitavanja. U tu će svrhu provoditi analizu podataka prikupljenih praćenjem signala supa obilježenog satelitskim odašiljačem. Nastavit će s provedbom faunističkih i zoogeografskih istraživanja ornitofaune Kvarnera, Velebita, Paga i NP Krka s težištem na istraživanja u SPA Kvarnerski otoci, SPA Velebit i SPA Gorski kotar i Lika, pri čemu će posebnu pažnju posvetiti pticama grabljivicama (Falconiformes). Provodit će monitoring rasprostranjenosti surih orlova (*Aquila chrysaetos*). U 2017. planira intenzivirati istraživanja na području Nacionalnog parka Krka, osobito surih orlova i riđeg škanjca. Nastavit će suradnju s kolegama iz Bosne i Hercegovine te Srbije na programu reintrodukcije bjeloglavih supova u Bosnu i Hercegovinu te njegovog praćenja u hrvatskom graničnom području.

Ostale djelatnosti

Dr. sc. *Jelena Kralj* će održavati predavanja u sklopu kolegija Ornitologija za studente diplomskog studija Eksperimentalna biologija – Zoologija na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i voditi izradu diplomskih radova. Kao član uređivačkog odbora nastavit će obavljati poslove uredništva i recenzije slovenskog ornitološkog časopisa *Acrocephalus*. Kao predstavnik Hrvatske u znanstvenom tijelu Bonske konvencije, sudjelovat će u aktivnostima tog tijela i njegovih dviju radnih grupa: radne grupe za selidbene sustave ptica i radne grupe za kopnene ptice Eurazije i Afrike. Obavljat će redovite poslove upraviteljice Zavoda za ornitologiju.

Dr. sc. *Vesna Tutiš* nastavit će obavljati poslove vezane uz uređenje postava Centra za posjetitelje Krasno – segment ptice u svrhu ispunjavanja obaveza prema Ugovoru o javnoj nabavi sklopljenim s Javnom ustanovom Nacionalni park Sjeverni Velebit.

Dr. sc. Davor Ćiković će kao predstavnik Hrvatske sudjelovati u radu glavnog skupa Europske unije za znanstveno prstenovanje ptica (EURING). U svojstvu člana Upravnog vijeća EURING-a nastaviti s radom u vijeću i organizirati godišnji sastanak koji će se u proljeće 2017. održati u Hrvatskoj. Nastavit će obavljati poslove nužne za održavanje zbirke ptičjih svlakova, jaja, skeleta i perja.

Dr. sc. Sanja Barišić će provoditi koordinaciju rada Hrvatske komisije za rijetke vrste. Obavljat će poslove vezane uz funkcioniranje biblioteke Zavoda za ornitologiju, uključujući arhiviranje i posudbu časopisa te međuknjižničnu razmjenu.

Dr. sc. Sanja Barišić i dr. sc. Vesna Tutiš sudjelovat će na međunarodnoj konferenciji o zlatovrani u Mađarskoj kojoj je glavni cilj izrada revizije međunarodnog akcijskog plana za ovu vrstu (European Roller International Species Action Plan). Također, planiraju sudjelovati u izradi nacionalnog akcijskog plana za zaštitu zlatovrane.

Dr. sc. Goran Sušić će kao član UNESCO-ve ekspertne grupe za strvinare (Vulture Specialist Group) za Europu sudjelovati u izradi europskog dijela Vulture Multispecies Action Plan-a, koji tri međunarodne skupine eksperata izrađuju istovremeno za Indiju, Afriku i Europu. Također će sudjelovati u realizaciji obrazovnih i drugih programa u vezi zaštite bjeloglavih supova kroz programe Centra za zaštitu ptica grabljivica iz Senja. Nastavit će voditi dugoročni program Oporavilišta, tj. stalnog prihvatilišta za ozlijeđene ili iscrpljene supove i druge ptice grabljivice, koje služi kao oporavilište, ali i volijera za izučavanje etologije vrste »ex situ« (u suradnji s udrugom Grifon – Centrom za zaštitu ptica grabljivica, na lokaciji Crnika u Parku prirode Velebit). U suradnji s JU Park prirode Učka i JU Nacionalni park Krka koordinirat će projekt utemeljenja trajnog hranilišta na Učki i u kanjonu rijeke Krke kao mjera za pripremu njihova povratka u područja Hrvatske iz kojih su lokalno izumrli.

Izdavačka djelatnost

Zavod za ornitologiju izdaje godišnjak »Larus« koji izlazi od 1947. godine, a od 49. volumena dostupan je i u digitalnom obliku na portalu <http://hrcak.srce.hr>. U 2017. godini planira se objavljivanje 52. volumena tog časopisa.

ZAVOD ZA PALEONTOLOGIJU I GEOLOGIJU KVARTARA

Planirano zapošljavanje jednog istraživača tijekom 2016. godine nije se ostvarilo pa se isto planira i očekuje tijekom 2017. godine. Stoga se radi smanjenog broja znanstveno-stručnih zaposlenika (zbog odlaska dviju osoba u mirovinu 2011. i 2015. godine) tijekom 2017. godine planira nastavak ranije započetih paleontoloških, zooarheoloških i sedimentoloških istraživanja u manjem obimu od prijašnjih. Zaposlenici/istraživači sudjelovat će i dalje u planiranim istraživanjima kroz znanstvene projekte (u potpori Hrvatske zaklade za znanost) drugih institucija na kojima su suradnici. Tako će dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić, suradnica na projektu SAPIQ voditeljice dr. sc. Lidije Galović s Hrvatskog geološkog instituta, i tijekom 2017. godine sudjelovati u planiranim aktivnostima tog projekta, dok će dr. sc. Siniša Radović, sudjelovati u istraživanjima u okviru projekta BAMPICa voditeljice dr. sc. Darije Ložnjak Dizdar s Instituta za arheologiju u Zagrebu, i projekta VLAKNO voditelja doc. dr. sc. Darija Vujevića s Odjela za arheologiju Sveučilišta u Zadru.

Prijavljeni istraživački projekt GLACIS nije prošao u drugi krug vrednovanja u okviru natječaja Hrvatske zaklade za znanost, pa će predlagачica dr. sc. Ljerka Marjanac nastaviti raditi na ostvarivanju uvjeta za nastavak istraživanja Dinaridske oledbe.

Kao i prijašnjih godina, terenska istraživanja u 2017. godini planiraju se provesti u suradnji i potpori s domaćim i inozemnim znanstvenicima u trajanju od oko dva mjeseca. Višegodišnja sustavna istraživanja Vele spile na Korčuli nastavit će se i dalje u organizaciji Centra za kulturu Vela Luka i Department of Archaeology and Anthropology University of Cambridge. Nastavit će se i rekognosciranje špiljskih i drugih kvartarnih lokaliteta otoka Šolte. S obzirom na ogromnu količinu podataka (fotografije, karte, skice, rezultati analiza...) i fosilnog materijala iz zavodskih zbirki i dalje će se intenzivno raditi na detaljnoj digitalizaciji baze podataka ukupnog zavodskog fundusa. Uz popisivanje i unošenje podataka u oblikovane digitalizirane baze, fosilni i drugi materijal potrebno je preparirati i konzervirati kako ne bi dolazilo do daljnjeg oštećivanja i propadanja. Ograničene financijske mogućnosti ne omogućavaju potrebnu i pravodobnu zaštitu ove prirodne baštine, od koje su neke zbirke nulte kategorije, te će se stoga pokušati nastaviti barem s minimalnom kemijskom zaštitom, preparacijom, stručnim fotografiranjem i pohranjivanjem podataka u digitalizirane baze podataka osteodontoloških ostataka hominida, velikih i malih sisavaca te ptica s raznih nalazišta. I dalje se nastavlja sa separacijom, analizama i pripremom za daljnju znanstvenu obradu više stotina ostataka malih sisavaca iz sedimentnih uzoraka s različitih špiljskih i ostalih kvartarnih lokaliteta. Nastavit će se paleontološka i zooarheološka obrada

koštanog i dentalnog materijala velikih sisavaca i ptica, s posebnim osvrtom na tafonomske analize. Nastavit će se i kabinetska obrada velikog fonda podataka o glaciogenim naslagama koji su prikupljeni tijekom dosadašnjih istraživanja te započeti s pripremanjem atlasa glaciogenih sedimenata Hrvatske. Nastavlja se također i izrada GIS baze podataka nalazišta koja su tijekom više od šest desetljeća istraživali istraživači i zaposlenici Zavoda. Uz to, nastavit će se sa stručnim fotografiranjem fosilnog i drugog materijala s različitih lokaliteta uz izradu specijalnih fotografija koje prikazuju mehaničko-kemijska oštećenja kao na primjer tragove rezanja, grizenja, gorenja ili probavljanja na kostima. Permanentni problem tijekom znanstveno-stručno-tehničkog rada je nedostatak licenciranih kompjuterskih programa bez kojih nije moguće obavljati ove radne zadatke, a na što već godinama bezuspješno ukazujemo.

Tijekom treće godine trajanja projekta »Standardisation and applied investigation of Quaternary sediments in Croatia (SAPIQ)« voditeljice dr. sc. Lidije Galović s Hrvatskog geološkog instituta, dr. sc. Jadranka Mauch Lenardić, kao suradnica na projektu, boravit će na kraćim terenskim istraživanjima te će nastaviti s analiziranjem sakupljenih uzoraka sedimenata u svrhu determiniranja potencijalnih fosilnih nalaza s lokaliteta Slavonije i Baranje. Nastavit će se dosadašnja suradnja s dr. sc. Lucijanom Šešelj (Sveučilište u Rijeci) i dr. sc. Jelenom Kralj (Ornitološki zavod Akademije) na obradi koštanih ostataka ptica iz grčkog kulturnog sloja na Palagruži te s dr. sc. Davorkom Radovčić (Hrvatski prirodoslovni muzej u Zagrebu) na tafonomskim analizama ptičjih kostiju iz Krapine.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI – RIJEKA S PODRUČNOM JEDINICOM U PULI

Organizacija i rad jedinice

Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli nastavit će znanstvenoistraživački rad na historiografskim, filološkim i etnološkim istraživanjima, i to u najvećoj mjeri vezanim uz prostor zapadne Hrvatske (Rijeka, Istra, Kvarnersko primorje, Gorski kotar). Djelatnici će se pritom ponajviše baviti gospodarskim, društvenim, socijalnim, nacionalnim, pravnim, crkvenim, političkim, jezičnim, etnološkim, etnografskim, antropološkim, prosvjetnim i kulturološkim te drugim temama. Sukladno financijskim mogućnostima, za potrebe svojega znanstvenoistraživačkoga rada provodit će terenska istraživanja te će istraživati u arhivima i knjižnicama u zemlji i inozemstvu. Ovisno o sudjelovanju u aktualnim ili novopokrenutim znanstvenim i drugim projektima u Hrvatskoj i inozemstvu, obavljat će i povjerene im projektne zadatke.

U izvršenju plana rada u 2017. godini sudjelovat će devet stalno zaposlenih djelatnika Akademijina Zavoda u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. To su u Zavodu u Rijeci znanstvene suradnice dr. sc. Sanja Holjevac, dr. sc. Maja Polić i dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan, stručna suradnica Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., knjižničarka Hana Lencović, prof., administrativna tajnica Ljudmila Valčić i spremačica Miroslava Furlanis te u Područnoj jedinici u Puli znanstveni suradnici dr. sc. Sandi Blagonić i dr. sc. Milan Radošević. I dalje će se nastojati da se pokrene postupak za izbor na radna mjesta upražnjena odlascima djelatnika u mirovinu, smrću ili prelaskom u drugu ustanovu, kao i za sufinanciranje jednoga mjesta.

Dužnost voditelja Zavoda nastavlja obavljati akademik *Petar Strčić*, a upraviteljice znanstvena suradnica dr. sc. *Sanja Holjevac*.

U okviru međuinstitucijske međunarodne suradnje Zavoda nastaviti će se rad na projektu »Na marginama Velikoga rata: kulturne i prosvjetne prilike u Rijeci, Puli, Ljubljani i Gorici 1914.-1918.«, koji financira ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske. Voditelj je hrvatskoga dijela toga projekta dr. sc. Milan Radošević, a ostali suradnici iz Zavoda su akademik Petar Strčić, dr. sc. Maja Polić, dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan i dr. sc. Sanja Holjevac. Slovenski je partner u projektu Zgodovinski inštitut Milka Kosa Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti iz Ljubljane pod voditeljstvom dr. sc. Petre Svolfšak.

Zavod će samostalno ili u suradnji s drugim znanstvenim institucijama i udrugama i nadalje organizirati i održavati znanstvene i stručne skupove (npr. XVI. Dane dr. Franje Račkoga s Udrugom dr. Franjo Rački iz Fužina) te skupove i predavanja posvećena važnim događajima i znamenitim ličnostima zapadne Hrvatske. I nadalje će organizirati predstavljanja novih znanstveno-stručnih edicija te druge manifestacije s ciljem promicanja znanstvenoistraživačkoga rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i njezinih članova, rada njezina Zavoda u Rijeci s podružnicom u Puli i njegovih djelatnika te znanosti uopće.

Rezultate svojega znanstvenoistraživačkoga rada djelatnici Zavoda objavljivat će u izdanjima Hrvatske akademije i njezina Zavoda te u ostalim domaćim i inozemnim zbornicima, časopisima i knjigama, a svojim će izlaganjima sudjelovati na domaćim i inozemnim znanstvenim skupovima.

U planu je objavljivanje 16. sveska Zavodova časopisa »Problemi sjevernog Jadrana«, čiji je glavni urednik član suradnik Hrvatske akademije i prof. emeritus Miroslav Bertoša, a članovi Uredništva akademici Tomislav Raukar i Petar Strčić, te monografije povodom 70. obljetnice osnutka Zavoda (autori: prof. dr. sc. Slaven Bertoša i dr. sc. Maja Polić).

Plan rada Zavoda izvršavat će se u okviru djelatnosti Akademijina Razreda za društvene znanosti, a prema sljedećim individualnim planovima rada:

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Povijest

Dr. sc. *Maja Polić*, znanstvena suradnica, nastavlja istraživanja o hrvatskome čitaoničkom pokretu u Zapadnoj Hrvatskoj. Nastavit će prikupljanje materijala za pisanje povijesti hrvatske čitaonice u Kastvu, o pojedinim značajnim i znamenitim ličnostima pokopanima na groblju u Bakru, te za dovršetak istraživanja vezanih uz bilateralni hrvatsko-slovenski znanstveni projekt »Na marginama Velikoga rata: kulturne i prosvjetne prilike u Rijeci, Puli, Ljubljani i Gorici 1914.-1918.«. Bavit će se izradom više biobibliografija. Rezultate svojih istraživanja priopćit će na do sada dogovorena dva znanstvena skupa i tri stručna skupa.

Dr. sc. *Milan Radošević*, znanstveni suradnik, nastavit će s konzultacijom građe u hrvatskim, slovenskim i talijanskim arhivskim, knjižničnim i muzejskim institucijama vezano uz socijalnu, političku i gospodarsku povijest Istre prve polovice XX. st., s posebnim osvrtom na 1. nacionalna i kulturna događanja u Puli 1918. godine te 2. pojavu fašizma te posljedično antifašizma u Istri 1919.-1922. godine. Kao predstavnik hrvatske strane nastavit će kao voditelj i istraživač sudjelovati u projektu »Na marginama Velikoga rata: kulturne i prosvjetne prilike u Rijeci, Puli, Ljubljani i Gorici 1914.-1918.«, ovoga Akademijina Zavoda i Univerze na Primorskem – Znanstveno-raziskovalnog središča Koper. Projekt se provodi u okviru Znanstveno-tehnološke suradnje sa Slovenijom, a sufinancira ga Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske. U rujnu/listopadu 2017. planira se održavanje Okruglog stola u Ljubljani gdje će se predstaviti rezultati istraživanja. Priopćenjima planira sudjelovati na dva znanstvena skupa, od kojih jednom međunarodnom.

Filologija

Dr. sc. *Sanja Holjevac*, znanstvena suradnica, nastavit će filološka istraživanja rukopisne i tiskane građe pisane hrvatskim jezikom do konca 19. stoljeća. Pritom će se i nadalje ponajviše posvetiti prikupljanju i filološkoj analizi neistraženih tekstova sa sjevernojadranskoga hrvatskog prostora, posebice rukopisnih latiničnih misala i drugih bogoslužnih priručnika nastalih na tome području u razdoblju od 17. do 19. stoljeća. Izlaganjima planira sudjelovati na dva znanstvena skupa.

Dr. sc. *Nina Spicijarić Paškvan*, znanstvena suradnica, nakon povratka s rodiljnoga dopusta tijekom ljeta, istraživat će na području kontaktne lingvistike što uključuje kontrastivnu frazeologiju, ali i proučavanje romansko-slavenskih jezičnih dodira na području zapadne Hrvatske. Uz to će nastaviti prikupljati toponimijsku građu za područje otoka Krka.

Etnologija i etnografija

Dr. sc. *Sandi Blagonić*, znanstveni suradnik nastavit će rad na publikaciji koja će kroz etnoantropološku, sociološku, lingvističku i povijesnu perspektivu kritički Planovi rada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2017.

ki obraditi sastavnice hrvatskog etnonacionalnog identiteta. Ovisno o financijskim mogućnostima izvršit će ranije zamišljeno komparativno istraživanje koje se bazira na tezi kako su radnje koje se odnose na jedenje hrane povezane s procesom civiliziranja, te da su, kao takve, usmjerene na maskiranje procesa hranjenja kao primarne potrebe. Istraživat će u Istri te, ovisno o mogućnostima, u jednoj izvanoeuropskoj kulturi. Rezultate istraživanja namjerava se objaviti u jednom od relevantnih inozemnih časopisa koji se bave sociologijom/antropologijom hrane. Nastavit će i dosadašnja istraživanja kolektivnih identiteta na području Istre.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., stručna suradnica, nastavit će rad na obradi etnološke građe prikupljene u istraživanjima na prostoru Istre, Kvarnerskoga primorja i Gorskoga kotara te šire. Vezano uz dugogodišnji rad na proučavanju materijalne i nematerijalne baštine otoka Krka, planira izdavanje Knjižice uputstava o izradi, čuvanju i prezentaciji tradicijskih nošnji za potrebe folklornih društava otoka Krka. Nastavit će i rad na projektu »Mali gradovi i trgovišta Europe« međunarodne udruge ECOVAST (Europsko vijeće za sela i male gradove), uz suradnju s domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama.

Izdavačka djelatnost

U 2017. predviđa se objavljivanje 16. sveska Zavodova časopisa »Problemi sjevernog Jadrana«, a ako se osiguraju financijska sredstva i koautorske knjige prof. dr. sc. Slavena Bertoše i dr. sc. Maje Polić: »Zavod za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli – neraskidiva poveznica ljudi i znanosti. U povodu 70. obljetnice djelovanja«.

Djelatnici Zavoda očekuju objavljivanje svojih znanstvenih radova, prikaza i ocjena koji su im od prethodne godine ili od prije u tisku u različitim domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim publikacijama.

Svoj rad na pripremi i objavljivanju znanstvenih i drugih priloga djelatnici će Zavoda provoditi sukladno sljedećim individualnim planovima:

Dr. sc. Sandi Blagonić objavit će tekst o rodnoj distribuciji pobjednika Big Brothera te tekst o medijskoj reprezentaciji janjetine u političkoj sferi. Na hrvatskim internetskim *news*-portalima objavit će više tekstova komentara kojima se obrađuju recentni društveni, odnosno politički fenomeni.

Dr. sc. Sanja Holjevac za tisak će pripremiti nekoliko znanstvenih i stručnih radova vezanih uz njezina filološka istraživanja (npr. o rukopisnom latiničnom molitveniku s litanijama iz 17. st. iz Župe sv. Mihovila arkandela u Jelenju; o izdanjima riječke tiskare Karletzky kao izvoru za filološka istraživanja).

Dr. sc. Maja Polić objavit će knjigu o preporoditeljima Pokrajine Istre i Kvarnerskoga primorja i koautorsku o Zavodu HAZU u Rijeci, kao i više članaka vezanih uz teme koje će istraživati, ocjene i prikaze.

Dr. sc. Milan Radošević namjerava pripremiti za tisak dva znanstvena članka kao i nekoliko prikaza stručnih i znanstvenih knjiga te zbornika s područja histo-

riografije. Bit će suurednikom zbornika radova s međunarodnog znanstvenog skupa »U sjeni Velikoga rata: odraz ratnih zbivanja na život istarskoga civilnog stanovništva«, održanog u Puli 13.-15. listopada 2016.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan u okviru rezultata znanstvenoistraživačkoga rada pripremit će za tisak radove te prikaze i ocjene.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., za objavljivanje će pripremiti rad Igrokazi u funkciji prezentacije i očuvanja tradicijske baštine. Očekuje objavljivanje nekoliko radova predanih za tisak unazad dvije godine.

Ostali rad

Dr. sc. Sandi Blagonić u rujnu će aplicirati za stipendiju Canon fondacije za istraživanje u Japanu. Napisat će više tekstova u formi komentara kojima se obrađuju recentni društveni, odnosno politički fenomeni, a koji će biti objavljeni na hrvatskim internetskim *news*-portalima.

Dr. sc. Sanja Holjevac obavljat će poslove upraviteljice Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli. Sudjelovat će u pripremi i organizaciji znanstvenih i stručnih manifestacija u organizaciji ili suorganizaciji Zavoda. Obavljat će poslove tajnice uredništva Zavodova časopisa »Problemi sjevernog Jadrana« te pomagati u pripremi za tisak eventualnih drugih izdanja Zavoda. Sudjelovat će u radu bilateralnoga hrvatsko-slovenskog projekta »Na marginama Velikoga rata: kulturne i prosvjetne prilike u Rijeci, Puli, Ljubljani i Gorici 1914.-1918.«, Akademijina Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli i Zgodovinskoga inštituta Milka Kosa ZRC SAZU, kojemu je u hrvatskome dijelu voditelj dr. sc. Milan Radošević, znanstveni suradnik u ovome Zavodu. Ako bude produženo trajanje, sudjelovat će u radu znanstvenoga projekta »Hrvatska pisana baština od 17. do 19. stoljeća«, voditeljice prof. dr. sc. Diane Stolac, koji financira Sveučilište u Rijeci. Sudjelovat će u radu Partnerskoga vijeća Urbane aglomeracije Rijeka. Provođit će i druge aktivnosti vezane uz unaprjeđenje rada i promidžbu Akademijina Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli.

Dr. sc. Maja Polić nastavit će djelovati kao predsjednica Izdavačkoga odbora Katedre Čakavskoga sabora »Bakarskoga kraja«, Škrljevo (Bakar), i članica njezina Upravnoga odbora, urednica izdanja Udruge Mavrica Srdoči (Rijeka), tajnica Povijesnoga društva Rijeka i njegova časopisa Rijeka i članica uredništva Bakarskoga zbornika (izdavač Grad Bakar). Sudjelovat će kao predavač obveznoga kolegija »Povijest« na Učiteljskome fakultetu Sveučilišta u Rijeci.

Dr. sc. Milan Radošević nastavit će biti član uredničkog odbora znanstvenog časopisa *Histria*, u izdanju Istarskog povijesnoga društva – Società Storica Istriana, urednikom njegove mrežne stranice (www.ipd-ssi.hr) te koordinatorom više projekata. U sklopu Udruge antifašističkih boraca i antifašista Grada Pule sudjelovat će u organizaciji nekoliko povijesnih predavanja vezano uz antifaziizam u Istri.

Dr. sc. Nina Spicijarić Paškvan prevodit će stručne tekstove i povijesne izvore s talijanskoga i mađarskoga na hrvatski jezik, te s hrvatskoga na talijanski jezik. Nastavit će djelovati u okviru Katedre Čakavskog sabora Kostrena.

Tihomira Stepinac Fabijanić, prof., sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima u zemlji i inozemstvu te surađivati s domaćim i međunarodnim znanstvenim i stručnim institucijama i udruženjima, osobito kao dopredsjednica udruge ECOVAST (Europsko vijeće za sela i male gradove).

Knjižnica

Knjižničarka *Hana Lencović*, prof., obavljat će uobičajene poslove u knjižnici. Radit će i na uvođenju, katalogizaciji i razvrstavanju knjižne građe unutar Zavoda, uključujući i donirane knjige i građu akademika Petra Strčića. Ovisno o izdavačkoj djelatnosti Zavoda provodit će se distribucija i razmjena publikacija te će se nastojati proširiti već postojeći sustav razmjene publikacija u zemlji i inozemstvu. Redovito će provoditi istraživanja u svrhu pružanja informacijskih usluga te posuđivati građu zaposlenicima Zavoda i vanjskim korisnicima.

ZAVOD ZA POVIJESNE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ODSJEK ZA POVIJESNE ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Odsjek za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU u Zagrebu tijekom 2017. g. nastavit će kontinuirani rad unutar stalnih grupa znanstvenih i stručnih djelatnosti:

- a) nastavak rada na evidentiranju, prikupljanju i objavljivanju povijesne građe vrela,
- b) izrada povijesnih studija i pomagala,
- c) izrada priručnika i pomagala za znanstveni rad iz područja povijesnih znanosti,
- d) obrazovanje znanstvenih kadrova s osobitim težištem na istraživački rad iz područja srednjovjekovne hrvatske povijesti, povijesti novog vijeka od 16. do kraja 19. st. i povijesne metodologije.

Rad na tim zadacima u velikoj se mjeri odvija unutar projekta Izvori, pomaga-
la i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. stoljeća,
koji je prihvaćen i financiran od strane Hrvatske zaklade za znanost, te započeo s
radom 1. lipnja 2015. godine. U lipnju 2016. započela je druga projektna godina.
Na projektu, uz deset znanstvenika iz Odsjeka, sudjeluje još 12 drugih znanstve-
nika iz hrvatskih i inozemnih znanstvenih ustanova (Hrvatski institut za povijest,
Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Mađar-
ski nacionalni arhiv u Budimpešti, Istraživačka skupina Mađarske akademije zna-
nosti u Budimpešti i Segedinu, Sveučilište Eötvös Loránd u Budimpešti te fakul-
tet School of Slavonic and East European Studies, University College London).

Odsjek će, u skladu s znanstvenom tradicijom započetom još 1948. godine, u
2016. posebnu pažnju i dalje posvetiti razmatranju i primjeni znanstvenih spozna-
ja iz područja metodologije povijesnih znanosti i pomoćnih povijesnih znanosti.
Ovaj je aspekt djelovanja Odsjeka osobito važan obzirom da je usklađen sa redo-
vitim znanstveno-istraživačkim radom djelatnika u samoj ustanovi, ali i zbog
nužnosti cjelovite izobrazbe znanstvenih novaka zaposlenih u Odsjeku te mlađih
istraživača, asistenata, doktoranada i poslijedoktoranada i drugih znanstvenika iz
drugih hrvatskih znanstvenih ustanova koji u svojim znanstvenim istraživanjima
nužno posežu za spoznajama iz spomenutih historiografskih područja.

Kao i u proteklom razdoblju, Odsjek za povijesne znanosti nastavit će raznoli-
ku znanstvenu suradnju sa srodnim znanstvenim ustanovama (institucijama, akade-
mijama, sveučilištima i knjižnicama) te drugim odgovarajućim znanstvenim i
stručnim institucijama u zemlji i inozemstvu. Nastavit će se znanstvena suradnja
s Povijesnim institutom i Institutom za povijest književnosti Mađarske akademije
znanosti u Budimpešti, Srednjoeuropskim sveučilištem u Budimpešti i njegovim
odsjecima za srednjovjekovne studije i povijest, Sveučilištem u Segedinu, Sve-
učilištem Eötvös Loránd i drugim znanstvenim institucijama u Budimpešti, Ma-
đarskim institutom u Zagrebu, australskim Centre of Excellence for the History
of Emotions u Perthu, Britanskom akademijom i Školom za slavističke i istočno-
europske studije u Londonu te Institutom za materijalnu kulturu srednjeg i ranog
novog vijeka Sveučilišta u Salzburgu u Kremsu. Također će se nastaviti suradnja
s Francuskim institutom u Zagrebu, pariškim Sveučilištem Paris-I (Panthéon-Sor-
bonne), te nizom drugih povijesnih instituta i knjižnica Austrije, Bugarske, Fran-
cuske, Italije, Mađarske, Rumunjske, Velike Britanije i drugih zemalja. Od izu-
zetne je važnosti međunarodna suradnja i rad na zajedničkom projektu za prouča-
vanje hrvatsko-bugarskih veza koji se kroz dvadesetak godina odvija u suradnji
između Odsjeka i Balkanološkog instituta Bugarske akademije znanosti, a teme-
ljem koje suradnje je do sada organizirano više bilatelarnih znanstvenih skupova
u Hrvatskoj i Bugarskoj i objavljeno više zbornika radova. U te je skupove, uz
same djelatnike Odsjeka i Instituta bio uključen i veliki broj drugih hrvatskih i
bugarskih znanstvenika različitih humanističkih disciplina (od povjesničara do je-
zikoslovaca, uključujući i više članova HAZU). Od nemalog znanstvenog značaja
je i suradnja uspostavljena 2013. između Odsjeka i Sveučilišta Salento u Lecceu
u Italiji u okviru znanstvenog projekta The Way to Jerusalem: Pilgrimage, Cultu-

ral and Maritime Routes koji podupire Europsko vijeće, a na kojem surađuju i znanstvenici iz Italije, Austrije, Slovenije, Albanije, Grčke, Bugarske i Rumunjske s ciljem multidisciplinarnih promišljanja civilizacijskih veza Zapadne i srednje Europe sa Svetom zemljom.

Velik doprinos radu djelatnika u njihovim znanstvenim istraživanjima unutar Odsjeka, kao i programima nacionalne i međunarodne suradnje Odsjeka, pruža njegova knjižnica. Unutar financijskih mogućnosti, nastavit će se nabava i razmjena novoobjavljenih domaćih i stranih knjiga kao i znanstvenih publikacija s područja povijesnih i srodnih, prije svega humanističkih, znanosti kao jedne od temeljnih djelatnosti knjižnice Odsjeka.

U Odsjeku za povijesne znanosti HAZU zaposleno je 12 redovnih znanstvenih i stručnih djelatnika, pri čemu je njih osam u radnom odnosu na neodređeno vrijeme, dok su četvero znanstveni novaci. Od spomenutih osam stalno zaposlenih, njih sedam radi na poslovima znanstvenika istraživača, a jedan je knjižničar. To su: dr. Sabine Florence Fabijanec, dr. Branka Grbavac, dr. Damir Karbić, dr. Iva Kurelac, dr. Zoran Ladić, dr. Tihana Luetić, dr. Vesna Tudjina te dr. Ivica Zvonar (knjižničarski savjetnik). Znanstveni novaci u Odsjeku su: dr. Goran Budeč, dr. Suzana Miljan, prof. Zrinka Novak i dr. Mirko Sardelić. Dr. Tihana Luetić koristi porodiljni dopust do veljače 2016. g., a prof. Zrinka Novak aktivirala je porodiljni dopust u trajanju od 30 mjeseci (od veljače 2015. g.). Početkom 2017. g. dr. Vesna Tudjina odlazi u mirovinu te će se broj djelatnika smanjiti na 11 zaposlenih. Dr. Tudjina i dalje će surađivati u radu na projektu kao vanjski suradnik (bez plaćanja honorara).

Dužnost voditelja Odsjeka za povijesne znanosti obavljat će akademik *Tomislav Raukar*, a upravitelja dr. *Damir Karbić*.

Pojedini zadaci iz znanstvenog programa obavljat će se i u suradnji s nizom vanjskih suradnika: dr. Tonija Andrić, dr. Krisztina Arany, dr. Sándor Bene, dr. Ivan Botica, akad. Josip Bratulić, dr. Lovorka Čoralić, dr. Ivan Erceg, mr. Judit Gal, dr. Tomislav Galović, dr. Miroslav Granić, dr. Éva B. Halász, prof. dr. Richard Helmholz, dr. sc. Zsolt Hunyadi, prof. dr. David Ibbetson, dr. Ivan Jurković, dr. Marija Karbić, dr. Maja Katušić, dr. Arijana Kolak Bošnjak, dr. Slavko Kovačić, dr. Meri Kunčić, dr. Krešimir Kužić, mr. Robert Leljak, dr. Ivan Majnarić, dr. Judit Majorossy, prof. Natko Martinić Jerčić, dr. Mirjana Matijević-Sokol, dr. Nenad Moačanin, dr. Ante Nazor, dr. Chris Nicholson, dr. Zrinka Nikolić Jakus, prof. Filip Novosel, dr. Elvis Orbančić, dr. Géza Pálffy, prof. dr. Olja Perić, dr. Tomislav Popić, dr. Franjo Pšeničnjak, dr. Martyn Rady, dr. Gordan Ravančić, dr. Krešimir Regan, dr. Guido Rossi, dr. Tajana Sekelj Ivančan, akad. Franjo Šanjek, dr. Bruno Škrebilin, dr. Mario Šlaus, dr. Dinko Šokčević, prof. Ivan Šutić, dr. Tatjana Tkalčec, dr. Anna Trono, dr. Szabolcs Varga, dr. Ian Williams i drugi.

Znanstvenoistraživački rad na objavljivanju izvora

Nastavit će se rad na pripremi 3. sv. serije *Diplomatički zbornik – dodaci*. Co-

dex diplomaticus – Supplementa, kao jednog od zadataka u sklopu projekta Izvori, pomagala i studije za hrvatsku povijest od srednjeg vijeka do kraja dugog 19. stoljeća (V. Tudjina, M. Matijević Sokol, G. Budeč, B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac i S. Miljan).

Monumenta Spalatensia. Nastavak rada na pripremi izdanja trećeg sveska serije Splitskih bilježničkih spisa, Spisi splitskog bilježnika Franje iz Bolonje (B. Grbavac, D. Karbić).

Nastavak rada na izradi kritičkog izdanja hrvatskih srednjovjekovnih zakona u originalnim jezicima i engleskim prijevodima (D. Karbić, B. Grbavac, S. Miljan, M. Rady, Ch. Nicholson i drugi vanjski suradnici).

Nastavak rada na objavljivanju kritičkog izdanje bilježničke knjige porečkog bilježnika Antuna de Teodoris iz sredine 15. stoljeća u seriji Spisi istarskih bilježnika u izdanju Državnog arhiva u Pazinu (Z. Ladić, D. Karbić).

Dovršetak rada na prijepisu knjige inventara šibenskog bilježnika Karotusa Vitalea iz 15. stoljeća (Z. Ladić, G. Budeč).

Nastavak rada na transkripciji bilježničkog sveščića Testamenta Traguriensia iz 14 i 15. stoljeća koji se čuva u Arhivu HAZU (Z. Ladić, G. Budeč).

Nastavak rada na transkripciji knjige inventara šibenskog bilježnika Karotusa Vitalea (Z. Ladić, G. Budeč).

Nastavak rada na prijepisu 17-stoljetne glagoljske matične knjige rođenih mjesta Dobrinja iz Arhiva HAZU u Zagrebu (Z. Ladić, I. Šutić).

Predviđa se tiskanje zbirke glagoljskih isprava *Acta croatica* kao Akademijnog projekta (Z. Ladić, J. Bratulić).

Predviđa se objavljivanje srednjovjekovne računske knjige Poslovna knjiga Donata Matafarića iz druge polovice XV. stoljeća u časopisu Starine (S. F. Fabijanec).

Nastavak rada na izradi diplomatarija obitelji Zrinskih u 14. i 15. stoljeću (Povijesni spomenici obitelji Zrinskih i Frankopana. Monumenta historica familiarum Zrinski et Frankopan, knjiga 2) (S. Miljan, D. Karbić).

Nastavak rada na izradi Protokola turopoljske plemićke općine iz 16. stoljeća (S. Miljan, N. Antonić).

Nastavit će se rad na pripremi kritičkog izdanja djela arhivske građe iz fonda rapskih bilježnika za razdoblje XVI. stoljeća iz Državnog arhiva u Zadru (Z. Novak).

Nastavak rada na izradi diplomatarija Zagrebačkih župana (S. Miljan, É. B. Halász).

Nastavak rada na izradi diplomatarija obitelji Talovac (S. Miljan, K. Arányi).

Nastavak rada na neobjavljenoj arhivskoj građi vezanoj za temu Zagrebačkog

sveučilišta i njegovih studenata krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Nastavit će se izrada baze podataka o studentima Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na temelju građe iz Hrvatskog državnog arhiva (fond: Pravni fakultet u Zagrebu, Imenici redovnih i izvanrednih slušalaca Kr. Sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu) (T. Luetić).

Studije iz hrvatske povijesti razdoblja srednjeg i novog vijeka do kraja 19. stoljeća

Nastavak rada na prijevodu knjige *Le développement commercial de Split et Zadar au XVe et XVIe siècle* s francuskog na hrvatski (S. F. Fabijanec).

Izrada rada *Le circuit de l'argent de l'Adriatique orientale à Alexandrie au XIVe siècle* za zbornik *Actes du colloque international : Les métaux précieux en Méditerranée médiévale. Exploitations, transformations, circulations* (S. F. Fabijanec).

Izrada rada *Multikulturalizam na Jadranu. Prijevoznici i trgovački putnici na Jadranu XV.-XVI. st.* za zbornik *Putovanje u srednjovjekovnoj i renesansnoj Hrvatskoj u europskom kontekstu* (S. F. Fabijanec).

Izrada rada *Splitski brodolomi kasnog srednjeg vijeka* za zbornik *Pomorski Split* (S. F. Fabijanec).

Dovršetak rada na monografiji o srednjovjekovnim hrvatskim hodočašćima. (Z. Ladić).

Izrada rada *Few Examples of Marian Devotion in the East Adriatic urban Settlements* za zbornik *The Ways of the Misericordia: Arts, Culture and Marian religious paths between East and West*, ur. Mario Congedo Maria Stella Calò Mariani – Anna Trono, Bologna (Z. Ladić, M. Kunčić).

Izrada rada *O hospitalima i leprozorijima u srednjovjekovnom Šibeniku* za zbornik *950 godina od prvog spomena Šibenika* (Z. Ladić).

Izrada rada *Šibenik i knezovi Bribirski* za zbornik *950 godina od prvog spomena Šibenika* (D. Karbić).

Izrada rada *Podrijetlo velikaškog roda Zrinskih* za zbornik *Nikola Šubić Zrinski i Siget 1566.* (D. Karbić).

Priprema knjige *The role of emotions in contacts between Eurasian cultures*, koja bi trebala biti objavljena krajem 2017. (M. Sardelić)

Priprema članka o Uluk-Alijevoj provali u Jadran 1571. godine (M. Sardelić).

Priprema članka o uskršnjoj procesiji »Za križen« koja se od 16. stoljeća održava na otoku Hvaru (M. Sardelić).

Očekuje se objavljivanje knjige *Prirodoslovci i matematičari: rađanje domaće akademske prirodoslovno-matematičke zajednice u Hrvatskoj* (T. Luetić, T. Vučelja).

Izrada znanstvenog rada pod naslovom *Einige Aspekte der Entwicklung der Wissenschaften an der Königlichen Franz-Josephs-Universität in Zagreb an der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert* za zbornik radova sa znanstvenog skupa 45. Internationales Kulturhistorisches Symposium Mogersdorf Wissenschaft & wirtschaftliche Innovation – der pannonische Raum im europäischen Vergleich von 1700 bis 1914, Szigetvar, 5. bis 8. Juli 2016. (T. Luetić).

Svi djelatnici Odsjeka predviđaju objavljivanje niza drugih znanstvenih članaka te prikaza i recenzija u domaćim i stranim znanstvenim časopisima te u zbornicima s domaćih i inozemnih simpozija i kongresa. (B. Grbavac, D. Karbić, I. Kurelac, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, S. Miljan, G. Budeč, M. Sardelić, S. F. Fabijanec).

U skladu s financijskim i drugim mogućnostima, predviđaju se arhivska istraživanja djelatnika Odsjeka u domaćim (Hrvatski državni arhiv, Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Državni arhiv u Zadru, Državni arhiv u Pazinu, Nadbiskupski i kaptolski arhiv u Zagrebu, Biskupski arhiv u Šibeniku, Kaptolski arhiv u Zadru, Znanstvena knjižnica u Zadru i dr.) i stranim arhivima (Državni arhiv u Veneciji, Mađarski državni arhiv, arhivi u Bologni i dr.) i knjižnicama u Budimpešti, Beču, Londonu, Cambridgeu, Bologni i Veneciji za potrebe rada na objavljivanju izvora kao i za izrade studija i priručnika. (D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, Z. Novak, G. Budeč, B. Grbavac, I. Kurelac, S. Miljan, F. Fabijanec, M. Sardelić).

Priručnici, pomagala, pomoćne povijesne znanosti

Predviđa se objavljivanje Leksikona hrvatskog srednjovjekovlja, Školska knjiga, Zagreb, 2017. (F. Šanjek, B. Grbavac)

Nastavit će se rad na pripremi priručnika o dalmatinskom notarijatu od 13. do kraja 14. stoljeća. (B. Grbavac).

Nastavak rada na priručniku Hrvatska srednjovjekovna arhontologija (D. Karbić).

Nastavit će se rad na izradi riječnika pojmova vezanih uz problematiku materijalne kulture na mletačkom narječju talijanskog jezika u dalmatinskim notarskim spisima. (G. Budeč, Z. Ladić).

Znanstveno usavršavanje

Očekuje se obrana doktorske disertacije na temu *Pobožnost stanovništva rapške komune u drugoj polovici XVI. stoljeća* te obrana disertacije. (Z. Novak).

Izdavačka djelatnost

Uz spomenut rad na objelodanjivanju gore rečenih zbirki izvora, monografija i zbornika, u izdanjima Akademije i drugih uglednih znanstvenih i arhivskih usta-

nova, predviđa se objavljivanje redovitog broja časopisa Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti za 2016., sv. 34, te prikupljanje radova i priređivanje sv. 35 za 2017. godinu. (D. Karbić, S. Miljan, A. Gulin, M. Sardelić, F. Fabijanec, V. Tadjina, Z. Ladić, T. Luetić i dr.).

Nastavak rada na zborniku radova o vladavini kralja Žigmunda (suurednici: Alexandra Kaar, Sveučilište u Beču; Christopher Nicholson, London). Očekuje se predaja za tisak izdavačkoj kući Brepols (Turnhout, Belgija) tijekom 2017. (S. Miljan).

Urednički poslovi na pripremi zbornika radova s međunarodnog znanstvenog skupa 950 godina od prvog spomena Šibenika (I. Kurelac).

Rad na uređivanju zbornika radova Putovanje u srednjovjekovnoj i renesansnoj Hrvatskoj u europskom kontekstu (Z. Ladić).

Ostale djelatnosti

Nastavak predavanja iz kolegija Latinska paleografija i epigrafija na studiju hrvatskog latiniteta Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. (B. Grbavac, F. Šanjek).

Nastavit će se suradnja na međunarodnom projektu The Way to Jerusalem: Pilgrimage, Cultural and Maritime Routes kao član Znanstvenog vijeća projekta. Sjedište projekta je pri Sveučilištu Salento u Lecceu, Italija. (Z. Ladić).

Nastavit će se rad u Odjelu za povijest Matice hrvatske Zagreb (članovi Odjela Z. Ladić, I. Zvonar, F. Fabijanec).

Vršit će se dužnost glavnog urednika edicije Povijest Hrvata u sedam knjiga u izdanju Matice hrvatske u Zagrebu. (Z. Ladić). Predviđa se završetak uređivanja i predaja drugog i trećeg sveska iste serije u tisak. Nastavit će se rad na pisanju tekstova za spomenutu ediciju (G. Budeč, B. Grbavac, D. Karbić, Z. Ladić).

Pojedini djelatnici Odsjeka sudjelovat će u pripremi enciklopedijskog izdanja Hrvatski biografski leksikon Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža.

Djelatnici Odsjeka obavljat će dužnosti urednika i članova uredništva u pojedinim hrvatskim i inozemnim serijskim znanstvenim publikacijama: Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti ZPDZ HAZU, Povijesni prilozi, Historijski zbornik, Cris Časopis Povijesnog društva Križevci, Central Europe, Hiperborea Journal (A. Gulin, D. Karbić, F. Fabijanec, V. Tadjina, Z. Ladić).

Sudjelovat će se u organizaciji IV. medievističke radionice u Rijeci (listopad 2017.). (S. Miljan, K. Jovanović).

Predviđa se sudjelovanje djelatnika Odsjeka, ponajprije ovisno o financijskim mogućnostima, na više domaćih i međunarodnih znanstvenih skupova. Također, pojedini će djelatnici sudjelovati u organizaciji znanstvenih skupova u Hrvatskoj i inozemstvu. (G. Budeč, F. Fabijanec, B. Grbavac, I. Kurelac, D. Karbić, Z. Ladić, T. Luetić, S. Miljan, Z. Novak, M. Sardelić, V. Tadjina).

Pojedini djelatnici obavljat će funkcije mentora pri izradi doktorskih disertacija (Z. Ladić, V. Tadjina).

Knjižnica

Tijekom 2015. u Knjižnici Odsjeka planira se obavljati sljedeće zadaće:

- korisnicima će se davati informacije o knjižnom fondu Odsjeka;
- inventarizirat će se i katalogizirati novopristigle omeđene i serijske publikacije;
- redovito će se mjesečno ažurirati on-line katalog Knjižnice Odsjeka te prema potrebi ujednačavati obradu knjižnog fonda s Akademijinom središnjom knjižnicom;
- nastaviti će se s računalnom obradom starijih dijelova fonda i ažuriranjem kataloga, te postupnom zamjenom starih kataložnih kartica;
- zbog stalnog povećanja knjižnog fonda obavljat će se prema potrebi poslovi premještanja dijelova fonda;
- nastaviti će se s uvezom i zaštitom oštećenih publikacija reparaturnim trakama, a prema mogućnostima dati dio građe na uvez u knjigovežnicu Hrvatske akademije;
- korisnicima, koji već više godina ne vraćaju posuđene knjige i časopise, poslat će se zahtjev da iste vrate u najkraćem mogućem roku;
- posredovanjem Odjela za izdavačku djelatnost HAZU poslat će se u razmjenu novi broj Zbornika Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti HAZU;
- održavat će se postojeći sustav razmjene publikacija s drugim znanstvenim institucijama i knjižnicama u Hrvatskoj i inozemstvu, jer to je, zbog nedostatka novca za kupovinu knjiga i časopisa, trenutno jedini način nabave novih publikacije za Knjižnicu Odsjeka;
- pokušat će se putem razmjene ili donacija pribaviti pojedine naslove periodike koje prijašnjih godina zbog nedostatka novca nismo mogli kupiti.

ODSJEK ZA ARHEOLOGIJU

U Odsjeku za arheologiju djeluje četiri znanstvena djelatnika: dr. sc. Branka Migotti, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Alka Domić Kunić, znanstvena savjetnica, dr. sc. Ljubica Perinić, znanstvena suradnica, i dr. sc. Tino Leleković, znanstveni suradnik. Voditelj jedinice je prof. dr. sc. *Marin Zaninović*, član suradnik, a upraviteljica je dr. sc. *Branka Migotti*.

Znanstvenoistraživački rad

Dr. sc. *Branka Migotti* najveći dio svoga znanstvenoistraživačkog rada posvetit će aktivnostima predviđenima u nastavku rada projekta Hrvatske zaklade za znanost *Rimski grobni spomenici jugozapadne Panonije u svome materijalnom, društvenom i religijskom kontekstu*, koji je započeo u svibnju 2015. Kao voditeljica spomenutog projekta B. Migott će u 2017. s jedne strane usklađivati, usmjeravati i koordinirati rad suradnika, a s druge provoditi vlastite sljedeće aktivnosti: 1. dovršavanje i priprema za tisak radova sa skupova na kojima je sudjelovala u drugoj polovici 2016. g. (Solin – 29. lipnja 2016.; Bjelovar – 3.-7. listopada 2016.; Cluj – 12.-15. listopada 2016.); 2. okvirno dovršavanje kataloga rimskih grobnih spomenika kao osnove za završnu fazu rada na projektu; 3. pisanje popularne knjige s temom grobnih spomenika Panonije; 4. boravci u Beču i Grazu u svrhu stručnog usavršavanja (rad u knjižnicama, pregled kamenih spomenika u tamošnjim muzejima, te razmjena iskustava s kolegama koji se bave problematikom rimskih grobnih spomenika i analizom kamena); 5. predstavljanje projekta i preliminarnih rezultata njegove geološke komponente na radionici *CarWin* u organizaciji Österreichische Akademie der Wissenschaften (Beč, siječanj 2017.); 6. sudjelovanje na međunarodnom znanstvenom kolokviju (*15th Colloquium On Roman Provincial Art, Benefactors, Dedicants and Tomb Owners*) u Grazu, 14.-20. lipnja 2017.; 7. u suradnji s geologom, suradnikom na projektu dr. sc. M. Belakom – uzimanje uzoraka manjeg broja kamenih spomenika za petrografske analize, za koje to nije učinjeno u 2016.; procjena rezultata geoloških analiza i odabiranje uzoraka za dodatne analize koje će se načiniti na Sveučilištu Leoben; 8. ovisno o rezultatima geoloških analiza, obilazak mogućih položaja rimskih kame-noloma.

Izvan rada na projektu sudjelovat će stručnim savjetima i pisanjem tekstova za postavljanje stalne izložbe antičke građe u Muzeju Đakovštine u Đakovu.

Dr. sc. *Alka Domić Kunić* nastavlja prikupljati građu za knjigu radnog naslova »Grci na istočnoj obali Jadrana«. Tema je iznimno opsežna i zahtjevna a građe je mnogo, pa se rad na toj monografiji nužno proteže na nekoliko godina. Nastavlja

prikupljati i obrađivati građu za knjigu o Japodima, koju planira objaviti u suradnji s Lidijom Bakarić, muzejskom savjetnicom iz Arheološkog muzeja u Zagrebu, u muzejskoj ediciji *Dissertationes et monographiae*. Priprema nekoliko znanstvenih radova za domaće znanstvene publikacije, kao i priloge za zbornike koji će popratiti dvije izložbe – jednu o Japodima u Arheološkom muzeju u Zagrebu te drugu o Kolapijanima u Gradskom muzeju u Karlovcu. Počet će s prikupljanjem literature i znanstvene građe za monografiju o prosopografiji Oktavijanovih ratova u Iliriku. Pred objavom je rad u suautorstvu s dr. sc. Danijelom Džinom (Macquarie University u Sydneyju), koji će biti tiskan u zborniku radova s međunarodnog znanstvenog skupa *Century of the Brave. Archaeology of the Roman Conquest and Indigenous Resistance in Illyricum during the Time of Augustus and his Heirs*, održanog u organizaciji Odsjeka za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu u rujnu 2014., u povodu 2000 godina od smrti prvog rimskog cara Oktavijana Augusta.

Dr. sc. *Ljubica Perinić* će, zajedno s dr. sc. Brankom Migotti, voditeljicom projekta *Rimski grobni spomenici jugozapadne Panonije u svome materijalnom, religijskom i društvenom kontekstu*, nastaviti obavljati poslove koji su predviđeni planom i programom navedenog projekta. Obići će lokalitete (Lobor, Dilj, Papuk, Krndija, Gradiška) na kojima će izmjeriti i fotografirati grobne spomenike. Tako obrađene spomenike unijet će u kronološki osjetljivu arheološku bazu podataka svih grobnih spomenika, u obliku kataloga, prema gradovima. Nadalje, planira poduzeti dva studijska putovanja (Kunsthistorische Museum i Institut für Kulturgeschichte der Antike u Beču; Universalmuseum Joanneum u Grazu – s voditeljicom projekta B. Migotti).

Nastavit će suradnju s dr. sc. Ivanom Radmanom-Livajom iz Arheološkog muzeja u Zagrebu na izradi monografije *Religija u rimskoj vojsci provincije Dalmacije i južne Panonije*, koja će biti popraćena i izložbom istoga naslova. Rad na monografiji obuhvaća izradu kataloga svih vojničkih religijskih natpisa ili figuralnih spomenika s natpisom iz spomenutoga područja, a natpisi se unose prema prethodno izrađenom sustavu koji uključuje vrstu spomenika, mjesto nalaza i božanstvo kojemu je određeni spomenik posvećen.

Planira sudjelovati na znanstvenoj konferenciji *XVth International Congress of Greek and Latin Epigraphy, Languages – Culture of Writing – Identities in Antiquity*, koja će biti održana od 28. kolovoza do 1. rujna 2017. u Beču, u organizaciji The Department of Ancient History, Papyrology and Epigraphy of the University of Vienna i Institute for the Study of Ancient Culture – Division *Documenta Antiqua* of the Austrian Academy of Sciences.

Dr. sc. *Tino Leleković* nastavit će s proučavanjem niza tema vezanih uz arheologiju rimske provincije Panonije, a rezultate će publicirati u znanstvenim radovima. U prvom će se redu usredotočiti na obradu rimske keramike iz Vinkovaca kako bi za tisak pripremio rukopis o *terra sigilata* iz Cibala. Ujedno će nastaviti s obradom građe i pripremom rukopisa znanstvenih monografija *Mursa – Istočna nekropola* i *Mursa – Južna nekropola*. Od rujna do prosinca nastavit će rad na

svojim redovitim arheološkim projektima *Baština antičke Murse i Rimska vila Ciglenice kod Osekova*. Naime, godina 2017. bit će šesta godina istraživanja koje za Odsjek za arheologiju provodi u gradu Osijeku, u Parku kraljice Katarine Kosače, gdje se sustavno istražuju ostaci antičke Murse s ciljem prezentacije središta antičke kolonije u obliku javnog urbanog arheološkog parka. Ujedno je 2017. i šesta godina istraživanja u selu Osekovu pokraj Popovače gdje se provodi arheološko iskopavanje rimske rustične vile Ciglenice; ondje se planira stvaranje arheološkog parka i referentnog centra za Park prirode Lonjsko polje. U ožujku 2017. T. Leleković će provesti dva tjedna u Solinu i Splitu, gdje će raditi na znanstvenom radu o urbanim prometnicama antičke Salome; u tu će svrhu obaviti terenski pregled nalazišta i pregled dostupne arhivske građe.

Nastavna djelatnost

Dr. sc. Branka Migotti obavljat će mentorske dužnosti za dvoje studenata poslijediplomskih studija na Odsjeku za arheologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Izdavačka djelatnost

Prikupljeni su prilozi za 18. svezak *Arheoloških radova i rasprava*, znanstvenog časopisa Razreda za društvene znanosti i Odsjeka za arheologiju. Slijede prevođenje sažetaka na strane jezike, lektura tekstova, unos u računalo te dvije korekture – sve te uredničke poslove obavljat će dr. sc. Branka Migotti i dr. sc. Alka Domić Kunić.

Ostala djelatnost

Dr. sc. Alka Domić Kunić obavljat će administrativne poslove vezane uz djelatnost Odsjeka za arheologiju (zaprimanje i arhiviranje dopisa). Uz to će prikupiti, unijeti u računalo te po potrebi lektorirati i korigirati izvješća i druge tekstove koji su predviđeni za objavu u *Ljetopisu* Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2016. godinu.

Dr. sc. Ljubica Perinić obavljat će poslove vezane uz priručnu knjižnicu Odsjeka (održavanje, unos i popis novih knjiga i časopisa).

ODSJEK ZA ETNOLOGIJU

Voditelj Odsjeka za etnologiju je akademik *Ivan Cifrić*. Djelatnici Odsjeka su: znanstveni suradnik dr. sc. Jakša Primorac i viša stručna suradnica dr. sc. Klementina Batina. Temeljni projekt u Odsjeku je kritičko objavljivanje antologijskih etnoloških i folklorističkih rukopisa iz 19. i prve polovice 20. stoljeća. Projekt obuhvaća stručne poslove prepisivanja, kolacioniranja i digitaliziranja te znanstvene poslove kritičke obrade i multidisciplinarnog proučavanja arhivske građe. Djelatnici i vanjski suradnici Odsjeka pritom surađuju s drugim znanstvenim ustanovama te udrugama i pojedincima iz lokalnih zajednica iz kojih potječe arhivsko gradivo. Tempo objavljivanja odvija se u skladu s financijskim mogućnostima. Glavni i odgovorni urednik svih izdanja je akademik Ivan Cifrić, a jezična savjetnica dr. sc. Irena Miloš.

U 2017. u Odsjeku će se obavljati sljedeći poslovi:

1. rad s vanjskim korisnicima arhiva (stručna pomoć pri korištenju arhivske građe i priručne literature: vođenje evidencije korisnika, izdavanje odobrenja za korištenje i obradu arhivske građe, izrada fotografskih i digitalnih preslika odobrene građe).

2. objavljivanje doktorske disertacije dr. sc. Klementine Batine *Aspekti ženskog autorstva u ranoj hrvatskoj etnologiji i folkloristici (Zbornik za narodni život i običaje br. 60)*.

3. objavljivanje sociološke monografije akademika Ivana Cifrića *Selo u sjećanju*, kao posebnog izdanja Odsjeka.

4. nastavak rada na kritičkoj obradi građe predviđene za objavljivanje u narednom razdoblju: 1) Mijo Žuljić, *Narodni običaji u Varešu*, SZ 60, 160 (urednik: dr. sc. Mario Katić); 2) Nikola Novaković, *Staro Štefanje*, SZ 110a-d (urednica: dr. sc. Danijela Birt Katić); 3) Luka Lukić, *Opis sela Klakarja. Po Radićevoj »Osnovi«. I. dio*, SZ 128a-d, NZ 28a-e (urednik: dr. sc. Marinko Vuković); 4) Rade Bosnić, *Četiri sela u okolici Dvora na Uni*, SZ 113a-b, 124, 127a-f (urednici: prof. dr. sc. Drago Roksandić i prof. Aleksandra Đurić).

Uz redovnu djelatnost, djelatnici Odsjeka istražuju i pišu znanstvene radove iz svojih specijalističkih područja.

Dr. sc. *Jakša Primorac* dovršit će uređivanje i pripremu za tisak monografije *Selo u sjećanju* akademika Ivana Cifrića. Nastavit će opsežno arhivsko istraživanje povijesti klapskog pjevanja, s namjerom objavljivanja monografije o toj temi 2019. godine. Dvršit će članak o podrijetlu dominantnih stilova hrvatske tradicijske vokalne glazbe, koji bi se trebao objaviti u zborniku radova s prvog susreta studijske grupe za slavenske narode Međunarodnog odbora za tradicijsku glazbu

(ICTM), održanog u Ljubljani u listopadu 2016. Odlazit će na terenska istraživanja i znanstvene skupove.

Dr. sc. *Klementina Batina* će nastaviti istraživanje ženske etnografske i folklorističke produkcije u drugoj pol. 19. i prvoj pol. 20. st. u Hrvatskoj za potrebe objavljivanja knjige *Aspekti ženskog autorstva u ranoj hrvatskoj etnologiji i folkloristici*. Projekt »Etnološki i folkloristički aspekti ženskog autorstva na području Dubrovnika i južnodalmatinskih otoka« realizirat će u suradnji s dr. sc. Tanjom Perić-Polonijo (urednicom knjige) i uz potporu Zaklade Hrvatske Akademije. U okviru redovnih djelatnosti koje se odvijaju na Odsjeku pružat će usluge korisnicima arhiva Odsjeka, obavljat će administrativne poslove priređivanja za tisak publikacija koje se planiraju objaviti tijekom 2017., koordinirat će daljnji rad na projektima priređivanja etnoloških monografija iz arhiva Odsjeka, u suradnji s Odjelom za etnologiju i kulturnu antropologiju Sveučilištu u Zadru i Udrugom Bobovac iz Vareša, Općinom Štefanje i Općinom Klakar. Nastavit će suradnju s Katedrom čakavskog sabora Modruša na objavljivanju rukopisne zbirke *Hrvatske narodne pjesme i građa iz Oštarija* (Mijat Pribanić, SZ 106), te priređivanju pretpiska monografije *Šušnjevo selo i Čakovac. Narodni život i običaji* (Juraj Božičević, SZ 33). Sudjelovat će u radnoj grupi Akademijina digitalnog repozitorija, digitalizirat će arhivsko gradivo Odsjeka te obrađivati i upisivati metapodatke. Aplicirat će za programe financiranja projekata digitalizacije te kritičkog objavljivanja arhivske građe Odsjeka (MZOŠ i MK). Kao suvoditeljica Kluba Hrvatskog etnološkog društva, organizirat će razna javna etnološka događanja.

ODSJEK ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA

Plan rada za 2017. godinu u skladu je sa strateškim ciljevima Odsjeka (koji obuhvaćaju analiza modela i odrednica dugoročnog ekonomskog rasta/razvoja; praćenje dinamike hrvatskoga gospodarskog sektora; te analizu konkurentnosti hrvatskog drvnog sektora). Naime, u 2017. godini predviđa se objavljivanje članka znanstvene suradnice dr. sc. Martine Basarac Sertić pod nazivom »Odrednice deindustrijalizacije u razvijenim europskim i postkomunističkim zemljama«. Glavni cilj ovog rada je rasvijetliti proces deindustrijalizacije. Naime, procjenom dinamičkih panel modela, u radu se istražuju razlike u promjenama strukture gospodarstva tijekom procesa deindustrijalizacije u 15 zemalja članica Europske unije i 10 postkomunističkih zemalja, za razdoblje od 1995. do 2012. godine. U radu se analiziraju uobičajeni i prijelazni oblici deindustrijalizacije. Nadalje, suprotno očekivanjima, preliminarni empirijski rezultati nisu podržali početnu hipotezu da deindustrijalizaciju u postkomunističkim zemljama karakteriziraju čimbenici različiti od onih u razvijenim europskim zemljama.

Isto tako, predviđa se objavljivanje članka dr. sc. Martine Basarac Sertić pod nazivom »European Union SMEs Employment in Wood Industry: Economic De-

terminants and Analysis«, u kojem se analizira funkcioniranje mehanizma malih i srednjih poduzeća u europskim zemljama. Konkretnije, procijenjen je panel model na jedinstvenom skupu podataka za 23 zemlje u razdoblju od 2008. do 2014. godine. Nadalje, za razliku od postojeće literature, ovaj rad je usmjeren na mogući utjecaj tradicionalnih makroekonomskih varijabli, ali s naglaskom na mala i srednja poduzeća i njihovu dinamiku zaposlenosti u specifičnom sektoru proizvodnje – drvnj industriji. Rezultati istraživanja pokazuju da povećanje realne stope rasta BDP-a, industrijske proizvodnje i izvoza ima stimulirajući učinak na zaposlenost u malim i srednjim poduzećima u drvnj industriji.

Također se predviđa objavljivanje »policy papera« dr. sc. Martine Basarac Sertić o strategiji pametne specijalizacije, u sklopu trogodišnjeg Jean Monnet projekta za potporu institucijama »POLO-Cro28 – Opservatorij politika u Hrvatskoj«, a koji se financira sredstvima Erasmus + programa Europske komisije.

Predviđa se sudjelovanje znanstvene suradnice dr. sc. Martine Basarac Sertić na konferenciji pod nazivom »The 14th International Symposium on Operations Research in Slovenia (SOR'17)«, koja će se održati u rujnu 2017. godine.

Nadalje, akademik *Gordan Družić* predviđa početak rada na projektu pod nazivom »Strateška uloga drvne industrije u poticanju ekonomskog rasta«. Projekt se sastoji u sljedećem: Ekonomska i financijska kriza promijenila je pristup ulozima proizvodnoga sektora u gospodarstvu. Naime, proizvodnja je vratila svoj ugled u smislu da relativno veliki proizvodni sektor više ne odražava zastarjelu ekonomsku strukturu, neadekvatnu za post-industrijska i uslužno-dominantna gospodarstva poput Europske unije. Uz obnovljenu industrijsku strategiju, Europska komisija nastoji obrnuti opadajuću ulogu industrije u Europi, s razine od oko 16 % BDP-a (u 2012. godini) na čak 20 % do 2020. godine. I premda postavljeni cilj djeluje ambiciozno, istodobno daje jasan smjer za buduću industrijsku politiku Europske unije. Na tome je tragu i objavljena »Industrijska strategija Republike Hrvatske 2014. – 2020.« s ciljem repozicioniranja identificiranih strateških aktivnosti u globalnom lancu vrijednosti prema razvoju aktivnosti koje stvaraju dodatnu vrijednost. Pri tome su u Strategiji poddjelatnosti podijeljene i rangirane u pet osnovnih skupina na temelju modela vrednovanja i rangiranja. Model vrednovanja temeljio se na tri kriterija korištena za vrednovanje poddjelatnosti, grupiranje poddjelatnosti u skupine i njihovo rangiranje unutar skupine: profitabilnost (EBITDA-om po zaposlenome), izvozna orijentiranost i veličina poddjelatnosti (definirana brojem zaposlenih u određenoj poddjelatnosti).

Na taj su način poddjelatnosti drvnoga sektora C31.0 – Proizvodnja namještaja i C16.2 – Proizvodnja proizvoda od drva, pluta, slame i pletarskih materijala, razvrstane kao ključne industrijske poddjelatnosti odnosno »Pokretači«. Prema Strategiji »Pokretači« su velike izvozno orijentirane poddjelatnosti koje ostvaruju pozitivan EBITDA (Earnings before interest, taxes, depreciation and amortization) i zapošljavaju značajan broj zaposlenih. Od ovih poddjelatnosti očekuje se da ostvaruju veće stope rasta i zapošljavanja od kretanja BDP-a, odnosno preko 5 %, koji se temelji prije svega na povećanju izvoza. Nadalje, objedinjavanjem rezulta-

ta modela u Strategiji je zaključeno kako devet industrijskih djelatnosti ima najveći potencijal, a time i »odgovornost« za rast i razvoj industrije. U tu skupinu svrstana je djelatnost C31, kojoj je dodijeljena strateška uloga. Vidljivo je stoga da su prednosti i potencijali hrvatske drvne industrije prepoznati na nacionalnoj razini, ali isti se ne mogu oslanjati isključivo na postojećim kompetencijama. Naime, pritisak sektorskih pitanja, zajedno s opasnostima vezanim uz stalni gubitak industrijskih kapaciteta produbljuje potrebu jačanja konkurentnosti.

Stoga je glavna svrha projekta na temelju analize stanja i čvrste empirijske evidencije, pružiti konkretne preporuke za politike i mjere, o tome što može biti učinkovito u poticanju rasta i konkurentnosti drvnog sektora u Hrvatskoj. Preciznije, cilj projekta je provesti sveobuhvatan pregled stanja, politika i mjera, te ekonometrijski istražiti multiplikativni učinak drvne industrije, i analizirati važnost malih i srednjih poduzeća (SME), te konačno, po uzoru na Europsku uniju koja prerađivačku industriju smatra »proizvodnim imperativom«, industrijsku politiku usmjeriti prema proizvodnim djelatnostima.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – DUBROVNIK

Organizacija jedinice

Zavod u svom sastavu ima dvije po sadržaju rada različite i međusobno odvojene radne jedinice: istraživačku radnu jedinicu (po kojoj Zavod nosi ime), smještenu u renesansnom Sorkočevićevu ljetnikovcu na Lapadu i Zbirku Balda Bogišića u Cavtatu. Voditelj Zavoda je akademik *Vladimir Stipetić*, zamjenik voditelja je upravitelj akademik *Nenad Vekarić*, a voditeljica Zbirke Balda Bogišića je mr. sc. *Stane Đivanović*. Sveukupno je uposlano 13 djelatnika, i to: 9 na znanstvenim poslovima (5 znanstvenih savjetnika, 1 viši znanstveni suradnik i 3 znanstvena suradnika od kojih je jedan u statusu znanstvenog novaka), 1 na stručnim poslovima, 1 na administrativno-računovodstvenim poslovima i 2 pomoćna službenika.

Znanstvenoistraživački rad

Tijekom 2017. godine nastavit će se istraživanja pojedinih tema iz političke, gospodarske i kulturne prošlosti Dubrovnika i okolice koje vezuje zajednički projekt »Transformacije kolektivnih i individualnih identiteta u Dubrovačkoj Republici od kasnog srednjeg vijeka do 19. stoljeća« (voditelj projekta akademik *Nenad Vekarić*), projekt koji je dobio potporu Hrvatske zaklade za znanost.

Pojedinačni rad znanstvenika Zavoda odvijat će se na sljedeći način:

Akademik *Nenad Vekarić*, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, izdat će osmi svezak knjige »Vlastela grada Dubrovnika«. Nastavit će istraživanje demo-

grafske povijesti Dubrovnika i okolice, analizu prikupljene građe o stanovništvu dubrovačkih područja (Dubrovačko primorje, Rijeka i Župa dubrovačka, Elafiti, Dubrovnik), te na pripremi sljedećih knjiga: »Stanovništvo Dubrovnika 1817. godine« (u koautorstvu sa Stjepanom Čosićem) i »Stanovništvo Dubrovačkog primorja«. Kao voditelj doktorskog studija »Povijest stanovništva«, kojem je uz Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Dubrovniku suorganizator i Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, nastavit će (s Nellom Lonza) istraživanja pod radnim naslovima »Kriminalitet u Dubrovniku u 18. stoljeću«, »Dubrovačke oporuke« i »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga«, kao i rad na projektu demografskog istraživanja stare povijesne jezgre grada Dubrovnika. Sudjelovat će u nastavi doktorskog studija »Povijest stanovništva« i preddiplomskog studija »Povijest Jadrana i Mediterana« (Sveučilište u Dubrovniku).

Dr. sc. *Nella Lonza*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, član suradnik HAZU, pripremit će radove o svakodnevici u Kneževom dvoru (katalog izložbe), o kultu Sv. Vlaha (edicija o povijesti crkve Sv. Vlaha), rad u suautorstvu o bratovštini Sv. Lazara u Dubrovniku 1531-1808. u kojem će bratovština biti analizirana kao društveni sloj, radove o knezu Giovanniju Dandolu i počecima mletačke vlasti u Dubrovniku te o oporuci dubrovačke hodočasnice u Svetu Zemlju iz 1394. Nastavit će pripreme za knjigu o dubrovačkim isposnicama (rekluzama) u srednjem vijeku i mletačko-dubrovačkim odnosima do 1358. Radit će na prijevodu (s latinskog/talijanskog) i kritičkom izdanju »Statuta Umaga« i »Statuta Buzeta«. Suradivat će na pripremi izdanja biskupske vizitacije dubrovačke nadbiskupije G. F. Sormanija iz 16. stoljeća. Po osobnom pozivu izlagat će na međunarodnom kongresu »Governing Inter-Imperial Areas Between the Adriatic and the Black Seas: Knowledge, Administration and Law, 1770-1850« u Beču, na skupu »Jubileji Sv. Vlaha« u Dubrovniku i na kongresu »Les registres de la justice pénale (Libri maleficiorum) et les sociétés de l'Italie communale à la fin du Moyen Âge (XIIe-XVe siècle)« u Rimu. Sudjelovat će u nastavi doktorskog studija »Povijest stanovništva« i preddiplomskog studija »Povijest Jadrana i Mediterana« (Sveučilište u Dubrovniku).

Dr. sc. *Slavica Stojan*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dovršit će knjigu »Pisana i usmena svjedočanstva o posljedicama Velike trešnje u Dubrovniku 1667. godine«, na temelju istraživanja u Državnom arhivu u Dubrovniku iz različitih arhivskih serija fonda Dubrovačke republike, a poglavito iz serije »Diplomata et Acta«, iz druge polovice 17. stoljeća. Napisat će scenarij za kazališnu predstavu u povodu 450. obljetnice smrti Marina Držića 2017. godine. Održat će predavanje u povodu 450. obljetnice Držićeve smrti u Znanstvenoj knjižnici u Dubrovniku. Sudjelovat će u nastavi doktorskog studija »Povijest stanovništva« i preddiplomskog studija »Povijest Jadrana i Mediterana« (Sveučilište u Dubrovniku).

Dr. sc. *Vesna Miović*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, planira nastaviti s opsežnim istraživanjem dubrovačko-osmanskih odnosa u 16. stoljeću. Riječ je o radu na više obimnih arhivskih serija Državnog arhiva u Dubrovniku, među ko-

jima su najvažnije »Lettere di Levante«, »Acta Turcarum«, »Acta Consilii Rogatorum« i »Acta Minoris Consilii«. U prvoj fazi rada, posebnu pažnju će posvetiti vezi Dubrovčana s utjecajnim dragomanima Porte, prvim dubrovačkim dragomanima i odnosu Dubrovčana prema moćnim sultanijama. Sudjelovat će u nastavi doktorskog studija »Povijest stanovništva« i preddiplomskog studija »Povijest Jadrana i Mediterana« (Sveučilište u Dubrovniku).

Dr. sc. *Zdenka Janeković-Römer*, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, nastaviti će rad na istraživanjima potrebnima za pisanje monografije o komunalnom razvoju dalmatinskih gradova od ranog srednjeg vijeka do 14. stoljeća, kao i sinteze »Povijest Dubrovačke Republike«. Nastavit će, također, rad na projektu »The Mediterranean City and Its Rulers: A Comparison of Byzantium, Islam, and Western Christendom in the High Middle Ages« u organizaciji Princeton University, N.J., Cambridge University te University of Edinburgh. Nastavit će i istraživanje institucionalnih načina borbe srednjovjekovnih dalmatinskih gradova protiv korupcije i sukoba interesa. Bavit će se nastankom i počecima grada Dubrovnika, posebno u kontekstu crkvene politike i svetačkih kultova koji su obilježili najranije razdoblje dubrovačke povijesti i utjecaje Bizantskog Carstva te papinskog Rima. Ti izvanjski utjecaji ugrađeni su u razvoj samoga grada, koji je prije svega unutar crkvenog konteksta postupno izgrađivao vlastite institucije. Druga velika tema istraživanja za 2017. godinu je razvoj dubrovačkih institucija, prije svega Velikog vijeća kao nositelja suvereniteta. Problematika ustroja, djelovanja i zatvaranja Velikog vijeća usko je vezana uz razvoj vlasteoskog staleža, ali i ukupan ustroj dubrovačkog društva. Istražit će što je značilo zatvaranje Velikog vijeća i na koji je način ono utjecalo na dubrovačke institucije vlasti i na čitavo društvo, ne samo u trenutku formalnog zatvaranja u 14. stoljeću nego tijekom čitavog procesa oblikovanja i definiranja tog temeljnog tijela vlasti.

Dr. sc. *Relja Seferović*, viši znanstveni suradnik, istraživat će rad adventskih i korizmenih propovjednika u Dubrovniku u razdoblju baroka i renesanse. Pritom će osobito koristiti vrela iz Državnog arhiva u Dubrovniku, Dominikanskog samostana, Franjevačkog samostana Male braće i knjižnice Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku. Posvetit će pažnju teološkom radu navedenih propovjednika, ali i konkretnim prilikama u kojima su djelovali u Dubrovniku prije i nakon velikog potresa 1667. godine, osobito se baveći njihovim utjecajem na društvene slojeve Dubrovačke Republike. Usto će dalje izučavati klasičnu dubrovačku historiografiju, osobito djela povjesničara dominikanske i franjevačke provenijencije, s ciljem da valorizira njihov rad kroz usporedbe s radom suvremenika iz zapadne Europe.

Dr. sc. *Rina Kralj-Brassard*, znanstvena suradnica, objavit će rad o utjecaju potresa iz 1667. godine na dubrovačko nahodište. Surađivat će i na projektnim zadacima »Povijesna jezgra grada Dubrovnika«, »Kriminalitet u Dubrovniku 18. stoljeća«, »Dubrovačke oporuke« i »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga« koji se ostvaruju u okviru doktorskog studija »Povijest stanovništva«, u suradnji Zavoda za povijesne znanosti HAZU i Sveučilišta u Dubrovniku. Sudjelovat će u nastavi doktorskog studija »Povijest sta-

novništva« i preddiplomskog studija »Povijest Jadrana i Mediterana« (Sveučilište u Dubrovniku).

Dr. *Ivana Lazarević*, znanstvena suradnica, nastavit će raditi na ubikaciji vlasteoskih kuća u staroj gradskoj jezgri pomoću dokumenata Dubrovačkog arhiva pokušavajući locirati vlasteoske kuće od 1750. do 1817. Također, u 2017. planira početi rad na novom projektu radnog naslova »Stanovništvo Mljeta«, specifične dosad neobrađene otočne mikrocjeline na području Dubrovnika. U okviru doktorskog studija »Povijest stanovništva«, kojem je uz Sveučilište u Zagrebu i Sveučilište u Dubrovniku suorganizator i Zavod za povijesne znanosti u Dubrovniku, sudjelovat će u istraživanjima pod radnim naslovima »Kriminalitet u Dubrovniku 18. stoljeća«, »Dubrovačke oporuke«, »Društvena kretanja i mreže na temelju analize matičnih i kancelarijskih knjiga«. Sudjelovat će u nastavi doktorskog studija »Povijest stanovništva« i preddiplomskog studija »Povijest Jadrana i Mediterana« (Sveučilište u Dubrovniku).

Dr. sc. *Lovro Kunčević*, znanstveni suradnik, istraživat će političku povijest Dubrovačke Republike u kasnom srednjem vijeku i ranom novovjekovlju, a posebice povijest dubrovačkih republikanskih institucija. Pripremat će nastavak studije o uzrocima društvene i političke stabilnosti Dubrovačke Republike u razdoblju između 14. i 17. stoljeća. Također, uređivat će zbornik o povijesti glasovanja u predmodernoj Europi koji će izdati izdavačka kuća *Routledge*. Sudjelovat će u nastavi doktorskog studija »Povijest stanovništva« i preddiplomskog studija »Povijest Jadrana i Mediterana« (Sveučilište u Dubrovniku).

Izdavačka djelatnost

Tijekom 2017. godine predviđa se tisak sljedećih publikacija: 1) Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku 55 (2017); 2) Dubrovnik Annals 21 (2017); 3) Nenad Vekarić, »Vlastela grada Dubrovnika, knjiga 8. Genealogije (Me-Z)« 4) Slavica Stojan, »Život u ljetnikovcima Rijeke dubrovačke«; 5) Seraphinus Maria Cerva, »Monumenta Congregationis Sancti Dominici de Ragusio Ordinis Fratrum Praedicatorum. Seculum primum ab anno MCCXXV ad annum MCCCXXIV«, priredio i uvodnu raspravu napisao Relja Seferović; 6) Vesna Miović, »Židovske obitelji Dubrovnika (od osnutka geta 1546. do konca Prvog svjetskog rata)« i 7) Jelena Obradović-Mojaš, Dubrovačka tradicija kolendavanja.

ZBIRKA BALDA BOGIŠIĆA U CAVTATU

Zbirka Baltazara Bogišića u Cavtatu će biti otvorena za javnost – izložbeni odjel uz povremena stručna vodstva, konzultacije i suradnju u znanstvenim istraživanjima Bogišićeve ostavštine. Promocijom kataloga u cijelosti postavljene te-

matske memorijalne izložbe Vrijeme Bogišićeva odlaska i »povratka« – muzeološki aspekt kulture sjećanja, obilježiti će se 180. obljetnica rođenja Bogišićeve sestre Marije Bogišić Pohl (Cavtat, 1837-1920), utemeljiteljice njegove ustanove u Cavtatu (autorica Stane Đivanović). Nastavit će se znanstveno istraživanje, snimanje i reinventiranje arheološke zbirke, poglavito keramičke građe, u digitalnom programu M++ (Bruno Bijadija i Stane Đivanović), te stručna i znanstvena dorada inventara djela likovne umjetnosti Bogišićeva kabineta u svrhu registriranja navedenih kolekcija kod Ministarstva kulture RH. Nastavit će se sanacijski i obnoviteljski radovi na ostalim nekretninama u vlasništvu Hrvatske Akademije u Cavtatu (knežev dvor, zgrada u Klaićevoj ul. 2), radovi na hortikulturnom održavanju okoliša kneževa dvora, konzervatorsko-restauratorski zahvati na fundusu ostavštine, kupnja nove opreme za pohranu i prezentaciju građe, nabava novih dijelova novog informatičkog sustava Zbirke, dopuna priručne stručne literature i dr.

Mr. sc. *Stane Đivanović* će nastaviti svoja znanstvena istraživanja, a ovisno o tijeku izrade Izvedbenog projekta rekonstrukcije Bogišićeve rodne kuće, u suradnji s autoricama projekta će definirati muzeološku koncepciju novog stalnog postava kuće, te dovršiti rad Baldo Bogišić – sljedbenik tradicijske povijesno-pravne škole. Očekuje se da bi radovi na obnovi objekta mogli započeti u tijeku 2017.

ZAVOD ZA POVIJESNE ZNANOSTI – ZADAR

Organizacija jedinice

U Zavodu za povijesne znanosti uposlena su ukupno sedam djelatnika: dva stalno uposlena znanstvena djelatnika (dr. sc. Tado Oršolić i dr. sc. Marija Zaninović Rumora), voditeljica Pomorske zbirke (dr. sc. Grozdana Franov Živković), jedna asistentica-posdoktorantica (dr. sc. Martina Dubonić Glavan), stručna djelatnica (Ivna Anzulović, prof.), knjižničarka (Ljiljana Ugrinić, prof.) i domar-spremač (Zorinko Lalić). Voditelj Zavoda je akademik *Franjo Šanjek* a upravitelj je dr. sc. *Tado Oršolić*.

Znanstvenoistraživački rad

Tado Oršolić, viši znanstveni suradnik, tijekom 2017. planira završiti i po mogućnosti objaviti monografiju naslova: »Nepokorena Posavina: Rat u Bosanskoj Posavini – Oraško bojište 1992. – 1995.« U suautorstvu s Lovrom Galićem raditi na pripremi manuskripta Gustava von Hubke, »Geschichte des k. u. k. Infanterieregiments Graf von Lacy Nr. 22.« te po mogućnosti objaviti monografiju naslova: »Carsko i kraljevska dalmatinska pukovnija grof Lacy br. 22. u Prvom svjet-

skom ratu«. Kao sudionik znanstvenog projekta (Hrvatske zaklade za znanost), naslova »Vojnički život i slike ratnika u hrvatskom pograničju od 16. stoljeća do 1918.« (Project IP-2014-09-3675) izvršiti potrebna istraživanja vezana uz društveno-vojnu povijest Dalmacije od kraja 18. do 1918. te aktivno sudjelovati u radu na projektu. Tijekom 2017. u planu je objaviti pet radova sljedećih naslova: 1. »Društveno-kulturne i gospodarske prilike u Novigrad od sredine 19. do početka 20. stoljeća« u monografiji Novigrad nekad i sad; 2. "Mobilizacija ljudi, konja, stoke i prijevoznih sredstava u dubrovačkom kotaru 1914." u Anali Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku; 3. Rat za Bosansku Posavinu – "oraško bojište«: vojna operacija VRS »Plamen 95« ili »Osveta« svibanj-lipanj 1995., u Časopis za suvremenu povijest (Hrvatski institut za povijest); 4. "Pregled prošlosti Ljupča od 17. do 20. stoljeća", u monografiji Župa Ljubač u prostoru i vremenu; 5. "Početak Prvog svjetskog rata i dalmatinske postrojbe 1914. – problem pouzdanosti novinskih vijesti" u zborniku radova sa znanstvenog skupa: 1914. – prva godina rata u Trojednoj Kraljevini i Austro-Ugarskoj Monarhiji. U svojstvu tehničkog urednika, radit će na prikupljanju radova, pripremi, izradbi i tiskanju znanstvenog godišnjaka Radovi Zavoda za povijesne znanosti u Zadru, sv. 59 za 2017. Sudjelovati u radu ostalih projekata koje planira Zavod u Zadru, organizirati predavanja i promocija monografija u Zavodu; sudjelovati u uredništvu i pripremi izradbe monografije »Novigrad nekad i sad«.

Marija Zaninović Rumora, viša znanstvena suradnica, nakon sudjelovanja na međunarodnom znanstvenom skupu »150. obljetnica Viškoga boja«, u lipnju 2016.g., s izlaganjem »Viški boj-pogled s Hvara«, pripremiti članak za objavu u Zborniku istoimenog skupa. U suradnji s Odjelom za klasičnu filologiju Sveučilišta u Zadru, sudjelujem u višegodišnjem projektu kritičkog izdanja Hvarškoga statuta (izdavač – Književni krug Split), nastaviti s uredničkim poslovima i pisanju uvodnog dijela. Radit će na izdanju i pripremi za tisak Sabranih djela o. Antonina Zaninovića, Hvarske teme, crkvenog muzikologa (izdavač – Književni krug Split). Nakon dugogodišnjih istraživanja i analize kasno srednjovjekovnog i rano novovjekovnog mjernog sustava zadarske komune pripremiti za objavljivanje članak: Metrološka analiza sakralne i profane arhitekture zadarske komune.

Grozdana Franov Živković, znanstvena suradnica (voditeljica pomorske zbirke), nastaviti radi na projektu (kao suradnik): "Digitalizacija i istraživanje teksto-va zadarsko-šibenskog područja iz razdoblja do kraja 19. st. pisanih glagoljicom, bosančicom i latinicom« Odjela za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru i Vestigia instituta za istraživanje rukopisa sa Sveučilišta u Grazu, Austrija. Nastaviti radi na objavi niza izdanja Monumenta glagolitica Archidioecesis Iadretinae, sljedećih naslova: 1. Glagoljske matice umrlih župe Sukošan od 1608. do 1799., 2. Glagoljska matica krštenih Arbanasi, 3. Glagoljska madrikula sv. Križa iz Kali. Za zbornik radova sa znanstvenog skupa Polački kraj predati sljedeće radove: »Povijesna demografija Nadina i Raštevića na temelju na temelju matičnih knjiga i ostalih evidencija Ninske biskupije od 17. do sredine 19. stoljeća«; »Povijesna demografija Nadina i Raštevića na temelju na temelju matičnih knjiga i ostalih evidencija Ninske biskupije od 17. do sredine 19. stoljeća«; »Bratovštine Polač-

kog kraja«. Predati rad sa međunarodnih znanstvenih skupova: Conference and School on Authority, Provenance, Authenticity, Evidence, naslova rada »The Glagolitic Confraternities Books of the Zadar Area and their Value as Historical Documents«; Creative Potential of Glagolitic Heritage (Kreativni potencijal glagoljske bratovštine), naslov rada »Glagolitic sources in the explore of everyday life of the population Zadar's area«. Ostali članci koji se planiraju objaviti: "Glagoljski libar propovijedi, oko god. 1750. i glagoljaš don Šime Radov« u *Croatica Christiana Periodica*; »Bratovštine Vinjerca, 18. i 19. st.« u *Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru*; »Glagoljaš don Anton Bačića« u *Croatica et Slavistica periodica Iadertina*; »Oštrićev libar računa iz 17. st., Novigrad« u *Zadarska smotra*; u *Glasiilo Udruge glagoljaša Zadar – Slovo rogovsko* planira objaviti: "Glagoljica u Zadru II dio«, »Fond don Ante Vidučića«, »Glagoljica i hrvatska ćirilica u Benkovcu«; u *Glasiilo Društva prijatelja glagoljice – Baščina* »Još jedna glagoljska oporuka iz Pakoštana«. Prijavit se na međunarodni znanstveni skup o glagoljici u svibanju 2017., s naslovom izlaganja »Bratovštine otoka Pašmana«.

Planira nastaviti s uređivanjem Pomorske zbirke u podrumu glavne zgrade Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru te postaviti prigodnu izložbe za manifestaciju Dani otvorena vrata HAZU. Nastavit će i dalje nabavljati predmete i dokumenate za Pomorsku zbirku.

Martina Dubolnić Glavan, znanstvena suradnica tijekom 2017. planira raditi na pripremi za tisak Monografije »Novigrad nekad i sad« u ediciji Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru i Sveučilišta u Zadru; Samostalno ili u koautorstvu s kolegama objaviti ili predati za tisak nekoliko članaka u zbornicima sa sudjelovanja na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima; raditi na obradi arhivske građe iz »Ostavštine« Snegovoj pohranjene u planoteci Arheološkog Muzeja u Zadru, u svrhu objave. Nastaviti rad na izradi dokumentacije te obradi građe i prostornih podataka prikupljenih terenskim istraživanjima provedenim 2008. – 2010. g. na prostoru Općine Starigrad-Paklenica. Spomenutu građu namjerava objediniti i nastaviti raditi na izradi monografije s rezultatima istraživanja. Također namjeravam i nastaviti rad na obradi pokretne građe, dokumentacije iprostornih podataka prikupljenih terenskim istraživanjima provedenim 2012. – 2013. g. na prostoru Grada Nina i Općine Privlaka.

Ivna Anzulović, viši stručni suradnik, u sljedećoj godini nastaviti će obrađivati prikupljenu povijesnu građu, te objaviti rad »Povijest crkve i franjevačkog samostana (prvotno bosanske vikarije) sv. Kate u Novigradu«. Od ostalih radova nastojat će završiti radove na kojima već duže vremena radim i predati ih u tisak, a to su: »Kaštel Matasovića (Banića) u Novigradu koji je služio za obranu novigradskog podgrađa (varoša)« i rad »O podrijetlu Barakovića«.

Ljiljana Ugrinić, knjižničarka, obavljat će redovite djelatnost knjižnice Zavoda: nabava novih naslova, inventarizacija, klasifikacija, te obrada i ažuriranje *online* kataloga u skladu s mogućnostima LT EKO programa. Pokušati zamjenom i darom dobiti recentne naslove u fond knjižnice. Radove 58 poslati na adrese institucija uspostavljene zamjenom. Duplikate omeđenih i neomeđenih publikacija

ponuditi zainteresiranim knjižnicama. Suradivati s drugim knjižnicama i sličnim institucijama srodne struke. Informirati korisnike o stanju fonda i mogućnostima pretraživanja. Darovani fond »Privatnu knjižnicu profesorice Jadranke Jureško« također obraditi i upisati u *on-line* katalog kako bi bila dostupna za lakše i brže pretraživanje korisnicima Zavoda. Pratiti novosti iz struke i sudjelovati na prigodnim predavanjima. Kroz izložbe i kataloge informirati javnost o vrijednosti i posebnosti Knjižnice, osobito o pojedinim naslovima strane periodike koji su rijetki a Knjižnica ih posjeduje u svom fondu.

Izdavačka djelatnost

- 1) tijekom 2017. predviđa se tiskanje Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. 59., 2017.
- 2) sudjelovanje kao izdavač/suizdavač kod objave monografije »Novigrad nekad i sad«.

ZAVOD ZA POVIJEST I FILOZOFIJU ZNANOSTI

Organizacija jedinice

Rad Zavoda za povijest i filozofiju znanosti odvija se unutar tri Odsjeka:

- 1) Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti
- 2) Odsjek za povijest medicinskih znanosti
- 3) Odsjek za filozofiju znanosti

Voditelj Zavoda je akademik *Žarko Dadić*. Upraviteljica u Odsjeku za povijest medicinskih znanosti je prof. dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić*.

ODSJEK ZA POVIJEST PRIRODNIH I MATEMATIČKIH ZNANOSTI

Djelatnici Odsjeka za povijest prirodnih i matematičkih znanosti istražuju u sklopu svojih teme matematičke, fizikalne, kemijske i astronomske znanosti u Hrvata.

Branko Hanžek, znanstveni savjetnik, pripremat će rukopise i usklađivati ih s objavljenim radovima (o istraživanju o motrenjima i primjeni matematičkih metoda te razvijanju teorija, kao i o znanstvenim i nastavnim mjerenjima u sklopu egzaktnih znanosti, u Hrvatskoj u 19. i 20. stoljeću) za knjižni tisak. Isto tako će pripremati rukopise, o istraživanju u tematskom pravcu hrvatskih znanstvenih i nastavnih vrijednosti i identiteta, za objavljivanje. Nastavit će s istraživanjem i prikupljanjem mjernih uređaja i nastavnih pomagala iz hrvatske prirodoslovne prošlosti. Pritom će nastaviti suradnju s Rektoratom Sveučilišta u Zagrebu, Prirodoslovno-matematičkim fakultetom i Fakultetom elektrotehnike i računarstva u Zagrebu, Ministarstvom znanosti prosvjete i športa, a u pogledu sustavnog istraživanja razvitka hrvatskog mjeriteljstva. Nastavit će aktivnosti vezane uz osnivanje Spomen sobe-kolijevke hrvatskog modernog mjeriteljstva i nastavnih pomagala u Križevcima. Isto će tako nastaviti i sustavno istraživanje začetaka i razvitka poslijediplomske nastave iz prirodoslovnih znanosti u Hrvatskoj u razdoblju prvih 35 godina.

Prema potrebi sudjelovat će na zadacima vezanim uz djelatnost Razreda za matematičke, fizičke i kemijske znanosti HAZU.

Također će sudjelovati na znanstvenim skupovima s temama iz povijesti znanosti, osobito iz povijesti fizike.

Dr. sc. *Marijana Borić*, znanstvena suradnica nastavit će istraživanje života, djela i dosada nepoznatih spisa, neobjavljenih rukopisa i skica Fausta Vrančića. Radit će kao urednica zbornika radova sa znanstvenog kolokvija o Faustu Vrančiću održanog 3. listopada 2016. u Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu. Dovršit će monografiju o Faustu Vrančiću, na hrvatskom i engleskom jeziku za nakladnika Tehnički muzej »Nikola Tesla« u Zagrebu. Nastavit će suradnju s Memorijalnim centrom Faust Vrančić. Radit će kao urednica zbornika radova s međunarodnog znanstvenog skupa »Faust Vrančić i njegovo doba«, održanog pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Za Gradsku knjižnicu »Juraj Šižgorić« u Šibeniku radit će na pripremi tekstova i sadržaja za virtualni muzej o Faustu Vrančiću. Uz to za Gradsku knjižnicu »Juraj Šižgorić« u Šibeniku priredit će popularnu knjigu o Faustu Vrančiću na engleskom jeziku. Također će s Gradskom knjižnicom »Juraj Šižgorić« u Šibeniku surađivati na izdavanju pretisaka dvaju Vrančićevih djela: »Ethica christiana« i »Logica suis ipsius

instrumentis formata». Pored toga u sklopu aktivnost projekta »Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu tijekom 2017.«uz održavanje radionica, predavanja i okruglih stolova, organizirat će u svibnju 2017. znanstvenu tribinu u biblioteci Ambrosiana u Milanu posvećenu Faustu Vrančiću. Suradivat će u organizaciji, pripremi i realizaciji izložbe u Rimu posvećene životu i djelu Fausta Vrančića,. Pored toga organizirat će znanstveni kolokvij u Pragu na kojem će se prezentirati značaj Fausta Vrančića u zapadnoeuropskom kontekstu. Uz to u okviru projekta »Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu«radit će na pripremi materijala potrebnih za obilježavanja 450. obljetnice rođenja Marina Getaldića.

Pored toga nastavit će istraživačke poslove u sklopu rada u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, kao i Hrvatske Akademije, u dogovoru s voditeljem Zavoda za povijest i filozofiju znanosti. O temama iz povijesti znanosti izlagat će na znanstvenim skupovima i znanstvenim tribinama, te sudjelovati u radu međunarodne škole Faust Vrančić. Nastavit će istraživati radove hrvatskih znanstvenika na prijelazu iz renesanse u novovjekovlje. Suradivat će priložima iz povijesti znanosti s HRT-om.

Vanja Flegar, prof. fizike i kemije, znanstvena novakinja u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti, nastavit će suradnju na projektu Hrvatske zaklade za znanost, »Hrvatska filozofija i znanost od 12. do 20. stoljeća«. U okviru tog projekta ove će godine istražiti stavove Pavla Skalića o magiji u njegovim objavljenim djelima. Uz to nastavit će sa sustavnim istraživanjem prirodoslovnih pojmova u opsežnoj objavljenoj i neobjavljenoj korespondenciji Andrije Dudića (preko 2000 pisama) hrvatskog prirodnog filozofa 16. stoljeća. Planira istražiti priručnike i udžbenike Gustava Janečka koje je on napisao radi potreba izvođenja sveučilišne, osobito eksperimentalne, nastave kemije u Hrvatskoj. Radi se o prvim sveučilišnim udžbenicima i priručnicima kemije na hrvatskom jeziku. U okviru projekta popularizacije znanosti »Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu«sudjelovat će, zajedno s dr.sc. Marijanom Borić, u organizaciji i provedbi raznih radionica, javnih predavanja, okruglih stolova, izložbi kojima će se prezentirati život i djelo Fausta Vrančića kako u Hrvatskoj, tako i u Europskim zemljama (Rim, Milano, Prag). Uz to u okviru projekta »Upoznajmo hrvatsku znanstvenu baštinu«radit će na pripremi materijala obilježavanja 450. godišnjice Marina Getaldića. Također će nastavit ispunjavati obaveze vezane uz poslijediplomski doktorski studij iz područja povijesti kemije na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu, te namjerava obraniti sinopsis doktorske disertacije.

Sudjelovat će na znanstvenim skupovima koji u svojem sklopu imaju teme iz povijesti znanosti. Uz to će, u dogovoru s voditeljem Zavoda obavljat istraživačke i organizacijske poslove u sklopu rada u Odsjeku za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.

ODSJEK ZA POVIJEST MEDICINSKIH ZNANOSTI

Prof. dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić* nastavit će aktivan rad u sklopu Muzejskog odbora Hrvatskoga muzeja medicine i farmacije u sastavu: akademik Marko Pećina, tajnik Razreda za medicinske znanosti, voditelj Muzeja i predsjednik Muzejskog odbora; akademik Vjekoslav Jerolimov; akademik Slobodan Vukičević; prof. dr. sc. Nikola Kujundžić; prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; Marina Štancl, dipl. iur., tajnik HAZU; Silvija Brkić Midžić, prof., upraviteljica Muzeja. U sklopu toga, a u suradnji s upraviteljicom Muzeja Silvijom Brkić Midžić i vanjskim suradnikom Želimirom Laszлом, konzervatorom savjetnikom, nastavit će s pripremnim radovima za stalni postav Muzeja, posebice u izradi prijedloga muzeološke koncepcije. Jednako tako sudjelovat će u pripremi pojedinih izložbi iz fundusa Muzeja, primjerice uvodnim tekstom u sklopu studijske izložbe Oглаšavanje i ambalaža lijekova tvornice »Kaštel« u Zagrebu 1940-ih, autorice Silvije Brkić Midžić, čije se otvorenje predviđa u studenom 2016. godine. Dio vremena će posvetiti istraživanju povijesnog razvoja Hrvatskog muzeja medicine i farmacije, posebice pojedinih njegovih zbirki. U tom smislu će analizirati i prezentirati nedavno pronađenu korespondenciju Čepulić-Sielski iz razdoblja 1942.-1943. koja rasvjetljava pozadinu ustrojstva prvog muzeja povijesti medicine u jugoistočnoj Europi – *Muzeja za povijest zdravstva u Hrvatskoj*. Analizirat će način prikupljanja građe za njegov postav, te ulogu Stanka Sielskog u njegovom nastajanju. U suradnji sa Silvijom Brkić Midžić radit će na rekonstruiranju pozadine te muzeološkoj analizi Zbirke narodne medicine pohranjene u Odsjeku, s posebnim naglaskom na predmete koje je prikupio Stanko Sielski. U suradnji s akademikom Husrefom Tahirovićem radit će na rasvjetljavanju okolnosti osnutka Medicinskog fakulteta u Sarajevu temeljem korespondencije Ante Šercer – Stanko Sielski.

Dovršit će i objaviti studiju vezanu uz opis patologije sadržane u okviru šeste centurije Amatusa Lusitanusa, s ciljem analize i interpretacije mogućnosti koje pruža retrospektivna analiza kliničke dijagnostike u prošlosti. Nastavit će i aktivnosti vezane uz istraživanje pojedinih ljekarni na području Hrvatske. U suradnji s povjesničarkom umjetnosti Jasenkom Ferber Bogdan i farmaceutkinjom Majom Jakševac Mikša dovršit će rad na publikaciji »Od privatnog do staleškog: osnutak i oblikovanje Hrvatskog ljekarničkog doma u instituciju staleškog identiteta«, koja će izaći u povodu obilježavanja 70. obljetnice Hrvatskog farmaceutskeg društva. S Jasenkom Ferber Bogdan će raditi na publikaciji posvećenoj proizvodnji i izvozu ljekovitog Elsa-fluid preparata ljekarnika Eugena Viktora Fellerera, te njezinom utjecaju na gospodarstvo i graditeljstvo Zagreba i šire okolice. Interes javnosti za ovog ljekarnika izrazito je velik, pa se planira i postavljanje izložbe

»Od Elsa-fluida do Elsa-fluid doma: Eugen Viktor Feller u javnom i kulturnom životu Donje Stubice i Zagreba«, na kojoj će biti prezentirani dokumenti, fotografije i predmeti koji oslikavaju njegov život, ulogu i rad (autorice izložbe: Stella Fatović-Ferenčić i Jasenka Ferber Bogdan).

U suradnji s Martinom Kuharom istraživat će ulogu Srećka Bošnjakovića u sudsko-medicinskim vještačenjima na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće. Dovršit će istraživanja konstitucijske patologije u djelima Eduarda Miloslavića vezanim uz bečku fazu njegova rada. Nastavit će s prikupljanjem svih ostalih podataka vezanih uz rad ovog liječnika u zemlji i inozemstvu te raditi na pripremi sinteze o njegovoj ulozi na području patološke anatomije i sudske medicine, posebice vezano uz njegovo svjedočanstvo o žrtvama u Katynskoj šumi. Nastavit će rad na prikupljanju i sortiranju dokumentacije i građe vezane uz ulogu i rad akademika Ive Padovana. U suradnji s Nikolom Kujundžićem obradit će medicinsko nazivlje i kovanice Paškala Vujčića prikupljene na temelju ljekaruše *Opaske za likarije uzimat*. Obradit će se 128 medicinskih naziva te ukazati na izvore na koje se autor oslanjao i koristio pri njezinu oblikovanju.

U organizacijskom i stručnom smislu sudjelovat će u obilježavanju »Dana Andrije Štampara« u Slavonskom Brodu.

Uz akademika Marka Pećinu dovršit će uređivanje rukopisa za knjigu 15. edicije Rasprave i građa za povijest znanosti. Riječ je o ljekaruši iz samostana Plehan (19. stoljeće). Budući da je samostan potpuno uništen u Domovinskom ratu original ljekaruše više ne postoji. Ljekarušu je napisao Mirko Šestić, a tekst je izuzetno bogat narodnim nazivljem bolesti, ali i jezično zanimljiv jer sadrži peti naglasak. Rukopis je sačuvao u kopiji i stručno obradio prof.dr.sc. Nikola Kujundžić.

Dr. sc. *Martin Kuhar* završit će istraživanja o ulozi Andrije Štampara u međuratnom razdoblju eugenike u Hrvatskoj. U tim će istraživanjima pokazati da je u ranom godinama Kraljevine Jugoslavije Štampar bio jedan od vodećih zagovornika uvođenja eugeničkih mjera, osobito tzv. negativne eugenike kao metode regeneracije jugoslavenske populacije nakon Prvoga svjetskog rata. Također će pokazati da se, unatoč prethodnim stajalištima, Štampar u dvadesetim godinama sve više distancirao od negativno-eugeničkih mjera i počeo aktivnije zagovarati pozitivnu eugeniku. Budući da strana literatura zagovara prilično radikalne stavove o Štamparovom eugeničkom radu, bilo je nužno na temelju bazičnih arhivskih istraživanja precizno pozicionirati njegovu ulogu u razvoju eugenike u Hrvatskoj, što se ovim istraživanjem i učinilo. Uz navedeno, nastavit će rad na sintezi eugenike na području Hrvatske u smislu prezentiranja jednoga njezinog dijela u međunarodnim okvirima. Također, u suradnji s prof. Stelom Fatović-Ferenčić istraživat će ulogu Srećka Bošnjakovića u kontekstu sudsko-medicinske prakse na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, te će ova istraživanja proširiti analizom legislativnih odrednica i arhivske građe vezane uz razvoj sudske medicine do osnutka Prosekture javnozdravstvenih zavoda 1913. godine. Sudjelovat će kao izlagач na Dani Andrije Štampara u Slavonskom Brodu, te u svim ostalim organizacijskim poslovima za potrebe Odsjeka.

ODSJEK ZA FILOZOFIJU ZNANOSTI

Djelatnici Odsjeka za filozofiju znanosti bave se proučavanjem znanosti općenito, a posebice razumijevanjem prirodnih znanosti, i to kako njihova povijesnoga razvoja, tako i njihova unutarnjega ustroja. Pri tome se naglasak osobito stavlja na odnos prirodnih prema društvenim znanostima, te na njihovu svezu sa širim duhovnim i povijesnim kontekstom. Posebice se pak istražuje odnos prema ostalim ljudskim djelatnostima. Iznimna se pozornost također polaže i na odnos znanosti i jezika, tako da razmatranje pojedinih pitanja filozofije jezika zauzima važno mjesto u istraživanju. K tomu, istražuju se i različiti hrvatski filozofi kojima je znanost, odnosno pojedina znanstvena pitanja, bila sastavnim dijelom njihova filozofiranja. U Odsjeku su dva djelatnika: dr. sc. Bojan Marotti i prof. dr. sc. Željko Dugac.

Znanstvenoistraživački rad

U idućoj će godini dr. sc. *Bojan Marotti* nastaviti rad na rukopisnoj ostavštini hrvatskoga filozofa, književnika, filologa, kazališnoga i književnoga kritičara, te prvoga profesora filozofije na obnovljenome Zagrebačkome sveučilištu (1874.) Franje pl. Markovića (1845. – 1914.). To bi istraživanje trebalo postati jednom od glavnih zadaća Odsjeka, s dugoročnim ciljem da se makar jedan dio te bogate ostavštine i objavi.

U godini 2016. proučavan je litografirani primjerak Markovićeve rukopisne Etike, koji se čuva u Arhivu Odsjeka za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Taj je rukopis upisan u računalo, a njegovo je kritičko izdanje za tisak priredio B. Marotti, poprativši ga opsežnim pogovorom. To bi kritičko izdanje Markovićeve Etike trebalo biti objavljeno početkom sljedeće godine. Zatim će se, godine 2017., nastaviti rad na Markovićevoj rukopisnoj ostavštini, kako onoj koja se čuva u Arhivu HAZU, tako i onoj u Arhivu Odsjeka za povijest hrvatske književnosti Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU.

U idućoj će godini B. Marotti nastaviti i s proučavanjem filozofije jezika, kao i s istraživanjem filozofije američkoga mislitelja Charlesa Sandersa Peircea (1839. – 1914.), jednoga od osnivača semiotike. Poseban će naglasak biti na njegovoj razredbi znanosti te na podjeli znakova.

Također će se istraživati i pojedini hrvatski filozofi koji su se na različite načine bavili filozofijom jezika, kao i neki hrvatski gramatičari, koji su se u svome radu, opisujući hrvatski jezik, doticali spomenutih problema.

Prof. dr. sc. *Željko Dugac*, znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, istraživat će srednjovjekovne medicinske rukopise, i to djelo arapskoga mislioca i liječnika Avicenne (Abū 'Alī al-Ḥusain ibn 'Abd Allāh ibn Sīnā, 980. – 1037.) *Cantica canticorum* (sign. MK 154), koje se čuva u Metropolitanskoj knjižnici u Zagrebu. Navedeno je djelo, unatoč važnosti za proučavanje razvoja znanosti i prirodne filozofije, do danas u hrvatskoj historiografiji ostalo potpuno zanemareno. Na navedenome će rukopisu raditi zajedno s dr. sc. Brankom Grbavac, znanstvenom suradnicom iz Zavoda za povijesne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Z. Dugac nastavit će i proučavanja socijalne i zdravstvene povijesti u kontekstu europskih povijesnih i filozofskih procesa.

Ostalo

Zavod za povijest i filozofiju znanosti, kroz svoj Odsjek za filozofiju znanosti, sudjeluje u uređivanju i izdavanju multidisciplinarnoga časopisa *Encyclopedia moderna*, kojemu je tajnik uredništva B. Marotti.

B. Marotti bavi se prevodenjem rasprava iz povijesti filozofije i znanosti, te uređivanjem i priređivanjem različitih djela iz hrvatske i svjetske kulturne baštine. U godini 2016. predviđa se sudjelovanje na nekoliko znanstvenih skupova, kao i objavljivanje nekolicine radova.

Ž. Dugac na Filozofskome će fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, na Odjelu za povijest (na doktorskim studijima), voditi kolegije pod nazivom *Izabrana poglavlja iz povijesti medicine i znanosti te Javno zdravstvo i socijalizacija medicine u 20. stoljeću*.

ZAVOD ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI, KAZALIŠTA I GLAZBE

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

U Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, kojemu je voditelj član suradnik prof. dr. sc. *Tomislav Sabljak*, stalno su zaposleni znanstveni savjetnici prof. dr. sc. Tihomil Maštrović i dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek, viši znanstveni suradnici dr. sc. Ivica Matičević i dr. sc. Andrea Sapunar-Knežević, znanstveni suradnici dr. sc. Antun Pavešković i dr. sc. Ana Batinić, znanstvene novakinje dr. sc. Josipa Dragičević i Martina Čavar, prof., arhivist Željko Trbušić, mag. inf. zn. te administrativna djelatnica Tatjana Skendrović, koja jedan tjedan radi tri dana u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta i dva dana u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, a drugi obratno.

Odsjek u 2017. priprema veliku izložbu Povijest Društva hrvatskih književnika 1900.-1971. Dokumenti temeljenoj na arhivskoj građi, koja se čuva u našoj pismohrani. Izložba će biti popraćena likovnim priložima i katalogom i predstavlja značajan događaj za našu kulturu, jer je Društvo hrvatskih književnika uz Hrvatsku akademiju znanosti i umjetnosti i Maticu hrvatsku, jedna od naših najstarijih i stožernih kulturnih ustanova.

U 2017. završit će se digitalizacija rukopisne ostavštine Tina Ujevića, a objavit će se i novi broj časopisa *Kronika*, koja kontinuirano izlazi od 1975. godine, a u kojoj će se tiskati do sada neobjavljena, kritički komentirana djela hrvatskih pisaca iz naše pismohrane.

Prof. dr. sc. *Tihomil Maštrović*, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju planira:

I. Znanstveno-istraživački projekt hrvatski književni povjesničari

Tihomil Maštrović nastavit će i u 2017. voditi organizaciju znanstvenog projekta Hrvatski književni povjesničari. Suradnici na projektu iz Odsjeka za povijest hrvatske književnosti bit će: Hrvojka Mihanović-Salopek, Antun Pavešković, Andrea Sapunar Knežević, te znanstvene novakinje Martina Čavar i Josipa Dragičević. Izvršene su sve planirane zadaće u godini 2016., te će se, prema utvrđenom planu i znanstvenoj metodologiji, u 2017. nastaviti daljnji planirani znanstveno-istraživački i stručni poslovi.

U organizaciji Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu i suorganizaciji Filozofskih fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Osijeku, Sveučilišta u Puli i Zadru, Hrvatskog filološkog društva i Zavoda HAZU u Dubrovniku, a pod pokroviteljstvom Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Razreda za književnost, održat će se u listopadu 2017. Znanstveni skup o Miloradu Mediniju, kao šesnaesti znanstveni skup u nizu Hrvatski književni povjesničari. Glavni istraživač znanstveno-istraživačkog projekta Hrvatski književni povjesničari Tihomil Maštrović predsjednik je Organizacijskog odbora Znanstvenog skupa o Miloradu Mediniju, a svojim znanstvenim priopćenjima na skupu će sudjelovati suradnici iz Odsjeka na navedenom projektu: dr. sc. Hrvojka Mihanović-Salopek, dr. sc. Andrea Sapunar Knežević dr. sc. Antun Pavešković, te znanstvena novakinja dr. sc. Josipa Dragičević.

Kao glavni urednik Zbornika o Đuri Šurminu Tihomil Maštrović završit će redakturu pristiglih znanstvenih i stručnih radova za objavljivanje u Zborniku, organizirati pisanje recenzija svih pristiglih znanstvenih i stručnih radova za Zbornik (po dva recezenta za svaki pristigli rad), te organizirati prevođenje na engleski sažetaka radova uvrštenih u Zbornik, kao i njihovu englesku lekturu.

Za Zbornik o Đuri Šurminu Tihomil Maštrović napisao je izvorni znanstveni članak: Šurminov prinos hrvatskoj književnoj historiografiji.

U godini 2017. Tihomil Maštrović obavljat će poslove organizacije Znanstvenog skupa o Miloradu Mediniju koji se planira održati u Dubrovniku u listopadu

2017., kao 16. znanstveni skup u nizu Hrvatski književni povjesničari. U tom smislu obaviti će se putovanja u Dubrovnik i dogovori sa suorganizatorima Zavodom HAZU u Dubrovniku te Interuniverzitetkim centrom u Dubrovniku.

II. Uredništva: Urednik petog i šestog broja časopisa Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Glasnik HAZU, II, br. 5, br. 6, Zagreb, 2017.

Glavni urednik Zbornika o Đuri Šurminu. Zbornik radova sa Znanstvenog skupa, Zagreb – Varaždin – Čazma, 21. i 22. travnja 2016., Hrvatski književni povjesničari, sv. 15, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, et. al., Zagreb, 2017.

III. Sudjelovanje na znanstvenim skupovima:

1) Sudjelovati će na Znanstvenom skupu o Miloradu Mediniju u Dubrovniku u listopadu 2017.

IV. Sudjelovanje u sveučilišnim aktivnostima: U zimskom semestru akad. godine 2016./2017. i zimskom semestru akad. god. 2017./2018. na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu držati će kolegij Hrvatska književnost romantizma i realizma

Dr. sc. *Hrvojkica Mihanović-Salopek*, znanstvena savjetnica na Akademijinom znanstvenom projektu Hrvatski književni povjesničari planira istraživanje i proučavanje bibliografske građe o Miloradu Mediniju te pisanje referata i sudjelovanje na znanstvenom simpoziju o Miloradu Mediniju 2017.

U okviru nastavka rada na međuakademijskom projektu Doprinos duhovnih i intelektualnih elita u Bugarskoj i Hrvatskoj za jezičnu i kulturnu raznovrsnost Europe, između HAZU i BAN, vrši se proučavanje građe i raspodjela tema za obrađivanje na znanstvenom skupu, te pripremni radovi i koordinacija s Akademijinim Odsjekom za povijesne znanosti u svrhu organizacije hrvatsko-bugarskoga književnog i povijesnoga znanstvenog skupa u listopadu 2017.

Planira objavljivanje autorske knjige objedinjenih znanstvenih i stručnih radova U ogleдалu kritike, sv. II. (ukoliko financijska sredstva budu odobrena.)

Planira nastavak rada na projektu Društva hrvatskih književnika Ogranak Slavonsko-baranjsko-srijemski pod nazivom Izabrana djela Miroslava S. Mađera, u tri sveska. Prve dvije knjige su objavljene 2015. i 2016., a 2017. je predviđeno skupljanje objavljene i rukopisne dramske građe Miroslava S. Mađera te izrada znanstveno-istraživačkog rada (predgovora), odabir i priređivanje za tisak dramskih djela za svezak pod nazivom: Drame, III.

Promovirati će znanstvene monografije Petar Knežević – pjesnik i glazbenik u suautorstvu s dr. sc. Hanom Breko-Kustura iz Odjela za povijest hrvatske glazbe Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU u više gradova RH.

Planira dovršetak znanstvenog rada o najistaknutijim kajkavskim pasionskim autorima 17. i 18. st. za tisak u okviru zbornika Pasionka baština kajkavskog područja.

Planira dovršetak znanstvenog rada o Iliji Okrugiću Srijemcu za objavljivanje unutar zbornika radova koji će biti tiskan u Petrovaradinu.

U okviru nastavka rada na projektu Digitalno snimanje hrvatske mariološke baštine vršit će terensko i bibliotečno znanstveno istraživanje građe iz razdoblja baroka, te pripremiti za 10. film s područja Varaždinsko-međimurske županije i Varaždinske biskupije, koji je pod pokroviteljstvom Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu Hrvatskoga sabora, te Vijeća za kulturu HBK. Planira dovršetak scenarija u kojem je obuhvaćeno tumačenje digitalizirane građe i objedinjavanje multidisciplinarnih istraživanja s područja književnosti, povijesti, povijesti umjetnosti, muzikologije i etnomuzikologije.

Dr. sc. *Antun Pavešković*, znanstveni suradnik, nakon višegodišnjeg istraživanja građe, pisanja pojedinih dijelova i bavljenja Mažuranićevim opusom, dovršit će i redigirati cjelovitu knjigu književnopovijesnih interpretacija Mažuranićeve spjeva Smrt Smail-age Čengića.

Proširit će i dovršiti za simpozij priređen tekst o političkoj ideologiji Dubrovnika i Hrvatske iz perspektive opusa Marina Držića i Mavra Vetranovića te ga objelodaniti u Analima Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku.

Proširit će i dovršiti za simpozijско izlaganje priređen tekst i kao opsežan književnopovijesni rad o opusu akademika Gorana Tribusona objelodaniti ga u zborniku Centra HAZU u Bjelovaru.

Rekonstruirat će tekstološki i književnopovijesno prostudirati dosada nepoznatu dramu Pijerka Bone Lukovića *Privar gubi privarnika* te dramu prezentirati na Danima hvarskog kazališta, a potom je proširiti kao izvorni znanstveni rad za istoimeni zbornik.

Pripremit će materijal za knjigu o Pijerku Boni Lukoviću i hrvatskoj pučkoj drami XIX. stoljeća, te započeti i eventualno dovršiti monografiju.

Pripremit će izlaganje o Tinu Ujeviću za simpozij Šoljanovi dane.

Nastavit će uređivanje knjiga u Maloj knjižnici DHK u kojoj je dosada uredio knjige izravno tematski i autorski povezane s djelatnošću našeg Odsjeka.

Nastavit će rad na književnopovijesnoj monografiji o simpoziju Dani hvarskog kazališta.

Dr. sc. *Ivica Matičević*, viši znanstveni suradnik, planiora sudjelovanje na znanstvenim skupovima autorskim priopćenjima:

XXII. Šoljanovi dani, Rovinj, travanj 2017. Tema skupa: Život i djelo Ivana Andrića, u povodu 125. godišnjice rođenja.

Dani hvarskoga kazališta, Hvar, svibanj 2017. Tema skupa: Pučko i popularno u hrvatskoj književnosti i kazalištu, 2.

38. Zagrebački književni razgovori, Zagreb, listopad 2017. Tema skupa: Hrvatska književnost u europskom kontekstu.

15. Pulski dani eseja, Pula, listopad 2017. Tema skupa: Patnja.

Objavljivanje knjiga: Autorska knjiga: Trijumf duše. Analiza djela Josipa Kosora. (Završni svezak edicije Djela Josipa Kosora). Ex libris, Zagreb. Opseg: 250 kartica teksta.

Priredene knjige: Povijest hrvatske književne kritike. Tekstovi. Sv. 2 i 3. Ex libris, Zagreb. Opseg: 350 kartica (sv. 2); 400 kartica (sv. 3).; Reinhard Johannes Sorge: Prosjak. Drama. Edicija Ekspresionizam, knj.2. Ex libris, Zagreb. Opseg: 120 kartica.

Pozivna predavanja: U travnju 2017. održat će, na poziv Odsjeka za slavistiku Jagiellonskog sveučilišta u Krakovu (Poljska), predavanje o suvremenoj hrvatskoj prozi tamošnjim studentima kroatistike.

Dr. sc. *Andrea Sapunar Knežević*, viša znanstvena suradnica: Znanstvenoistraživački projekt u Zavodu: Nastavit će suradnju na znanstveno-istraživačkom projektu Hrvatski književni povjesničari, voditelja prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića.

Nastavit će rad na Zborniku o Đuri Šurminu u kojem će sudjelovati kao autorka članka Jagićeva ocjena Šurminove Povijesti književnosti hrvatske i srpske i polemike nakon nje.

Biobibliografskim, knjižničnim i arhivskim istraživanjima nastavit će pripreme za sudjelovanje u radu Znanstvenoga skupa o Miloradu Mediniju, šesnaestoga u nizu Hrvatski književni povjesničari, koji će se održati u Dubrovniku u listopadu 2017.

Izdavačka djelatnost: Nastavit će rad na autorskoj knjizi Kroatološke teme. Započet će priređivačke poslove na projektu izdavanja Sabranih djela Antuna Barca.

Sudjelovanje na znanstvenom skupu: Izlaganjem o književnopovijesnom radu Milorada Medinija sudjelovat će u radu Znanstvenoga skupa o Miloradu Mediniju (niz Hrvatski književni povjesničari) koji će se održati u Dubrovniku u listopadu 2017.

Dr. sc. *Ana Batinić*, znanstvena suradnica: Nastavak znanstveno-istraživačkog i stručnog rada na temama s područja novije hrvatske književnosti, a pojedine će se analize baviti hrvatskom dječjom književnosti i njezinim poveznicama sa stranim književnostima te književnom i kulturnom animalistikom. Također, pojedini će radovi biti objavljeni kao rezultat arhivskog istraživanja ostavština hrvatskih književnika (Vladimir Šiffer, Krešimir Kovačić, Dragutin Domjanić) koje se čuvaju u Arhivu Akademijina Odsjeka za povijest hrvatske književnosti.

Nastavit će sa suradnjom na projektu digitalizacije književnih ostavština hrvatskih pisaca voditelja prof. dr. sc. Tomislava Sabljaka. U planu je nastavak i završetak rada na digitalizaciji književne ostavštine Tina Ujevića (priprema arhivskog gradiva za digitalno snimanje te obrada digitaliziranog gradiva unosom metapodataka u okviru Akademijina digitalnog repozitorija – www.dizbi.hr).

Suradivati će u pripremi izložbe Povijest Društva hrvatskih književnika 1900.–1971. Dokumenti, koju Odsjek, na temelju gradivu iz fonda DHK pohranjenog u Arhivu Odsjeka za povijest hrvatske književnosti, planira realizirati krajem 2017. godine.

Izlaganjima će sudjelovati u radu stručno-znanstvenog skupa Nazorovi dani (svibanj 2017.) te Danima Petra Šegedina koji se tradicionalno održavaju svake druge godine u rujnu na Korčuli.

Prilogom nastalim na temelju istraživanja ostavština hrvatskih književnika sačuvanih u Arhivu Odsjeka za povijest hrvatske književnosti (neobjavljena korespondencija Ive Andrića i Nikole Andrića upućena Juliju Benešiću) suradivati će u novome broju Kronike – časopisa Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe (ur. prof. dr. sc. Tomislav Sabljak).

Nastavit će s izradom bibliografija djela preminulih akademika za Spomenice preminulim academicima u izdanju Akademijina Razreda za književnost, a recenziranjem radova suradivati će u novim brojevima časopisa za istraživanje dječje književnosti i kulture Libri & Liberi (ur. doc. dr. sc. Smiljana Narančić Kovač).

Dr. sc. *Josipa Dragičević*, znanstvena novakinja: Znanstveno-istraživački projekt Hrvatski književni povjesničari: Nastavak suradnje na znanstveno-istraživačkom projektu Hrvatski književni povjesničari, voditelja prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića.

Nastavak rada na Zborniku o Đuri Šurminu u kojem će sudjelovati kao izvršna tajnica i korektorica te autorica članka Šurminovi prilozi poznavanju Ljudevita Gaja, priloga Literatura o Đuri Šurminu te kazalâ imena.

Sudjelovanje u organizaciji Znanstvenoga skupa o Miloradu Mediniju, šesnaestoga u nizu Hrvatskih književnih povjesničara, koji će se održati u Dubrovniku u listopadu 2017.

Izdavačka djelatnost: Rad na autorskoj knjizi Hrvatske književnice romantizma u književno-povijesnom kontekstu.

Nastavak rada na ostavštini Ivke Kralj koja se čuva u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta Akademijina Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe i pripreme za tisak rukopisa memoara Ivke Kralj.

Početak rada na projektu izdavanja Sabranih djela Antuna Barca.

Unutarakademijska suradnja: Nastavak rada u Komisiji za kritičku obradu rukopisa arhivske zbirke Odsjeka za etnologiju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te sudjelovanje u pripremi neobjavljene građe za tisak.

Sveučilišna nastava: Sudjelovanje u nastavi u akademskoj godini 2016./2017. na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu u sklopu kolegija Hrvatska književnost romantizma i realizma, voditelja prof. dr. sc. Tihomila Maštrovića.

Martina Ćavar, prof., znanstvena novakinja: U godini 2017. znanstvena novakinja Martina Ćavar nastavlja porodni dopust (započet 8. travnja 2016.). Nastavit

će izradu doktorske disertacije naslovljene: Konstrukcija nacionalnog identiteta u hrvatskom povijesnom romanu 19. stoljeća.

Željko Trbušić, mag. inf. zn.: Provest će konačnu sistematizaciju arhiva Odsjeka što uključuje dodjelu signatura u skladu s naputkom Arhiva HAZU, popis trenutnog stanja po dužnim metrima i poboljšanje očuvanosti gradiva. Unutar toga nastaviti će se sređivanjem odabranih fondova prema ISAD(G) standardu, izradom analitičkih inventara i digitalizacijom.

Sudjelovat će u organizaciji izložbe Povijest Društva hrvatskih književnika 1900.–1971. Dokumenti, koja će biti postavljena na temelju već izrađenog analitičkog inventara i gradiva u opsegu od 58 kutija. I dalje će surađivati s timom Digitalne zbirke HAZU gdje će se objavljivati odabrano digitalizirano gradivo arhiva Odsjeka.

Upisat će poslijediplomski studij Informatičkih i komunikacijskih znanosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKOGA KAZALIŠTA

U Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta, kojemu je voditelj član suradnik dr. sc. *Branko Hećimović*, stalno su zaposlene znanstvena savjetnica prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban, viša znanstvena suradnica dr. sc. Ana Lederer i znanstvena suradnica dr. sc. Martina Petranović, kao i administrativno računalna djelatnica Tatjana Skendrović, koja jedan tjedan radi tri dana u Odsjeku za povijest hrvatskog kazališta i dva dana u Odsjeku za povijest hrvatske književnosti, a drugi obratno, te arhivske tehničarke Marica Bugarin i Jasna Đurđević. U radu Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta od 1. kolovoza 2016. sudjeluje kao polaznik stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa – arhivist – Anamarija Žugić.

Znanstveni rad

Znanstvena savjetnica prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban* nastaviti će svoju povijesnu i stručnu rekonstrukciju djelovanja Hrvatskoga pjevačkog i kazališnog društva u Vukovaru od 1872. do Drugoga svjetskog rata. Budući da su ostvarena inicijalna istraživanja te je poznato da je dio gradiva pohranjen u Muzeju grada Vukovara i Arhivu grada Vinkovaca predviđa se višednevni i višekratni boravak u Vukovaru, odnosno u Vinkovcima od proljeća 2017.

Znanstvena savjetnica prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban nastaviti će istraživanje biografija i djelovanja književnih i umjetničkih predstavnika hrvatske kulture u Americi.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* nastaviti će raditi s dr. sc. Anom Lederer i Jasnom Galjer na monografiji *Ideja sinteze: vizualno oblikovanje scenskog prostora pedesetih godina 20. stoljeća* (istraživanje i izbor gradiva, pisanje teksta).

Znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* nastaviti će raditi na monografiji o scenografu i akademskom slikaru *Zlatku Kauzlariću Ataču*.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* raditi će na samostalnom istraživačkom projektu *Kazalište kao meta – hrvatska kazališta stradala u Domo-vinskom ratu koji financira Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* nastaviti će rad na biblioteci ULUPUH-a i Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta (*Kamilo Tompa, Ljubo Ba-bić*).

Znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* surađivat će na znanstvenom projektu *Politike identiteta i hrvatska drama od 1990. do 2016.* ukoliko projekt odobri HRZZ.

Polaznica stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa – arhivist *Anamarija Žugić* raditi će na samostalnom projektu *Miroslav Krleža in the 20th Century Central European Theatre* ako projekt odobri *Europeana Research*.

Sudjelovanje na znanstvenim skupovima i kolokvijima

Znanstvena savjetnica prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban* sudjelovat će u prosincu 2017. na znanstvenom skupu *Krležini dani u Osijeku* Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjek za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku i Filozofskog fakulteta, Osijek, u Osijeku.

Znanstvena suradnica dr. sc. *Martina Petranović* sudjelovat će u svibnju na *Danima Hvarskog kazališta*, a u prosincu na *Krležinim danima* u Osijeku.

Odsjek za povijest hrvatskog kazališta bit će i u 2017. godini, ukoliko se osigura novčana potpora, organizator znanstvenog skupa i popratnih manifestacija u sklopu kazališno-teatrološke manifestacije *Krležinih dana* u Osijeku. U radu *Odbora Krležinih dana* sudjelovat će kao njegova članica i predstavnica Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta znanstvena savjetnica prof. dr. sc. *Antonija Bogner-Šaban*. Administrativno računalna djelatnica *Tatjana Skendrović* i arhivske tehničarke *Marica Bugarin* i *Jasna Đurđević* obavljat će organizacijske i administrativno-računalne poslove vezane za znanstveni skup i popratne manifestacije te objavljivanje zbornika *Krležini dani u Osijeku 2016.*, *Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu*, drugi dio.

Izdavačka djelatnost

- 1) U sunakladništvu Akademije i AGM-a tiskat će se Repertoar hrvatskih kazališta, knjiga četvrta, glavnog istraživača i priređivača izdanja znanstvenog savjetnika dr. sc. Branka Hećimovića.
- 2) Monografija Ivo Raić – kazališni čovjek znanstvene savjetnice prof. dr. sc. Antonije Bogner-Šaban tiskat će se u nakladi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.
- 3) U sunakladništvu Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe HAZU / Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, Hrvatskoga narodnog kazališta u Osijeku i Filozofskog fakulteta, Osijek objavit će se zbornik Krležini dani u Osijeku 2016., Hrvatska drama i kazalište u inozemstvu.

Izložbena djelatnost

U suorganizaciji s Hrvatskim narodnim kazalištem u Varaždinu tijekom prve polovine 2017. realizirat će se u izložbenom prostoru varaždinskog kazališta retrospektiva Scenografije Zlatka Kauzlarića Atača. Sve troškove snosi Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu.

Znanstvena savjetnica prof. dr. sc. Antonija Bogner-Šaban priredit će izložbu posvećenu kazališnom djelovanju glumca i redatelja Ive Raića u inozemstvu (Berlin, Prag, Hamburg) i u Zagrebačkom narodnom kazalištu.

Djelatnica na stručnom usavršavanju Anamarija Žugić priredit će izložbu iz fundusa Odsjeka Milan Ogrizović i kazalište (1877.–1923.–2017.) Konzultantica za izložbu bit će dr. sc. Martina Petranović. Za izložbu je zatražena potpora Gradskog ureda za kulturu Grada Zagreba.

Digitalizacija muzejsko-arhivske kazališne građe

a) Nastavit će se rad na unosu metapodataka za 620 kazališnih cedulja Hrvatskoga narodnog kazališta, Zagreb koje su skenirane 2016. godine, nakon čega će biti priključene već objavljenim materijalima na mrežnoj stranici Europeane te će se nastaviti digitalizacija, unos i obrada metapodataka novodigitaliziranih cedulja. Za 2017. zatražena su sredstva za nastavak skeniranja kazališnih cedulja, a broj skeniranih cedulja ovisit će o odobrenim sredstvima.

b) Digitalizirana verzija Repertoara hrvatskih kazališta, knjiga četvrta, objavit će se na portalu www.dizbi.hazu.hr.

Rad na prikupljanju, sređivanju i obradi kazališnoga gradiva

U suglasju s programskim ustrojem Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta te znanstvenom i muzejsko-arhivskom radnom praksom i brigom za istraživanje i

prezentiranje hrvatske dramske književnosti i kazališta, kao i obogaćivanjem i ažuriranjem Muzejsko-kazališne zbirke Odsjeka za povijest hrvatskoga kazališta, nastaviti će se rad na prikupljanju i preuzimanju raznovrsnoga primarnog i sekundarnoga muzejskog i arhivskog gradiva profesionalnih (institucionalnih i neovisnih), poluprofesionalnih i važnijih alternativnih kazališta, kazališnih družina i grupa te festivala, smotri i susreta, kao i gradiva o kazališnim umjetnicima i dje-latnicima svih relevantnih kazališnih struka, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima.

Sukladno Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima te drugim općim aktima koji se odnose na čuvanje, pristupanje i evidentiranje arhivskog gradiva i Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja muzejske dokumentacije o muzejskom gradivu, arhivske tehničarke će srediivati muzejsko-arhivsko gradivo konzultirajući se s nadležnim stručnjacima Hrvatskoga državnog arhiva i Muzejskog dokumentacij-skog centra (Izvršitelji zadatka: M. Bugarin i J. Đurđević).

U navedeni rad uključiti će se i polaznica stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa – arhivistica Anamarija Žugić, kojoj će biti povjereno sredi-vanje i opisivanje, prema zadanim propozicijama, dijelova Scenografske i kostimografske zbirke, Zbirke izložbi te fundusa umjetnina, kao i uređivanje stranica Odsjeka u mrežnoj korisničkoj aplikaciji Registra muzeja, galerija i zbirki RH (OREG).

Polaznica stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa – arhivisti-ca Anamarija Žugić preuzet će i evidenciju posudbi i povrata fonda te naplaćiva-nje usluga korisnicima gradiva Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta prema Cjeniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Nadovezujući se na praksu, začetu još 1902. u Hrvatskom narodnom kazalištu te produženu u Odsjeku, nastaviti će se rad na svakidašnjem odabiranju, bibli-ografskom označavanju, izrezivanju i lijepljenju članaka, osvrtu, prikaza, reporta-ža, razgovora i intervjua iz dostupnih dnevnika (Jutarnji list, Večernji list) o hr-vatskim profesionalnim (institucionalnim i neovisnim) te važnijim poluprofesi-onalnim i alternativnim kazalištima, kazališnim družinama i grupama, kao i o fes-tivalima, smotrama i susretima, a i o dramskim, glazbeno-scenskim i baletnim praizvedbama, premijerama i obnovama, pa i različitim gostovanjima, te o kaza-lišnim umjetnicima, dramatičarima, glazbeno-scenskim i baletnim autorima. (Iz-vršitelj zadaće: M. Bugarin, J. Đurđević).

Nastavit će se također i sustavno presnimavanje svih tekstova o kazališnoj umjetnosti i umjetnicima, te o dramskim i glazbeno-scenskim autorima iz dnev-nog tiska dostupnog na Internetu. (Izvršiteljica zadaće: T. Skendrović).

Nastavit će se preuzimanje kao i razvrstavanje, srediivanje i obrada već pre-uzetog muzejskog i arhivskog gradiva, kao i njegovo evidentiranje. (Izvršiteljice zadaće: M. Bugarin i J. Đurđević). U rad na srediivanju i obradi ostavština dram-skih pisaca uključiti će se i polaznica stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa Anamarija Žugić.

Nastavit će se ažurno voditi katalogizacija novopribavljenih i doniranih, dramskih, teatroloških, književnih, muzikoloških, leksikografskih i drugih izdanja te rad na katalogizaciji dramskih i teatroloških izdanja na stranim jezicima. (Izvršitelj zadaće: T. Skendrović). Planira se i revizija kataloga biblioteka koja će se povjeriti polaznici stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa Anamariji Žugić.

Nastavit će se voditi katalogizacija novonabavljenih ili novodobivenih audio i video zapisa. (Izvršitelj zadaće: J. Đurđević).

Redovito primanje stranaka obavljat će se kao i prethodnih godina u čitaonici Odsjeka, koja će biti otvorena za korisnike svakog utorka i četvrtka od 9 do 13 sati, a snimanja gradiva, kao i drugi opsežniji uslužni poslovi za zainteresirane kazališne, muzejske, novinske, radiotelevizijske i nakladničke ustanove obavljat će se prema prethodnom dogovoru. (Izvršitelji zadaće: M. Bugarin i J. Đurđević). Nastavit će se naplaćivanje usluga korisnicima gradiva Odsjeka za povijest hrvatskog kazališta, uvedeno 17. listopada 2016., prema Cjeniku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. (Izvršitelji zadatka: Anamarija Žugić i J. Đurđević).

ODSJEK ZA POVIJEST HRVATSKE GLAZBE

U Odsjeku za povijest hrvatske glazbe stalno je zaposleno šest znanstvenika i istraživača te jedna muzikologinja s ugovorom na određeno vrijeme. Stalno su zaposleni: dr. Hana Breko Kustura (viši znanstveni suradnik), dr. Vjera Katalinić (znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, član sur. HAZU), Lucija Konfic (asistent), dr. Sanja Majer-Bobetko (znanstveni savjetnik u trajnome zvanju), Rozina Palić-Jelavić (viši stručni suradnik-istraživač) i dr. Ennio Stipčević (znanstveni savjetnik u trajnome zvanju, član sur. HAZU). Osim toga, muzikologinja Sara Ries zaposlena je od 22. 2. 2016. do 21. 2. 2017. godine kao stručni suradnik bez zasnivanja radnog odnosa na teret Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. Voditeljica Odsjeka je akademkinja *Koraljka Kos*, a zamjenjuje ju upraviteljica *V. Katalinić*.

Znanstvenici će nastaviti s individualnim istraživanjima prema svojim specijalizacijama.

Znanstveni i stručni rad

Hana Breko Kustura, viša znanstvena suradnica: istraživanje i izrada znanstvenog rada »Historiografija pojma Gregorijansko pjevanje u Hrvatskoj od početka 20. stoljeća do danas«; izrada inventara napjeva u čast lokalnih zaštitnika sv. Dujma i sv. Staša iz arhiva Katedrale u Splitu, arhiva franjevac na Poljudu.; is-

traživanje izvora za »menzurirani koral« u arhivima Samostana male braće Dubrovnik, te arhivu dominikanskog samostana Dubrovnik.

Vjera Katalinić, znanstvena savjetnica: istraživanje hrvatske glazbene baštine 18. st. u europskom kontekstu: umrežavanja domaćih i stranih glazbenika (Sorkočević, Jarnović i dr.); istraživanje nacionalnog i internacionalnog, te umrežavanje opernih družina na zagrebačkoj glazbenoj sceni 19. st.; nastavak istraživanja i pisanja studije o operi u Hrvatskoj u 19. stoljeću, osobito pitanja financiranja i organizacije kazališta; istraživanje djelovanja dirigenta Petra Strmića u Beču, Pragu, Poznanu i Varšavi.

Lucija Konfic, asistentica: nastavak rada na prikupljanju i obradi građe o Mileni Šugh Štefanac

Sanja Majer-Bobetko, znanstvena ssvjetnica: na temelju dosad prikupljene bibliografije glazbenohistoriografskih izvora prve polovine 20. stoljeća nastaviti istraživanje i prikupljanje relevantnih tekstova iz glazbene publicistike te završiti rad na studiji/poglavlju knjige Hrvatska glazbena historiografija od početka 20. stoljeća do 1945. godine; završetak rada na prilagođavanju novim programima (konverziji) baze podataka o hrvatskoj glazbenoj historiografiji 19. stoljeća; pisanje za objavljivanje teksta Sigetska bitka u hrvatskoj operi; terenski rad: Sveučilišna knjižnica u Splitu – Giuseppe Sabalich: Cronistoria annedotica del Nobile teatro di Zara (1781-1881)

Rozina Palić-Jelavić, viša stručna suradnica – istraživačica: finaliziranje doktorske disertacije pod naslovom: Početci stvaranja hrvatskoga nacionalnoga opernoga repertoara – Hrvatska nacionalna povijesna operna trilogija (Mislav, Ban Leget, Nikola Šubić Zrinjski) Ivana pl. Zajca; pisanje rada: Recepcija (prihvaćanje) Zajčeve hrvatske nacionalnopovijesne operne trilogije (*Mislav, Ban Leget* i *Nikola Šubić Zrinjski*) u doba njezina nastanka. Odjeci u tisku; pisanje rada: Stabat Mater u hrvatskom glazbenom (umjetničkom autorskom) stvaralaštvu tijekom stoljeća; nastavak istraživanja na temu: Ivan pl. Zajc i Hrvatsko pjevačko društvo Kolo; nastavak istraživanja na temu: Bela pl. Adamovich Čepinski i njegove solo popijevke; rad na korespondenciji Fr. Ks. Kuhača.

Sara Ries, stručni suradnik (stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa do veljače 2017.)

Ennio Stipčević, znanstveni savjetnik: nastavak istraživanja o renesansnim skladbama i pjesmama talijanskih i hrvatskih autora, posvećenih Cvijeti Zuzorić;

rad na hrvatskom izdanju knjige Renaissance Music and Culture in Croatia (Brepols, 2015, u tisku).

Međunarodni projekti

Međunarodni projekt RILM (New York)

Suradnja u Hrvatskoj nacionalnoj komisiji: nastavak obradbe novoga materijala i addenda

Međunarodni projekt RISM (Frankfurt)

Nastavak suradnje sa središnjicom u Frankfurtu i s korisnicima (Katalinić, Konfic, Reis).

Rad u knjižnici

Nastavak vođenja Knjižnice Odsjeka za povijest hrvatske glazbe HAZU: obrada i unos nove građe; obrada mikrofilmova i indeksiranje digitalizirane zbirke mikrofilmova; nabava časopisa; posudba; održavanje web stranice Knjižnice; istraživanje mogućnosti digitalizacije građe; rad na održavanju glazbenog dijela digitalnog portala HAZU – DIZBI (Konfic, Ries)

Stručni rad

- prikupljanje bibliografskih jedinica o Ivanu pl. Zajcu (Palić-Jelavić)
- priprema prezentacija za Dane otvorenih vrata HAZU (svi članovi Odsjeka).

Rad izvan Odsjeka

– uredništvo u časopisima (Arti musices – Katalinić, Majer-Bobetko, Konfic; Gitara – Majer-Bobetko, Muzyka, Current Musicology – Katalinić)

– suradnja u časopisu Hrvatska revija (Majer-Bobetko, Katalinić)

-- ažuriranje (dopune, izmjene) udžbenika Glazbena umjetnost 3 i Glazbena umjetnost 4 za opću gimnaziju (za 2., odnosno 3. izdanje) (Palić-Jelavić)

– nastavak uredničkih poslova na notnom izdanju Giacomo Finetti, Salmi a tre (1617) (nakladnik Centro di Studi Antoniani, Padova) (Stipčević)

– nastava na dodiplomskom i diplomskom/doktorskom studiju na Odsjeku za muzikologiju Muzičke akademije u Zagrebu, Hrvatskim studijima i Filozofskom fakultetu u Zagrebu, Sveučilištu J.J. Strossmayera u Osijeku, mentorstvo (Breko Kustura, Katalinić, Majer-Bobetko)

– sudjelovanje u radu HUMKAD-a

– sudjelovanje u radu Komisije za glazbene knjižnice Hrvatskog knjižničarskog društva

– rad u upravnom odboru Hrvatskoga muzikološkog društva (Konfic, Majer-Bobetko, Palić-Jelavić)

– suradnja u ciklusima emisija Hrvatskog radija (Breko Kustura, Katalinić, Majer-Bobetko, Palić-Jelavić)

– obaveze na doktorskom studiju na Kunstuniversität u Grazu: dovršetak i obrana (Konfic)

– obaveze doktorskog studija na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu: dovršetak i obrana doktorske disertacije (Palić-Jelavić)

– recenzije znanstvenih i stručnih radova (svi u Odsjeku).

Znanstveni skupovi, seminari i javna predavanja

Organizacija i suorganizacija skupova

18. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva, svibanj 2017. (Katalinić)
Dani otvorenih vrata HAZU: travanj 2017, priprema i prezentacije (svi suradnici)

Sudjelovanje na skupovima i posebnim predavanjima

Predavanje o temi »Hrvatski jezik u kantualima fra Petra Kneževića«, Franjevačka teologija, Sarajevo (Breko Kustura)

18. godišnji susret Hrvatskog muzikološkog društva, Zagreb, svibanj 2017. (istraživači iz Odsjeka)

International Musicological Conference Modus-Modi-Modality, Nikozija, 6-10 rujna 2017. (Majer-Bobetko)

Međunarodni znanstveni skup u Varaždinu: Vokalna glazba renesanse i baroka; organizacija: Hrvatska udruga zborovođa i Varaždinske barokne večeri; Varaždin, rujna 2017. (Palić-Jelavić)

13. Međunarodni muzikološki skup Hrvatskog muzikološkog društva: Prvi svjetski rat (1914-1918) i glazba. Skladateljske strategije izvedbene prakse i društveni utjecaji, Zagreb, listopad 2017. (Katalinić, Majer-Bobetko)

2. Znanstveni skup: Hrvatsko zbarsko pjevanje jučer – danas – sutra. U povodu 25. obljetnice osnutka HPD Franjo pl. Lučić, Hrvatska udruga zborovođa, Međunarodni zbarski institut; Velika Gorica, studeni 2017 (Palić-Jelavić)

Predviđene publikacije

M. Marić – H. Breko Kustura – H. Mihanović Salopek, *Fra Petar Knežević, Gospin pjesnik i glazbenik*, Sinj: Matica hrvatska Ogranak Sinj, 2017.

H. Breko Kustura, Glazbeni kodeksi franjevačkog samostana u Sinju, Zbornik radova Mariološkog kongresa održanog u Sinju 2013. godine.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – OSIJEK

Znanstvenoistraživački rad

Projekt Osječka Tvrđa

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku odlučio je 2011. godine pokrenuti inicijativu i provesti organizaciju izrade povijesnih znanstvenih studija i sintetske znanstvene monografije Osječka Tvrđa, temeljenu na sljedećim tezama:

Osječka Tvrđa tijekom dvomilenijskog postojanja nastala je i održala se kao branik prijelaza preko Drave: njena lokacija neposredno nakon utoka Drave u Dunav prekida snažnu dunavsku barijeru i omogućava najpovoljniji ekspanzijski kontakt jugoistočnih europskih i maloazijskih država sa srednjoeuropskim državama, a to podrazumijeva građenje mosta i njegovih branika. Ova strateška uloga osječke lokacije manifestirala se tijekom povijesti:

Pretpovijesna naselja na lokalitetima sliva Drave u Dunav.

Utvrđena antička Mursa s kamenim mostom začetak je organiziranog i branjenog prijelaza preko Drave. Srednjovjekovni kaštel, te opkopima i zidom opasano naselje na području današnje Tvrđe nastavlja zacrtanu povijesnu funkciju.

Turski Osijek izgrađen je kao snažna tvrđava sa zamjetnom gradskom arhitekturom, a sagrađeni famozni most bio je tada shvaćen kao svjetsko čudo i ključni oslonac turskih vojni.

Novovjekovni Osijek oblikovan je kao idealni grad renesansno-barokne fortifikacijske arhitekture i branik prijelaza preko Drave. Moderni Osijek po uzoru na europske gradove pretežno je oslobođen od utvrda i opkopa, no urbana jezgra ostala je gotovo intaktna. Povijesnost i kvaliteta fortifikacijske baštine Osijeka nameću potrebu znanstvene obrade dosadašnjeg društvenog i arhitektonsko-urbanističkog razvitka grada-tvrđave u cilju prezentacije domaćoj i europskoj kulturnoj i stručnoj javnosti. Recentno stanje osječke Tvrđe zahtijeva ispitivanje i sintetiziranje optimalnog programa razvitka.

U cilju kvalitetnog ostvarenja znanstvene monografije Osječka Tvrđa neophodna je suradnja svih kulturnih institucija grada Osijeka i Osječko-baranjske županije.

Voditelj projekta: akademik Andrija Mutnjaković.

Nakladnička djelatnost

Sakralna arhitektura osječke Tvrđe

Unutar kompleksa osječke Tvrđe, među brojnim vojnim i civilnim građevinama posebno mjesto pripada sakralnim građevinama. Panoromom tvrđe dominira župna crkva sv. Mihovila izgrađena u prvoj polovici 18. stoljeća. U stilskom pogledu ona je preslika austrijskog baroka s vrlo vrijednim i bogatim crkvenim inventarom. Sjeveroistočnim dijelom Tvrđe, između Trga. V. Lisinskog, Vodenih vrata i sjevernog tvrđavskog bedema ističe se crkva sv. Križa u kompleksu franjevačkog samostana. Franjevačka crkva sv. Križa građena je na samom početku 18. stoljeća, a tijekom prve polovice 18. stoljeća podignut je i novi veliki franjevački samostan. Crkve i samostan bili su središta kulture, znanja i duhovnog života, te su u njima već u prvoj polovici 18. stoljeća organizirane škole, prvi studij, djelovala je tiskara i sl.

Prilikom izvođenja zaštitnih radova na crkvi sv. Križa 1989. – 1990. godine arheološkim su istraživanjem otkriveni ostatci romaničko-gotičke crkve dijelom u crkvi, a dijelom u dvorišnom dijelu samostana. Crkva je rađena u gotičkom slogu a masivni kameni portal ima sva obilježja romanike. U apsidalnom dijelu crkve nađeni su ostaci nadgrobne ploče Filipa Koroga iz kraja 14. stoljeća. Postavlja se pitanje kad je zapravo izgrađena prva crkva u Tvrđi. Iz povijesnih izvora znamo da se u 12. stoljeću u Osijeku pojavljuju cisterciti, postavlja se pitanje je li romanička faza izgradnje vezana uz njihovo djelovanje. Povijesni izvori također govore da je u vremenu između 14. i 16. stoljeća u Tvrđi bila još jedna crkva o kojoj nemamo nikakvih podataka, pa čak ne znamo ni njezinu lokaciju. Iz svega proizlazi potreba da se crkvenim građevinama u Tvrđi posveti posebna pozornost, da se temeljito istraže i publiciraju. U tom smislu predlažemo temu istraživanja i prezentacije sakralnih građevina osječke Tvrđe:

I Prva pojava sakralnih građevina u Tvrđi: izvori i literatura – povijesni podatci; ubikacija sakralnih građevina u urbanom tkivu Tvrđe; kronologija i okolnosti izgradnje

II Crkva sv. Mihovila: povijesni podatci, vrijeme izgradnje; opis građevine, stilske karakteristike; digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji); obrada inventara (može se obraditi kataloški ili samo napraviti izbor najvrjednijih); fotodokumentacija

III Crkva sv. Križa s franjevačkim samostanom: povijesni podatci, vrijeme izgradnje; rezultati arheoloških istraživanja iz 1989./90. s opisom ostataka romaničko-gotičke bazilike, vrijeme nastanka, stilsko određenje, valorizacija; opis građevine, stilske karakteristike; digitalizacija tehničke dokumentacije (tlocrt, presjeci, karakteristični detalji); obrada biblioteke i inventara (kataloški ili samo izbor najvrjednijih djela); fotodokumentacija; obraditi i crkvu i samostan

IV Zaključna razmatranja o nastanku, položaju, stilskim karakteristikama i ulozi sakralnih građevina i njihov značaj u osječkoj Tvrđi

V Pripreme za tisak: lektura tekstova, recenzija, prijevod na engleski, dizajn publikacije, prijelom i tisak

Autori: Zvonko Bojčić, prof., mr.sc. Henrik Damjanović, Denis Njari, prof., prof.dr.sc. Nenad Moačanin, Tone Papić, dipl.ing.arh., Margareta Turkalj Podmanicki.

Mursa – Hadrijanova kolonija uz limes rimskog carstva

Knjiga Emilia Marina »Mursa – Hadrijanova kolonija uz Limes Rimskog carstva« na potpuno novi način predstavlja antički grad Mursu, prethodnicu Osijeka. Naime, naslanjajući se na izvrsnu monografiju o Mursi i njezinim spomenicima iz pera Danice Pinterović te na objavljena djela i rezultate arheoloških istraživanja u proteklih četiri desetljeća, autor postavlja saznanja o tom antičkom gradu u široki kontekst Rimskog carstva i njegova Limesa, nadilazeći konkretna otkrića i spomenike same Murse.

Tri su glavne posebnosti te sinteze: Prva je naglasak na vezivanje povijesti grada i njegova osnivača cara Hadrijana. Odatle i podnaslov knjige. Naime, upravo je Hadrijan, rođen na teritoriju današnje Španjolske, ponajviše učinio na osiguranju granica Carstva, uključujući i u Panoniji, te je njegova odluka da uspostavi koloniju Mursu za stalno dio širokog projekta koji će nedvojbeno naći odraz u urbanizmu i arhitekturi grada, sociološkoj i religijskoj slici antičke Murse (Prolog i Poglavlja I-IV).

Druga je posebnost naglasak na osobe i događaje koje znače da je taj grad bio mnogo važniji od onoga što bismo mogli suditi na temelju poznatih nam njegovih spomenika. Naime, njih je neusporedivo manje od nekih drugih važnih antičkih gradova na području Hrvatske, primjerice Salone, Narone, Jadera, Pule. Međutim, razni događaji, pa uostalom, na prvom mjestu i bitke koje su se na tom području vodile, a od značenja za europsku povijest, udio kako rimskih careva tako i Mursijaca, čine da je Mursa bila grad koji svojim značenjem nadilazi svoju vlastitu spomeničku baštinu (Poglavlja V-VII).

Treći je naglasak na proučavanju Murse u okviru dinamičkih zemljopisnih koordinata: Zapad-Istok i Sjever-Jug. Prva se konkretizira kroz svojevrstne to dobne autoputove koji su vodili od Italije ili današnje Francuske prema Istoku: Mursa je bila na tim glavnim pravcima te je stoga zajamčeno bila u kontaktu s gradovima koji su bili na toj trasi, u prvom redu onima na teritoriju današnje Slovenije, naravno, Hrvatske, kao i Srbije. Koordinata Sjever-Jug pak konkretizira se u odnosu Jadran-Dunav, te na obrambene i prometne pravce. Slijedom toga imamo osobitu priliku usporediti Mursu s najpoznatijim arheološkim lokalitetima na odgovarajućem dunavskom prostoru (Poglavlja VIII-IX).

Zaključno, autor inzistira na raznim profilima oživljene Murse i na mogućim literarnim ili arheološkim ekskursima (Poglavlje X i Epilog).

Autor: prof. dr. sc. Emilio Marin.

U osječkom nutarnjem gradu

U istraživanju građe za upoznavanje s ritmom privatnog vremena građana u Tvrđi u 18. i 19. stoljeću nailazi se na niz podataka o gostionicama (Kod šarana, K volu, Tri potkove, K zvijezdi, Kod kugle, K topu,...) i svratištima (Labudovo pero, Patka,...) koja su bila dijelom svakodnevlja brojnih Osječana toga razdoblja. U knjizi bi se donio detaljan opis svake od njih s primjerenom fotodokumentacijom uz navođenje imena uglednika i književnika koji su u njih zalazili. Posebice je stoga važan »Osječki ljetopis 1686-1945« urednika Stjepana Sršana (Povijesni arhiv u Osijeku, Osijek, 1993.) u kojemu se nalazi niz dnevnčkih zapisa npr. Matije Petra Katančića, Marijana Lanosovića, Antuna Papušlića, i dr. o *Nutarnjem gradu* odnosno Tvrđi.

O brojnim zbivanjima u franjevačkom samostanu u Tvrđi posebice vezanim uz književna okupljanja (u njemu su se susretali književnici poput Velikanovića, Paviševića, Lanosovića, Relkovića...) te uz trpezarijske svečanosti koje su se tim povodom upriličavale pisao je Stanislav Marijanović u knjizi »Od turskog do suvremenog Osijeka« (Zagreb/Osijek, 1996.) pa će se tim tragom i nastaviti istraživanje na rukopisnoj dnevničkoj ostavštini Antuna Josipa Turkovića čije je odlomke na latinskom jeziku naslovljene »Diarium Parachialis Ecciesiae Interioris Civitatis Essek Sancto Michaeli Archangelo« objavio u »Osječkom Ljetopisu 1686-1945« Stjepan Sršan, a o njemu je više pisao Milovan Tatarin u članku »Tvrđa-nevidljivi tragovi« u knjizi »Povijest, istina, prašina« (Zagreb, 2002.).

Autorica: prof. dr. sc. Helena Sablić Tomić.

Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku pokrenuo je 2011. godine projekt »Osječka Tvrđa« kojem je cilj predstaviti javnosti nova saznanja vezana uz povijest Tvrđe. Na taj način želimo predstaviti jedan važan hrvatski i europski povijesni spomenik.

U okviru spomenutog projekta planiramo izdati monografiju »Kartografski izvori za povijest osječke Tvrđe« koja bi uključivala kartografsku građu iz svih domaćih i stranih institucija u kojima se čuva. Monografija bi uključivala digitaliziranu građu planova i nacarta osječke Tvrđe. Ista bi predstavljala korisnost afirmacije fortifikacijske arhitekture Tvrđe kao reprezentativnog uzorka jednog srednjoeuropskog obrambenog sustava.

Autori: Ante Grubišić, prof. i mr.sc. Henrik Ivan Damjanović.

Kužni pil Sv. Trojstva u Osijeku

Barokni kužni pil koji zauzima središnji prostor Trga u osječkoj Tvrđi nastao je po uzoru na brojne slične koji su postojali u gradovima Austrijske monarhije. Izradu kipa 1729.-1730.g financirala je barunica Marija Ana Petraš, udovica hu-

sarskog generala, podmaršala Maksimilijana Petraša, zapovjednika osječke Tvrđe, u znak trajnog sjećanja i zavjeta na haranje kuge u Slavoniji i Osijeku. Kompozicija ovog baroknog spomenika izvedena je kamenom pješčenjakom u obliku stupa na kružnom razvedenom podnožju položenom na pravokutnoj platformi s prilaznim četverostranim stubištem. Na vrhu spomenika je prikaz Sv. Trojstva.; grupa kipova s atributima. Kipovi Krista i Boga Oca su kameni, a lik Duha Svetoga i aureole su izrađeni od metala.

Na glavnom postolju smješteno je pet svetačkih likova: Sv. Sebastijan, Sv. Franjo Ksaverski, Sv. Karlo Boromejski i Sv. Rok te Sv. Rozalija u ležećem položaju.

Naknadno su u uglove stuba, prilikom obnove 1784. godine, ugrađeni postamenti s kipovima Immaculate, sv. Katarine, sv. Ivana Nepomuka i sv. Josipa, za koje se zna da su izvorno stajali na drugim mjestima u gradu

Postolje spomenika raščlanjeno je na vijenac, valjkasto tijelo s ugaonim volutama i poligonalno podnožje a leži na širokom, piramidalno oblikovanim stubama stubama. Na spomeniku je uklesano pet latinskih natpisa koji imaju kronogram. Na njima se čitaju godine izgradnje te obnove spomenika: 1729., 1730., 1829. i 1867. godina.

Kako je osječki Pil najznačajniji barokni spomenik javne plastike nužno je predstaviti ga kroz monografiju domaćoj i stranoj javnosti.

U sklopu monografije obradit ćemo sve povijesne podatke i svu arhivsku dokumentaciju, napraviti kronologiju svih zahvata rađenih na spomeniku s iscrpnom fotodokumentacijom i dati jednu povijesnu i povijesnoumjetničku valorizaciju.

Autor: Hrvatski restauratorski zavod.

Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza

Mursa u svjetlu numizmatičkih nalaza monografsko je izdanje (serija, nakon monografije iste autorice – Nekropole rimskodobne Murse), prvo u Republici Hrvatskoj, kojem je svrha, približiti numizmatičke vrijednosti rimske Murse.

Sistematsko popunjavanje numizmatičkih zbirki tijekom 137 godina postojanja osječkog muzeja, rezultirao je brojnim nalazima rimskog republikanskog i carskog novca koji predstavljaju dragocjen izvor informacija stručnjacima – arheolozima, numizmatičarima, istraživačima ili pak ljubiteljima starina.

Detaljan opis: Od monografije Murse, Danice Pinterović, koja je nedavno u reprintu ponovno objavljena, proteklo je više od četiri desetljeća. U tom se razdoblju otkrilo mnoštvo arheoloških nalaza, od kojih neki prelaze okvire lokalnog pa i regionalnog značenja. Među njima je više od nekoliko desetina tisuća primjera rimskog novca, uglavnom neobjavljenog, koji čini mozaik bogatog numizmatičkog fundusa otkrivenog na području antičke Murse.

Tematski plan poglavlja: Odabrani primjerci svrstani u tematske cjeline, opisani, interpretirani u povijesnom kontekstu te bogato ilustrirani fotografijama, terenskim skicama i bilješkama bacaju novo svjetlo u razumijevanju kronologije i razvoja rimske pretkolonijalne i kasnije Colonie Aelie Murse (Poglavlje IV. Katalog novca).

Katalogu prethode Predgovor i Uvodna riječ (Poglavlja I. – II.) koja govore o zemljopisnim i povijesnim odrednicama rimske Murse, te poglavlje (Poglavlje III. – Stanje istraženosti) o stanju istraživanja tematike kojom se bavi ova monografija – republikanskim i carskim novcem na ovome području. Na jasan i pregledan način prikazuje se stanje istraženosti, i najznačajniji autori koji su se bavili ovom tematikom. Opsežnom raspravom (Poglavlje V.) i analizom novca i podataka koji su se iz njih mogli prikupiti i prikazati, autorica postavlja saznanja o tom antičkom gradu u širi kontekst Rimskoga carstva, iščitavajući prošlost, ukazujući na život i tijekove civilizacijskih promjena na panonskom prostoru.

Autorica: Dr. sc. Hermine Goricke – Lukić.

Osječki tramvaj od konjskog do električnog

Monografija sadrži uvod u kojemu se govori o javnom prometu u Osijeku prije izgradnje tramvaja, opisane su prve inicijative za izgradnju tramvaja (Ante Čop, Friedrich Rosenberg, Rechnitz, Ullman, Hoffman i drugovi, François Gärtner iz Antwerpena, D.W. Klein i drug.), državna regulativa za izgradnju tramvaja, kao i neke inicijative za izgradnju tramvaja koji bi Osijek povezao sa susjednim gradovima. U poglavlju »Osječki tramvaj grade Osječani« piše se o osnutku Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i njegovo funkcioniranje (Utemeljujući odbor, Statut (pravila) Osječkog dioničarskog društva za konjsku željeznicu). Nadalje, opisana je izgradnja konjske željeznice, poteškoće u izgradnji, pritužbe građana prije i za vrijeme izgradnje, postupci vlasti kao što je Tehničko-redarstveni obhod, a posebno su obrađeni njemački i austrijski uzori u organiziranju i funkcioniranju osječke konjske željeznice i ostali izvori uredbi za organizaciju konjske željeznice u Osijeku, u koje spadaju: Upute za rad konduktera i kočijaša, Vozni i prometni red konjske željeznice u Osijeku itd. Nakon izgradnje i puštanja u promet 1884. godine opisane su još neke inicijative za izgradnju tramvaja i malih željeznica u okolici Osijeka, predstavljen je prvi zakupnik osječkog konjskog tramvaja Schönberger i prikazano je poslovanje osječkog konjskog tramvaja u 1884. i 1885. godini, prikazane su promjene ugovora grad Osijek – Dioničarsko društvo konjske željeznice, inicijative Osječana: Poduzetnik Klein iz Osijeka izgradio je uspinjaču u Zagrebu, inicijativa za izgradnju parnog tramvaja u Beogradu 1886. godine. Opisani su radovi na proširenju tramvajskih pruga u gradu Osijeku i postupci ishoda dozvola za te radove, kao i funkcioniranje osječkog konjskog tramvaja (uprava, nadzorni odbor i sl.), te problemi u funkcioniranju osječkog tramvaja kao što je to bilo prilikom asfaltiranja osječkih ulica 1895. godine.

Posebno poglavlje je »Poslovanje osječke konjske željeznice« u kojem je prikazan broj prevezenih putnika, duljina pruga, ostvarena dobit i sl., za razdoblje od 1891. do 1. svjetskog rata.

Zasebno poglavlje je inicijativa Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice iz 1895. godine za izgradnju tramvaja od Osijeka do Batine koja još nije obrađena u literaturi. U ovom poglavlju opisane su: Najave gradnje tramvaja od Osijeka do Batine, prikazane su dozvole za prethodne radove za izgradnju tramvaja Osijek – Batina i njihova višestruka produljenja, partnerstvo nadvojvode Friedricha od Austrije u tom projektu, prikazan je rad na pripremi izgradnje željeznice Osijek – Kneževi Vinogradi – Batina – Beli Manastir i konačno rezultat: izgrađena je Podravska vicinalna željeznica: Branjin Vrh (Beli Manastir) – Karanac – Kneževi Vinogradi – Suza – Zmajevac – Batina.

U poglavlju »Povijest elektrifikacije konjskog tramvaja u Osijeku« prikazani su naponi Osječkog dioničarskog društva konjske željeznice i Poglavarstva grada za elektrifikaciju osječkog konjskog tramvaja, problem grada Osijeka i dioničarskog društva s plinarskim društvom Imperial – Continental Gas – Association iz Londona, koje je kočilo elektrifikaciju tramvaja i grada. U ovom poglavlju prikazane su inicijative i aktivnosti više gradonačelnika Osijeka (Graff, Pinterović ...) na elektrifikaciji grada i uvođenja električnog tramvaja od 1890. do I. Svjetskog rata, prikazana je inicijativa Osječkog dioničarskog društva za konjski tramvaj koje konkurrira i dobiva koncesiju za izgradnju električnog tramvaja u Novom Sadu. Prikazano je i stanje osječkog tramvaja, nesreće i pokušaji grada da otkupi dionice i preuzme osječki tramvaj kao preduvjet elektrifikaciji. Prikazano je funkcioniranje osječkog konjskog tramvaja za vrijeme trajanja I. Svjetskog rata kao i štrajk radnika osječkog tramvaja 1918. godine.

Prikazane su i ponude najznačajnijih europskih tvrtki za radove na elektrifikaciji grada i tramvaja koje se zbog I. Svjetskog rata nisu ostvarile. Posebno je obrađena uspješna izgradnja električne centrale i električnog tramvaja za mandata gradonačelnika Dr. Vjekoslava Hengla. Prikazan je njegov Program rada gradonačelnika, odluke gradskog zastupstva, preko izbora izvoditelja radova Charles B. Mc Daniel Jr., do suradnika – savjetnika na projektu (za električni tramvaj, ravnatelj Zagrebačkog električnog tramvaja ing. Košak iz Zagreba, ravnatelj elektrane u Karlovcu, ing. Montina). Prikazane su mnogobrojne žalbe, projekt za izgradnju tramvaja (Osnova električnog tramvaja), opisan je tijekom izgradnje, te rad gradskog odbora za elektrifikaciju.

Dan je Tehnički opis crveno – žuto osječkog električnog tramvaja te je istraženo i potvrđeno da je električni dio kola tramvaja isporučila tvrtka »Škoda«, a da je karoseriju izradila tvrtka »Ringhoffer« iz Smichova kod Praga, ista koja je izradila carski vlak Franje Josipa s kojim je 1897. godine doputovao u lov na Beljsko vlastelinstvo.

Detaljno su prikazane trase električnog tramvaja, više peticija građana Osijeka (s imenima): kao ona da se izgradi tramvajska linija kroz današnju Divaltovu do Hutlerove pa do Trga bana Jelačića u Donjem gradu, za trasu pruge kroz Cvjetko-

vu do donjogradskog groblja ili inicijativa građana da tramvajska pruga ide od Strossmayerove ulice preko Rokove prema kolodvoru. U radu su prikazane tramvajske stanice gradskog električnog tramvaja, a i Pravila električnog tramvaja slobodnog i kraljevskog grada Osijeka, dan je Vozni red na gradskom električnom tramvaju u njegovom početku funkcioniranja, koje su bile cijene pretplatnih karata za đake i državne činovnike, prikazana su imena namještenika tramvaja te reakcije građana na elektrifikaciju grada i tramvaja. U radu se spominju i neki događaji sa značajnim ljudima kao što je »tramvajska nesreća« biskupa Strossmayera, opis vožnje omnibusom Vilme Vukelić, ilustracije konjskog i električnog tramvaja Ivana Rocha i karikature o elektrifikaciji grada i tramvaja slikara Vladimira Filakovca u osječkom »Hrvatskom listu«.

Autor: Darko Varga, dipl. ing.

Zavičajna arhitektura

Knjiga je nastavak suradnje autora, rođenog i školovanog u Osijeku, s Gradom Osijekom u objavljivanju knjiga iz povijesti i teorije suvremene arhitekture. Grad Osijek je financirao objavljivanje (putem nakladnika »Revija, Osijek«) autorovih knjiga ENDEMSKA ARHITEKURA (1987.) i TERCIJARNI GRAD (1988.). Nadalje, autor je kao glavni urednik u suradnji sa Zavodom za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, inicirao, organizirao i oblikovao ediciju MURSA AETERNA u čijem su sastavu objavljene knjige Danice Pinterović »Mursa« i grupe autora »Veliki osječki most«, s predgovorima autora. Obavljene su pripreme za izdavanje sljedeće tri knjige i to u ulozi Murse u ovom dijelu Rimskog carstva, o crkvenoj arhitekturi Tvrđe, te o projektima gradnje Tvrđe.

Program predložene knjige ZAVIČAJNA ARHITEKTURA/VERNACULAR ARCHITECTURE obuhvaća autorove projekte izrađene za Osijek i Vukovar u okviru međunarodnih teza o autohtonoj regionalnoj arhitekturi, kao poticajnom faktoru u kreiranju suvremenog arhitektonskog izraza. Knjiga sadrži: autorovo razumijevanje povijesnog razvitka Osijeka (Mursa Aeterna); odavanje počasti osječkim velikanima i formiranje reprezentativnog pristupa Tvrđi (Rondel velikana), istraživanje formiranja suvremenog grada na tradiciji slavonske arhitekture (Novi Grad Osijek); oblikovanje suvremene arhitekture s asocijacijom na osječku secesiju (Gradska i sveučilišna knjižnica); istraživanje formiranja novog urbanog prostora u sastavu Sveučilišnog ambijenta (Sveučilišni centar); podržavanje teza eko-arhitekture primjenom u urbanoj interpolaciji (Ribarska ulica); primjena ideja bionike u koncipiranju zdravstveno-nastavne arhitekture (Veučilište Lavoslav Ružička); koncipiranje tema pejzažne arhitekture pri obnovi i revitalizaciji postojeće zgrade (Ribarski dom); istraživanje mogućeg oblikovanja suvremene arhitekture kao asocijacije na arhitekturu u vrijeme života osnivačice crkvenog reda (Crkva Svetih Ćirila i Metoda); uvažavanje aktualnih teza topografske arhitekture kao protežirane koncepcije formiranja ambijenata unutar gradske jezgre ili atraktivnog pejzaža (Bijela lađa); istraživanje očekivane budućnosti arhitekture na te-

melju koncipiranja arhitektonskih zgrada s kinetičkim svojstvima kretanja ili spontanijem umetanja (Stambena zgrada Sjenjak); oblikovanje urbanističkog detalja kao spomeničkog ambijenta i reprezentativnog pristupa zgradi (Spomenik Lavoslava Ružičke); dizajn popisa članova HAZU u predvorju Osječke gimnazije kao spomen i kao poticaj učenicima gimnazije (Spomen ploča članova Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti iz Osijeka); sažetak biografije i bibliografije autora kao osnovna informacija o djelu autora.

Autorova arhitektonska istraživanja aktualnosti zavičajne arhitekture u interpretaciji novih arhitektonskih formi obuhvaćaju i druge regije. Kao primjer navodi se istraživanje bizantsko-islamske arhitekture, kao suvremenog arhitektonskog izraza, realizirano u projektu Nacionalne i sveučilišne biblioteke Kosova, a koji je u pregledu značajnih događanja u stogodišnjoj povijesti arhitekture (1914. – 2014.) na prošlogodišnjem Biennalu arhitekture u Veneciji apostrofiran kao najznačajniji arhitektonski događaj 1982. godine. Projekt Sjenjak uvršten je u autorovu knjigu »Kinetička arhitektura«, a ova knjiga navedena je kao jedina recentna literatura u natuknici »Kinetic Architecture« u Oxfordskom leksikonu svjetske arhitekture.

Autorov opus dobio je veći broj i društvenih priznanja od kojih su značajnije: nagrade Udruženja hrvatskih arhitekata za nakladničku djelatnost i za životno djelo; Godišnja nagrada i nagrada za životno djelo Vladimir Nator; Nagrada Grada Zagreba za životno djelo; Nagrada Grada Osijeka za znanost; Odličje zasluga za narod sa srebrnim vijencem i Odličje Marka Marulića.

Autor: akademik Andrija Mutnjaković.

Palača Slavonske generalkomande u osječkoj Tvrđi

Palača Slavonske generalkomande u osječkoj Tvrđi zbog svoje je monumentalnosti i arhitektonske kvalitete jedno je od najznačajnijih spomenika barokne arhitekture u Hrvatskoj. Izgrađena je 1723. godine kao jednokatnica, a 1765. godine dograđen je drugi kat južnog (glavnog) i zapadnog krila. Tijekom 20. stoljeća zgrada je pretrpjela nekoliko radikalnih adaptacija unutrašnjosti i pročelja koji su narušili njezinu kvalitetu.

Izvorno građevina je središte vojne (Generalata), a potom i civilne (Zemaljske) uprave. Nakon što je 1783. godine zapovjedništvo Vojne krajine preseljeno u Petrovaradin, zgrada je prenamijenjena u vojarnu što će i ostati sve do 1970.–ih. Vanjska pročelja su obnovljena i vraćena u izvorno stanje 2005. godine. Danas je u zgradi smještena uprava Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera.

Iako se smatra da je gradnju palače inicirao jedan od tada vodećih ljudi Habsburškog Carstva – princ Eugen Savojski, njezin projektant nije poznat, tek se zna da je njezinu gradnju u početku nadzirao inženjer Heisse. Četverokrilna zgrada svojim volumenom zauzima čitav gradski blok na sjevernoj strani središnjeg tvrđavskog Trga sv. Trojstva te od vremena svoje izgradnje do danas ostaje naj-

veća palača na području Hrvatske. U njezinu oblikovanju karakteristično je glavno (južno) pročelje u čijem su središnjem dijelu prizemlja reprezentativni portal s atlantima i veža (vestibul), a na katu glavna prostrana dvorana s balkonom.

Uzimajući u obzir da su krila zgrade oblikovanjem i veličinom stupnjevana po važnosti, zgrada svojim tipološkim karakteristikama predstavlja prijelaz iz tradicionalnog četverokrillnog u suvremeni trokrilni tip palače. Također, primjena enfilade (niz prostorija povezanih prolazima u osi) u unutrašnjosti pokazuje odlike baroknog stila.

No, najveću inovaciju u arhitekturi ovih područja predstavlja oblikovanje pročelnog portala s istaknutim bočnim kompozitnim stupovima i figuralnim atlantima – hermima koji nose valovitu ogradu balkona prvog kata. Dodatno, portal je obogaćen fino klesanom vegetabilnom ornamentikom. Navedeni elementi svrstavaju ovaj portal među najreprezentativnije portale kontinentalne Hrvatske.

Drugu veliku vrijednost ove građevine predstavlja veža-vestibul kojim dominiraju monumentalni kameni toskanski stupovi iza kojih slijede dva simetrično postavljena stubišna kraka kojima se pristupa katu građevine.

Upravo način oblikovanja pročelnog portala i veže upućuju na srednjoeuropsko porijeklo projekta Slavonske generalkomande, koji se mogu usporediti s tadašnjim suvremenim ostvarenjima vodećih bečkih arhitekata.

Ova građevine predstavlja važan dio povijesti hrvatske barokne arhitekture i zasigurno pripada srednjoeuropskom baroknom korpusu. Cilj monografije je objediniti dosadašnja istraživanja, ali još više istražiti otvorena pitanja i navedene smjernice te dati potpunu valorizaciju te izuzetno važne građevine. Istraživanje bi se usmjerilo na arhitekturu zgrade, njezin povijesni razvoj, okolnosti gradnje, porijeklo projekta te njezin kontekst i valorizaciju unutar hrvatske i srednjoeuropske barokne arhitekture. Objavljivanjem monografije na hrvatskom i engleskom jeziku rezultati istraživanja bili bi dostupni stručnoj i široj domaćoj i stranoj publici.

Autori: doc.dr.sc. Margareta Turkalj Podmanicki, dr.sc. Katarina Horvat-Levaj.

Znanstvenostručni časopis Anali svezak 32

Znanstveno stručni skupovi i simpoziji

- 1) Šesti međunarodni znanstveni simpozij Gospodarstvo Istočne Hrvatske – jučer, danas, sutra – u suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku.
- 2) Treći međunarodni interdisciplinarni znanstveni skup Knjižna baština danas – u suradnji s Odjelom za kulturologiju Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku.
- 3) Simpozij Vladimir Jelovšek: na raskrižju medicine i književnosti – u suradnji s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti HAZU u Zagrebu i Umjetničkom akademijom Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku.

Predavanja

Predavanje akademika Viktora Žmegača – u suradnji s Filozofskim fakultetom Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku.

Ostalo

Uređenje spomen sobe nobelovaca Lavoslava Leopolda Ružičke i Vladimira Preloga u III. gimnaziji u Osijeku.

Podizanje spomen biste akademiku Miji Kišpatiću na Rondelu učenika Gimnazije u Osijeku u Perivoju hrvatskih velikana.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – POŽEGA

Znanstveni skup iz područja povijesti

Predstavljanje *Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad HAZU u Bjelovaru* i njihovih izdanja u Požegi

Izložba znanstvenih i stručnih radova pod nazivom *230 godina od botaničkih istraživanja na području Požeštine*

Predstavljanje *Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi* i njihovih izdanja u Bjelovaru

Tijekom 2017. organizacija triju predavanja u suradnji s Odjelom za biologiju Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku na temu zaštita prirode i okoliša

Predstavljanje časopisa *Radovi br. 6 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi*

Predstavljanje knjige *Skulpture Tatjane Kostanjević* (ako se bude tiskala)

Nakladnička djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Požegi planira u 2017. godini tiskati:

- 1) Časopis »Radovi br. 6 Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Požegi«
- 2) Knjigu »Skulpture Tatjane Kostanjević«, autorice Tatjane Kostanjević, akademske kiparice

ZAVOD ZA ZNANSTVENI I UMJETNIČKI RAD – SPLIT

Izdavačka djelatnost

Zavod za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Splitu tiskati će u 2017. broj 23 časopisa »Adrias«. Tim brojem obilježiti će se 30 godina rada splitskog Zavoda Akademije uz spomen na akademike koji su djelovali tijekom njegova osnutka do danas i one koji su doprinijeli njegovu razvoju.

Manifestacije

Međunarodni skup »The Global Round Table on Brexit« u organizaciji splitskog Zavoda HAZU, The Global Round Table i Europskog pokreta održat će se 18. i 19. veljače.

»Dani kršćanske kulture« u suradnji s nakladničkom kućom Verbum iz Splita, u trajanju od 10 dana, održat će se od 1. do 11. travnja. Manifestaciju će obilježiti brojni kulturno javni događaji, koncerti, tribine, projekcije filmova, predstave, muzejski programi, predstavljanja knjiga itd. Uz izuzetno bogat program, očekuje se sudjelovanje velikog broja domaćih i stranih sudionika.

»Marulićevi dani«, kulturna manifestacija međunarodnog karaktera posvećena hrvatskoj dramskoj riječi i djelu Marka Marulića u suradnji s Književnim krugom iz Splita održat će se od 20. do 23. travnja.

XXIX. Međunarodni znanstveni skup »Knjiga Mediterana« u suradnji s Književnim krugom iz Splita, održat će se od 24. do 30. rujna. U sklopu manifestacije održat će se dva znanstvena skupa, brojna predavanja i predstavljanja knjiga. Na skupu će sudjelovati znanstvenici i stručnjaci iz područja književnosti, povijesti umjetnosti, arheologije i prava.

Predavanja

Nastavit će se ciklus predavanja »Petkom u Zavodu HAZU« u proljeće i jesen 2017. Izlagat će znanstvenici, političari, kulturni radnici, umjetnici i stručnjaci o aktualnim zbivanjima u Hrvatskoj i o stručnim temama iz područja međunarodnog prava, arheologije, arhitekture i povijesti umjetnosti (predavanja akademika Davorina Rudolfa, Nenada Cambia, Dinka Kovačića, Radoslava Tomića i Jakše Fiamenga, te članova suradnika HAZU-a koji stalno žive u Splitu, znanstvenika i stručnjaka sa Sveučilišta u Splitu, kulturnih djelatnika, umjetnika i dr.).

Izložbe

Retrospektiva radova prof. emeritus Petra Jakelića u organizaciji splitskog Zavoda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti održat će od 27. siječnja do 12. veljače 2017.

U sklopu »Dana kršćanske kulture« održat će se skupna likovna izložba međunarodnog karaktera u vremenu od 1. do 11. travnja.

U suradnji s Kulturnom ustanovom galerija Kula iz Splita dogovorene su tri izložbe:

— od 8. ožujka do 8. travnja retrospektiva radova akademskog umjetnika Stjepana Gračana

— od 15. svibnja do 15. lipnja retrospektiva talijanskog akademskog umjetnika Mimmo Paladina

— od 17. srpnja do 14. kolovoza retrospektivna izložba austrijskog akademskog umjetnika Herberta Brandla

Predstavljanje knjiga

Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Splitu organizirat će predstavljanje novo objavljenih knjiga pretežito autora koji žive i djeluju na području Splitsko – dalmatinske županije.

Želimo napomenuti da će ostvarivanje plana ovisiti o novčanim sredstvima za pokriće troškova koje planiramo prikupiti od sponzora te gradskih, županijskih i državnih fondova.

Pored u planu navedenih manifestacija u prostorijama splitskog Zavoda priredit će se i druge znanstvene i kulturne manifestacije u organizaciji institucija izvan ovoga Zavoda (HAZU-a), uz novčanu naknadu za korištenje naših prostora, nakon odobrenja Uprave Akademije.

ZAVOD ZA ZNANSTVENI RAD – VARAŽDIN

Organizacija jedinice

Zavod za znanstveni rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Varaždinu (dalje Zavod) smješten je u prostorijama palače Keglević, Vladimira Nazora 14, u Varaždinu. Voditelj Zavoda je akademik *Stjepan Damjanović*, a upravitelj dr. sc. *Vladimir Huzjan*. U Zavodu su zaposlene dvije osobe: upravitelj i administrativna tajnica Ljiljana Biškup.

Zavod se kontinuirano bavi znanstveno-istraživačkim radom što je njegova osnovna djelatnost te je jedina takva institucija Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti na užem području sjeverozapadne Hrvatske stoga njegov rad obuhvaća interdisciplinarna istraživanja poput gospodarstva, povijesti, književnosti, jezika, glazbe, umjetnosti, tehnike, informatike i drugih područja. Djelatnost Zavoda obuhvaća: iniciranje, organizaciju, koordinaciju te izvršenje znanstvenih istraživanja u Varaždinu i njegovom gravitacijskom prostoru sa svrhom postanka žarišta znanstvenog rada na spomenutom užem prostoru sjeverozapadne Hrvatske, zatim organiziranje znanstvenih skupova, savjetovanja i rasprava o pojedinim temama važnim za unapređenje znanosti i primjenu znanstvenih rezultata u praksi te objavljivanje rezultata znanstveno-istraživačkog rada u odgovarajućim edicijama, a u skladu s kriterijima Hrvatske akademije na području nakladničke djelatnosti. Znanstveno-istraživačku i nakladničku djelatnost Zavoda u osnovi financiraju Hrvatska akademija, Varaždinska županija i Grad Varaždin. Neke projekte dodatno financiraju odgovarajuća ministarstva Republike Hrvatske, gospodarstvenici te lokalna uprava i samouprava.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik *Stjepan Damjanović* (predsjednik), akademik Stanislav Tuksar, prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, član suradnik Hrvatske akademije, mr. sc. Alen Kišić (Varaždinska županija), Goran Habuš, dipl. ing. šum. (Grad Varaždin) i dr. sc. Vladimir Huzjan.

Nakladnička djelatnost

Varaždin i vojska u međuratnom razdoblju (1918. – 1941.)

Tema monografije pod radnim nazivom: »Varaždin i vojska u međuratnom razdoblju (1918. – 1941.)« jest prikazati djelovanje i važnost vojske u gradu Varaždinu u razdoblju od završetka Prvoga svjetskog rata i osnutka Države Slovenaca, Hrvata i Srba 29. listopada 1918. do osnutka Nezavisne Države Hrvatske 10. travnja 1941. godine. U monografiji se neće govoriti o složenoj situaciji nastanka

i razvoja vojnih snaga na teritoriju nekadašnje Banske Hrvatske, kasnije Kraljevine i Kraljevstva SHS, odnosno Kraljevine Jugoslavije, a o čemu se do sada mnogo pisalo, već o istim procesima, ali na tlu grada Varaždina i njegove bliže okoliše. U monografiji će se dati pregled društveno-političkih zbivanja u gradu Varaždinu u navedenom razdoblju, stvarajući pritom povijesni okvir, a u zasebnim poglavljima kronološki i ilustrativno obradit će se određene vojne teme. Navedeno o gradu Varaždinu historiografski do sada nije istraženo, a s obzirom da je grad tek u 21. stoljeću demilitariziran, rasvjetljavanje njegove vojne prošlosti bit će važan doprinos boljeg razumijevanja njegove opće povijesti tijekom prve polovice 20. stoljeća.

Autor monografije je dr. sc. Vladimir Huzjan, upravitelj Zavoda. Rukopis bi se tiskao u nakladi Hrvatske akademije, a trošak tiska snosili bi Zavod, jedinice lokalne uprave i samouprave te sponzori. Planirano vrijeme tiska monografije, ovisno o završetku rada na rukopisu: prva polovica 2017. godine.

»Poviesni nadpisi grada Varaždina« Krešimira Filića

Gradski muzej Varaždin u ostavštini Krešimira Filića (1891. – 1972.), prvog kustosa i ravnatelja varaždinskog muzeja, čuva i nekoliko desetaka njegovih neobjavljenih rukopisa. Svojom zanimljivošću ističu se četiri bilježnice s nazivom: »Poviesni nadpisi grada Varaždina «nastale 1944. i nadopunjavane u kasnijem razdoblju.

Krešimir Filić je u svom radu sakupio 500-tinjak natpisa koji su u rukopisu poredani kronološki – sa svjetovne i crkvene varaždinske arhitekture, nadgrobnih natpisa, različitih predmeta koji se čuvaju u Gradskom muzeju Varaždin i sl. U planiranoj publikaciji, rukopis K. Filića strukturirao bi se u nekoliko cjelina te bi se u svakoj kronološkim slijedom dao pregled sakupljenih natpisa nadopunjenih suvremenim tumačenjem. Značajnije natpise dokumentirali bi fotografijama. Originalni Filićev rukopis različitim bi grafičkim rješenjima odvojili od suvremene interpretacije čime bi se naglasio njegov rad. Na pripremi za tisak rukopisa i dodatnim istraživanjima radit će dr. sc. Vladimir Huzjan, Spomenka Težak, prof. i Andrej Švoget. Planirano vrijeme tiska monografije, ovisno o završetku rada na rukopisu, krajem 2017. godine.

Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin

U redovitom godišnjem broju znanstvenog časopisa Zavoda pod nazivom: Radovi Zavoda za znanstveni rad Varaždin br. 27 tiskat će se radovi sa skupova koje je Zavod organizirao tijekom 2016. godine, zajedno s ostalim pristiglim radovima. Časopis Radovi ima najvišu važnost za humanističke znanosti na užem području sjeverozapadne Hrvatske jer će se njegovim tiskanjem sva nova znanstvena i umjetnička saznanja o Varaždinu, Varaždinskoj županiji te sjeverozapadnoj Hrvatskoj objaviti i sačuvati te biti besplatna za čitatelje.

Znanstveni projekti

Izvori za povijest Grada Varaždina 1209. – 1850.

Najvažniji izvori za povijest grada Varaždina čuvaju se u Državnom arhivu u Varaždinu, a fond »Poglarstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209. – 1850.)« jedan je od najbolje sačuvanih komunalnih arhiva kontinentalne Hrvatske u kojem se čuva ukupno 1.675 isprava i spisa za razdoblje od 1209. do 1850. godine. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost navedenih dokumenata, objavljivanje gradiva ovog fonda otpočelo je već u prvoj polovici 20. stoljeća. U »Poviestnim spomenicima slobodnoga kraljevskoga grada Varaždina «iz 1942., Zlatko Tanodi i Adolf Wissert objavili su dio isprava iz serije »Radikalni arhiv« (njih 226) za razdoblje od 1209. do 1526. godine. Izvori su objavljeni po svim tada važećim mjerilima za objavljivanje izvornog arhivskog gradiva – za svaku ispravu napravljena je kratka regesta na hrvatskom jeziku, transkripcija čitavog dokumenta u latinskom izvorniku te opis fizičkog izgleda isprave uz navođenje ranijih izdanja u kojima je, eventualno, pojedina isprava već objavljena. S obzirom na izuzetnu povijesnu vrijednost isprava i spisa koji čine tzv. Radikalni arhiv fonda »Poglarstvo slobodnog i kraljevskog grada Varaždina (1209.-1850.)«, odlučili smo nastaviti rad na objavljivanju izvora pripremom za tisak i objavljivanjem cjelokupnog Radikalnog arhiva. Posebno se napominje da bi se zbog drugačijeg pristupa objavljivanju izvornika, ponovno objavile isprave iz razdoblja do 1526. godine.

Na osnovu karakteristika samog gradiva i njegovu količinu, a uvažavajući određene povijesne kriterije planirano je objavljivanje isprava i spisa Radikalnog arhiva u tri, vremenski ograničena, sveska: od 1209. do 1525., od 1526. do 1740. te od 1741. do 1850. godine. Treba napomenuti da bi se sadržaj sveska koji je objavljen 1942. korigirao i ponovno tiskao s prijevodom na hrvatski jezik i fotografijama svih (ili odabranih) isprava. Svaki svezak sastojao bi se od uvodne studije u kojoj se daje osvrt na osnovne diplomatske i paleografske karakteristike objavljenog gradiva, kao i sažeti pregled povijesnih događanja o gradu Varaždinu i varaždinskoj regiji u vremenskom razdoblju na koje se odnosi dotični svezak. Središnji dio svakog sveska donosi latinsku transkripciju isprava i spisa, kao i njihov prijevod na hrvatski jezik. Cilj cjelovitog prevođenja na hrvatski jezik jest učiniti latinske izvornike dostupnijim širem krugu potencijalnih korisnika/ istraživača. Za svaki svezak bit će izrađena kazala mjesta i osoba. Planirano je da se priprema i tisak svakog pojedinog sveska realizira u trogodišnjem razdoblju. Nositelji Projekta su Zavod i Državni arhiv u Varaždinu. Vrijeme održavanja prvog dijela: siječanj 2016. – sredina 2018. godine.

Varaždin i sjeverozapadna hrvatska u prvom desetljeću jugoslavenske države (1918. – 1928.). Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem u povodu 100. obljetnice završetka velikog rata i osnutka prve jugoslavenske državne zajednice

Na temelju rezultata projekta »Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u Velikom ratu 1914. – 1918. «(čiji je znanstveni skup uz predstavljanje istoimenog zbornika održan u Varaždinu 3. i 4. srpnja 2014.), Zavod želi obilježiti i 100. godišnjicu završetka Velikog rata skupom: »Varaždin i sjeverozapadna Hrvatska u prvom desetljeću jugoslavenske države (1918. – 1928.). Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem u povodu 100. obljetnice završetka Velikog rata i osnutka prve jugoslavenske državne zajednice". Projekt se sastoji od istraživačkog rada prijavljenih autora, organizacije znanstvenog skupa u studenome 2018. te tiskanjem radova u posebnom zborniku.

Ciljevi projekta su da se kroz znanstveno – stručne priloge obradi i predstavi političko–kulturno–društveno–ekonomska zbivanja u Varaždinu i sjeverozapadnoj Hrvatskoj neposredno nakon završetka Velikog rata te u prvih deset godina postojanja jugoslavenske državne zajednice (do proglašenja diktature kralja Aleksandra 6. siječnja 1929. godine). Geografski se teme odnose na područje Grada Varaždina i Varaždinske županije, a pod širim područjem sjeverozapadne Hrvatske podrazumijeva se i područje Krapinsko–zagorske, Međimurske, Koprivničko–križevačke te Bjelovarsko–bilogorske županije. Projekt ovakvih razmjera još nije pokrenut za navedeno područje i razdoblje, stoga će se po prvi puta dobiti znanstveni uvid u brojne sfere ljudskog djelovanja u Varaždinu i sjeverozapadnoj Hrvatskoj od listopada/ studenoga 1918. do siječnja 1929. godine. Vrijeme održavanja projekta: siječanj 2016. – studeni 2018. godine.

Znanstveno-stručni skupovi i okrugli stolovi

Okrugli stol o Kolomanu Racu (1863. – 1937.) u povodu 80. obljetnice smrti

Varaždinac Koloman Rac bio je klasični filolog i prevoditelj koji je nakon studija klasične filologije radio kao gimnazijski profesor u Zagrebu i Gospiću, a bio je i ravnatelj zagrebačke Donjogradske gimnazije. Prevodio je grčke autore: Aristofana, Euripida, Eshila, Sofokla, a knjigom *Život starih Grka* popularizirao je klasičnu filologiju u Hrvatskoj. Prevodio je i djela Ksenofonta, Platona i Cezara, a s Varaždincem Stjepanom Srkuljem priredio je *Documenta historiam Croaticam spectantia*. Bio je jedan od najplodnijih hrvatskih prevoditelja s klasičnih jezika. Vrijeme održavanja okruglog stola bit će u veljači 2017., a suorganizator je Gradski muzej Varaždin.

Hommage Josipu Klimi (1927. – 2012.) u povodu 90. obljetnice rođenja

Varaždinac Josip Klima bio je violinist i pedagog koji je radio kao koncertni majstor Zagrebačke filharmonije, orkestra Hrvatskoga narodnoga kazališta, a bio je i član ansambla Zagrebački solisti te profesor Nacionalnoga konzervatorija u Kairu. Osnovao je Kvartet Stratik, a radio je i kao solist. Bio je producent programa Koncertne dvorane Vatroslava Lisinskoga i profesor na zagrebačkoj Muzičkoj

akademiji. Dobio je nagradu »Vladimir Nazor« za životno djelo. Navedeni *homage* organizirat će se u ožujku 2017., a suorganizatori su Zavod, Koncertni ured Varaždin i Glazbena škola Varaždin.

Hrvatski književni povjesničar akademik Franjo Švelec

Akademik Franjo Švelec (Koškovec kraj Varaždina, 1916. – Zadar, 2001.) studij jugoslavistike završio je 1948. na Filozofskom fakultetu u Zagrebu gdje je i doktorirao tezom o M. Vetranoviću. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu radio je od 1951. do 1956., a potom na Filozofskom fakultetu u Zadru. Redoviti član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti postao je 1991. godine. Uređivao je nekoliko stručnih časopisa, autor je više monografija, a za tisak je priredio djela J. Barakovića, I. Đurđevića, I. Gundulića, P. Zoranića i dr., a osobito se bavio djelima M. Držića. Okrugli stol o akademiku F. Švelecu održat će se u travnju 2017., a organizatori skupa su Zavod i Gradski muzej Varaždin.

Energetika i okoliš – izazovi zelene energetske tranzicije

Energetski sustav danas prolazi kroz aktivnu tranziciju i suočavanje s novim izazovima, povezanih s okolišem, društvom i ekonomijom. Neki od najvažnijih elemenata tranzicije povezanih s okolišem su potreba za smanjenjem klimatskih promjena (pri čemu na energetiku odlazi najveći dio emisija stakleničkih plinova, te s tim povezan sustav trgovanja emisijama); sve stroži zahtjevi za ograničenjem emisija ostalih plinova i čestica; obavezni udjeli obnovljivih izvora energije u proizvodnji energije; povećani zahtjevi za energetsom učinkovitošću i slično. Kako se globalna energetika uglavnom još uvijek bazira na fosilnim gorivima a tih resursa je sve manje, veći je i rizik pri ekstrakciji novih resursa – otvaraju se nova nalazišta koja idu dublje ili dalje od dosadašnjih.

Svi ovi izazovi traže razvoj novih metodologija mjerenja utjecaja energetike na okoliš, kvantifikacije rizika, te pronalazak novih poslovnih i financijskih modela koji će pomoći minimiziranju utjecaja energetike na okoliš. Važnu ulogu u tome imaju ljudi, pa se tako otvaraju brojne prilike za zelene poslove. Upravo zato sve veći broj stručnih diskusija danas ide u smjeru kako pomoći Hrvatskoj da svoj razvoj temelji u području zelene energetike i potakne lokalno zapošljavanje.

Za razliku od tradicionalnog shvaćanja da se razvoj energetskeg sektora dešava kroz razvoj velikih industrija i centralizirane energetske infrastrukture koju predvode velike korporacije poput nacionalnih elektroprivreda i naftnih industrija, iskustva iz zemalja u kojima je postignuta zelena energetska tranzicija govore upravo suprotno – razvoj energetskeg sektora dešava se kroz razvoj manjih sustava koji će doprinijeti diversifikaciji lokalnih energetskeg izvora uz zadržavanje najmanjeg utjecaja na okoliš. Nosioci takvog razvoja su male i srednje tvrtke i pojedinci; on prati njihov razvoj i predstavlja model postizanja energetske samoodrživosti na lokalnom, regionalnom i nacionalnom nivou.

Skup će u travnju 2017. organizirati Zavod i varaždinski Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Manifestacija Turneja tri Grgura

Zavod, Zavod za povijesne znanosti Hrvatske akademije u Zadru i Koncertni ured Varaždin planiraju u lipnju 2017. organizirati u Ninu okrugli stol pod radnim nazivom: Grgur Ninski, a u sklopu manifestacije Turneja tri Grgura koja se temelji na suradnji Grada Varaždina, Splita i Nina.

Okrugli stol u povodu 20. obljetnice osnutka Varaždinske biskupije

Sveta Stolica objavila je 5. srpnja 1997. odluku Svetog Oca Ivana Pavla II. o ustanovljenju novih biskupija sa sjedištima u Požegi i Varaždinu. Podijelivši teritorij Zagrebačke nadbiskupije, Sveti Otac utemeljio je bulom Clarorum sanctorum novu Varaždinsku biskupiju na sjeverozapadu Hrvatske te je za njezinog prvog biskupa imenovao mons. Marka Culeja, dotadašnjeg pomoćnog zagrebačkog biskupa. Svečanost proglašenja Varaždinske biskupije i ustoličenja mons. Marka Culeja za prvog varaždinskog biskupa održana je 28. rujna 1997. u crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo u Varaždinu, koja je osnutkom Biskupije postala katedralom. Vrijeme održavanja okruglog stola bit će u rujnu 2017., a suorganizatori su Zavod i Varaždinska biskupija.

Forenzika okoliša

Okolišna forenzika definira se danas kao kombinacija analitičke kemije i biogeokemije okoliša čija je svrha stručna pomoć pravnicima prilikom sastavljanja optužnice, kao i tijekom sudskog postupka. Naime, u posljednjih nekoliko desetljeća većina gospodarski razvijenijih država prevela je nezakonito postupanje protiv okoliša iz prekršajnog u kaznenopravne okvire. Stoga se, prilikom pravnog postupanja vezanih uz kaznena djela protiv okoliša, pri pravosudnim tijelima pojavljuje izrazita potreba za stručnom pomoći prilikom utvrđivanja činjenica vezanih uz onečišćenje i zagađenje okoliša, identifikaciju počinitelja kao i vrijeme izvršenja djela, utvrđivanje opsega zagađenja kao i potencijalnu odnosno stvarnu opasnost po zdravlje ljudi i životinja, kolateralne štete te kaznenu, ali i materijalnu odgovornost prema načelu »zagađivač plaća«.

Stručnjaci klasičnih policijskih forenzičkih laboratorija i ustanova često su nedovoljno profilirani za stručni pa i znanstveni rad u oblasti okolišne forenzike, pa se ukazuje potreba za temeljnom i kontinuiranom edukacijom ne samo okolišnih forenzičara-analitičara, već cijelog niza aktera – interventnih ekipa policije i vatrogastva (tzv. rapid response team), pripadnika inspeksijskih službi u području zaštite okoliša i prirode, državnog odvjetništva/ tužiteljstva i sudaca.

Područje primjene okolišne forenzike izrazito je interdisciplinarno, pa se stoga

ukazuje i potreba za aktivnom međunarodnom suradnjom jer mnoga djela protiv okoliša predstavljaju prekogranična zagađenja koja zahtijevaju bilateralna pa i multilateralna postupanja i nadzor. Stoga se i posljednjih desetak godina u organizacijama kao što su Interpol i Europol puna pažnja posvećuje međunarodnom umrežavanju nacionalnih službi nadležnih za zaštitu okoliša kao i standardizaciju postupanja vezanih za kaznena djela protiv okoliša. Na ovom znanstvenom skupu predstaviti će se radovi iz te oblasti zbog upoznavanja šireg kruga znanstvenika i stručnjaka kako bi se išlo u korak sa suvremenim trendovima.

Skup će u studenome 2017. organizirati Zavod i varaždinski Geotehnički fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

Okrugli stol u povodu 80. obljetnice smrti nadbiskupa Antuna Bauera

Zagrebački nadbiskup Antun Bauer (Breznica kraj Varaždina, 1856. – Zagreb, 1937.) bio je teološki i filozofski pisac, profesor na Teološkom fakultetu u Zagrebu (1887.–1911.), a pisao je filozofijske i teološke rasprave. Rektor Zagrebačkog sveučilišta bio je 1906./07. te je aktivno sudjelovao u političkom životu Hrvatske. Rimski zavod sv. Jeronima njegovom zaslugom postao je opće dobro hrvatskoga naroda. U vrijeme Kraljevine Jugoslavije prosvjedovao je protiv nasilja na civilnim stanovništvom u Hrvatskoj. U tom smislu, želja je okruglim stolom ukazati na život i značaj nadbiskupa A. Bauera u povodu 80. obljetnice njegove smrti. Organizatori skupa su Zavod, Varaždinska biskupija i Bjelovarsko – križevačka biskupija, a skup će se održati u prosincu 2017. godine.

Znanstvenostručna predavanja

300. obljetnica rođenja Marije Terezije

U svibnju 2017. Zavod planira organizirati predavanje u povodu 300. godišnjice rođenja Marije Terezije (Beč, 1717. – Beč, 1780.) hrvatsko-ugarske kraljice i rimsko-njemačke carice. Kako je njena vladavina važna i za grad Varaždin, u kome je osnovano i gdje je 20-ak godina djelovalo Kraljevsko namjesničko vijeće, predavanjem će se ukazati i na tadašnji značaj Grada Varaždina na hrvatsku politiku i društvo.

Druge aktivnosti

Digitalizacija fotografija knjižnice Zavoda

Sredinom 90-ih godina prošlog stoljeća bivši upravitelji Zavoda mr. sc. Ivan Grabar i mr. sc. Eduard Vargović preuzeli su od Mirka Sveteca 20 albuma koji sadrže fotografije s raznih društvenih događaja u Varaždinu održanih tijekom 70-ih i 80-ih godina 20. stoljeća. Sadržaj (fotografije) svakoga albuma će se digitalizirati i besplatno ustupiti zainteresiranoj javnosti. Digitalizaciju će raditi dr. sc. Vladimir Huzjan i Ljiljana Biškup, a pomoć u interpretaciji sadržaja dat će mr.

sc. Eduard Vargović. Svaki album će se sadržajno obraditi: evidentirati rednim brojem, opisati dimenzije i sadržaj, zatim opisati korice te navesti ukupan broj stranica i fotografija. Svaka fotografija bit će skenirana u rezoluciji od 600 dpi. Nakon digitalne obrade fotografija, iste će se snimiti na DVD i besplatno predati Državnom arhivu u Varaždinu, Gradskom muzeju Varaždin te gradskoj knjižnici i čitaonici Metel Ožegović za zavičajnu zbirku. Svim zainteresiranim DVD će biti dostupan za besplatno preuzimanje i u prostorijama Zavoda. Po završetku projekta Zavod će organizirati prigodno predavanje na kojem će javnosti predstaviti rezultate, a mr. sc. Eduard Vargović napisat će o tome stručni rad za časopis Radovi. Vrijeme predavljanja rezultata projekta bit će u lipnju 2017. godine.

Doniranje naklade Zavoda školskim knjižnicama Varaždinske županije

U trideset godina postojanja Zavod je tiskao 55 naslova na gotovo 16.000 stranica. Danas se u prostoru Zavoda nalazi određena količina starije naklade koja će se tijekom 2017. godine dijelom donirati školskim knjižnicama Varaždinske i Međimurske županije.

Izlučivanje arhivskog gradiva Zavoda

U više od trideset godina postojanja Zavod je proizveo određenu količinu arhivskog gradiva koje danas zauzima znatnu količinu prostora. Zavod posjeduje ukupno 251 registrator koji poslagani čine 24 dužna metra. U tom smislu Zavod će u suradnji s Arhivom Hrvatske akademije započeti postupak izlučivanja tijekom 2017. godine.

Knjižnica

Tijekom 2017. godine Zavod će nastaviti dosadašnji rad na sustavnom uređivanju i zbrinjavanju postojećeg knjižnog fonda te na popunjavanju i nabavi novih izdanja putem donacija i razmjene s drugim zavodima Hrvatske akademije kao i drugim znanstvenim i kulturnim ustanovama. Planira se nabava novih polica kako bi knjižni fond bio pregledniji i dostupniji, a pri preslagivanju izdvojit će se duplikati.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – BJELOVAR

Organizacija Zavoda

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Bjelovaru djeluje na temelju Ugovora o radu Zavoda između Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije koji je potpisan 9. svibnja 2005. Prostorije su Zavoda u Ulici A. B. Šimića 1.

Upravitelj Zavoda je prof. dr. sc. *Vladimir Strugar* koji je imenovan 21. studenoga 2005., 3. prosinca 2008. i 25. listopada 2012. Poslove administrativne tajnice obavlja Sandra Kljaić od 1. prosinca 2010. Prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, član suradnik imenovan je 24. rujna 2008., 27. lipnja 2012. i 29. lipnja 2016. za voditelja Zavoda. Znanstveno vijeće Zavoda utemeljeno je 25. ožujka 2009., a njegovi su članovi prof. dr. sc. Slobodan Kaštela, prof. dr. sc. Vladimir Strugar, mr. sc. Tatjana Badrov i Ilija Pejić, prof.

Izvori financiranja

Znanstvenoistraživačku i umjetničku djelatnost te nakladničku djelatnost Zavoda financiraju: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Bjelovarsko-bilogorska županija i Grad Bjelovar.

Pojedinačne programske zadaće i aktivnosti Zavoda financiraju Bjelovarsko-bilogorska županija, Grad Bjelovar te druge institucije i organizacije.

Osobni i materijalni rashodi

Osobni i materijalni rashodi, stručno-administrativni te materijalni i drugi troškovi Zavoda podmiruju se na temelju Ugovora o radu Zavoda koji su potpisali Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija 9. svibnja 2005. i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti.

Znanstvenoistraživačka i umjetnička djelatnost

Znanstveno-stručni skup Odgoj i obrazovanje u suvremenom društvu. Cilj je skupa interdisciplinarno (sociolozi, psiholozi, filozofi i pedagozi) razmatrati obilježja društvenog i kulturnog okruženja u obitelji, predškolskim ustanovama i školama te tražiti odgovor na pitanje kako može odgoj i obrazovanje uspješno odgovoriti na izazove danas.

Skup će se održati u listopadu/studenom 2017. a suorganizatori će biti Grad Bjelovar i Bjelovarsko-bilogorska županija. Zavod će uspostaviti suradnju s Učiteljskim fakultetom u Zagrebu, odgovarajućim odsjecima Filozofskog fakulteta a posebno s Odsjekom za pedagogiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Predavanja

U ciklusu predavanja o znamenitim osobama u povijesti Grada Bjelovara i Bjelovarsko-bilogorske županije bit će u svibnju 2017. godine održano predavanje o kazališnom životu u Bjelovaru. Planira se uspostaviti suradnju s Odsjekom za povijest hrvatskog kazališta Zavoda za povijesne znanosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Izložbe i manifestacije

Zavod će se aktivno uključiti u manifestaciju Dani Ede Murtića koja će se održati 4. i 5. svibnja 2017. u Velikoj Pisanici, rodnom mjestu akademika Murtića.

Zavod će uspostaviti suradnju sa Zavodom za znanstveni i umjetnički rad u Požegi. Suradnja će se ostvariti predstavljanjem bjelovarskoga Zavoda u Požegi (u travnju 2017.), odnosno predstavljanjem požeškog Zavoda u Bjelovaru (u rujnu 2017.). Tom će prilikom Zavodi pripremiti prigodne izložbe o svome radu i tiskane materijale.

Nakladnička djelatnost

Zavod će tiskati:

- 1) deseti svezak (2016.) časopisa Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru, a sadržavat će izlaganja sa znanstvenog skupa Znamenite osobe u povijesti Bjelovara s posebnim osvrtom na članove Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sa šireg bjelovarskog područja.
- 2) Posebna izdanja, 7. knjiga: Slobodan Kaštela; Vladimir Strugar: Akademijin Zavod u Bjelovaru 2005. – 2015.: prilozi za povijest.
- 3) Posebna izdanja, 8. knjiga: Slobodan Kaštela; Vladimir Strugar (ur.): Članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti s područja Bjelovarsko-bilogorske županije.
- 4) Tiskanje prigodnog teksta o radu Zavoda od 2005. do 2017. u povodu Dana otvorenih vrata Akademije.

Predstavljanje izdanja Zavoda

Zavod će predstaviti knjigu Akademijin Zavod u Bjelovaru 2005. – 2015.: pri-

lozi za povijest autora Slobodana Kaštele i Vladimira Strugara (u siječnju 2017.) i deseti svezak (2016.) časopisa Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Bjelovaru (u rujnu 2017.).

Ostale aktivnosti

Zavod će nabavljati znanstvenu i stručnu literaturu te dokumentaciju za knjižnicu i to prije svega razmjenom s drugim zavodima Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, te će pribavljati izdanja Akademije kao i izdanja drugih znanstvenih i kulturnih institucija.

Ostvarivanje planiranih aktivnosti u velikoj mjeri ovisit će o financijskim sredstvima posebice s obzirom na smanjivanje novčanih sredstava iz proračuna Bjelovarsko-bilogorske županije.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – KRIŽEVCI

Utemeljenje Zavoda: Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Koprivničko-križevačke županije u Križevcima, utemeljen 1. ožujka 2013. godine. Premda djeluje na području Koprivničko-križevačke županije, Zavod otvara mogućnosti za djelovanje i na širem području.

Organizacija Zavoda: Zavod je smješten u prostorijama pavlinskog samostana, na adresi Ivana Zakmardija Dijankovečkoga 3 u Križevcima. Odlukom Predsjedništva Hrvatske akademije, za voditelja Zavoda imenovan je akademik *Franjo Tomić*, a za upravitelja dr. sc. *Ivan Peklić*.

Članovi Znanstvenog vijeća Zavoda su: akademik Franjo Tomić, akademik Ante Stamać, prof. dr. sc. Hrvoje Petrić (predstavnik Županije Koprivničko-križevačke), mr. sc. Mladen Tenodi (predstavnik Grada Križevaca) i dr. sc. Ivan Peklić. – upravitelj Zavoda.

Djelatnost Zavoda obuhvaća sljedeće: znanstvena i stručna istraživanja na području biotehničkih znanosti (znanstveno polje: poljoprivreda /agronomija/, šumarstvo, drvena tehnologija, biotehnologija, prehrambena tehnologija, interdisciplinarne biotehničke znanosti), kao i društvenih te humanističkih znanosti. Zavod samostalno ili u suradnji s znanstvenim i stručnim institucijama, kao i vanjskim znanstvenim i stručnim suradnicima organizira: znanstvene skupove, savjetovanja, radionice i javna predavanja u svrhu razvoja znanosti i primjene rezultata znanstvenih istraživanja u praksi; priprema i održava izložbe i radionice iz područja biotehničkih, društvenih i humanističkih znanosti; objavljuje rezultate znan-

tvenoistraživačkog i umjetničkog rada u odgovarajućim edicijama, sukladno Akademijinim kriterijima na području izdavačke djelatnosti.

U 2017. godini radit će na realizaciji:

Prirodno-znanstvenih tema:

1. Dvadeset pet godina od Rimskog sporazuma o hrani
2. Raspoloživost i uloga voda s posebnim osvrtom na agrosustav
3. Đurđevački pijesci geneza, stanje i perspektive
4. Značenje šuma na području Kalnika

Društveno-humanističke teme:

1. Krvavi sabor Križevački : povodom 620 godina
2. Ljudevit Modec život i djelo povodom 1120., u suradnji s Gradskim muzejem Križevci
3. Uloga Matice hrvatske u prirodnoznanstvu povodom 175 godina Matice hrvatske, u suradnji s
4. Maticom hrvatskom ogranak Križevci
5. Milan Grlovića život i djelo, u suradnji s Hrvatskim novinarskim društvom
6. Ivo Vojnović – križevački dani

Nakladništvo

- 1) Antonija Bogner Šaban: Julije Šenoa, dramatičar i svestrani umjetnik svoga vremena.
- 2) Željko Karaula (ur.): Dnevnik Milana Grlovića.
- 3) Civitas crisiensis, Radovi Zavoda za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Koprivničko-
- 4) križevačke županije u Križevcima, vol. 3.
- 5) Prijevod knjige: Josip Bedeković: Natale solum sancti Hieronymi 1751.
- 6) Akademik Dragutin Feletar, dr. med. Davor Hećimović: Povijest obrta i cehova u Podravini i Međimurju.

ZAVOD ZA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKI I UMJETNIČKI RAD – VUKOVAR

Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad u Vukovaru trenutačno je bez stalno zaposlenog namještenika, ali se očekuje da će to pitanje uskoro biti riješeno. Tada će se rad u Zavodu nastaviti prema planu koji je stvoren prijašnjih godina. Upravitelj je Zavoda Akademik *Pavao Pavličić*.

ZNANSTVENA VIJEĆA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI U UMJETNOSTI

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ANTROPOLOGIJSKA ISTRAŽIVANJA

Tijekom 2017. godine Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja u suradnji s Hrvatskim antropološkim društvom, Institutom za antropologiju – Zagreb i Hrvatskim društvom za medicinsku antropologiju Hrvatskog liječničkog zbora održat će znanstvene skupove pod nazivom »43. Škola biološke antropologije Dr. Hubert Maver – 43rd School of Biological Anthropology Dr. Hubert Maver« te »Antropologija i zdravlje – Anthropology and Health«, a zajedno s Institutom za arheologijom i Institutom za antropologiju – Zagreb znanstveni skup pod nazivom »Late Bronze Age mortuary practices and society in the Carpathian Basin«, a zajedno s Hrvatskim društvom za personologiju, poremećaje ličnosti i poremećaje hranjenja, Hrvatskim društvom za psihoanalitičku psihoterapiju, Hrvatskim psihoanalitičkim društvom, Klinikom za psihijatriju Medicinskog fakulteta KBC Zagreb, Centrom za unaprjeđenje mentalnog zdravlja Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu Hrvatskim društvom za psihoanalitičku psihoterapiju, znanstveni skup pod nazivom »Histerija«. Tijekom 2017. godine tiskat će se i znanstveni časopis »Collegium Antropologicum« (Vol. 41, br. 1, 2, 3 i 4) čiji su izdavači Hrvatsko antropološko društvo, Institut za antropologiju – Zagreb, Hrvatsko društvo za medicinsku antropologiju Hrvatskog liječničkog društva, Komisija za medicinsku antropologiju i epidemiologiju Internacionalne unije antropoloških i etnoloških znanosti, Razredom za prirodne znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti te Laser-plus d.o.o. Zagreb.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DALJINSKA ISTRAŽIVANJA

Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za daljinska istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti sastajat će se prema potrebi.

Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS (Izvjestitelji: D. Gajski i A. Krtalić)

1. Nastavna aktivnost

Održavanje redovite nastave na Geodetskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu iz slijedećih kolegija: Fotogrametrija, Blizupredmetna fotogrametrija, Geoinformacijski sustavi, Izmjera snimki, Topografski informacijski sustavi, Odabrana poglavlja fotogrametrije i GISa, GIS u primjeni, Daljinska istraživanja, Napredna daljinska istraživanja, Primjenjena daljinska istraživanja, Daljinska istraživanja – PROJEKT, Diplomski radovi iz područja fotogrametrije i daljinskih istraživanja.

Održavanje praktične nastave sa studentima na ljetnim radionicama. Izgledno je sudjelovanje na međunarodnoj ljetnoj radionici fortifikacijske arhitekture na Brijunima.

Održavanje redovite nastave na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, studij krajobrazne arhitekture, iz kolegija: Daljinska istraživanja u proučavanju krajobraza.

2. Znanstvena aktivnost

Dovršetak istraživanja u područjima kalibracija termalnih, hiperspektralnih i multispektralnih senzora – disertacija V.Miljković.

– Istraživanja područjima primjene daljinskih istraživanja u izradi 3D-modela visoke razlučivosti, te projektiranje autonomnih fotogrametrijskih sustava za snimanje.

Znanstvena istraživanja u primjeni metoda daljinskih istraživanja i fotointerpretacije u izradi dokumentacije o arheološkim artefaktima. Planira se nastavak uspješne suradnje s Arheološkim muzejom grada Zagreba.

3. Znanstveno-stručna aktivnost

Planira se nastaviti rad s fotogrametrijskim snimanjem te izradom relevantne dokumentacije objekata nepokretne kulturne baštine RH za potrebe njihove restauracije i revitalizacije.

Planira se nabava zračnog višesenzorskog (hiperspektralni, termalni i optički senzor) sustava preko projekta koji se planira s nekoliko sastavnica zagrebačkog Sveučilišta na kojem bi se pokazale mogućnosti i doprinosi gospodarstvu korištenjem spomenutog sustava. Prijava za ovakav projekt se temelji na iskustvima i rezultatima polučanim na ranije provedenim projektima u kojima se koristio sličan sustav u protuminskom djelovanju.

Nastavit će se intenzivna promocija i popularizacija metoda daljinskih istraživanja i fotointerpretacije u smislu približavanja rezultata širem krugu stručnjaka i potencijalnih korisnika.

Sekcija za geologiju i geofiziku (Izvjestitelj: L. Podolszki)

U okviru ove sekcije metode daljinskih istraživanja će se u 2017. godini primjenjivati sukladno mogućnostima kako na znanstvenom tako i na privrednom planu. U Hrvatskom geološkom institutu težište primjene metoda daljinskih istra-

živanja bit će i dalje u okviru provedbe projekta Detaljna inženjerskogeološka karta Podsljemenske urbanizirane zone M 1:5.000 – DIGK Faza II. U sklopu projekta će se za probno pilot područje izvršiti identifikacija klizišta na DEM-u koji je dobijen pomoću LIDAR-a, a prema potrebi će se pojedina klizišta dodatno i obraditi odnosno snimiti bespilotnim letjelicama. Također u sklopu istog projekta će se na odabranim klizištima vršiti i detaljnija geofizička istraživanja, a rezultati geofizičkih istraživanja će se koristiti i u znanstvene svrhe odnosno pri izradi doktorskog rada.

Sekcija za oceanografiju (Izvjestiteljica: Mira Morović)

Na Institutu za oceanografiju i ribarstvo se nastavlja prikupljanje podataka in-situ o prozirnosti i koncentraciji klorofilnih pigmenata u okviru različitih projekata monitoringa u obalnom i otvorenom moru. Paralelno s tim podacima, od različitih svjetskih baza podataka prikupljaju se i satelitski podaci boje mora od piksela koji odgovaraju koordinatama mjerenja kao i in-situ podaci te će se ti podaci obrađivati zajedno. Planira se njihova obrada kako bi se provjerila pouzdanost ranijih i novih algoritama za satelitske podatke pomoću in-situ podataka.

Različitim matematičkim metodama iz duljih nizova podataka analizirat će se prostorne i vremenske strukture, njihova dinamika u vremenu i sezonski ciklusi, osobito vodeći računa o klimatskim utjecajima na Jadran kao što je razdoblje tranzijenta, povezano s utjecajem klimatskih oscilacija na prostornoj skali široj od Jadrana.

I nadalje će se u suradnji s DHMZ-om održavati korisnička sučelja na web-u virtualnog laboratorija s ciljem praćenja odgovora ekosustava mora na klimatske utjecaje.

Sudjelovat će se u radu konferencija s oceanografskom i satelitskom tematikom.

Planira se nastavak dosadašnje suradnje sa Shirshov institutom iz Moskve na problematici uljnih mrlja na Jadranu, sada potpomognutom novim podacima Sentinel-a.

Sekcija za hidrometeorologiju (Izvjestitelj: J. Pleško)

Državni hidrometeorološki zavod nastaviti će suradnju s organizacijom EUMETSAT kroz sudjelovanje u radu delegatskih tijela, savjetodavne grupe i godišnje konferencije. Nastavit će se suradnja s Institutom za oceanografiju i ribarstvo u praćenju odgovora ekosustava mora na klimatske utjecaje.

Sekcija za zaštitu okoliša i prostorno planiranje (Izvjestitelj: J. Pleško)

Državna geodetska uprava i dalje će raditi na donošenju propisa vezanih uz iz-

radu podloga za prostorno planiranje (Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, Pravilnika i Specifikacija). Institucije i tvrtke koje rade na urbanističkim projektima koristit će metode daljinskih istraživanja u izradi studija o utjecaju na okoliš i njegovu zaštitu.

Sekcija za arheologiju i povijesno nasljeđe (Izvjestitelj: J. Pleško)

Nastavit će se suradnja Arheološkog muzeja grada Zagreba s Katedrom za fotogrametriju i daljinska istraživanja Geodetskog fakulteta u izradi dokumentacije o arheološkim artefaktima.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA DRŽAVNU UPRAVU, PRAVOSUĐE I VLADAVINU PRAVA

U 2017. Znanstveno vijeće nastavit će s održavanjem sastanaka o temama iz područja svog rada i organiziranjem okruglih stolova na kojima će sudjelovati znanstvenici i vodeći stručnjaci izvan sastava Vijeća. Time će nastaviti posao koji je na području svog djelovanja započelo pred deset godina.

Prema već ustaljenoj praksi sa svakog će okruglog stola objaviti knjigu s uvodnim izlaganjima, raspravom koja je povodom njih vođena i zaključnim razmatranjima. Do sada su održana 34 okrugla stola i objavljena 31 knjiga, a referati izloženi na znanstvenom sastanku Vijeća objavljeni su u Akademijinom časopisu "Rad" čime je određen standard rada Vijeća po kome će ono, ovisno o aktualnim temama, djelovati i u 2017. godini. Planira se održati najmanje tri okrugla stola i objaviti četiri do šest knjiga.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA EKONOMSKA ISTRAŽIVANJA I HRVATSKO GOSPODARSTVO

U 2017. godini Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo primarno će se baviti teorijskim istraživanjima ekonomskog razvoja i ekonomske politike Hrvatske. I nakon osam godina od izbijanja ekonomske krize u svijetu i Hrvatskoj, hrvatska ekonomska politika nije našla pouzdan put oporavka i dugoročno održivog rasta. Ostala su otvorena mnoga pitanja temeljnih faktora razvoja i redosljeda pristupanja pojedinim problemima (reindustrijalizacije, regionalne politike, izvozne, monetarne i fiskalne politike, zaposlenosti i nezaposlenosti, sustava upravljanja poduzetništva).

Vijeće planira organizirati rasprave o pojedinim navedenim pitanjima, ali i inicirati teorijske rasprave o karakteru i smjerovima razvoja Hrvatske u okviru europskih i svjetskih trendova razvoja. Rasprave i zaključci bit će objavljeni u časopisima ili posebnim publikacijama.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ENERGETIKU

Dinamika promjena u energetske sektoru se stalno ubrzava. Sve upućuje na to da će se takav trend nastaviti i u budućnosti. Ključna odrednica koje će definirati kretanja u svjetskoj energetici je sporazum o ograničavanju utjecaja klimatskih promjena, postignut u Parizu u prosincu 2015. godine. Osnovni cilj sporazuma je zadržati porast globalne temperature ispod 2 stupnja Celzija, do kraja stoljeća. Primarna zadaća, kako bi se taj cilj i ostvario, je smanjenje emisija stakleničkih plinova. Utjecaj energetske sektora na emisije je najveći pa će stoga promjene u energetske sektoru biti prilično velike.

Već prije su usvojene određene deklaracije i konkretni ciljevi, na globalnoj razini, što bi trebalo dovesti do osiguranja dostupnosti energije za sve stanovnike Zemlje do 2030. godine.

Samo ova dva glavna cilja, ukoliko ih se želi dostići, će tražiti toliko velike promjene u energetske sektoru, kako u tehnološkom, tako i u organizacijskom, a i zakonodavnom smislu, da ih je danas vrlo teško i zamisliti.

Nadalje, stvaranje uvjeta za razvoj slobodnog energetske tržišta je nužnost ukoliko se želi ohrabriti investitore da ulažu u energetske sektor. S tim je povezan i razvoj energetske tehnologije.

Bez obzira na činjenicu da svaka zemlja ima svoje specifičnosti, kada je u pitanju energetske sektor, veći dio spomenutih problema će imati vrlo velik utjecaj i na Hrvatsku. S obzirom na energetske resurse s kojima Hrvatska raspolaže, okolnosti u hrvatske energetske sektoru bi u budućnosti mogle biti vrlo složene. Teška gospodarska kriza koja je trajala 6-7 godina (nadamo se da polako iz toga izlazimo) učinila je da je stanje u Hrvatskoj nešto teže nego u većini zemalja EU.

Zadaća je svih koji se bave energetikom, a Znanstveno vijeće za energetiku HAZU ima posebnu odgovornost u tom smislu, stalno pratiti i analizirati prilike u energetske sektoru, kako u Hrvatskoj i bližem okruženju, tako i na globalnom planu.

Nastojat ćemo da Vijeće za energetiku HAZU tijekom 2017. godine prati i sagledava energetske prilike u svijetu i Hrvatskoj. Kao i tijekom prošlih godina, članovi Znanstvenog vijeća pratit će kretanje cijena energenata na svjetske tržištu, kao i sam utjecaj slobodnog tržišta na cijene, s naglaskom na tržište električ-

ne energije. Tu je potrebno usmjeriti posebnu pozornost na ekonomičnost pojedinih rješenja. Energetika je investicijski vrlo intenzivno područje pa predlagači rješenja moraju imati u vidu i odgovornost koja proizlazi iz toga, a osobito utjecaj na gospodarstvo u Hrvatskoj.

Nastavljajući dosadašnju praksu, tijekom sljedeće godine organizirat će se nekoliko stručnih predavanja i rasprava o temama za koje se pokaže da su u središtu interesa. Vjerujemo da će se u te aktivnosti uključiti što veći broj stručnjaka, a posebno mlađih znanstvenika, kako bi se upoznali s energetske prilikama i stekli pravi uvid u neke probleme koji se mogu pojaviti kao rezultat dvojbeneh političkih odluka i na razini Hrvatske i na razini EU, kada je energetika u pitanju.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ENERGETIKU

Dinamika promjena u energetske sektoru se stalno ubrzava. Sve upućuje na to da će se takav trend nastaviti i u budućnosti. Ključna odrednica koje će definirati kretanja u svjetske energetici je sporazum o ograničavanju utjecaja klimatskih promjena, postignut u Parizu u prosincu 2015. godine. Osnovni cilj sporazuma je zadržati porast globalne temperature ispod 2 stupnja Celzusa, do kraja stoljeća. Primarna zadaća, kako bi se taj cilj i ostvario, je smanjenje emisija stakleničkih plinova. Utjecaj energetske sektora na emisije je najveći pa će stoga promjene u energetske sektoru biti prilično velike.

Već prije su usvojene određene deklaracije i konkretni ciljevi, na globalnoj razini, što bi trebalo dovesti do osiguranja dostupnosti energije za sve stanovnike Zemlje do 2030. godine.

Samo ova dva glavna cilja, ukoliko ih se želi dostići, će tražiti toliko velike promjene u energetske sektoru, kako u tehnološkom, tako i u organizacijskom, a i zakonodavnom smislu, da ih je danas vrlo teško i zamisliti.

Nadalje, stvaranje uvjeta za razvoj slobodne energetske tržišta je nužnost ukoliko se želi ohrabriti investitore da ulažu u energetske sektor. S tim je povezan i razvoj energetske tehnologije.

Bez obzira na činjenicu da svaka zemlja ima svoje specifičnosti, kada je u pitanju energetske sektor, veći dio spomenutih problema će imati vrlo velik utjecaj i na Hrvatsku. S obzirom na energetske resurse s kojima Hrvatska raspolaže, okolnosti u hrvatske energetske sektoru bi u budućnosti mogle biti vrlo složene. Teška gospodarska kriza koja je trajala 6-7 godina (nadamo se da polako iz toga izlazimo) učinila je da je stanje u Hrvatske nešto teže nego u većini zemalja EU.

Zadaća je svih koji se bave energetikom, a Znanstveno vijeće za energetiku HAZU ima posebnu odgovornost u tom smislu, stalno pratiti i analizirati prilike u energetske sektoru, kako u Hrvatske i bližem okruženju, tako i na globalnom planu.

Nastojat ćemo da Vijeće za energetiku HAZU tijekom 2017. godine prati i sagledava energetske prilike u svijetu i Hrvatskoj. Kao i tijekom prošlih godina, članovi Znanstvenog vijeća pratit će kretanje cijena energenata na svjetskom tržištu, kao i sam utjecaj slobodnog tržišta na cijene, s naglaskom na tržište električne energije. Tu je potrebno usmjeriti posebnu pozornost na ekonomičnost pojedinih rješenja. Energetika je investicijski vrlo intenzivno područje pa predlagači rješenja moraju imati u vidu i odgovornost koja proizlazi iz toga, a osobito utjecaj na gospodarstvo u Hrvatskoj.

Nastavljajući dosadašnju praksu, tijekom sljedeće godine organizirat će se nekoliko stručnih predavanja i rasprava o temama za koje se pokaže da su u središtu interesa. Vjerujemo da će se u te aktivnosti uključiti što veći broj stručnjaka, a posebno mladih znanstvenika, kako bi se upoznali s energetske prilikama i stekli pravi uvid u neke probleme koji se mogu pojaviti kao rezultat dvojbene političke odluke i na razini Hrvatske i na razini EU, kada je energetika u pitanju.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA GRADITELJSTVO, OBNOVU I RAZVOJ

U sastavu Znanstvenog vijeća za graditeljstvo, obnovu i razvoj 22 je člana, a predsjednik je akademik Branko Kincl. Vijeće će u 2017. godini i dalje sudjelovati na nizu međunarodnih i domaćih skupova, te surađivati s Arhitektonskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatskom akademijom znanosti i umjetnosti i Hrvatskom zakladom za znanost. Članovi, koji su sudjelovali na okruglom stolu Pravna zaštita prostora u organizaciji Znanstvenog vijeća za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava, svoja će izlaganja izdati u zborniku koji će izići u sklopu nakladničkog niza Modernizacija prava. U planu su rad na unapređenju zakonodavstva, odnosno analiza Zakona o građenju i prostornom planiranju, te rad na projektu uređenja rijeke Save od granice sa Slovenijom do Siska.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ISTRAŽIVAČKU INFRASTRUKTURU

Svoje je dugoročniji plan rada Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu zacrtalo na okruglom stolu *Nacionalne istraživačke i inovacijske infrastrukture u Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije* održanom 26. veljače 2015. godine.

Tijekom 2017. godine Znanstveno vijeće će raspravama i okruglim stolovima djelovati u skladu s tim dugoročnim planom. Posebice se planira u suradnji s Vi-

ječem za tehnološki razvoj organizirati okrugli stol posvećen razradi postavki uspostave istraživačkog i inovacijskog ekosustava kao podloge za ostvarivanje *Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije* i *Strategije pametne specijalizacije Republike Hrvatske*. Pritom će se posebice obraditi pažnja na vrednovanja infrastrukturnih projekata koje bi se moralo uključiti sljedećih pet dimenzija: stratešku uklopljenost, istraživački potencijal korisnika, način uporabe i korisnička baza, relevantnost za Hrvatsku, ostvarivost i održivost.

Raspraviti će uloga pojedinih infrastruktura u istraživačko i inovacijskom ekosustavu Hrvatske kao što su: infrastrukture za vrhunska istraživanja te infrastrukture za istraživanja usmjerena na povećanje industrijske kompetitivnosti i razrješavanje društvenih izazova. Istaknuto mjesto ima e-infrastrukturu mjesto jer s jedne strane omogućuje funkcijsko povezivanje svih komponenti sustava i s druge strane omogućuje sveopću digitalizaciju proizvodnih i društvenih procesa.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA KAZALIŠTE, FILM, RADIO I TELEVIZIJU

Znanstveno vijeće za kazalište, film, radio i televiziju u godini 2017. planira organizirati ukupno šest tribina, odnosno okruglih stolova, po dvije/dva iz područja kazališta, filma i medija. Na njima bi se potaknula javna rasprava na ove teme:

Javna kazališta i privatna kazališta: tko im je vlasnik, tko ih financira, tko njima upravlja?

- Koliko su precizne, ili pak nedorečene, zakonske odredbe kojima su definirani vlasnički odnosi, financiranje, prihvaćanje i praćenje programa te imenovanja u javnim kazalištima?
- Jesu li kazališta u isključivom državnom, županijskom ili gradskom vlasništvu u prednosti nad kazalištima u svojevrsnom suvlasništvu?
- Kakav je utjecaj razmjerno čestih personalnih promjena u Ministarstvu kulture na kulturnu politiku, napose na području kazališne umjetnosti?
- Mogu li privatna kazališta uopće opstati bez proračunskih sredstava?

Kazališna kritika danas

- Što je pravi razlog smanjenju ili ukidanju rubrika kazališne kritike u dnevnim novinama – nezainteresiranost njihovih čitatelja, nezainteresiranost njihovih vlasnika, nezainteresiranost kazališta za kritiku, ili nešto drugo?

- Kako kazališna kritika ipak može opstati i djelovati u suženom prostoru koji danas u javnim glasilima dobiva?
- Nudi li Internet bolje uvjete kazališnoj kritici – profesionalnoj i neprofesionalnoj – i hoće li se ona preseliti na njega?

Kulturna politika na audiovizualnom području: čija je to stvar?

- Tradicija upravljanja filmskim područjem: različiti oblici »dodjele sredstava«u povijesti hrvatske kinematografije («državna kinematografija», različiti oblici Fondova – Fond za kinematografiju; Fond za kulturu, RSiZ-i; ministarsko odlučivanje, kulturna vijeća, HAVC
- Povijesna dilema: koliko je filmska politika stvar političarske politike (ministarstva kulture, vladinih tijela, stranaka...), a koliko samoorganiziranja »audiovizualnog sektora«?
- Ideološka presizanja nad filmskim stvaralaštvom – povijesni prijevori i suvremene dileme.

Kuda se sve kreće suvremeni hrvatski film?

- Kulturno-ekonomska stvarnost i perspektive audiovizualne kulture (pitanje proizvodnje, prikazivanja, gledanosti ..., pod novim tehnološkim i kulturološkim okolnostima)
- Stvaralački trendovi u različitim područjima filma: igranom filmu, dokumentarnom, eksperimentalnom, animaciji...)
- Problemi audiovizualnog obrazovanja i »pismenosti«. (obrazovne razine i modaliteti; problem publike – njezine kulture ili kultura.

Javna televizija kao pitanje javnog interesa

- Zašto bi, unatoč suprotnim glasovima koji se povremeno javljaju, ukidanje javna televizije bilo suprotno javnom interesu?
- Za i protiv obavezne pretplate: zadržati ju ili ukinuti?
- Je li javna televizija samo medij prenošenja informacija ili institucija koja ima ključan utjecaj u formiranju javnoga mnijenja?
- Kako osigurati neovisnost javne televizije i osloboditi ju izravnoga političkog upletanja?

Muzej medija

- Zašto se i radi čega predlaže osnivanje Hrvatskoga muzeja medija?
- Koja bi se građa čuvala u Muzeju i kako bi ju trebalo prezentirati javnosti?
- Moguća uloga Muzeja u povećanju medijske pismenosti, prije svega mladih, te razvijanju kritičkog odnosa prema medijima.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA KRISTALOGRAFIJU -- HRVATSKA KRISTALOGRAFSKA ZAJEDNICA

Osnovna djelatnost Znanstvenoga vijeća za kristalografiju HAZU – Hrvatske kristalografske zajednice (HKZ) u 2017. bit će usmjerena na pripreme Dvadesetpetoga slovensko-hrvatskoga kristalografskog sastanka (25th Slovenian-Croatian Crystallographic Meeting, SCCM25), koji će se održati u Ljubljani od 14. do 18. lipnja 2017. Hrvatsko-slovenski / Slovensko-hrvatski kristalografski sastanci održavaju se od 1992. naizmjenice u Republici Hrvatskoj i Republici Sloveniji, a priređuju ih HKZ i Slovensko kristalografsko društvo. Program SCCM25 sadržavat će pozvana predavanja istaknutih znanstvenika iz Hrvatske, Slovenije i trećih država, te pedesetak kratkih usmenih znanstvenih priopćenja sudionika iz Hrvatske, Slovenije te iz ostalih, posebice srednjoeuropskih, država. Teme pozvanih predavanja i kratkih priopćenja odnosit će se na suvremeni razvoj kristalografije i bliskih znanstvenih područja, kemije, fizike, mineralogije, te medicine i farmaceutike. Objavit će se Knjiga sažetaka priopćenja. Ti znanstveni skupovi su iznimno prepoznatljivi u međunarodnoj kristalografskoj zajednici na osnovi svojega kontinuiteta i visoke razine te se referiraju u međunarodnim glasilima.

U povodu dvadesetpete obljetnice osnivanja HKZ-a priredit će se u Zagrebu, u jesen 2017., znanstveni skup na kojemu će seniorni i mlađi članovi HKZ-a podnijeti prigodna izlaganja. Tiskat će se zbornik radova skupa. Zamolit će se Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti za pokroviteljstvo tog skupa.

HKZ će poticati i promicati kristalografska istraživanja u Hrvatskoj te suradnju s međunarodnim kristalografskim središtima. Članovi HKZ-a nastavit će svoja istraživanja u okviru znanstvenih projekata pojedinih zavoda, fakulteta i instituta ugovorenih s Hrvatskom zakladom za znanost, ili u okviru postojećih domaćih i međunarodnih projekata i raznolike suradnje. HKZ je punopravni i aktivni član Europske kristalografske zajednice (European Crystallographic Association, ECA) i Međunarodne unije za kristalografiju (International Union of Crystallography, IUCr), pa će i nadalje sudjelovati u djelatnostima tih udruga. Predstavnici HKZ-a sudjelovat će na 24. Kongresu i Općoj skupštini IUCr, Hyderabad, Indija, od 21. do 28. kolovoza 2017. O djelatnostima HKZ-a redovito se objavljuju prikazi u glasilima međunarodnih udruga (IUCr Newsletter, ECA e-Newsletter). Pojednosti o djelatnostima, povijesti, članstvu i Odboru HKZ-a nalaze se na mrežnoj stranici www.hazu.hr/kristalografi.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA MIR I LJUDSKA PRAVA

Tijekom 2017. održat će se četiri znanstvena skupa Vijeća na kojima će se razmotriti i raspraviti o sljedećim temama:

Prvo tromjesečje – Europska unija i suverenost država – Lisabonski ugovor EU i mogućnost izlaska država članica iz Europske unije.

Drugo tromjesečje – Promjena sastava Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda i očuvanje mira u svijetu.

Treće tromjesečje – Posebna prava nacionalnih manjina – Izborni sustav Republike Hrvatske.

Četvrto tromjesečje – Ratovi na Bliskom istoku – Izbjeglička kriza ili migracijska?

Uvodno će izlagati znanstvenici iz područja zaštite prava čovjeka, međunarodnih organizacija (Europske unije i Ujedinjenih naroda) i specijalisti za pravo zabrane i uporabe sile.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA NAFTU I PLIN

Tijekom 2017. godine Znanstveno vijeće za naftu i plin Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti nastavit će s uobičajenim aktivnostima koordiniranja znanstveno – stručnih radova vezanih za razvoj naftno – plinskog gospodarstva. Teme za održavanje znanstvenih skupova, okruglih stolova i predavanja odabirat će se u skladu s trenutnim stanjem u naftno – plinskom rudarstvu, odnosno gospodarstvu te da su zanimljive znanstveno – stručnoj javnosti u cilju optimalnog dugoročnog strateškog tehnološkog razvoja ove industrijske grane.

Izvršni odbor ZVNP tijekom 2017. godine planira održati nekoliko sjednica na kojima će se koordinirati rad sekcija Znanstvenog vijeća.

Od znanstvenih skupova, okruglih stolova i predavanja planira se sljedeće:

– Organizacija i priprema 9. Međunarodne konferencije i izložbe o naftno-plinskom gospodarstvu u središnjoj i istočnoj Europi, Šibenik, listopad 2017;

– Priprema i organizacija okruglih stolova sa drugim udrugama i tvrtkama koje se bave energentima i energetikom u cjelini:

- Uloga cijena nafte na istraživanje i otkrivanje novih rezervi ugljikovodika u svijetu i u RH;

- Nekonvencionalna ležišta u RH i izbor optimalne tehnologije raskrivanja i frakturiranja istih;

- Potencijali i racionalno iskorištavanje geotermalne energije;

- Analiza potencijalnih izvora primarne energije i potražnja iste u svijetu i RH do 2035.;

- Znanstvena suradnja u energetsom području sa odgovarajućim znanstvenim odjelima u Akademiji nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine (ANUBiH), Crnogorskoj akademiji nauka i umjetnosti (CANU) i Makedonskoj akademiji nauka i umjetnosti (MANU).

Znanstveno vijeće za naftu i plin – HAZU obuhvaća planove rada sekcija:

I. Sekcija za geologiju, geofiziku i geokemiju

- Organizacija predavanja znanstvenika i stručnjaka iz područja geologije, geofizike i geokemije;

- Organizacija stručnih ekskurzija;

- Nastavak pripreme izrade Monografije ZVNP HAZU;

- Suradnja s drugim znanstvenim i stručnim udruženjima i organizacijama u zemlji i inozemstvu vezano za navedeno područje.

II. Sekcija za naftno rudarstvo

- 1) Angažiranost članova u znanstvenim projektima Hrvatske zaklade za znanost (HRZZ);

- 2) Sudjelovanje članova u organizaciji godišnje studentske konferencije ASEC 2017 u ožujku 2017. na RGN fakultetu Sveučilišta u Zagrebu;

- 3) Sudjelovanje članova u organizaciji i radu Ljetne škole naftnog rudarstva u Interuniverzitetskom centru u Dubrovniku u lipnju 2017. godine;

- 4) Sudjelovanje članova u organizaciji i radu XXXII. Međunarodnog znanstveno-stručnog susreta stručnjaka za plin u Opatiji u svibnju 2017. godine;

- 5) Sudjelovanje članova u radu SPE (Society of Petroleum Engineers);

- 6) Recenzije elaborata o rezervama nafte i plina i rudarskih projekata;

- 7) Angažiranost dijela članstva u pripremi i izradi Monografije ZVNP HAZU.

III. Sekcija za preradu nafte

1. Organizacija predavanja znanstvenika i stručnjaka iz područja prerade nafte;
2. Povezivanje s drugim sekcijama ZVNP, kako bi se definirale i obradile moguće zajedničke teme (pridobivanje, prerada, potrošnja i ekonomika);
3. Sudjelovanje na znanstveno – stručnom simpoziju MAZIVA 2017. Članovi Sekcije će sudjelovati u organizaciji skupa, a sudjelovat će i u radu prezentiranjem svojih znanstvenih i stručnih radova;
4. Pozivanje uvažених vanjskih stručnjaka iz područja rada Sekcije u cilju prezentiranja i/ili doprinosa u diskusijama u radu Sekcije.

IV. Sekcija za petrokemiju

1. Organizacija predavanja znanstvenika i stručnjaka iz područja petrokemije;
2. Rasprava o budućem radu i razvoju Petrokemije d.d., Kutina, temeljena na prikazu aktualnog stanja od strane kompetentnih stručnjaka iz Petrokemije d.d.;
3. Održavanje predavanja poznatih domaćih i stranih stručnjaka s općom tematikom interesantnom za Sekciju;
4. Suradnju s ostalim Sekcijama Znanstvenog vijeća za naftu i plin;
5. Suradnju sa drugim Društvima i Znanstvenim ustanovama;
6. Rad na prijevodu IUPAC-ovih dokumenata iz područja terminologije i nomenklature makromolekula;
7. Sudjelovanje članova Sekcije u radu stručnih komisija u području normizacije, kvalitete proizvoda, zaštite okoliša i sl.

V. Sekcija za ekonomiku naftnog gospodarstva

1. Organizacija predavanja znanstvenika i stručnjaka iz područja ekonomike naftnog gospodarstva (strateške odrednice, uloga cijene u naftno-plinsko-energetskom gospodarstvu, koncesioniranje energetske nalazišta/izvora i ili energenata);
2. Pojačati program unapređenja atraktivnosti članstva;
3. suradnja s ostalim sekcijama u području ekonomike nafte i plina (energetike općenito).

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA OBRAZOVANJE I ŠKOLSTVO

Plan rada Vijeća za 2017. temeljit će se na daljnjemu kontinuiranom sudjelovanju u realizaciji ciljeva koji su zacrtani u zaključnom dokumentu koji je Vijeće donijelo na svojoj 3. sjednici 20. svibnja 2016. godine. Ti su zaključci doneseni na temelju rasprava i uzevši u obzir

Zaključni dokument koji su u završnom obliku izradili akademici Matasović, Nemeč, i Vretenar, uz uvažavanje primjedbi akademika Raukara, akademika Ježića, prof. Čatića i prof. Weber. Tekst dokumenta »Evaluacija prijedloga cjelovite kurikularne reforme (CKR) i preporuke za potrebnu reviziju« prihvaćenog na sjednici Vijeća glasi: Na osnovi stotinjak recenzija CKR-a koje su pristigle Vijeću od istaknutih stručnjaka: akademika i članova suradnika Znanstvenog vijeća za obrazovanje i školstvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; učitelja, nastavnika i profesora sa škola; visokoškolskih nastavnika i drugih stručnjaka iznosi-mo sljedeće mišljenje o prijedlozima CKR-a za reformu školskoga sustava:

Reformom hrvatskoga obrazovnog sustava treba nastaviti kontinuirani proces unapređivanja kvalitete hrvatskoga školstva. Odmah treba krenuti s rasterećivanjem školskog gradiva od suvišnih podataka, što već godinama predlaže HAZU.

Sadašnji prijedlog CKR-a ne može poslužiti kao temelj za kurikularnu reformu, već ga najprije treba bitno revidirati, promijeniti i mnoge dijelove iznova napisati: CKR obiluje pogreškama, krivim koncepcijama, nejasnim formulacijama i dubinskim nerazumijevanjem nastavnih sadržaja i metoda; metodologija izrade kurikula kroz tablice s ishodima učenja (a posebno četiri razine usvojenosti koje se najčešće poistovjećuju s ocjenama) neprovjerena je u praksi i neprikladna za nastavu temeljnih znanja iz društveno-humanističkih, umjetničkih, prirodoslovno-matematičkih, te tehničkih i biotehničkih područja. Tu metodologiju treba izložiti argumentiranoj širokoj javnoj raspravi i vjerojatno odbaciti, a kao orijentir koristiti se metodologijom iz srednjoeuropskih zemalja. Vijeće smatra da ne postoji jamstvo da će podvrgavanje cjelokupnog sustava školstva kurikularnom pristupu kroz ishode učenja i kompetencije dati bolje rezultate nego postojeći sustav; kurikulum ne određuje temeljna znanja i obrazovni minimum u smislu precizne artikulacije tema, tekstova i sadržaja koje učenik/ica treba svladati tijekom jednog obrazovnog razdoblja. Usredotočenje na »ishode učenja« potisnulo je u drugi plan bitni sadržaj: znanje koje treba biti osnova u kurikulumu; nisu korištena iskustva nekih od najuspješnijih obrazovnih sustava u Europi; sadašnji tekst sadrži dosta dijelova izravno preuzetih iz različitih izvora (od kurikula pojedinih manje poznatih škola u središnjim regijama SAD-a do kurikula Zapadne Australije), a koji uz to međusobno često nisu usklađeni; pojedini segmenti CKR-a koje su iz-

radili članovi Ekspertne radne skupine i predmetnih povjerenstva nisu u skladu sa znanstvenim činjenicama i spoznajama, vjerojatno kao posljedica manjkavoga dubljeg poznavanja matičnih znanstvenih disciplina, pa ih treba pisati iznova. To je moguće ispraviti samo uz prethodno znatno proširenje i povišenje stručnosti Ekspertne radne skupine i predmetnih povjerenstava; dokumenti CKR-a sadrže mnoga ponavljanja što je nepotrebno i suvišno, a uvodi zbrku. Ukupni tekst treba svesti na znatno manji opseg, po uzoru na srednjoeuropske kurikule; mnogi dijelovi teksta teško su razumljivi i nejasni (i za nastavnike i za učenike), pa ih treba bitno revidirati.

Izbornost na kojoj se inzistira u dokumentima CKR-a nije obrazložena i nisu navedeni ciljevi koje se njome žele postići. Stav je vijeća da izbornost treba smanjiti na razumnu mjeru i prilagoditi uvjetima i tehničkoj opremljenosti hrvatskih škola. Naročito je neprihvatljivo de facto ukidanje općih gimnazija prisiljavanjem učenika u 2. razredu gimnazije da odaberu neki od smjerova. U pogledu razvojne psihologije to je razdoblje najnepogodnije za takve izbore, osobito u muškoj populaciji. Takav pristup može naročito naškoditi području prirodnih, tehničkih i matematičkih znanosti (STEM), koje je od vitalnog značenja za gospodarski razvoj Hrvatske.

Potrebno je preispitati ukupni predvideni sadržaj znanja koje trebaju svladati učenici. Dešava se da su neka znanja izostala, a potrebna su za izazove budućnosti. A kako se ukupni fond sati ne može bitnije mijenjati, treba odrediti na račun kojih će se sadržaja omogućiti uvođenje novih znanja.

Nastavnici u hrvatskim školama u ovom trenutku nisu dovoljno osposobljeni, a ne postoje ni materijalni i tehnički preduvjeti za velike i nagle promjene u postojećem sustavu obrazovanja.

U Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije nisu navedeni rokovi ni potrebna sredstva za provođenje reforme hrvatskoga obrazovnog sustava. Kao što se navodi u uvodu »Strategije«, ljudski i materijalni resursi kojima Hrvatska raspolaže ograničeni su i stoga je izuzetno važno prethodno nastojati predvidjeti hodoigram promjena i rokove, kao i potrebna sredstva, a tek potom pristupiti reformi.

CKR nije usklađena s programima institucija koje obrazuju srednjoškolske i osnovnoškolske nastavnike i koji bi ju trebali provoditi. Također postoji opasnost da će kompetencije i znanja učenika na kraju srednjoškolskog obrazovanja biti u neskladu s očekivanjima visokih učilišta na kojima mogu nastaviti studij.

Dokumenti cjelovite kurikulne reforme nisu usklađeni s važećim propisima koji reguliraju područje odgoja i obrazovanja. Naime, Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi kao temeljne podzakonske akte propisuje nacionalni kurikulum (u nadležnosti Ministra), nastavne planove i programe (u nadležnosti Ministra) te državni pedagoški standard (u nadležnosti Sabora). Sadržaj sva tri dokumenta propisan je Zakonom, kao i njihova uloga u obrazovnom procesu.

Dosadašnji koordinator tematske radne skupine za razvoj kurikula i strukturu sustava nije državni službenik i ne može se izravno obraćati Saboru i saborskim

tijelima i ostalim nositeljima političkog odlučivanja. Treba naglasiti da koordinator kao takav nema nikakvu odgovornost prema uspjehu eksperimentalne ili ukupne reforme. Kako je CKR po mišljenju nacionalnog operativnog tijela najizazovniji i najkonkretniji dio Strategije, postavlja se pitanje tko je nadležan za provođenje i nadzor CKR-a.

Na temelju analize recenzija i rasprava, ovo Vijeće donosi sljedeće preporuke:

Kao što je predložio i Odbor za obrazovanje, znanost i kulturu Sabora Republike Hrvatske, Ekspertnu radnu skupinu potrebno je proširiti. Da bi se CKR adekvatno modificirao i proširio nužno je u sva povjerenstva CKR-a (i u Ekspertnu radnu skupinu i u sva predmetna povjerenstva) uključiti vrhunske stručnjake međunarodne prepoznatljivosti, naročito iz STEM područja, hrvatskog jezika i povijesti.

Reforma našega školstva jest nužnost, ali joj treba pristupiti postupno i nakon temeljite analize postojećega stanja, uz stalni nadzor najvišega državnog tijela, Sabora Republike Hrvatske.

Metodologiju CKR-a treba bitno promijeniti: a) Tablice u kojima se prožimaju koncepti i ishodi učenja u nastavi valja u cijelosti izostaviti iz CKR-a, jer se u radu s učenicima ne mogu ni koncepcijski ni sadržajno s uspjehom uključiti u nastavu; b) U opis pojedinih tema valja uključiti pomno odabrane, promišljene sadržaje, dakle one najvažnije bez kojih uspješni nastavni rad s učenicima ne bi bio moguć; c) Ako se te promjene ne bi unijele u CKR, to bi značilo da nastavnik mora sam oblikovati sadržajno ustrojstvo tema, dakle nastave, ili da se mora oslanjati na postojeće udžbenike, što ne bi bilo dobro rješenje. Nastava se mora oslanjati na sustav znanja uključen u dokument kurikulne reforme.

Veći naglasak u CKR-u treba dati sadržajima iz područja STEM-a, nacionalne i svjetske povijesti, hrvatskog jezika i književnosti i kulture.

Središnje pitanje realizacije kurikulne reforme je prethodno intenzivno i kontinuirano stručno osposobljavanje učitelja, nastavnika i profesora, uz odgovarajuću materijalnu i statusnu stimulaciju, te osiguranje adekvatne opremljenosti škola. Vijeće se zalaže za veće uključivanje hrvatskih sveučilišta i javnih znanstvenih instituta u donošenje ključnih dokumenata, kao i u provođenje reforme, s obzirom na to da je temeljni preduvjet svake reforme školstva obrazovanje učitelja, nastavnika i profesora, i također predviđanje budućih razvojnih trendova gospodarstva i društva.

Za uspješno provođenje reforme obrazovanja izuzetno je važno poštivati legislativu i donijeti dopune zakona. Zbog toga je neophodno odrediti nadležno tijelo odgovorno za provođenje i nadzor promjena u obrazovnom sustavu.

Vijeće zastupa stav da se predlagatelj reformi ne može ni u preambulama ni u dokumentima pozivati na podršku Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti ukoliko ne usvoji sve bitne primjedbe ovoga Vijeća.

Vijeće smatra da se u svim spisima CKR mora pridržavati hrvatskih i međunarodno usvojenih normi o jedinicama, nazivima i ostalim odredbama.

Vijeće smatra da je hrvatski standardni jezik osnova ne samo u pisanju dokumenata CKR-e već i u svim udžbenicima i ostalim nastavnim pomagalicama. Posebno treba izbjegavati da svako područje za iste pojmove ima različite nazive. Posebno treba izbjegavati nepotrebne tuđice (a nazive iz stranih jezika, kada ih je potrebno navesti radi razumljivosti, treba navoditi u zagradama).

Vijeće će tijekom 2017. godine nastaviti i dalje kontinuirano raditi i davati svoj doprinos na realizaciji ovih ciljeva, i surađivati s Ministarstvom i nadležnim tijelima Hrvatskog sabora.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POLJOPRIVREDU I ŠUMARSTVO

Izvršni odbor Znanstvenog vijeća za poljoprivredu i šumarstvo sastajat će se prema potrebi za rješavanje tekućih poslova. Uspješnost rada Vijeća ovisit će o angažmanu svakog člana, odnosno o rezultatima i uspjehu koji ostvari svaka sekcija.

Sekcija za šumarstvo

Tijekom 2017. godine Sekcija za šumarstvo planira ostvariti sljedeće aktivnosti:

- a) sudjelovati u radu znanstvenog skupa Đurđevački pijesci – geneza i perspektive
- b) sudjelovati u radu asocijacije Pro Silva koja promiče očuvanje i gospodarenje prirodnim šumama
- c) surađivati s Akademijom šumarskih znanosti i Hrvatskim šumarskim društvom u aktivnostima promicanja šuma i šumarstva
- d) obilježiti 100 obljetnicu rođenja akademika Dušana Klepca.

Sekcija za uporabu šuma

Organizirat će sljedeće aktivnosti:

- 2) Drvnotehnološka konferencija (naziv, mjesto i datum bit će naknadno određeni)
- 3) Ambienta listopad 2017. – 28. Međunarodna znanstvena konferencija ICWST »Implementacija znanstvenih istraživanja u drvoprerađivački sektor«.

Sekcija za stočarstvo

Članovi Sekcije za stočarstvo angažirani su u organizaciji 52. Simpozija agromoma koje će se održati od 12. do 17. veljače 2017. godine u Dubrovniku i prof. dr. Boro Mioč je člana znanstvenog odbora. Znanstveni radovi iz područja animalnih znanosti bit će prezentirani unutar zasebne sekcije Stočarstvo. Članovi sekcije Stočarstvo godinama su vrlo aktivni ne samo u organizaciji navedenog simpozija nego i prezentaciji najnovijih znanstvenih i stručnih spoznaja iz područja uzgoja stoke, tehnologije proizvodnje i prerade stočarskih proizvoda. Članovi Sekcije za stočarstvo aktivni su i u organizaciji znanstvenog simpozija »Krmiva« koji će se održati od 31. svibnja do 2. lipnja 2017. godine u Opatiji. Po drugi put u povijesti pripala im je čast biti organizatorima znanstvenog simpozija Annual Meeting of the European Association for Animal Production (EAAP) kojega će Republika Hrvatska, točnije Ministarstvo poljoprivrede te Ministarstvo obrazovanja, znanosti i sporta, uz relevantne znanstvene institucije, a koji će se održati 2018. godine u Dubrovniku. Za taj simpozij bit će nam biti potreban veliki angažman svih članica i članova Sekcije za stočarstvo, a tražit će se da i HAZU bude u organizaciji tog iznimno važnog znanstvenog skupa iz područja stočarstva. Prof. dr. Boro Mioč, pročelnik Sekcije za stočarstvo u najužem je članstvu organizacijskog odbora. I upravo su u 2017. godini predviđene brojne aktivnosti članova Sekcije za stočarstvo u organizaciji navedenog simpozija. Plan Sekcije je u 2017. godini organizirati u Hrvatskoj *DAGENE* konferenciju (International Association for the Conservation of Animal Breeds in the Danubian Region) u svrhu promoviranja hrvatskih izvornih pasmina i njihovih proizvoda. Planira se i slijedeće godine organizirati znanstvenu konferenciju: »Agro startup Tehnology and Inovation«. Uz navedeno, članovi Sekcije za stočarstvo tijekom slijedeće godine sudjelovat će u organizaciji više znanstvenih i stručnih simpozija, kao npr.: Savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Republici Hrvatskoj te drugim sličnim stručnim skupovima. Zadaća članova Sekcije u 2017. godini je aktivno sudjelovati u izradama specifikacija za zaštitu različitih stočarskih proizvoda te se nadamo da će uz dosad zaštićene Meso zagorskog purana, Baranjski kulen, Pašku janjetinu, Istarski pršut i Dalmatinski pršut biti ubrzo još stočarskih proizvoda s dobivenom oznakom izvornosti.

Sekcija za stočarstvo i dalje će poticati prijavljivanje i rad svojih članova na interdisciplinarnim domaćim i međunarodnim projektima, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecanjima za znanstvene i stručne projekte. Također će se poticati objavljivanje znanstvenih knjiga i udžbenika članova Sekcije te razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika kroz fond stipendija Zaklade HAZU. Uz to, sudjelovat će u organizaciji stručnih putovanja, okruglih stolova, tribina i dr., a u svrhu pravovremenog prijenosa znanja i informacija. U 2017. godini organizirat će se stručno putovanje u jedni mediteransku zemlju u cilju upoznavanje s uzgojem i sustavima uzgoja autohtonih pasmina te proizvodnje autohtonih proizvoda (mesa, mlijeka, sira), kao i drugih stručnih i znanstvenih simpozija iz područja stočarstva. U sklopu navedenoga stručnog putovanja planira se i boravak na jednom Agronomskom

fakultetu i /ili poljoprivrednom institutu. Uz to, članovi Sekcije za stočarstvo neizostavni su u radu Povjerenstava za ocjenjivanje stoke na različitim domaćim i međunarodnim izložbama, a navedene aktivnosti predviđene su i u 2017. godini.

Sekcija za biljnu proizvodnju

Početak 2017. godine Sekcija za biljnu proizvodnju revitalizirat će svoj rad formiranjem jedinstvene baze podataka o članovima Sekcije na način da se znanstvenici svih hrvatskih znanstveno obrazovnih i istraživačkih institucija kao i oni koji djeluju izvan njih, a područje istraživačkog rada im je biljna poljoprivredna proizvodnja, ponaosob pozovu za aktivno sudjelovanje u radu Sekcije popunjavanjem prijavnice za članstvo. Nakon toga organizirat će se zajednički sastanak svih članova Sekcije na kojem će se proanalizirati dosadašnje i usuglasiti predstojeće aktivnosti.

Krajem ožujka 2017. godine Sekcija za biljnu proizvodnju nastojat će organizirati okrugli stol s tematikom: Poljoprivredna biljna proizvodnja Republike Hrvatske po ulasku u Europsku uniju.

Naime provedba donesenih operativnih programa za razvoj pojedinih sektora poljoprivredne biljne proizvodnje nije dala zadovoljavajuće rezultate koji su do ulaska Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije trebali podići razinu domaće biljne proizvodnje i stvoriti je konkurentnom otvorenom europskom tržištu. Članovi akademske zajednice koji se bave pojedinim područjima biljne proizvodnje za okrugli stol bi napravili detaljnu analizu pojedinog područja biljne proizvodnje dok bi rasprava za okruglim stolom trebala dati realnu viziju položaja hrvatskog poljoprivrednog proizvođača i stanja ruralnog prostora prvih nekoliko godina punopravnog članstva.

Početak lipnja Sekcija za biljnu proizvodnju planira također organizirati okrugli stol s temom: Biljni genetski resursi Republike Hrvatske, njihova ugroženost, očuvanje i održivo korištenje u poljoprivredi.

Članovi sekcije koji se bave tim područjem uvodno bi informirali o dosada provedenim aktivnostima, istaknuli bi probleme vezane za očuvanje i održivo korištenje starih domaćih i udomaćenih tradicijskih sorti i ekopopulacija poljoprivrednog bilja te naznačili smjernice budućih aktivnosti u svrhu očuvanja biološke raznolikosti, krajobrazu te održivog gospodarenja ruralnim prostorom.

Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju

Članovi Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju u 2016. godini sudjelovali su s radovima na brojnim znanstvenim simpozijima i kongresima, u zemlji i inozemstvu. Aktivno rade na znanstvenim projektima financiranim od strane Hrvatske zaklade za znanost i iz fondova EU, te su objavili zavidan broj znanstvenih radova u eminentnim znanstvenim časopisima.

Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju će nastaviti poticati prijavljivanje i rad na interdisciplinarnim domaćim i međunarodnim projektima svojih članova, stalnom razmjenom informacija o aktivnim domaćim i međunarodnim natjecajima za znanstvene i stručne projekte. Također će se poticati objavljivanje znanstvenih knjiga i udžbenika članova Sekcije, te razvoja mladih i perspektivnih znanstvenika kroz fond Stipendija HAZU-a.

Članovi Sekcije za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju, aktivno će sudjelovati u organizaciji i provedbi 52. hrvatskog i 12. međunarodnog simpozija agronoma, koji će se održati od 12. 2.2017., do 17. 2.2017., u Dubrovniku. Aktivnim sudjelovanjem s radovima i usmenim izlaganjima na ovom simpoziju članovi Sekcije će značajno doprinijeti uspješnosti simpozija. Tijekom trajanja simpozija održat će se radni sastanak Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju.

U 2017. godini planira se održati još dva radna sastanka i to u lipnju i rujnu, na kojima će se raspraviti detalji uspješne provedbe svih planiranih aktivnosti.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA POMORSTVO

Predsjednik akademik *Ivo Senjanović*

Djelatnost Znanstvenog vijeća za pomorstvo odvija se kroz rad pet sekcija:

- Sekcija za morsko brodarstvo,
- Sekcija za morsku brodogradnju,
- Sekcija za morske luke,
- Sekcija za morsku tehnologiju,
- Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu.

Sekcija za morsko brodarstvo

Pročelnik prof. dr. sc. *Damir Zec*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2017. godine, osim pojedinačnog sudjelovanja u znanstvenim i stručnim projektima podržanim od nadležnih ministarstava ili gospodarstva te nastupa članova Sekcije na savjetovanjima u zemlji i inozemstvu kao i javljanjima u znanstvenim i stručnim časopisima, predviđaju se skupne aktivnosti na sljedećim temama:

1. Single Window Concept – IMO smjernice, EU pristup i mogućnosti primjene.
2. Energetski učinkovito brodarstvo – standardni postupci, pravni okviri, tehnološke mogućnosti, utjecaju na poslovnu sposobnost i učinkovitost broдача.

3. Balastne vode – problemi i prilike pri primjeni mjera predviđenih BWM konvencijom, 2004.
4. E-Navigator – novi pristup upravljanju brodom i plovidbom, procjena nepovoljnih učinaka.

Sekcija za morsku brodogradnju

Pročelnik prof. dr. sc. *Vedran Žanić (u miru)*, Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu

Sudjelovanjem svih članova Sekcije u procesu planirane transformacije Brodarskog instituta u vodeću hrvatsku instituciju na području morske tehnologije napravljeni su planovi rada u tom procesu. Na osnovi dva opsežna Izvješta, dobivena je podrška Razreda za tehničke znanosti Akademije, a BI je ušao u udruhu Horizon 2020 (H2020) Vessels for the Future (izvj. 2.).

Kako je ocijenjeno da je nova vlada operativna, organizirat će se planirano savjetovanje o transformaciji BI-a zasnovano na četiri stupa opstanka struke, i to:

- Ulazak BI među znanstvene centre izvrsnosti RH (prema sugestiji predsjednika Nacionalnog vijeća za znanost).
- Intersveučilišni, interdisciplinarni poslijediplomski studij iz morskih tehnologija (prema ideji prof. V. Koromana) kroz, od strane rektora Sveučiliša u Zagrebu formirani, Inicijativni odbor.
- Planovi rada za MORH vezani uz brzu jedinicu za spašavanje (14 m, pomorstvenost jedinice kod brzine 55 čv kod traženja žrtava/ određivanje dopuštene brzine povrata).
- Koordinacija projekata HRZZ, CEKOM-i itd. kroz rad na prijedlogu Kolaborativnog projekta (Makroprojekta) za razvoj proizvoda: HRVATSKA BRODOGRADNJA 2020 s ciljem podizanja projektantske razine HB, radi povećanja izvoza kroz brodogradnju svih tehnički orijentiranih industrija u RH, uz koordinaciju rada s udrugom Hrvatski klaster konkurentnosti pomorske industrije.

Sudjelovanje članova Sekcije u istraživačkom radu na projektima HRZZ, CEKOM, itd:

Na projektu HRZZ DATAS predviđene su sljedeće aktivnosti: Daljnji napredak u modeliranju valova Jadrana s ciljem što realnijeg opisa valnog okruženja oštećenog broda u realnom vremenu. Nastavak eksperimentalnih istraživanja na valnim opterećenjima oštećenog broda u Brodarskom institutu; Nastavak istraživanja vezanih za brzu procjenu oštećenja izazvanih sudarom ili nasukavanjem; Nastavak analiza vezanih za brzu procjenu moguće propagacije oštećenja; Nastavak istraživanja vezanih za probabilističko modeliranje rezidualne čvrstoće; Nastavak istraživanja vezanih za pouzdanost strukture oštećenog broda; Napredak u definiranju matematičkih modela za odlučivanje o operaciji spašavanja oštećenog tankera.

Sudjelovanje u istraživačkom radu na Tematskom području CEKOM-u vezanom uz primjenu višekriterijskog projektiranja, prilagodbu matematičkih modela za rad na HPC infrastrukturi te razvoj kolaborativnih inženjerskih okruženja za CAD/CAM/CAE koji omogućuju savladavanje postavljenih projektnih zahtjeva te razvoj kompleksnih plovih objekata konkurentnih na globalnom svjetskom tržištu, sukladno Akcijskom planu za provedbu Strategije istraživanja/razvoja CEKOM-a za unapređenje kvalitete u brodograđevnoj industriji.

Sudjelovanje u istraživačkom radu (u EU i šire) kroz samostalne ili zajedničke projekte znanstvenih, istraživačkih i obrazovnih institucija u našoj zemlji i to:

Sudjelovanje u istraživačkom radu u međunarodnom klasteru SHILOPT za »Reliability Based Design Optimization« s partnerima DRS (SAD), BV, NDAR, CATIA (svi iz Francuske), Pusan National University (Republika Koreja), Technical University Hamburg-Harburg (Njemačka), te iz Hrvatske: Uljanik d.o.o, Brodarski institut u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu. Članovi klastera rade na prijedlogu velikog dvogodišnjeg projekta OPTSHIP u okviru teme H2020 MG-2.4-2017 (komplementarno klasteru SHILOPT)

Rad na međunarodnom projektu »Structural Analysis of Ships and Offshore Floating Units«, koji su 2001. godine oformili Bureau Veritas, Marine Division – Pariz i Centar za transfer tehnologije Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu u svrhu analize sigurnosti brodskih i pomorskih konstrukcija za potrebe odobrenja tehničke dokumentacije za gradnju objekata u klasi Bureau Veritasa.

Suradnja s Bureau Veritasom u istraživanju hidroelastičnoga problema njihajnja, valnog opterećenja, čvrstoće, vibracija, zamora materijala, te pouzdanosti i sigurnosti velikih kontejnerskih brodova i brodova za prijevoz ukapljenog plina (LNG).

Rad na projektu »Matematički modeli brodova za promet Jadranskim morem«.

Rad na projektu osnivanja i organizacije DIV akademije cjeloživotnog obrazovanja.

Sudjelovanje u projektnom timu za analizu preinake postojećih pogona na diesel gorivo u pogon na ukapljeni prirodni plin..

Nastavak rada na projektu 06201-GCRC-SOP »Technology for onboard equipment – induced underwater radiation noise analysis and evaluation", prema ugovoru sklopljenom između The Institute for Research & Industry Cooperation, Pusan National University i Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, u okviru National Research Foundation of Korea, koji financira Vlada Republike Koreje.

Suradnja s Norwegian University of Science and Technology, Center of Ships and Ocean Structures, Norwegian Center of Excellence, Trondheim na problemima procjene pada brzine brodova i emisije ugljičnog dioksida na ekstremnim stajanjima mora.

Nastavak suradnje s Instituto Superior Tecnico iz Lisabona i Universita di Trieste na problemima dodatnog otpora i parametarskog ljujanja broda.

Unaprjeđivanje organizacijskog djelovanja Udruge »International Maritime Association of the Mediterranean« (IMAM) preko predstavnika članova seniora (FSB-Zagreb, BI-Zagreb i TF-Rijeka). Rad na pripremi osnivanja Udruge brodograditelja Mediterana (SNAMED) u okviru IMAM-a radi podizanja konkurentnosti Mediteranske regije u projektima H2020.

Sudjelovanje u stručnim komisijama Hrvatskog registra brodova te International Maritime Organization (IMO). Sudjelovanje u kreiranju normi Hrvatskog zavoda za norme, tehničkog odbora HZN/TO8 Brodogradnja, Zagreb.

Sudjelovanje u znanstvenim, stručnim i staleškim međunarodnim i domaćim institucijama i skupovima kao što su ISSC, SNAME, ISOPE, IACS, ISO, DNV-Oslo, BV-Pariz, IST-Lisabon, HAA, HDOL, CROSSIM, SORTA, WINKLER, »INAUTICA«, Rijeka Nautic Show, Pula Boat Fair.

Sudjelovanje u uređivanju i izdavanju časopisa Ships and Offshore Structures (Taylor and Francis), Journal of Marine Science and Application (Harbin Technical University) te »Brodogradnja«. Suradnja u časopisima, European Journal of Operational Research, Strojarstvo, Naše more, Ukorak s vremenom i Kapetanov glasnik.

Sekcija za morske luke

Pročelnik prof. dr. sc. *Čedomir Dundović*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Planom rada Sekcije za morske luke za 2017. godinu obuhvaćene su brojne aktivnosti članova koje će se realizirati kroz izradu znanstvenih i stručnih projekata, znanstvenih radova te kroz sudjelovanje na nacionalnim i međunarodnim znanstvenim i stručnim skupovima.

I u sljedećoj godini, najvažniji zadatak članova Sekcije za morske luke bit će aktivnosti na promicanju razvitka i unaprijeđenja hrvatskih morskih luka. Članovi Sekcije sudjelovat će i u izradi stručnih i razvojnih projekata hrvatskih morskih i riječnih luka i Lučkih uprava te u izradi elaborata i studija razvitka luka nautičkog turizma.

Pored navedenog, planom su predviđene i sljedeće aktivnosti:

1. Suradnja s ostalim Sekcijama u Znanstvenom vijeću za pomorstvo HAZU.
2. Provedba zaključaka i smjernica sa zajedničke sjednice svih Sekcija Znanstvenog vijeća za pomorstvo HAZU.
3. Sudjelovanje u izradi strategija razvoja hrvatskih morskih luka.

Sekcija za morsku tehnologiju

Pročelnik prof. dr. sc. *Julijan Dobrinić*, Tehnički fakultet Sveučilišta u Rijeci

Za 2017. godinu u Sekciji se planira nastaviti dosadašnje aktivnosti u svezi s organiziranjem savjetovanja. Tako će se reorganizirani Organizacijski odbor, prihvatiti aktivnosti u smjeru organiziranja 7. savjetovanja o morskoj tehnologiji – in memoriam akademiku Zlatku Winkleru, W7. Za to savjetovanje, a i sva ostala koja će uslijediti, namjera je uspostaviti međunarodni Organizacijski odbor, te uključiti neke od stranih institucija takve djelatnosti. Time bi nastojali podignuti razinu radova, recenzija te samog savjetovanja te posljedično povećati njegov utjecaj, kako bi doneseni zaključci i prijedlozi koji bi uslijedili, bili prepoznatljiviji u domeni onih koji odlučuju o strategiji razvoja Republike Hrvatske. Dio toga je napravljen već za prošlo savjetovanje, kad je zbornik radova objavljen kao posebno izdanje Pomorskog zbornika, časopisa, koji je referiran u sekundarnim bazama. Nastojat će se proširiti listu recenzenata i u nju uključiti inozemne recenzente. No jednako tako nastojat će se, prikladnim kontaktima privući i inozemne autore, koji bi svojim priopćenjima doprinijeli možebitnom povećanju razine savjetovanja. Jednako tako, donesena je odluka da će se radovi objaviti na engleskom jeziku, a sažeci na hrvatskome i na engleskom jeziku.

Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu

Pročelnik prof. dr. sc. *Robert Mohović*, Pomorski fakultet Sveučilišta u Rijeci

Tijekom 2017. godine, osim pojedinačnog sudjelovanja u znanstvenim i stručnim projektima te nastupa članova Sekcije za hrvatsku pomorsku baštinu na savjetovanjima u zemlji i inozemstvu kao i u javljanjima u znanstvenim i stručnim časopisima predviđaju se sljedeće skupne aktivnosti:

1. Razrada i prijedlog strategije očuvanja i revitalizacije hrvatske pomorske baštine.
2. Prijedlog strategije i kriterija u inicijativi za upis hrvatske pomorske baštine u registar hrvatske materijalne i nematerijalne baštine.
3. Organizacija rasprava na temu hrvatske pomorske baštine.
4. Sudjelovanje u raznim događanjima vezanim uz hrvatsku pomorsku baštinu.

Inicijativa Sekcije za morsku brodogradnju za pokretanje rada na zajedničkom projektu svih sekcija Znanstvenog vijeća za pomorstvo

Tajnik Vijeća i Pročelnik Sekcije dr. sc. *Vedran Žanić*, član suradnik i članovi Sekcije.

Naziv projekta: »Integralni razvoj pomorskoga gospodarstva RH«, kroz pokretanje među-sekcijske rasprave o mogućem zajedničkom djelovanju/radu npr. o

temama »Višenačinski (multimodalni) transport u nas« ili »Brodovi za prijevoz tekućega tereta – problem plovidbe Jadranom« ili »Brodovi hrvatske jadranske obale – problem brzih brodova na našoj obali – veza kopno-otoci – dužobalna brodska veza« ili »Upravljanje kvalitetom u pomorskim tvrtkama i razmjena iskustava« ili »Mogućnosti gospodarskog opstanka RH / pravci industrijskog razvitka u slučaju gašenja hrvatske brodogradnje» i sl.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA PRIRODOZNASTVENA ISTRAŽIVANJA JADRANA

Vijeće za prirodoznanstvena istraživanja Jadrana će u 2017. godini nastaviti istraživanja i objavljivanje radova u skladu sa Strategijom zaštite okoliša i održivog razvitka u jadranskom području Hrvatske (HAZU, 1996), te Strategijom i akcijskim planom biološke i krajobrazne raznolikosti Republike Hrvatske (1999):

1. oceanološka (fizikalna, kemijska, biološka, geološka) istraživanja jadranskog prostora,
2. istraživanja biološke raznolikosti i zaštita organizama u Jadranu, što je obveza države prema potpisanoj međunarodnoj konvenciji o zaštiti biološke raznolikosti,
3. koordinirano djelovanje u području urbanizma, građevinarstva, vodoprivrede, turizma, prometa, šumarstva, prava u priobalju,
4. zaštitu od zagađenja krških voda i mora,
5. javno pozicioniranje Vijeća – sprega između prirodoznanstvenih spoznaja i privrednih aktivnosti na Jadranu,
6. organiziranje znanstvenih i stručnih predavanja te skupova u skladu s aktualnim potrebama ili pojavom kriznih situacija vezanih uz Jadran.

Kvaliteti rada Vijeća doprinijet će i aktivnost pojedinih članova koji u 2017. godini nastavljaju ranije započete ili nove, odobrene projekte i inicijative:

1. Projekt ADRIAMED »Scientific Cooperation to Support Responsible Fisheries in the Adriatic Sea«,
2. Projekt nacionalni monitoring Jadrana – Uspostavit će se program praćenja i promatranja stanja Jadrana u okviru Okvirne direktive o morskoj strategiji (ODMS, Marine Strategy Framework Directive – MSFD: 2008/56/EC). Sve zemlje članice EU trebaju organizirati mjere za postizanje ili održavanje dobrog stanja u morskom okolišu najkasnije do 2020. godine. ODMS je zakonodavni okvir koji povezuje ribarstvo, poljoprivredu, turizam, pomorstvo i sl. Za morske vode svaka država članica razvija morsku strategiju koja će isto-

vremeno biti specifična u smislu uvažavanja osobitosti pojedinih morskih voda, ali istodobno i opća, izražavajući perspektivu dotične morske regije i podregije. Svaka država članica je do srpnja 2014. godine trebala osmisliti Nacionalni monitoring i započeti s njegovom primjenom. Republika Hrvatska je u okviru uspostave ODMS izradila monitoring program koji se temelji na ranije utvrđenom stanju morskog okoliša, vodeći računa o utjecajima i pritiscima kojima su pojedina područja izložena. Monitoring će poslužiti kontinuiranoj procjeni stanja, a budući da se procjena stanja u okviru ODMS najvećim dijelom zasniva na ekspertnoj procjeni i raspravi među stručnjacima koji se bave istraživanjem mora,

3. Projekt ADRIATIC+ – Prekogranična razmjena iskustava u upravljanju morskim i obalnim područjem Jadranskog mora (APlus) – ADRIATIC + kapitalizira rezultate dobivene kroz pet projekata IPA Adriatic prekogranične suradnje (CBC): NETCET, SHAPE, HAZADR, DEFISHGEAR i BALMAS,
4. Projekt MICROGLOB – Marine microbial food web processes in global warming perspective (HRZZ),
5. Projekt AQUAPOP- Aquaculture impact on wild marine populations (HRZZ),
6. Projekt AnGEI – Anisakis spp Genomic epidemiology (HRZZ),
7. Projekt RH i EU – Nacionalni program prikupljanja podataka o ribarstvu Republike Hrvatske » Fisheries Data Collection Framework« (DCF),
8. Projekt SYNTHESYS the European Union-funded Integrated European infrastructure for work in leading European natural history collections »Taxonomic revision of the genus Gobius (Teleostei: Gobiidae)«,
9. Projekt MARIPLAN – Marine Plankton as a tool for assessment of climate and anthropogenic influence on the marine ecosystem (HRZZ),
10. Projekt Bio-tracing Adriatic Water Masses (HRZZ)
11. MESSI project – Meteotsunamis, destructive long ocean waves in the tsunami frequency band: from observations and simulations towards a warning system, Unity Through Knowledge (UKF) Fund

Ostale aktivnosti koje se mogu vezati uz rad Vijeća:

- 1) Sudjelovanje u radu interdisciplinarnog doktorskog studija iz Oceanologije (PMF-IOR-IRB-IMP, Sveučilište u Dubrovniku).
- 2) Sudjelovanje u radu poslijediplomskog studija »Primjenjene znanosti o moru« (IOR-Split, Sveučilište u Splitu i Dubrovniku,
- 3) Završetak rada i tiskanje monografije »Ihtiofauna Jadranskoga mora« (autori: Jakov Dulčić i Marcelo Kovačić) (izdavač: Golden marketing-Tehnička knjiga, Zagreb),
- 4) Završetak rada i tiskanje monografije »New fishes and decapod crustaceans in the Adriatic Sea« (autori: Jakov Dulčić i Branko Dragičević) u suradnji sa

AdriaMed (izdavač: FAO, Rome),

5) Završetak rukopisa knjige – Dušan Zavodnik i Stjepan Jukić: »An annotated checklist of the Adriatic Sea fauna«,

6) Završetak rukopisa knjige »Ribe ulovljene u vremenu-Kratka povijest ihtiologije« (autor: Jakov Dulčić),

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA PROMET

Prema ustroju Znanstveno vijeće za promet u svom sastavu ima deset sekcija: Sekciju za cestovni i gradski promet, Sekciju za željeznički i intermodalni promet, Sekciju za zračni promet, Sekciju za informacijsko-komunikacijski i poštanski promet, Sekciju za vodni promet, Sekciju za međunarodnu suradnju, Sekciju za prometnu infrastrukturu i prostorno planiranje, Sekciju za ekologiju u prometu, Sekciju za medicinu i sigurnost u prometu i Sekciju za ekonomiku i pravo u prometu.

Višegodišnje razdoblje inercije hrvatske državne politike u postavljanju nacionalnih stratejskih prioriteta prometnog razvoja, susjedne su države iskoristile za afirmaciju konkurentskih pravaca u svojim zemljama, provode intenzivnu modernizaciju postojećih željezničkih pruga te iniciraju nove investicije u prometnu infrastrukturu.

U kontekstu redefinirane mreže transeuropskih koridora TEN-T, Hrvatska priključenjem u Europsku uniju nije dostatno pozicionirala svoj geoprometni položaj međuspoja Dunavske i Jadransko-jonske makroregije te nema konekciju na Baltičko-jadranski koridor, kao ni na Sjevernomorsko-Istočnomediterranski koridor. Na taj način su razvojno zanemareni potencijali jadranskih luka Rijeka i Ploče. Također, rubna područja Hrvatske i Europske unije – istočna i južna Hrvatska – regije Slavonije i srednje Dalmacije ostale su prometno izolirane i stratejski marginalizirane.

Recentno su na Bečkom samitu usvojeni planovi koridorskih ekstenzija transeuropske prometne mreže u jugoistočnoj Europi pri čemu je u projekciji razvoja sveobuhvatne infrastrukturne mreže do 2050. godine isključen paneuropski koridor Vc (Ploče-BiH-Osijek-Budimpešta), a samo je dionica te koridorske grane Ploče-Sarajevo predviđena kao ekstenzija Mediteranskog koridora. Mađarska i Slovenija jasno potvrđuju intenciju zaobilaznja Hrvatske u svojim nacionalnim stratejskim planovima prometnog razvoja.

Navedena problematika predodređuje fokus istraživačkog interesa Znanstvenog vijeća za promet u predstojećem razdoblju.

Stoga se u organizaciji granskih Sekcija planira održavanje tematskih savjetovanja i okupljanje predstavnika regulatora, industrije i akademske zajednice kao podrške u rješavanju prometnih problema i postavkama daljnjeg razvoja.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Znanstveno vijeće za promet organizira međunarodni znanstveni skup Valorizacija intermodalnoga logističkoga koridora Ploče-Mostar-Sarajevo-Vukovar (srednji Jadran-Podunavlje), koji će se održati u ožujku 2017.

Valorizacijom intermodalnoga koridora srednji Jadran-Podunavlje sagledali bi se višestruki učinci na razvoj prometa i na policentrični razvoj gospodarskog sektora u Hrvatskoj i BiH u kontekstu funkcionalne regionalne integracije i kohezijske politike Europske unije.

Akademija na ovom skupu otvara pitanja od vitalnog nacionalnog interesa, inicirajući znanstvenu raspravu o razvoju intermodalnoga logističkoga koridora Ploče (Dubrovnik)-Mostar-Sarajevo-Vukovar (Osijek), o projektu plavozelenog koridora u presjeku Dunavske i Jadransko-jonske makro-regije, o projektu povezivanja Dalmacije i Slavonije te regionalnom pozicioniranju Hrvatske u središnjoj i istočnoj Europi. Velikim dijelom radi se o trasi pan-europskoga koridora V.c, na koju se u Strizivojna-Vrpolju nastavlja odvojak do Vinkovaca i Vukovara.

Tematika znanstvenog skupa Valorizacija intermodalnoga logističkoga koridora Ploče-Mostar-Sarajevo-Vukovar (srednji Jadran-Podunavlje) otvorit će sveobuhvatnu raspravu na temu revalorizacije geostrategijskog položaja Hrvatske u Europi, s jedne strane pozicioniranja Hrvatske u srednjoeuropskoj regiji priključivanjem u TEN-T koridor Baltik-Jadran, a s druge strane sagledavanja mogućnosti konektiranja TEN-T koridora Orient-East/Med prema Crnom moru.

Planirana struktura koridora omogućit će da se: u energetici – iskoriste raspoloživi potencijali uz primjenu novih tehnologija, osigura trajna i postojeća opskrba energijom i ostvare značajni prihodi; na području ekoindustrijskog sektora – izgrade postrojenja koja će osigurati veću dodanu vrijednost poljoprivrednih i drugih proizvoda duž cijeloga koridora, ali i šire; na području trgovine – ostvare bolji uvjeti skladištenja, distribucije i prodaje, veći prihodi za proizvođače i privlačenje novih roba na tržištu; na području transporta i logistike – omogućiti brz i ekonomičan pristup proizvoda regije do najudaljenijih svjetskih tržišta.

Navedena četiri sektora tematski su prioriteti od znanstvenog interesa, koji bi se razradili na ovom znanstvenom skupu te su ujedno temeljnica gospodar-

skog programa B.E.P.O. (Bioenergetski-Ekoindustrijski-Poduzetnički-Oporabni park), koji je ishodište i sastavni dio intermodalnoga koridora. Očekujemo da će skup svojim prijedlozima u znanstvenim i stručnim radovima pridonijeti rješavanju razvojne problematike za ova rubna i alocirana područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Stoga su na skup pozvani visoki predstavnici Hrvatske i Bosne i Hercegovine: politički i ekspertni dionici izvršne vlasti, lokalne i regionalne uprave, zastupnici u Europskom parlamentu, diplomatski predstavnici, predstavnici vjerskih i društvenih zajednica, predstavnici akademske i znanstvene zajednice, kao i poduzetnici i donatori.

Europska unija favorizira razvoj multimodalnih prometnih opcija uz prioritarno korištenje prirodnih resursa unutarnjih plovnih sustava, pomorskog i željezničkog prometa. Stoga je nužno uklopiti prioritete nacionalne prometne pravce kao integralne dijelove ili ekstenzije TEN-T koridora, poglavito Baltičko-jadranskog i Sjevernomorsko-Istočnomediterranskog koridora.

U tom smislu, uspostaviti će se kontakti s partnerskim ustanovama zemalja Višegradske skupine, poglavito Poljskom, koja predvodi inicijativu Srednjoeuropskog prometnog koridora EGTC-CETC s ciljem njegova uključivanja u TEN-T mrežu.

Osim toga, Hrvatska kao punopravna članica Europske unije ima i zadaću da pridonese koheziji i stabilizaciji u regiji jugoistočne Europe, prvenstveno u susjednoj Bosni i Hercegovini, koju geoprometno okružuje i u kojoj ima nacionalne interese.

Valorizacijom intermodalnoga koridora srednji Jadran-Podunavlje sagledali bi se višestruki učinci i na razvoj prometa i na policentrični razvoj gospodarskog sektora u Hrvatskoj i BiH u kontekstu funkcionalne regionalne integracije i nove kohezijske politike Europske unije. Koridor od Ploča do Vukovara preko BiH omogućuje skraćivanje puta iz Azije do luke Mannheim u Njemačkoj za 2 800 kilometara, odnosno do Luke Rotterdam za 1 900 kilometara te znatno smanjenje operativnih troškova prijevoznicima, kao i ekološki prihvatljiviji način transporta u odnosu na alternativne europske prometne pravce.

Znanstveno vijeće za promet će putem Sekcije za međunarodnu suradnju aktivno sudjelovati u radu tematskih skupova o prometu i istraživanju u Dunavskoj i Jadransko-jonskoj regiji.

Potencijali regionalnog razvoja u ključnim sektorima koji koreliraju s prioritetima prometnog razvoja – energetici, ekoindustriji, poljoprivredi i vodnom gospodarstvu, transportu i logistici, teme su od znanstvenog interesa za razradu i daljnje aktivnosti.

Hrvatska akademija znanosti i umjetnost će tijekom 2017. održati međunarodni znanstveni skup Prometno povezivanje Baltika, Jadrana i Crnog mora.

Područja Baltika, Jadrana i Crnog Mora danas su nedovoljno prometno povezana izravnim kopnenim vezama. Ulaskom u EU svih zemalja na području Baltik, Jadran i Crno More, ostvareni su politički preduvjeti da se ta područja bolje povežu gospodarstveno i prometno.

Temeljem analize prometnih mreža utvrđeno je da nema jedinstvenog koridora koji bi povezivao sve zemlje na području između Baltika i Jadrana. Kod određivanja buduće mreže Europske unije treba voditi računa o tome da se oformi koridor koji bi povezivao zemlje između Baltika i Jadrana, s tendencijom da se taj koridor produži i do obala Jonskog i Crnog Mora.

Znanstveno vijeće za promet će, također, putem Sekcije za prometnu infrastrukturu i prostorno planiranje, u 2017. pristupiti izradi studije Položaj Zagreba u prometnoj mreži Europe.

Značajno mjesto Zagreba kao prometnog središta potvrđivalo se kroz povijest, a u novije vrijeme potvrđeno je kao sjecište značajnih europskih prometnih koridora. Izgradnjom mreže sveeuropskih (paneuropskih) koridora Zagreb je postao sjecište triju koridora: V.b (državna granica-Botovo-Zagreb-Rijeka), X. (Salzburg-Ljubljana-Zagreb-Beograd-Solun) i X.a (Graz-Maribor-Zagreb).

Vezano za postavljeni plan i program rada u 2017. članovi Znanstvenog vijeća za promet angažirat će se u pripremi znanstvenih studija i radova te uz nastavak stručne djelatnosti – održavanja gostujućih predavanja, radom u uredničkim odborima znanstvenih časopisa i u organizacijskim i programskim odborima znanstvenih skupova, aktivno sudjelovati u diseminaciji rezultata tematskih istraživanja.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Znanstveno vijeće ta tehnološki razvoj nastavit će u 2017. godini slijediti i ostvarivati dosadašnju opću misiju tj., poglavito one sadržaje koji imaju neposredan utjecaj na industrijsku proizvodnju, te povećanje proizvodnjom dodane vrijednosti i izvoza

Plan obuhvaća prvenstveno razradu teme:

- Hrvatski ekosustav istraživanja i inovacija

Okrugli stol s ciljem predlaganja »idejnih podloga« za razvoj hrvatskog sustava istraživanja i inovacija. (Projektني pristup u razradi s prijedlogom zaključaka.)

Definirati inovacijski ekosustav, umrežiti njegove sastavnice i ostvariti sinergijski učinak: sustav visokog obrazovanja i znanosti (istraživanja i inovacije na sveučilištima i znanstvenim institutima, treća misija sveučilišta), gospodarstvo (istraživanje, razvoj i inovacije u gospodarstvu), znanstveni centri izvrsnosti, centri kompetencija, klasteri konkurentnosti, tehnološki parkovi, inovacijski centri, istraživačka i inovacijska infrastruktura, e-infrastruktura.

Cilj:

Unaprijediti sustav znanosti, visokog obrazovanja i tehnološkog razvoja, poboljšati suradnju s gospodarstvom, povezati istraživanje i inovacije, pospješiti prijenos znanja, ojačati interdisciplinski, multidisciplinski i transdisciplinski pristup istraživanjima.

Polazište:

L. Budin, T. Filetin, M. Hraste, I. Lovrek, »Elementi za izgradnju hrvatskog inovacijskog ekosustava u Smjernicama za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije«, Zbornik radova 3. konferencije s međunarodnim sudjelovanjem Inovacijama do konkurentnosti, pp. 66-73, Zagreb, 2012.

- Pratiti industrijski razvoj u svijetu i organizirati predavanja kompetentnih stručnjaka o materijalima, metodama, tehnologijama i sustavima koji mogu bitno utjecati na brže usvajanje novih proizvoda i povećanje konkurentnosti hrvatske industrije. Naglasak je na proizvodnim tehnologijama.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA TURIZAM

Nakon što je na prijedlog Razreda za likovne umjetnosti Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti imenovalo novog predsjednika Znanstvenog vijeća za turizam, potrebno je izvršiti reizbor ostalih tijela Vijeća te utvrditi novi program rada. Zbog tih okolnosti pred Znanstvenim vijećem za turizam u 2017.g. stoje sljedeće aktivnosti:

1. Sazivanje redovne izborne skupštine Vijeća;

2. Izvješće prethodnog predsjednika Vijeća akademika Andrije Mutnjakovića i zahvala za dosadašnji doprinos djelovanju Vijeća;
3. Provjera statusa pojedinih članova Vijeća, te predlaganje i provedba postupka izbora novih članova i eventualno razrješenje starih.
4. Reizbor svih tijela u skladu s Pravilnikom o radu Znanstvenih vijeća (čl. 9, 17a, 18, i 20);
5. Donošenje programa rada za tekuću godinu;

Usvajanje operativnog plana za ostvarenje programskih ciljeva s utvrđivanjem nositelja provedbe pojedinih zadataka.

ZNANSTVENO VIJEĆE ZA ZAŠTITU PRIRODE

Članovi Izvršnog odbora su: akademik Željko Kućan, akademik Slavko Matić, prof. dr. sc. Neven Voća, prof. dr. sc. Davor Romić, prof. dr. sc. Vlado Guberc, prof. dr. sc. Darko Mayer, prof. dr. sc. Slavko Perica, dr. sc. Josip Kovačević, prof. dr. sc. Goran Durn, prof. dr. sc. Ivica Kisić, prof. dr. sc. Gabrijel Ondrašek, dr. sc. Krešo Pandžić, prof. dr. sc. Ivica Tikvić, dr. sc. Sanja Kalambura.

U predstojećoj godini planira se djelovanje Vijeća kao cjeline putem različitih oblika znanstvenog okupljanja (znanstveni skup, okrugli stol, radionica) na teme s područja skupnog djelovanja svih sekcija, nekoliko njih, ili uže teme iz »nadležnosti« pojedinačnih sekcija.

Neke teme planiramo obuhvatiti u suradnji s pojedinim zavodima drugim znanstvenim vijećima Akademije, kao što je primjerice i središnji događaj – okrugli stol u Koprivnici ili Đurđevcu u proljeće 2017. god., na temu ĐURĐEVAČKI PESKI, koji planiramo u suradnji sa Zavodom za znanstvenoistraživački i umjetnički rad Koprivničko – križevačke županije voditelj; akademik F. Tomić) i Znanstvenim vijećem za poljoprivredu i šumarstvo (predsjednik: akademik S. Matić). Pojediniosti su u etapi osmišljavanja.

Sekcija za tlo (pročelnik: prof. dr. sc. Ivica Kisić – Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), u suradnji s Hrvatskim tloznanstvenim društvom planira sudjelovati u obilježavanju Svjetskog dana tla. Osim toga, planira se održavanje okruglog stola na temu: UČINAK POŽARA NA OTVORENOM PROSTORU SREDOZEMNOG DIJELA HRVATSKE NA TLO I RAZLIČITE EKOSUSTAVE – travanj 2017. god.

Pojedini članovi Sekcije za tlo sudjelovat će u još nekim okruglim stolovima, te radionicama na temu zaštite i očuvanja tla.

Vrlo aktualna tema za koju tek predstoji osmišljavanje najpovoljnijeg oblika je EVOLUCIJA AGROEKOSUSTAVA U IZMJENJENIM KLIMATSKIM PRI-
LIKAMA.

Sekcija za klimu (pročelnik dr. sc. Krešo Pandžić – Državni hidrometeorološki zavod) ima izazovno i široko područje djelovanja u narednoj godini, s obzirom na činjenicu da klimatske promjene kojima svjedočimo ostavljaju dubok trag na svim područjima iz djelokruga rada Vijeća. Uz ostalo, planira se održati dva predavanja:

1. KLIMATSKI CENTRI SVJETSKE METEOROLOŠKE ORGANIZACIJE ZA EUROPU, travanj 2017. godine. Svjetska meteorološka organizacija (WMO – World Meteorological Organization) podijeljena je na šest regija. Jedna od njih, šesta po redu, je i šire područje Europe, prošireno na područje Kavkaza i dijelove Bliskog istoka. Obuhvaća ukupno 50 država i jedna je od najrazvijenijih regija WMO-a. Mnoge zamisli potiču iz te regije. Jedna od aktivnosti je praćenje i prognoza klime. S ciljem što temeljitije provedbe te aktivnosti WMO je osnovao mrežu klimatskih središta koja se nalaze u nacionalnim meteorološkim službama Europe. Tako je centar za klimatske podatke uspostavljen u Nizozemskoj meteorološkoj službi (The Royal Netherlands Meteorological Institute – KNMI), centar za praćenje klime i upozorenja na ekstremne klimatske anomalije u Njemačkoj meteorološkoj službi (The Deutscher Wetterdienst – DWD) te klimatski centar za dugoročne prognoze u Francuskoj meteorološkoj službi (Meteo France) i Ruskoj meteorološkoj službi (Roshydromet). U klimatskom centru za podatke prikupljaju se i arhiviraju klimatski podaci za čitavu regiju koje mogu koristiti sve članice regije za istraživački i operativni rad. U klimatskom centru za praćenje klime prikupljaju se analize klime država članica te izrađuju analize i prognoze klimatskih anomalija za cijelo područje regije. Konačno u klimatskim centrima za dugoročne prognoze izdaju se sezonske prognoze vremena za područje regije. Njemačka meteorološka služba kao vodeći centar za regiju koordinira rad ostalih centara.

2. KLIMATSKI PROGRAM EUROPSKE UNIJE – COPERNICUS – listopad 2017. godine,

Copernicus je europski program za uspostavu europskih kapaciteta za motrenje Zemlje. Osim terestričke izrazita je svemirska komponenta motrenja Zemlje, koja obuhvaća daljinska motrenja iz svemira, koja se nadopunjuju s terestričkim koja mogu biti daljinska ili in situ. Osim konvencionalnih motrenja klimatskih elemenata kao što su temperatura, vlažnost ili tlak zraka, vjetar i atmosferske pojave, Copernicus obuhvaća znatno širi spektar pokazatelja stanja okoliša kao što su sastav i onečišćenost atmosfere, uključujući inventarizaciju stakleničkih plinova. Već je u izradi plan za drugu etapu programa Copernicus kojim se u realnom vremenu namjerava pratiti emisija stakleničkih plinova u Europi i šire, s ciljem da se nadzire čak i kako pojedine države ispunjavaju preuzete obveze o smanjenju ispuštanja stakleničkih plinova prema sporazumu postignutom na Klimatskoj konferenciji u Parizu 2015. godine.

Sekcija za gospodarenje otpadom (pročelnica prof. dr. sc. Sanja Kalambura – Veleučilište Velika Gorica) planira se iskazati na nekoliko područja:

1. Sudjelovanje članova u simpoziju O GOSPODARENJU OTPADOM Zagreb.
2. Organizacija znanstvene IZLOŽBE O MATERIJALIMA IZ OTPADA – tijekom proljeća 2017.
3. Organizacija okruglog stola na temu RADIOAKTINI OTPAD.
4. Okrugli stol – AKTUALNOSTI NOVOG SUSTAVA GOSPODARENJA OTPADOM U RH.

Sekcija za vode (pročelnik prof. dr. sc. Gabrijel Ondrašek – Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), planira održati okrugli stol pod radnim naslovom VODA U PROIZVODNJI HRANE u ožujku 2017.

Predavanje GOSPODARENJE VODAMA I IZAZOVI ZA HRVATSKI AGRAR – studeni 2017. god.

Ostale sekcije svoje djelovanje namjeravaju realizirati u okviru znanstvenih ustanova i udruga kojima su članovi. U okviru djelatnosti Sekcije za bioraznost planira se jedno predavanje na temu BIORAZNOLIKOST FLORE U HRVATSKOJ, a Sekcija za šumarstvo predavanje o UČINCIMA ŠIRENJA DABRA.

Kao i proteklih godina, s velikom sigurnošću se može računati i na nepredviđene djelatnosti, prema »zahtjevu vremena«. Kao i do sada, Vijeće je spremno odgovoriti i na izazove ove naravi.

MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

GLIPTOTEKA

Gliptoteka je muzejsko galerijska jedinica u sastavu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti od 1950. godine. Ustanova je osnovana 1937. godine pod nazivom Gipsoteka privatnom donacijom dr. Antuna Bauera gradu Zagrebu, a 1940. godine je smještena u objektu nekadašnje tvornice kože čiji se kompleks nalazi u Medvedgradskoj ulici u Zagrebu, gdje se i danas nalazi.

U muzejskom fundusu Gliptoteke se nalazi sveukupno 11.546 muzejska predmeta; od kojih je 8150 u statusu vlasništva i 3396 u statusu pohrane.

Muzejski predmeti su podijeljeni u zbirke:

10 zbirki u vlasništvu:

Zbirka hrvatskoga kiparstva od XIX. do XXI. st. Zbirka medalja i plaketa

Zbirka medalja i plaketa negativi

Zbirka crteža hrvatskih umjetnika

Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva od V. st. pr. Krista do I. st. pr. Krista

Zbirka sadrenih odljeva fragmenata nepokretnih spomenika hrvatske kulturne baštine od IX. do XV. st.

Zbirka sadrenih odljeva Jurja Matejeva Dalmatinca

Zbirka sadrenih odljeva zavjetnih pločica pomoraca iz Perasta, Boka Kotorska

Zbirka sadrenih odljeva stećaka od XIII. do XVI. st.

Zbirka kopija fresaka

5 zbirki u pohrani

Zbirka sadrenih odljeva antičkog kiparstva od V. st. pr. Krista do I. st. pr. Krista – pohrana

Zbirka medalja, plaketa i negativa – pohrana

Zbirka hrvatskog kiparstva od XIX. do XXI. stoljeća – pohrana

Zbirka crteža pohrana

Zbirka fresaka, grobnih ploča, arhitektonskih fragmenata – pohrana

Najvrjedniji predmeti zbirke izloženi su u stalnom postavu dok su preostali radovi u 27 čuvaonica.

Unutar Gliptoteke se realiziraju i samostalne, retrospektivne te tematske izložbe u četiri galerijska prostora /Galerija I., Galerija II., Galerija III., Galerija IV./ te u Parku skulptura.

Posebni značaj ima manifestacija Trijenale hrvatskoga kiparstva koja je u Gliptoteci osnovana 1982. godine.

Sveukupna površina stalnog postava, galerijskih prostora, čuvaonica, uredskih prostorija, tehničke radionice kao i Parka skulpture iznosi 12.000 m².

Struktura Gliptoteke

Muzejski odbor čine akademik Đuro Seder, akademik Šime Vulas i akademkinja Marija Ujević Galetović. Voditelj je Gliptoteke: akademik Đuro Seder, a upraviteljica: Vesna Mažuran Subotić, muzejska savjetnica

Zaposleno je osam djelatnika: upraviteljica muzejska savjetnica Vesna Mažuran Subotić; muzejska savjetnica Lida Roje Depolo; viša muzejska dokumentaristica Magdalena Getaldić, viši muzejski tehničar Milena Rumiha Kanižaj; preparatori Dražen Sokolić i Josip Halić; čistačica/dostavljačica Marija Sabol, domar Luka Grgić.

Programi izložaba, digitalizacije, informatizacije i investicije se apliciraju redovito za financijsku potporu na natječaje programa u kulturi Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport grada Zagreba.

Djelatnost Gliptoteke može se pratiti i na stranicama www.hazu.hr, gliptoteka.mdc.hr i na facebook stranicama Gliptoteke.

Planirani program Gliptoteke u 2017.

Izložbe prebačene iz 2015. godine

- Robert Šimrak
- Nenad Fabijanić »Loca rediviva-tartistički principij u Rijeci, zagrebačka sinagoga, Paški magazini soli-rekonstrukcija i adaptacija

Izložbe prebačene iz 2016. godine

- Izložba Branka Lepena
- Izložba Gordane Bakić
- Izložba Luke Petrinjaka

Aplikacija na natječaje za 2017. godinu Ministarstva kulture RH i Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport.

- Izložba Raula Goldonija
- Izložba Zlatka Boureka »Drava – Dunav – Vuka – Bosut – Orljava«
- Izložba XIII. trijenale hrvatskog kiparstva, pripremni radovi
- Izložba Anke Krizmanić
- Izložba povodom Međunarodnog dana muzeja
- Manifestacija Noć muzeja 2017.
- Izložba Jansena Čapara

Nakladništvo:

- Znanstveno umjetnička edicija ARTIS HISTORIA knjiga II., akademika Vladimira Markovića »Prošlost i promjene – crkve 17. i 18. st. u Dalmaciji
- Monografija Gliptoteka HAZU 1937. – 2017.

Ostalo:

- Donacija Zlatka Zlatića Gradu Zagrebu
- Informatizacija – nabava novog računala
- Oprema i zaštita arhivske građe Gliptoteke HAZU
- Preventivna zaštita negativa Gliptoteke HAZU
- Digitalizacija i obrada plakata Gliptoteke HAZU

HRVATSKI MUZEJ ARHITEKTURE

Hrvatski muzej arhitekture je muzejsko galerijska jedinica HAZU. Voditelj jedinice je akademik Andrija Mutnjaković. Upraviteljica v. d. i voditeljica središnjeg odjela i zbirke Muzeja je mr. sc. Dubravka Kisić dipl. ing. arh. U stručnom zvanju kustosice u Muzeju je zaposlena dr. sc. Iva Ceraj, dipl. dizajnerica. Od 1. travnja 2016. na radnom mjestu kustosice zaposlena je Maja Kućan, dipl. pov. umjetnosti i arheolog. Marina Smokvina dipl. ing. arh. na radnom mjestu kandidatkinje za stručno zvanje arhivistice koristi porodiljni dopust, a kao njezina zamjena od 19. rujna zaposlena je Ana Marija Zubović, dipl. pov. umjetnosti i informatolog, smjer muzeologija. U sklopu programa za stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa na vrijeme od godinu dana od 15. veljače 2016. zaposlen je Valent Pavlić, dipl. pov. umjetnosti i galist koji se osposobljava za stručno zvanje kustosa. U sklopu istog programa, planira se zaposliti još jednog kandidata koji će se također osposobljavati za stručno zvanje kustosa. Pokrenut je postupak za popunjavanje ovog radnog mjesta, a njegova se realizacija očekuje u tijeku 2017. godine.

Skupljanje grade

U sklopu temeljne i redovne djelatnosti nastavlja se rad na prikupljanju i preuzimanju ponuđenih osobnih arhivskih fondova arhitekata čiji su opusi obilježili arhitekturu dvadesetog stoljeća u Hrvatskoj kao i svih ostalih primarnih i sekundarnih izvora relevantnih za arhitektonsku kulturu. Ovo muzejsko gradivo prikupljat će se putem donacija ili otkupom u skladu s financijskim mogućnostima. U prvoj polovini 2017. godine planiramo dovršiti pregled, razvrstavanje i preuzimanje gradiva projektnog biroa ABM (Arhitektonski biro Medveščak) koje je privremeno smješteno u podrumu zgrade Draškovićeve 27/25 u Zagrebu. Primo-predaja gradiva realizirat će se u suradnji s predstavnicama nekadašnjeg biroa AGM arhitekticama Jasnom Nosso i Ljerkom Lulić.

Pratit će se nastajanje i organizirati preuzimanje digitaliziranog i analognog gradiva koje se realizira kroz važna recentna događanja kao što su arhitektonsko-urbanistički natječaji, godišnje izložbe arhitekata, simpoziji te izložbe Zagrebačkog salona i Salona mladih u organizaciji Hrvatskog društva arhitekata i Hrvatske komore arhitekata.

Zaštita grade

Nastavit će se rad na nadzoru nad fundusom Muzeja, nabavi opreme za čuvanje te osposobljavanju prostorija spremišta radi postizanja standardnih uvjeta temperature i vlage.

Radi poboljšanja uvjeta čuvanja gradiva, obrađeno gradivo osobnih arhivskih fondova arhitekata Miroslava Begovića, Zdravka Bregovca, Radovana Nikšića i Antuna Ulricha bit će premještene u prostor planoteke Kabineta za arhitekturu i urbanizam HAZU u Hebrangovoj 1. Ladičari za pohranu ovog gradiva bit će osigurani iz donacije inventara arhitektonskog biroa AGM.

Posebna pažnja posvetit će se digitalizaciji svih vrsta zapisa pohranjenih u zbirci radi njihove fizičke zaštite osobito od rizika kojima je gradivo izloženo kod rada s korisnicima. Nastavit će se rad na digitalizaciji zbirke Marijana Haberlea, a obim poslova digitalizacije zbirke Nevena Šegvića i Ivana Vitića ovisit će o prilikama koje smo zatražili od fondova financiranja programa u kulturi za 2017. godinu Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Dokumentacija

U godini 2017. nastavit će se rad na razvrstavanju, klasificiranju, inventiranju i signiranju zbirki grafičkih zapisa, tekstovnih zapisa, foto zapisa i digitalnih zapisa te izradi odgovarajućih informatičkih pomagala za korisnike zbirke. Također će se raditi na upisu postojeće sekundarne dokumentacije u digitalnu bazu M++ i selektivnoj prezentaciji digitaliziranog gradiva na digitalnom repozitoriju Akademije DIZBI. Maja Kučan finalizirat će upis u M++ bazu Osobnog arhivskog fonda arhitekta Radovana Nikšića koji je započeo 2016. godine. U narednoj 2017. godini na digitalni repozitorij HAZU planira se postaviti galerija digitaliziranih dokumenata iz zbirke »Majstorska radionica za arhitekturu Drage Iblera i Drage Galića« koja je digitalizirana u proteklom planskom razdoblju kao i izbor digitalnih dokumenata iz svih zbirki Muzeja i to na osnovu kataloga zbirke objavljenog u publikaciji Hrvatski muzej arhitekture 1995. – 2015. koja je pripremljena u sklopu obilježavanja dvadeset godina djelovanja Muzeja. Organizaciju i realizaciju ovih poslova vodit će kustosica Maja Kučan u suradnji s voditeljicom projekta »Digitalizacija Majstorske radionice za arhitekturu Drage Iblera i Drage Galića« Dubravkom Kisić i autoricama kataloga muzejske zbirke Dubravkom Kisić i Marinom Smokvina.

Upis podataka u S++ bazu sekundarne dokumentacije nastavit će kustosica Iva Ceraj.

Nastavit će se rad na projektu *Dosjei arhitekata* – registru umrlih i živućih arhitekata u sustavu evidencijskih kartica s unificiranim izbornikom osobnih i profesionalnih podataka o pojedinim autorima. Poslove prikupljanja i unosa podataka u dosjee privremeno će preuzeti Ana Marija Zubović.

Knjižnica

Planira se daljnje popunjavanje specijalizirane studentske biblioteke za arhitekturu s nakladama Muzeja, donacijama i otkupima starih izdanja, razmjenom s

muzejima i institucijama kao i nabavom suvremenih izdanja. Vođenje i upis podataka u K++ sustav za inventarizaciju knjižnog fonda kao i započetu konverziju podataka iz dosadašnjeg sustava unosa podataka preuzet će kustosica Maja Kučan u suradnji s ostalim raspoloživim zaposlenicima Muzeja.

Stručni rad

Težište stručnog rada u 2017. godini bit će nastavak rada na reviziji muzejskih zbirki. Planira se revizija zbirke arhitekata Drage Iblera, Marijana Haberlea, Nevena Šegvića i Ive Vitića koje će se ujedno pripremiti i za digitalizaciju. U radu na reviziji bit će uključeni Dubravka Kisić, Maja Kučan, Iva Ceraj i Valent Pavlič te Marina Smokvina po povratku s porodiljnog dopusta, odnosno, Ana Marija Zubović kao njezina zamjena.

Rad na preliminarnom popisivanju i obradi prinova nastavit će se redosljedom njihovog zaprimanja. U ovoj rad, prema potrebi, bit će uključeni svi zaposlenici.

U sklopu stručnog rada u 2017. godini nastavit će se započeti rada na popisivanju, stručnoj i bibliografskoj obradi fonda arhitekta Branke Kaminski u suradnji s neprofitnim vanjskim suradnicima Višnjom Peleš (suradnica Branke Kaminski) i Zlatkom Rebernjak (jedan od darovatelja njezinog arhivskog fonda).

Planira se dovršenje izrade Analitičkog kataloga osobnog arhivskog fonda Zvonimira Franje Tišina (Dubravka Kisić i Maja Kučan) i početak rada izrade Analitičkog kataloga osobnog arhivskog fonda Edvina Šmita (Iva Ceraj)

U sklopu pripreme izložbenog programa nastavit će se rad na stručnoj pripremi programa »Poslijeratna obnova Zadra« (Dubravka Kisić i vanjska suradnica Antonija Mlikota). Započet će se rad na pripremi planiranih projekata: »Digitalizacija osobnih arhivskih fondova Nevena Šegvića i Ive Vitića« (voditeljica programa: Dubravka Kisić, suradnice na programu: Maja Kučan i Marina Smokvina (Ana Marija Zubović, realizacija digitalizacije: tvrtka vanjski suradnik) i multimedijalnog izložbenog projekta »Arhitekt Bruno Milić – arhitektonski i urbanistički opus« (autori: Dubravka Kisić i vanjski suradnik Dražen Arbutina, recenzent akademik Andrija Mutnjaković)

Nastavit će se rad na stručnoj pripremi i finalizaciji projekta izložbe i publikacije »Arhitekti članovi HAZU«

Nastavno na dosadašnje kontakte ostvarene s četiri veleposlanstva skandinavskih zemalja u Hrvatskoj i veleposlanstvom Republike Hrvatske u Republici Finskoj, te sukladno obostrano izraženoj inicijativi za uspostavljanje koraka daljnje suradnje, započet će se s otvaranjem protokola i formuliranjem tema u sklopu međuinstitucionalnog dijaloga s relevantnim muzejskim institucijama u Helsinkiju i Kopenhagenu (*Designmuseum Helsinki*; *Designmuseum Danmark*) u cilju utvrđivanja poveznica i predstavljanja opusa arhitekata i dizajnera djelatnih unutar *Zagrebačkog kruga arhitekture* i nordijskih kolega aktivnih u razdoblju *skandinav-*

skog organskog modernizma u razdoblju 50-ih, 60-ih i zaključno 70-ih godina 20. stoljeća. Ovim aktivnostima koordinirat će Iva Ceraj, a radni tim za realizaciju programa formirat će se sukladno potrebama zajednički definiranih i prihvaćenih ciljeva.

U sklopu stručnih aktivnosti planira se upućivanje stručnih i znanstvenih suradnika Muzeja na stručno usavršavanje na radionicama i seminarima koje organizira MDC ili druge mjerodavne institucije.

Muzej će nastaviti surađivati sa strukovnim organizacijama i ustanovama kao što su Udruženje hrvatskih arhitekata, Hrvatska komora arhitekata, Muzejski dokumentacijski centar, Hrvatsko muzejsko društvo, Društvo povjesničara umjetnosti Hrvatske, Institut za povijest umjetnosti u Zagrebu, Hrvatski Državni arhiv, Međunarodna konfederacija muzeja arhitekture ICAM i Međunarodno udruženje arhiva arhitekture ICAA.

Znanstveni rad

Rad na temama projekta »Modernizam i prostorni identitet hrvatske u dvadesetom stoljeću«, koji predstavlja trajnu dogradnju stručnog rada Muzeja, nastavit će se uz sudjelovanje raspoloživih sudionika u znanstvenom zvanju, a u sklopu priprema izložbenog i izdavačkog programa: »Poslijeratna obnova Zadra« (mr. sc. Dubravka Kisić i vanjska suradnica dr. sc. Antonija Mlikota) i »Arhitekt Bruno Milić – arhitektonski i urbanistički opus« (mr. sc. Dubravka Kisić i vanjski suradnik dr. sc. Dražen Arbutina) koji obrađuju teme treće programsko-kronološke cjeline projekta »Procesi rekonceptualizacije moderne (do 1980.)«.

Marina Smokvina, uz tekuće obaveze na poslijediplomskom studiju, nastavit će rad na doktorskoj disertaciji s temom poslijeratne internacionalizacije urbanističkog znanja na primjeru rada Vlade Antolića u Burmi, Maleziji i Indoneziji kao stručnjaka Ujedinjenih naroda koju izrađuje u sklopu dokorskog studija na Arhitektonskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Rad je također tematski uključen u treću programsko-kronološku cjelinu projekta »Procesi rekonceptualizacije moderne (do 1980.)«.

Dr. sc. Iva Ceraj, također u sklopu treće kronološko-programске cjeline projekta, nastavit će rad na temi uloge i doprinosa arhitekata (čiji se osobni arhivski fondovi čuvaju u Muzeju), a koji su značajno doprinijeli inicijalnom organiziranju, profiliranju i razvoju područja dizajna u Hrvatskoj.

Izložbena djelatnost

U 2017. godini planiramo realizirati sljedeće izložbene programe:

»Poslijeratna obnova Zadra«, izložba u suradnji s Državnim arhivom Zadar, Narodnim Muzejom Zadar (Muzejom grada Zadra i Galerijom umjetnina) i Odjelom za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zadru bila je dio

proteklog planskog razdoblja. Rad na stručnoj i znanstvenoj pripremi izložbe započeo je 2016. godine i velikim dijelom je dovršen, ali zbog izostanka priliva odobrenih sredstava financiranja zatražili smo, zajedno s vanjskim partnerima na projektu, odgodu realizacije izložbe za razdoblje prve polovine 2017. godine. Tematski okviri izložbe su povijesne okolnosti te motivacije, napori i rezultati rada arhitektonske struke i mjerodavnih kulturnih institucija (osobito Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti) na obnovi Zadra uništenog u ratnim razaranjima Drugog svjetskog rata u razdoblju od 1945. do 1953. godine.

»Arhitekt Bruno Milić – arhitektonski i urbanistički opus« radni je naslov monografske izložbe i multimedijalnog programa kojim želimo obilježiti sto godina od rođenja arhitekta Brune Milića. Njegov rad značajan je ne samo kao sinteza nastavničkog rada na Arhitektonskom fakultetu, koja je realizirana u seriji knjiga iz područja povijesti urbanizma, već i kao primjer stručne aktivnosti koja je najpoznatija po projektima za grad Zadar, pa će i težište programa biti na njegovim urbanističkim i arhitektonskim prijedlozima za poslijeratnu obnovu Zadra. Program planiramo realizirati kao izložbu originalnog gradiva u prostoru Muzeja te kao multimedijalnu prezentaciju u prostoru nekadašnjeg Građevinskog školskog centra Av. V. Holjevca 15, Zagreb. Više od četrdeset eksponata koje planiramo predstaviti na izložbi čuvaju se u narodnom Muzeju Zadra i do sada nisu bili izlagani izvan Zadra. Autori programa su vanjski suradnik dr. sc. Dražen Arbutina i mr. sc. Dubravka Kisić, a recenzent akademik Andrija Mutnjaković.

Realizacija do sada navedenog planiranog izložbenog programa ovisit će o dodjeli sredstava koju smo zatražili od fondova financiranja programa u kulturi za 2017. godinu Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport grada Zagreba i Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Izvan sustava financiranja fondova, vlastitim radom, planiramo realizaciju izložbenog programa iz fundusa Muzeja radnog naslova »Crteži iz zbirke arhitekta Ivana Vitića« u kojoj ćemo prikazati izbor skica i crteža iz Osobnog arhivskog fonda Ivana Vitića. Ovu izložbu realizirat ćemo u sklopu Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Ujedno ovim programom obilježit ćemo stotu godišnjicu rođenja arhitekta Ivana Vitića. Izložbu će u sklopu projekta digitalizacije zbirke pripremiti Dubravka Kisić u suradnji s Majom Kućan i Ana Marijom Zubović.

U suradnji s neprofitnom udrugom »Živi atelje DK« planiramo realizirati izložbu »Skulptura, prostor i pamćenje: javna i spomenička plastika Vere Deicht Kralj«. Vera Deicht Kralj jedna je od najznačajnijih žena u kiparstvu dvadesetog stoljeća u našem prostoru. U izvedenoj spomeničkoj i javnoj plastici, te u velikom broju natječaja surađivala je s mnogim afirmiranim arhitekata toga razdoblja (D. Wenzler, J. Golik, A. Mutnjaković itd.). Kustosica izložbe Ana Kršinić Lozica predstaviti će ovaj dio opusa V. Deicht Kralj u kontekstu suradnje arhitekata i kipara u osmišljavanju javnih prostora kao doprinos razumijevanju umjetnosti i arhitekture u modernoj povijesti Hrvatske. Sve troškove programa snosit će udruga »Živi atelje DK«.

Izdavačka djelatnost

U 2017. godini u sklopu izdavačke djelatnosti planiramo rad na slijedećim projektima:

Akademik Andrija Mutnjaković uredit će te organizirati pripremu i tisak 67. broj časopisa »Art Bulletin«

Nastavit će se rad na prikupljanju sredstava za finalizaciju projekta monografije »Arhitekti članovi HAZU« prema utvrđenom konceptu i maketi projekta urednika i voditelja akademika Andrije Mutnjakovića.

U sklopu izdavačkog projekta »Studije« urednika i voditelja akademika Andrije Mutnjakovića tiskat će se dvije publikacije niza (format 14,8x21 cm (A5), opsega do 48 stranica, naklada 2X100 komada). Troškovi tiska pokrit će se sredstvima dobivenim od Zaklade HAZU.

U sklopu izdavačkog projekta edicija »Architectonica« urednika akademika Andrije Mutnjakovića realizirat će se sedma knjiga u nizu »Arhitekt Milovan Kovačević i pionirska generacija internacionalnog modernizma u hrvatskoj arhitekturi« autorice Dubravka Kisić (format 24X30 cm, opseg 300 stranica, naklada 300 komada). Troškovi realizacije pokrit će se sredstvima dobivenim od Zaklade HAZU i Ministarstva kulture RH.

U sklopu izložbenog programa, uz uvjet da se prikupe potrebna financijska sredstva, planiramo realizaciju prateće publikacije izložbe »Poslijeratna obnova Zadra« autorica Dubravke Kisić i Antonije Mlikota (format 24X30 cm, opseg 170 stranica, naklada 300 komada) i izložbe »Arhitekt Bruno Milić – arhitektonski i urbanistički opus« autora Dražena Arbutine i Dubravke Kisić (format 24X30 cm, opseg 50 stranica, naklada 300 komada)

Također, za potrebe izložbenih i drugih programa za koje će biti prikupljena financijska sredstva i koji će biti realizirani, tiskat će se prateći deplijani i plakati.

HRVATSKI MUZEJ MEDICINE I FARMACIJE

Hrvatski muzej medicine i farmacije osnovan je s ciljem prikupljanja, čuvanja, stručne obrade i prezentiranja hrvatske medicinske i farmaceutske baštine, a počeo je s radom od ožujka 2015. godine kada je nastupila na dužnost upraviteljica Muzeja *Silvija Brkić Midžić*, viša kustosica, za sada jedina djelatnica Muzeja. Muzejsko vijeće djeluje u sastavu: akademik *Marko Pećina*, tajnik Razreda za medicinske znanosti, voditelj Muzeja i predsjednik Muzejskog odbora; akademik *Vjekoslav Jerolimov*; akademik *Slobodan Vukičević*; prof. dr. sc. *Nikola Kujundžić*; prof. dr. sc. *Stella Fatović-Ferenčić*, upraviteljica Odsjeka za povijest medi-

cinskih znanosti HAZU; Marina Štancl, dipl. iur., tajnik HAZU; Silvija Brkić Midžić, prof., upraviteljica Muzeja. Muzej je upisan u Očevidnik muzeja pri Ministarstvu kulture RH i u Registar hrvatskih muzeja, galerija i zbirke pri MDC-u. Inicijalni fundus Muzeja čini Zbirka za povijest medicine i farmacije Odsjeka za povijest medicinskih znanosti. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti namijenila je za Muzej prostor površine oko 300 m³ u prizemlju zgrade Gundulićeva 24.

Budući da je glavni strateški cilj otvaranje Muzeja za javnost do 2020. godine, u 2017. godini planira se izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju, obnovu i uređenje prostora Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU kao neophodna osnova za uređenje budućeg stalnog postava Muzeja i njegovo otvaranje za javnost. Projekt će se izvoditi u suradnji s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti HAZU, Odjelom za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara HAZU, te u suradnji s vanjskim suradnicima – arhitektom i konzervatorom. Muzeološku koncepciju Hrvatskog muzeja medicine i farmacije razradio je stručni tim u sastavu: Silvija Brkić Midžić, viša kustosica, upraviteljica Muzeja; prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU i Želimir Laszlo, konzervator savjetnik iz tvrtke »Conservum«. Arhitektonski projektni zadatak i natječajnu dokumentaciju priprema Aleksandra Stuparić, dipl. ing. arh., pomoćnica tajnika za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara HAZU. Arhitekt će biti angažiran putem natječaja za izradu idejnog i glavnog arhitektonskog projekta za Muzej, koji treba biti usklađen s muzeološkom koncepcijom i standardima za muzeje. Sredstvima pribavljenim putem sponzorstva i donacija započeti su u 2016. godini radovi na izradi arhitektonske projektne dokumentacije – provjera projektnog zadatka, definiranje i usklađivanje graditeljskih zahtjeva s muzeološkom koncepcijom te idejni arhitektonski projekt. U 2017. godini program će obuhvaćati sljedeće aktivnosti: glavni projekt, izradu troškovnika, izradu projekta fizike zgrade i izvedbeni projekt.

Prikupljanje građe

Uspostavljena je suradnja s muzejskim, zdravstvenim i znanstvenim ustanovama zbog evidentiranja, vrjednovanja i odabira predmeta medicinske i farmaceutske baštine, tj. građe koja se nalazi u vlasništvu institucija i pojedinaca. Predmete za budući stalni postav Muzeja nabavljat ćemo i nadalje putem donacija ili trajne posudbe.

Dokumentacija

Planira se nastavak rada na reviziji Zbirke za povijest medicine i farmacije o kojoj je do sada vodio brigu Odsjek za povijest medicinskih znanosti. Tijekom revizije zatečeni predmet će biti fotografirani. Izdvajat će se oštećena građa te će se izraditi popis građe za restauraciju (po prioritetu) i prijedlog građe za otpis. Nastavit će se rad na računalnoj inventarizaciji građe. U 2017. godini planira se dovršetak inventarizacije zbirke slika, skulptura i namještaja te zbirke ORL klini-

ke prof. Ante Šercera kako bismo ih prijavili za upis u Registar pokretnih kulturnih dobara RH pri Ministarstvu kulture.

Preventivna zaštita muzejske građe

Nastavit će se rad na opremanju i uređenju privremenih čuvaonica za muzejsku građu (u prostorijama Odsjeka za povijest medicinskih znanosti u Gundulićevoj 24/III i u prizemlju Gundulićeve 24). Na prozore sobe na III. katu stavit će se zaštitne folije protiv UV zračenja. Papirnata muzejska građa opremat će se bezkišelskim papirom i spremati u ladičar. Predmeti od stakla, keramike i drva malih i srednje velikih dimenzija oblagat će se zaštitnim materijalima. Prema stručnom mišljenju i restauratorskim smjernicama Hrvatskog restauratorskog zavoda planira se provođenje postupka preventivne zaštite – dezinfekcije ljekarničkog namještaja, prije nego se pristupi planiranju restauratorskih zahvata.

Restauriranje muzejske građe

U skladu sa smjernicama i uputama koje smo dobili od stručnih savjetnika konzervatora i restauratora, izrađen je plan konzervatorsko-restauratorskih zahvata na muzejskoj građi. Zbog osjetljivosti materijala, stupnja i vrste oštećenja nastavit će se izvoditi konzervatorsko-restauratorski zahvati na diplomama i poveljama koje su najugroženije. Planira se restauriranje u Središnjem laboratoriju Hrvatskog državnog arhiva: četiri diplome i povelje na pergameni s privezanim pečatom koje su znatnije oštećene i stoga najugroženije zbog osjetljivosti materijala, a bit će uvrštene u stalni postav ili na povremene izložbe.

Planira se restauriranje u MK knjigovežnici i kartonaži: 18 diploma i povelja na papiru, koje su znatnije oštećene.

Stručni i znanstveni rad

Upraviteljica Muzeja *Silvija Brkić Midžić* nastavit će s pripremnim radovima za stalni postav Muzeja, u suradnji s autoricom preliminarnog projekta prof. dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić, upraviteljicom Odsjeka za povijest medicinskih znanosti, i vanjskim suradnikom Želimirom Laszлом, konzervatorom savjetnikom. Pripremi radovi za stalni postav obuhvaćaju: istraživanje fundusa HMMF te relevantne arhivske i knjižnične građe Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU; istraživanje izvora i građe na terenu; selekciju, valorizaciju i stručnu obradu muzejske građe; digitalizaciju građe za stalni postav; izradu scenarija stalnog postava; predstavljanje projekta javnosti.

Silvija Brkić Midžić nastavit će također i s aktivnim sudjelovanjem u programima Hrvatskoga muzejskog društva i kao pomoćnica urednice stručnog glasila *Vijesti muzealaca i konzervatora*. Sudjelovat će s izlaganjima na muzejskim stručnim skupovima, radionicama i manifestacijama te surađivati s prof. dr. sc. Stelom Fatović-Ferenčić na stručnim člancima vezanim za povijest zbirke i muzejsku građu.

Izložbena i nakladnička djelatnost

Planira se studijska multidisciplinarna izložba »Kostur« u partnerstvu s Medicinskim fakultetom i u suradnji s Gliptotekom HAZU koja bi nam ustupila prostor za izložbu, sa znanstvenim i muzejskim jedinicama u sastavu HAZU, Akademijom likovnih umjetnosti i drugim hrvatskim ustanovama kao posuditeljima građe. Cilj projekta je istražiti, sažeti, objediniti i objaviti znanstvene spoznaje na temu kostura te odabrati, obraditi i izložiti izvornu muzejsku, arhivsku, knjižničnu i umjetničku građu vezanu za ovu temu u hrvatskim znanstvenim i baštinskim ustanovama. Priča o kosturu bit će prezentirana kroz tri pristupa: 1. povijesni pregled svjedočanstava o bolestima, liječenju i razvoju biomedicinskih znanosti koje se s raznih aspekata bave ljudskim kosturom; 2. umjetnički prikazi kostura kroz povijest; 3. tezaurus na temu kostura. Realizaciju projekta željeli bismo vezati uz važnu obljetnicu za povijest hrvatske medicine: 100. godišnjicu osnutka Medicinskog fakulteta u Zagrebu (1917. – 2017.). Autorice koncepcije izložbe su Silvija Brkić Midžić, viša kustosica, upraviteljica Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU i prof. dr. sc. Stella Fatović-Ferenčić, upraviteljica Odsjeka za povijest medicinskih znanosti HAZU. Znanstveni suradnici na izložbi i katalogu: akademik Marko Pečina, akademik Slobodan Vukičević, prof. dr. sc. Nikola Kujundžić, dr. sc. Anja Nikolić Hoyt, te ostali suradnici iz znanstvenoistraživačkih jedinica u sastavu HAZU i s Medicinskog fakulteta. Stručni suradnici na izložbi i katalogu: Želimir Laszlo, konzervator savjetnik; Ante Rašić, likovni umjetnik, profesor na ALU; Guido Quien, povjesničar umjetnosti, muzejski savjetnik te suradnici iz muzejsko-galerijskih jedinica u sastavu HAZU. Pripremni radovi izvodit će se od siječnja do studenoga 2017. godine, a izložba će trajati od studenoga 2017. do veljače 2018. godine. Bit će izloženo oko 500 eksponata, a katalog će sadržavati priloge znanstvenih i stručnih suradnika.

Planira se studijska izložba iz fundusa: »Zbirka narodne medicine iz fundusa Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU«. Zbirka sadrži sveukupno 323 predmeta, koji su opisani u 164 inventarna zapisa (prema fizičkim/smislenim cjelinama). Predmeti potječu iz vremenskog razdoblja od 18. stoljeća do prve polovine 20. stoljeća. Na izložbi će biti predstavljena cijela zbirka i popratna arhivska građa. Program će se realizirati u partnerstvu s Odsjekom za povijest medicinskih znanosti HAZU i u suradnji sa Strossmayerovom galerijom starih majstora HAZU, u čijem će se prostoru postaviti izložba u travnju i svibnju 2017. godine. Budući da će cjelovit katalog zbirke sa znanstvenim uvodnim tekstom biti objavljen u publikaciji pod naslovom »Narodna medicina: izvori i istraživanja« u sklopu nakladničkog niza HAZU Rasprave i građa za povijest znanosti (program prijavljen na natječaj Ministarstva kulture za potporu za izdavanje knjiga), uz izložbu planiramo izdati samo prospekt – deplijan i promidžbene materijale.

Promotivne aktivnosti

Muzej će nastaviti s marketinškim aktivnostima u cilju okupljanja potencijalnih donatora i sponzora od kojih očekujemo financijsku potporu za realizaciju

muzejskih programa, osobito stalnog postava. Osim pismene korespondencije sa suradnicima i poslovnim partnerima, povremeno ćemo organizirati sastanke i prezentacije u svrhu predstavljanja historijata, dosadašnjeg rada, ciljeva i planova Muzeja.

U svrhu informiranja šire javnosti o svojim prvim koracima u okviru muzejske djelatnosti, Muzej planira pokrenuti vlastitu internetsku stranicu, točnije: razvoj, izradu i implementaciju osnovnog modula web sjedišta Hrvatskog muzeja medicine i farmacije HAZU.

U okviru manifestacije »Noć muzeja 2017.« Muzej će biti zastupljen dvjema izložbama: »Kaštel na vrhuncu« u Knjižnici HAZU i »Medicina sacra« u Galeriji Sunce.

Muzej će se također uključiti u manifestaciju Dani otvorenih vrata HAZU 2017. s izlaganjem na temu »Medicina sacra : štovanje svetaca zaštitnika i duhovna dimenzija medicine«.

KABINET GRAFIKE

U skladu s prijavljenim planom i programom, na natječaj Ministarstva kulture Republike Hrvatske, Gradskoga ureda za obrazovanje, kulturu i sport za 2017. godinu (računajući i s vlastitim prihodima) Kabinet grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (ovisno o prilivu novca i odobrenju Uprave) tijekom 2017. godine realizirat će programe iz područja zaštite, digitalizacije i registracije građe te izložbene, izdavačke, pedagoške aktivnosti.

1. Zadaci iz područja čuvanja i zaštite muzejske građe
 - a) restauriranje grafičkih matrica, opremanje i odlaganje u specijalne ormare
 - b) preventivna zaštita građe (opremanje umjetnina u trajnu muzejsku opremu: ovci, pasparti, mape)
2. Priprema registracije kulturnih dobara – digitalizacija građe: Registracija Zbirke 20. i 21. st.
3. Izložbene aktivnosti
 - a) Izložbe plakata Borisa Bućana / izbor iz donacije
4. Izdavačke aktivnosti
 - a) izdavanje kataloga izložbe
 - b) izdavanje grafičkih mapa izabranih autora u ediciji Argola

c) izdavanje crtaćeg dnevnika 2. Ana Feiner Žalac u ediciji Crtaći dnevnicu hrvatskih autora

d) izdavanje monografije Zlatko Keser / crteži

5. Pedagoške aktivnosti: stručna vodstva, razgovori, predavanja, prezentacije, promocije grafičkih mapa, promocija monografije crteža Zlatka Kesera, te obilježavanje Dana otvorenih vrata HAZU i Dana muzeja.

Program rada realizirat će stručni tim Kabineta grafike: upraviteljica, muzejska savjetnica, mr.sc. *Slavica Marković* (kreatorica i koordinatorica realizacije programa) te izvršitelji: viša kustosica Vesna Kedmenec Križić, viša kustosica Ružica Pepelko, kustosica Ana Petković –Basletić, viša muzejska tehničarka Tanja Lisec, preparator i vanjski suradnici.

Voditelj akademik *Igor Fisković*.

Čuvanje i zaštita muzejske građe

Polako, ali temeljito opremamo umjetnine u skladu sa suvremenim europskim standardima čuvanja i zaštite muzejske građe. Posao se obavlja u skladu s planom, a u 2017. godini očekujemo sredstva za nastavak radova. Projekt čišćenja opremanja i arhiviranja 1000 grafičkih listova, zamišljen je kao suradnja unutar Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (Laboratorija za restauriranje rukopisa i Kabineta grafike). Nastavak čišćenja restauriranja i zaštite grafičkih matrica (oko 50 kom) realizirali bismo u suradnji s umjetnicom grafičarkom Renatom Ladović Meštrović i Vesnom Kedmenec Križić, kustosicom Zbirke. Restaurirane i zaštićene grafičke matrice odlagali bismo u specijalne arhivske ormare, koje su nam posebno izradili u firmi Matmetal prema nacrtu upraviteljice Kabineta grafike mr. sc. Slavice Marković, 2013. godine. Ormari su kupljeni u svrhu čuvanja i zaštite muzejske građe, namjenskim sredstvima Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Registracija kulturnog dobra Zbirke 20 i 21. stoljeća

Glavne aktivnosti svih kustosa Kabineta grafike bit će priprema registracije kulturnoga dobra: Zbirke 20. i 21. stoljeća. Taj posao podrazumijeva fotografiranje građe, dopunu i korekcije obrade već unešenih podataka u program M++ i postupak prijave registracije kulturnoga dobra.

Izložbena djelatnost

Tijekom 2017. planiramo izložbu:

Boris Bućan / izbor iz donacije plakata

Prvi dio izložbe: od sredine svibnja do sredine rujna 2017.

Drugi dio izložbe: od sredine listopada do sredine prosinca 2017.

Kabinet grafike je u prvoj polovini 2016. primio veliku donaciju (64 plakata) akademika Borisa Bućana. Obzirom na vrijednost donacije i velik interes za njegove plakate iskazan na izložbi u MSU 2016. godine odlučili smo na dvije izložbe prezentirati tek izbor iz te donacije. Na taj način Bućanova bi plakatna umjetnost dominirala prostorom Kabineta grafike u srcu Zagreba, tijekom 2017. godine.

Boris Bućan, akademski slikar i grafički dizajner, rođen je 15. ožujka 1947. godine u Zagrebu. Školu primijenjene umjetnosti završava u Zagrebu 1967. godine. Iste godine upisuje Akademiju likovnih umjetnosti u Ljubljani. Studij nastavlja na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, gdje je i diplomirao 1972. godine.

Bućanovi prvi radovi nastaju potkraj šezdesetih godina, kada zajedno s novom generacijom zagrebačkih umjetnika (intervencionista), ostvaruje svoje umjetničke ideje u gradskim prostorima (*Pikturalna petlja* iz 1969. godine, bojenje pločnika u Varšavskoj ulici te oslikavanje oronulog pročelja na Savskoj cesti). Istodobno se bavi i grafičkim oblikovanjem (plakati za *Galeriju Studentskog centra* i *Teatar ITD*). U tom razdoblju počinje izlagati i na prestižnim međunarodnim izložbama (*2nd International Poster Biennale* u Varšavi 1968. godine, *Internationale Malerwochen* u Leibnitzu i *Trigon 69* u Grazu 1969. godine). Početkom sedamdesetih godina počinje samostalno izlagati (*Bucan art, Museum Palmolive, Povijest moderne umjetnosti od Altamire do danas*). Također izlaže i na nizu skupnih izložaba u zemlji i inozemstvu, gdje osvaja i svoje prve nagrade (nagrada na *5. zagrebačkom salonu* 1970. godine, nagrada na *4. i 6. salonu mladih* (1971. i 1973.), brončana medalja na *Petom međunarodnom bijenalu plakata* u Varšavi 1974. godine). Od kraja sedamdesetih godina posvećuje se izradi plakata velikih dimenzija (*Disco Club SC, Derviš i smrt, Oslobođenje Skoplja, Lado*). Početkom osamdesetih godina nastaje njegova najpoznatija serija plakata za *Hrvatsko narodno kazalište u Splitu* (1982.-1983.). Iz ove serije plakata valja izdvojiti plakat za balet Igora Stravinskog, *Žar ptica*, koji je izabran za naslovnicu kataloga izložbe *The Power of the Posters* u Victoria & Albert Museum u Londonu, 1998. godine. U istom razdoblju stvara i seriju plakata za *Zagrebačke simfoničare* i *Zbor RTZ-a* (1983.). Naglašeno crtačka rješenja nekih plakata iz prethodno navedene serije, kao i serije plakata za *HNK u Splitu* (1983.-1984.) najavljuju umjetnikovo okretanje slikarstvu i crtežu. Od 1986. godine izlaže isključivo crtačke i slikarske radove – *Nedjelja na selu* (1986.), *Hotel Palace* (1989.), *Katedrala* (1991.), *U vlaku, U ludnici, U rudniku* (1993.), *U kinu* (1996), *Majka guska* (1999.), *Prašuma* (1999.).

Tijekom gotovo četrdeset godina izrazito aktivnog stvaralaštva, Boris Bućan izlagao je na više od 100 samostalnih i 240 skupnih izložaba u zemlji i inozemstvu. Sudjelovao je na prestižnim međunarodnim manifestacijama u Veneciji (*La Biennale di Venezia* – 1972. i 1984. (samostalna izložba) i São Paulu (*Bienal de São Paulo* – 1979. i 1989.). Učestalo je izlagao i na međunarodnim manifestacija-

ma grafičkog oblikovanja – Varšava (*International Poster Biennale*), Brno (*International Biennale of Graphic Design*), Ljubljana (*BIO – Bienale industrijskog oblikovanja*), Zagreb (*ZGRAF – međunarodna izložba grafičkog dizajna i vizualnih komunikacija*), Fort Collins (*Colorado International Invitational Poster Exhibition*), Toyama (*International Poster Triennial*), Mons (*Political Poster Triennale*), Trnava (*Trnava Poster Triennial*), Rzeszów (*International Biennale of Theatre Posters*).

Dobitnik je mnogih nagrada i priznanja u zemlji i inozemstvu, a od 2006. godine izabran je za redovitog člana Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Djela Borisa Bućana nalaze se u najistaknutijim svjetskim muzejima i galerijama – The Museum of Modern Art, New York (SAD), Cooper-Hewitt Museum, New York (SAD), The Victoria and Albert Museum, London (Velika Britanija), Staatliches Museum für Angewandte Kunst, München (Njemačka), Deutsches Plakat Museum, Essen (Njemačka).

Izdavačka djelatnost / katalog, pozivnica, grafičke mape, crtači dnevnik, monografija

(urednica svih izdanja mr.sc. Slavica Marković)

Boris Bućan – izbor iz donacije plakata, katalog, pozivnica, plakat

Grafička mapa Kristina Restović/ grafike, pozivnica, plakat

Grafička mapa Mario Čaušić /grafike, pozivnica, plakat

Grafička mapa Ivana Franke / grafike, pozivnica, plakat

Edicija: Crtači dnevnik hrvatskih autora /Ana Feiner Žalac, crtači dnevnik, pozivnica

Monografija Zlatko Keser / crteži, monografija, pozivnica

Edicija Argola

Edicija Argola originalan je projekt proizašao iz specijalističke, hrvatske muzejsko galerijske institucije, po mnogočemu jedinstvene u Hrvatskoj. Osim stručne muzejske djelatnosti koja obuhvaća širok raspon poslova i zadataka prikupljanja, istraživanja, obrade i inventiranja, zaštite i čuvanja građe poznati smo po izložbenim aktivnostima u kojima prezentiramo autorske, tematske, problemske izložbe iz bogatih zbirki (crteža, grafika, umjetničkih plakata) a suvremeno stvaralaštvo u mediju crteža i grafike prezentiramo na autorskim i tematskim izložbama te Hrvatskom trijenalu grafike i Hrvatskom trijenalu crteža.

Naša izdavačka djelatnost (katalozi, monografije, crtači dnevnik, multimedijске publikacije) dopunjena je 2013. godine edicijom grafičkih mapa *Argola*.

Kroz 10 izdanja, *Argola* je dopunjavana mapama autora različitih generacija,

koju smo i pokrenuli s namjerom intenzivnije komunikacije sa suvremenim hrvatskim grafičarima, promocije njihovih recentnih poetika, poticanja primjene plemenitih grafičkih tehnika i oblikovanja hrvatskoga grafičkog kolaža, stvaranja svojevrsnoga dijagrama koji detektira i iscertava pulsiranje hrvatske grafičke scene. Nizanjem aktualnih poetika vitalnih kreatora hrvatske grafike, izgradit ćemo zajedno, tijekom sljedećega razdoblja, živo grafičko polje u kojem komuniciraju doajeni hrvatske grafičke umjetnosti s novim valom darovitih mladih grafičara koji danas vitalno stasaju u sva četiri hrvatska umjetnička središta. Autorica projekta je mr.sc. Slavica Marković, muzejska savjetnica.

Grafička mapa Kristina Restović/ grafike

Umjetnička mapa edicije Argola Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Kristina Restović nagrađena je nagradom Muzeja suvremene umjetnosti na 7. hrvatskom trijenalu grafike 2016.

Izabrana je za realizaciju mape po kriteriju izvrsnosti, ali i kako bi se različitim poetikama i realiziranim grafičkim tehnikama dopunjavala edicija Argola. Njezina mapa 12. je u tom nizu i prva mapa splitskoga grafičkog kruga.

Kristina Restović rođena je u Splitu 1973. Diplomirala je na Akademiji lijepih umjetnosti u Firenci 1997. Godine 1996./1997. bila je stipendistica Internacionalne škole za specijalizaciju u umjetničkoj grafici *Il Bisonte* u Firenci. Magistrirala je 2007. na poslijediplomskom magistarskom studiju grafike na Akademiji za likovnu umjetnost i oblikovanje u Ljubljani. Od 1999. radi kao vanjski suradnik Umjetničke akademije Sveučilišta u Splitu, a danas je izvanredna profesorica.

Grafička mapa Mario Čaušić / grafike

Umjetnička mapa edicije Argola, Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Mario Čaušić istaknuti je umjetnik osječke grafičke scene, izvanredni profesor na Umjetničkoj Akademiji u Osijeku. Značajna umjetnička osobnost hrvatske suvremene umjetnosti. Profilirana umjetnička osobnost, perfekcionista i vrsni znalac grafičkih tehnika.

Rođen je u Osijeku 1972. godine. Diplomirao grafičko-slikarstvo 2001. na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi prof. Ante Kuduza.

U suradničko zvanje asistenta (kolegiji grafika) na Umjetničkoj Akademiji u Osijeku, izabran je u svibnju 2005. godine, a 2010. u zvanje docenta. Danas je izvanredni profesor na istoj Akademiji.

Svoje radove izlagao je na brojnim izložbama u zemlji i inozemstvu te je za iste više puta nagrađivan.

Grafička mapa Ivana Franke/ grafike

Umjetnička mapa edicije Argola Kabineta grafike Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

Ivana Franke dobitnica je Premije HAZU na 7. hrvatskom trijenalu grafike 2016. godine. Ta istaknuta vizualna umjetnica iz Zagreba već duže vrijeme živi u Berlinu. Predstavljala je Hrvatsku na 52. Venecijanskom umjetničkom bijenalu 2007. godine sa samostalnom izložbom *Latency*, te na 9. Venecijanskom bijenalu arhitekture s projektom *Frameworks* (u suradnji s P. Mišković, L. Pelivan i T. Plejić). Druge izložbe uključuju Halle14 / Centru sa suvremenu umjetnost u Leipzigu; Neuenational Galerie u Berlinu; Sharjah Art Foundation u Sharjahu; Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu; MoNA Muzeju u Hobartu; Muzeju suvremene umjetnosti u Wrocławu, PS1, MoMA u New Yorku. Unutar istraživačkog projekta *Seeing with Eyes Closed* uz izložbe je suorganizirala interdisciplinarnu simpozije/panel diskusije u Peggy Guggenheim u Veneciji, Deutsche Guggenheim u Berlinu i Laubi u Zagrebu. U suradnji sa znanstvenikom Bilge Sayimom sudjelovala je na Europskoj konferenciji vizualne percepcije (ECVP) u Liverpoolu, te na konferenciji *The Science of Consciousness* u Tucsonu, Arizona.

Ivana Franke studirala je grafičke discipline u klasi prof. Miroslava Šuteja što će bitno utjecati na njezinu umjetničku orijentaciju. Privlačni su joj prostori u kojima gradi nove ili instalira tuđe već postojeće, a grafičkim intervencijama oblikuje diskretne ambijente.

Model grafičkog ponašanja u prostoru baštinila je od umjetnika koji su se tijekom šezdesetih susretali na izložbama zagrebačkih Novih tendencija. Europski modernisti su tada svojim optimizmom i velikom vjerom u iscjeliteljsku moć arhitekture zarazili čitav svijet. Stoga nije čudno što je Ivana Franke, s obzirom na to da je preuzela nekadašnju modernističku optiku, istodobno preuzela važniji dio te strategije – vjeru u arhitekturu koja liječi, provocira, mijenja percepciju i društveni kontekst.

U *Argoli* Ivana se vraća mapiranoj grafici i priprema projekt koji bi trebao očitovati njezin aktualni likovni govor.

Edicija: Crtači dnevnici hrvatskih autora / Ana Feiner Žalac

Druga u ovoj ediciji Kabineta grafike, bit će izabranim crtačim dnevnikom predstavljena grafičarka Ana Feiner Žalac.

Ana Feiner-Žalac rođena je 1945. godine u Dolu pokraj Jastrebarskog. Završila je Školu primijenjene umjetnosti u Zagrebu 1965., a diplomirala je na ALU 1969. u klasi profesora Alberta Kinerta. U razdoblju od 1969. do 1971. radila je kao suradnica Majstorske radionice prof. Krste Hegedušića. Pohađala je u isto vrijeme i poslijediplomski studij grafike za ilustraciju na ALU (prof. A. Kinert). Dobitnica je stipendije izdavačke kuće Školska knjiga u Zagrebu. Tijekom 1970. predavala je u Školi primijenjene umjetnosti. Od 1971. živi i djeluje u Njemačkoj

– u Münchenu i Ingolstadtu. Od sedamdesetih godina na ovamo sudjelovala je na mnogobrojnim skupnim izložbama u Hrvatskoj i Njemačkoj. Krajem devedesetih pohađala je tri godine predavanja iz filozofije na Katoličkom sveučilištu u Eichstättu. Od 1992. godine drži predavanja i seminare pod nazivom »Umjetnost žena tijekom pet stoljeća« na Akademiji likovnih umjetnosti u Nürnbergu, na Sveučilištu u Regensburgu, Visokoj školi za film i televiziju u Münchenu, Muzeju za konkretnu umjetnost u Ingolstadtu, Ada Seminar u Meiningenu. U razdoblju od 2005. do 2013. godine kao docentica na Filozofsko-pedagoškom Katoličkom sveučilištu Eichstätt-Ingolstadt predaje osnove crteža, intuitivno crtanje i razvoj portreta kroz povijest. Nakon preseljenja atelijera u Jastrebarsko 2013. godine živi i djeluje u Zagrebu, Münchenu i Ingolstadtu.

Crtački dnevници osebujna su umjetnička vrsta u njezinu opusu i dragocjen prinos hrvatskoj suvremenoj umjetnosti. Stoga upravo njezinim crtačkim dnevnikom nastavljamo dopunjavati novu ediciju Kabineta grafike.

5. Manifestacije i pedagoške aktivnosti

Planiramo Dane otvorenih vrata HAZU i obilježavanje Dana muzeja. U sklopu predloženog programa planiramo stručna vodstva, razgovore, predavanja, prezentacije, promocije grafičkih mapa i monografije crteža Zlatka Kesera.

STROSSMAYEROVA GALERIJA STARIH MAJSTORA

Redovita djelatnost

1. stalni postav

Djelatnici Strossmayerove galerije obavljat će stručna vodstva u Galeriji za visoke goste Akademije, stručnjake srodnih institucija iz zemlje i inozemstva, studente visokoškolskih institucija s područja umjetnosti.

2. Inventura

Redovita inventura obaviti će se u prosincu 2017. godine. Revizija muzejske građe fundusa Strossmayerove galerije započela bi u prosincu 2016. godine, a trajala bi do ožujka 2017. godine.

3. Restauriranje i zaštita

Slike

Potrebno dati na novi uvez-restauraciju u Hrvatski državni arhiv Strossmayerov časoslov Liber Beate Marie Virginis iz XV. stoljeća, jer je stanje uveza, zbog

učestalosti baratanja prilikom pripreme oko izdavanja njegova faksimila, prilično alarmantno.

Također bi trebalo restaurirati dvije slike iz zbirke Vanka na Korčuli, »Igrači biljara «i »Portret Emericha«, za koje je napravljen troškovnik glede potrebnih restauratorskih zahvata, a koje već nekoliko godina čekaju na restauraciju u Restauratorskom zavodu Hrvatske.

Uz suglasnost voditelja Galerije, akademika Vladimira Markovića, a u suradnji sa stručnjacima iz Restauratorskog zavoda Hrvatske, tijekom godine restaurirat će se prema planu prioriteta umjetnine iz stalnog postava Galerije. Radovi su planirani na pet slika: 1. C. Maratta, Papa Leo I. Veliki (SG-2), 2 F. Vecelli, Sv. Nikola iz Barija, Andrea Medulić Schiavone, Isak blagosliva Jakoba (SG-222), (SG-476), Polidoro Lanziano, Bogorodica s Djetetom i sv. Ivanom (SG-247).

Galerija

Uređenje galerijskog prostora

Na ulazu u X. Dvoranu, poradi reguliranja mikro klime, potrebno je ugraditi staklena vrata.

Prijeko je potrebno u suradnji s Gradskim zavodom za zaštitu spomenika kulture i prirode te Hrvatskim restauratorskim zavodom izraditi projekt za adaptaciju Galerije. Ovaj bi arhitektonski zahvat uključivao zamjenu zidnih draperija adekvatnim vatro-otpornim materijalom, te instalaciju novog alarmnog sustava, jer dosadašnji ograničava pomicanje i razmještaj slika, što dakako utječe i na samu koncepciju stalnog postava. Istom bi trebalo riješiti mikroklimatske uvjete u Galeriji instalacijom jedinstvenog klima uređaja, te riješiti problem rasvjete.

Projekt uređenja Galerije podrazumijeva i nabavku adekvatnih vitrina za slike manjeg formata koje su uklonjene iz stalnog postava zbog neprimjerenog smještaja ponad izvora topline.

Kako se već niz godina ukazuje, postojeće garniture za sjedenje potrebno je obnoviti te presvući novim materijalom.

Po definiranju arhitektonskih zahvata upravitelj Galerije u suradnji sa stručnjacima iste izradio bi elaborat stalnog postava Galerije.

Znanstvena, stručna i redovna djelatnost

Znanstveni i stručni djelatnici Galerije Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec i Borivoj Popovčak radit će na kritičkom katalogu Strossmayerove galerije, te uz suradnju akademika Radoslava Tomića, prof. dr. sc. Sanje Cvetnić, dr. sc. Višnje Bračić, i dr. sc. Zoraide Demori-Staničić.

Rad na katalogu predviđen je u Nacrtu strateškog plana Galerije koji je predan Ministarstvu kulture RH.

Ljerka Dulibić, Iva Pasini Tržec i Borivoj Popovčak nastavit će rad na katalogu umjetnina u zbirnom fondu Galerije.

U trajanju od 22. studenoga 2016. do 31. siječnja 2017. održat će se umjetnička izložba Slike Mrtve prirode u Strossmayerovoj galeriji, autora Ive Pasini Tržec, Borivoja Popovčaka, Ljerke Dulibić, na kojoj će biti predstavljeno dvadeset i pet umjetnina nastalih u rasponu od 17. do 20. stoljeća, iz različitih europskih slikarskih škola Italije, Francuske, Nizozemske, kao i djela hrvatskih slikara 20. stoljeća.

Autori izložbe će sudjelovati u osmišljavanju i organizaciji popratnih sadržaja za vrijeme trajanja izložbe Slike mrtve prirode u Strossmayerovoj galeriji.

Ljerka Dulibić i Iva Pasini Tržec organizirat će izložbu Strossmayer kao skupljač slika starih majstora u Muzeju Đakovštine u povodu 15. Strossmayerovih dana u svibnju 2017. godine.

Dulibić i Pasini Tržec organizirat će pripremu za tisak i objavljivanje knjige Strossmayerova zbirka starih majstora, čiji je rukopis završen i recenziran u 2016. godini, a postupak lekture je u tijeku. Najprije će se realizirati plan fotografiranja detalja slika i njihovih poleđina, za što su sredstva dodijeljena na natječaju Zaklade HAZU. Opseg i dinamika ostalih radova na pripremi za tisak ovisit će o raspoloživim sredstvima za grafičko oblikovanje i tisak, koja su predviđena odnosno zatražena prijavom na javne pozive za financiranje raspisane tijekom 2016. godine.

Ljerka Dulibić će kao glavni istraživač (PI, Principal Investigator) projekta TransCultAA za Hrvatsku s ostalim glavnim istraživačima sudjelovati u radu međunarodnog istraživačkog konzorcija projekta TransCultAA i voditi projektne aktivnosti hrvatskog dijela projekta. Pratit će i koordinirati istraživački rad svih članova hrvatskog istraživačkog tima kako bi se osigurala planirana i kvalitetna provedba projektnih aktivnosti i ciljeva, a posebnu će pozornost usmjeriti na praćenje znanstvenoistraživačkog rada doktoranda zaposlenog na projektu TransCultAA. Organizirat će i koordinirati sudjelovanje članova hrvatskog istraživačkog tima na projektnim sastancima u Ljubljani (30.-31. ožujka 2017.) i Lucci (20.-21. rujna 2017.), te provedbu planirane suradnje s institucijom u svojstvu pridruženog partnera (AP, Associated Partner) hrvatskoga dijela projekta TransCultAA, Hrvatskim restauratorskim zavodom.

Ljerka Dulibić će od 15. do 21. siječnja 2017. godine provesti arhivsko istraživanje u Veneciji, predviđeno projektom TransCultAA, čije će rezultate predstaviti u okviru prezentacijskih aktivnosti planiranih projektom.

Lj. Dulibić će od 14. do 19. veljače 2017. godine, kao dobitnik CAA-Getty International Program Reunion Grant-a, sudjelovati na College Art Association's 105th Annual Conference u New Yorku, gdje će predstaviti projekt TransCultAA u kontekstu razmatranja problematike transnacionalne znanstveno-istraživačke suradnje u globalnom okruženju. Boravak u Sjedinjenim Američkim Državama Dulibić će nastaviti od 19. do 23. veljače ciljanim istraživanjem u arhivskim i muzejskim institucijama u Washingtonu, čija je građa relevantna za projekt TransCultAA.

Na projektom sastanku u Ljubljani 30.-31. ožujka 2017. godine Dulibić će predstaviti sinopsis prve online virtualne izložbe predviđene projektom TransCultAA, na čijem će osmišljavanju i realizaciji nastaviti raditi u suradnji s koautoricom izložbe dr. sc. Ivom Pasini Tržec i ostalim članovima istraživačkog tima. Izložba će biti postavljena 1. srpnja 2017. godine na mrežnim stranicama projekta TransCultAA.

Dulibić će 20.-21. lipnja 2017. godine sudjelovati u zajedničkom arhivskom istraživanju glavnih istraživača projekta TransCultAA u arhivima u Trstu.

Dulibić će izlaganjem u koautorstvu s dr. sc. Ivom Pasini Tržec sudjelovati na seminaru Spectacular Fascism u Utrechtu, 6.-9. srpnja 2017.

Dulibić će s ostalim članovima istraživačkog konzorcija projekta TransCultAA sudjelovati u pripremi konferencije koja će se održati u Lucci 20.-21. rujna 2017. godine, uz treći projektni sastanak.

Dulibić će kao članica istraživačkog konzorcija projekta TransCultAA sudjelovati na posebnoj sesiji u okviru konferencije u organizaciji austrijske Kommission für Provenienzforschung u Beču, 15.-16. studenoga 2017. godine.

Dulibić će u suradnji s dr. sc. Višnjom Bralić iz Hrvatskog restauratorskog zavoda u travnju 2017. godine provesti istraživački projekt Prezentacija rezultata istraživanja kopija Rafaelovih fresaka iz zbirke Strossmayerove galerije starih majstora HAZU, uz potporu Zaklade HAZU, koja je za taj projekt dodijelila sredstva na natječaju 2016. godine.

Dulibić će u koautorstvu s dr. sc. Ivom Pasini Tržec do 15. siječnja 2016. godine predati tekst Društvo prijatelja Strossmayerove galerije za Zbornik u čast profesora dr. sc. Zvonka Makovića.

Dulibić će u koautorstvu s dr. sc. Ivom Pasini Tržec do 15. siječnja 2016. godine predati tekst The Pre- and After- Lives of Transferred Museum Objects: On the Exchange of Two Paintings from the Strossmayer Gallery in Zagreb for a Baptismal Font from the Venetian Museo Correr, 1942 za Zbornik međunarodne konferencije Art and Politics.

Dulibić će nastaviti s redovitim objavljivanjem znanstvenih radova o pojedinim slikama iz zbirke i/ili istraživačkim temama vezanim uz zbirni fond Galerije te sudjelovati na znanstvenim i stručnim skupovima čiji će se program podudarati s planom rada Galerije odnosno područjem kojeg obuhvaća zbirni fond i djelatnost Galerije, te s planom rada projekta TransCultAA.

Dulibić će u ljetnome semestru 2016./2017. izvoditi nastavu iz kolegija Ikono grafija umjetnosti zapadnoga kruga na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Pasini Tržec provodit će istraživanje prijenosa umjetnina i vlasništva tijekom i nakon Drugog svjetskog rata u zbirnom fondu Strossmayerove galerije (prikupljanje podataka o transferiranim/translociranim umjetninama u Strossmayerovoj galeriji – KOMZA, Zbirke Weiss, dar vlade NR Hrvatske 1947., donacija Mimara)

- fotografiranje poledina svih transferiranih/translociranih umjetnina koje se danas nalaze u Strossmayerovoj galeriji

- prikupljanje i obrada relevantne literature

- istraživanje u arhivskim fondovima u Zagrebu (muzejska dokumentacija Strossmayerove galerije, Arhiv HAZU, Arhiv za likovne umjetnosti HAZU, Muzejska dokumentacija Moderne galerije, Muzejska dokumentacija Muzeja za umjetnost i obrt, Hrvatski državni arhiv, Državni arhiv u Zagrebu, Ministarstvo kulture, Arhiv za likovne umjetnosti HAZU, Židovska općina u Palmotićevoj, Nadbiskupski arhiv, arhiv Hrvatskog restauratorskog zavoda)

Pasini Tržec sudjelovat će na projektnim sastancima u Ljubljani (30.-31. ožujka 2017.) i Lucci (20.-21. rujna 2017.)

Pasini Tržec planira višednevni istraživački boravak u Münchenu (17.-22. travnja 2017.) gdje će istraživanja provesti na Zentralinstitut für Kunstgeschichte i u Bayerisches Wirtschaftarchiv.

Pasini Tržec sudjelovat će s izlaganjem »Slike prema slikama« u zbirci sjevernoeuropskog slikarstva Strossmayerove galerije na 4. kongresu hrvatskih povjesničara umjetnosti, koji će se održati u Muzeju suvremene umjetnosti u Zagrebu od 24. do 26. studenoga 2016. godine.

Pasini Tržec planira sudjelovanje s izlaganjem Max J. Friedländer i slike u Strossmayerovoj galeriji na skupu posvećenom Maxu J. Friedländer u koji će se održati u Amsterdamu 8. lipnja 2017. godine.

Pasini Tržec će u koautorstvu s dr. sc. Ljerkom Dulibić sudjelovati s izlaganjem Diplomatski pokloni u vrijeme Nezavisne države Hrvatske na seminaru Spectacular Fascism u Utrechtu (6.-9. srpnja 2017.).

Pasini Tržec planira sudjelovanje na konferenciji u Lucci 20.-21. rujna 2017. na temu židovskih zbirki

Pasini Tržec će u koautorstvu s dr. sc. Ljerkom Dulibić do 15. siječnja 2017. godine predati tekst The Pre- and After- Lives of Transferred Museum Objects: On the Exchange of Two Paintings from the Strossmayer Gallery in Zagreb for a Baptismal Font from the Venetian Museo Correr, 1942 za zbornik međunarodne konferencije Art and Politics koja je održana u srpnju 2016. u Zagrebu.

Pasini Tržec će u koautorstvu s dr. sc. Ljerkom Dulibić do 15. siječnja 2017. godine predati tekst o osnivanju i djelovanju Društva prijatelja Strossmayerove galerije za zbornik u čast profesora dr. sc. Zvonka Makovića

Pasini Tržec nastavit će s redovitim objavljivanjem stručnih i znanstvenih radova o pojedinim slikama iz zbirke i/ili istraživačkim temama vezanim uz fundus Galerije te sudjelovati na znanstvenim i stručnim skupovima čiji će se program podudarati s planom rada Galerije odnosno područjem kojeg obuhvaća fundus i djelatnost Galerije.

Pasini Tržec će u zimskome semestru 2016./2017. izvoditi nastavu na obaveznom kolegiju Flamansko i nizozemsko slikarstvo u 15., 16. i 17. stoljeću na katedri za nederlandistiku pri Odsjeku za germanistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Borivoj Popovčak u mjesecu studenome zajedno sa Ljerkom Dulibić i Ivom Pasini Tržec pripremit će izložbu Mrtve prirode iz fundusa Strossmayerove galerije starih majstora. Borivoj Popovčak će u prvom redu obavljati poslove navedene u opisu radnog mjesta upravitelja Galerije, a što uključuje pripremu izvještaja o radu i planove rada za Upravu Hrvatske akademije, Muzejsko dokumentacijski centar, natječaja za sredstva Ministarstva kulture RH, očevidnike muzeja, te ugovora za posudbu umjetnina, itd. Prema potrebi sudjelovat će u radu Akademijinih komisija i tijela.

Davat će stručna mišljenja i informacije o likovnim djelima u posjedu privatnih osoba ili zbirki izvan ustanove. Stručni rad poglavito će se ticati zbirke francuskih majstora koja mu je povjerena te će glede toga kontinuirati rad na istoj, što podrazumijeva praćenje recentne i relevantne literature i periodike koje se odnose na to područje. Istom će glede informacija u svrhu atribucijskih potvrda kontaktirati relevantne muzejske ustanove i stručnjake u inozemstvu. Sljedeće godine izdat će publikaciju Marquis de Piennes – Donator Strossmayerove galerije.

U Radovima Instituta za povijest umjetnosti objavit će članak o dvijema tapiserijama iz fundusa Strossmayerove galerije. Nadgledat će, i sudjelovati u pratnji umjetnina, u odlasku ili dolasku, određenih za posudbu u inozemstvo.

Kustosica *Ivana Gržina* u sklopu redovne skrbi o povjerenim zbirka posebice će se posvetiti istraživanju predmeta iz zbirke umjetničkog inventara Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. S kolegicom Indirom Šamec Flaschar priprema virtualnu izložbu Svečanost otvorenja Strossmayerove galerije 1884. godine, za što je sredstva osigurala Zaklada HAZU.

U okviru pedagoških djelatnosti Galerije kustosica I. Gržina planira niz aktivnosti: tematsku edukativnu publikaciju iz serije »Pismom i slikom o Strossmayerovoj galeriji«; edukativni program vezan uz travanjsko-svibanjsku godišnju akciju Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju Hrvatskoga muzejskog društva; povremene radionice i predavanja o stalnom postavu ili tekućim izložbama, organizirane na zahtjev i u skladu s potrebama korisničkih skupina. Kolegica Gržina će i nadalje redovito obavljati stručna vodstva za goste Akademije te za grupe građana, učenika i studenata. U kontekstu akademskih interesa, Ivana Gržina nastavit će istraživanja o problematici fotoarhiva i općenito fotografije u muzejskoj zajednici.

Kao članica Radne grupe muzejskih djelatnika Ivana Gržina sudjeluje u projektu izrade Nacionalnog pravilnika za katalogizaciju – izrada, objavljivanje i održavanje, započetom 2013. godine, u koji je uključen cjelokupan baštinski sektor te uza nj vezan dio akademske zajednice.

Voditeljica knjižnice Galerije *Indira Šamec Flaschar* će i nadalje, u okviru redovnog poslovanja provoditi postupke inventarizacije, katalogizacije prionovljenih monografskih i serijskih publikacija te dijela neobrađene stare knjižne građe matičnoga fonda. Nastavit će poslove računalne obrade knjižničnoga fonda: katalogizacija monografskih i serijskih publikacija, klasifikacija te analitička obrada pojedinih časopisa. Izgradnja stručnoga knjižničnoga fonda ostvarivat će se nabavom recentnih izdanja publikacija (knjiga i časopisa) kupnjom (ovisno o raspoloživim financijskim sredstvima), razmjenom sa srodnim muzejsko-galerijskim ustanovama u zemlji i inozemstvu te poklonima. Nastavit će i uređivanje postojećih te unos novih bibliografskih jedinica u računalnu analitičku bibliografsku bazu »Bibliografija Strossmayerove galerije od 1842. do danas« (knjige, studije, članci, novinske vijesti i ostalo) o povijesti nastanka galerijske zbirke, sakupljanju umjetničkih djela te povijesti njihova istraživanja i izlaganja.

Indira Šamec Flaschar će i nadalje pružati informacije o fondu korisnicima Knjižnice (osobno, telefonom i elektroničkom poštom) te usluge pretraživanja knjižničnoga online kataloga te prema zahtjevima stručnoga galerijskoga osoblja i vanjskih korisnika osiguravati *online* pristup novim elektroničkim bazama te posudbu knjiga i časopisa studentima, postdiplomantima za potrebe studijskog obrazovanja te ostalim korisnicima.

Nadalje, ugovarat će termine posjeta Akademiji (telefonom, elektroničkom poštom) te izvoditi program stručnih vodstava u atriju palače Akademije namijenjenog djeci i mladima svih uzrasta (od starije predškolske dobi do viših razreda srednje škole), odraslima te korisnicima s posebnim potrebama.

Indira Šamec Flaschar planira objaviti članak u zborniku prvog i drugog skupa muzejskih dokumentarista Hrvatske, temeljenog na izlaganju pod nazivom »Od staklene ploče do digitalnog zapisa: značenje i dostupnost 'Schneiderovog fotografskog arhiva'«, održanom na 2. skupu muzejskih dokumentarista Hrvatske: Dokumentacija i korisnici, 28. do 30. listopada 2015. godine.

Indira Šamec Flaschar planirana održati prezentaciju rezultata završenog projekta digitalizacije »Schneiderovog fotografskog arhiva« te izložbe »Tragom baštine: Schneiderov fotografski arhiv« na međunarodnoj konferenciji »Special Collections in the Context of Cultural Heritage Protection and Cultural Development Fostering«, 2. – 3. listopada 2017. u Beogradu u organizaciji Narodne biblioteke Srbije.

Voditeljica knjižnice Indira Šamec Flaschar surađivat će prilikom uređivanja novog monografskog izdanja Galerije pod nazivom »Marquis de Piennes – donator Strossmayerove galerije starih majstora« autora Borivoja Popovčaka izradom opsežnog bibliografskog pregleda i pripadajućeg kazala.

Tijekom naredne godine Indira Šamec Flaschar planira objaviti nove digitalne objekte na portalu Digitalna zbirka HAZU (<http://dizbi.hazu.hr>) u okviru slijedećih digitalnih zbirki:

- dopuniti postojeću digitalnu »Zbirku starih majstora«, objavljivanjem preostalih digitalnih objekata – fotografskih reprodukcija umjetničkih djela europskih

slikarskih škola od 14. do 19. stoljeća, zastupljenih u stalnom Galerijskom postavu

- digitalnu zbirku »Hemeroteka i katalozi Strossmayerove galerije« obogatiti novim digitalnim preslikama članaka, novinskih vijesti i sl. koje problematiziraju povijest nastanka Strossmayerove galerije obzirom da je financijska potpora osigurana od strane Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

novoformiranu digitalnu zbirku »Schneiderov fotografski arhiv« nadopunjavati digitalnim preslikama fotografskih reprodukcija objekata hrvatske spomeničke baštine

Indira Šamec Flaschar će i nadalje redovito obavljati tekuće administrativne poslove vođenja urudžbenoga zapisnika, odlaganja arhive, otpreme pošte, dopisa, prijepisa, vođenja priručne blagajne za potrošni materijal, skladišta publikacija i ulaznica, vođenja i obračuna galerijske blagajne te svakodnevne kontrole sredstva za rad.

Muzejski tehničar *Antonio Blaži* će u 2017. godini nastaviti prikupljati i organizirati te digitalizirati materijale za hemeroteku i fototeku, raditi na pripremi i unosu ostalih podataka i materijala u bazu S++, pomagati kod unosa podataka u bazu M++, sudjelovati će u inventurama kao i reviziji fundusa Strossmayerove galerije, uključujući i dislocirane zbirke – zbirka Vanka na Korčuli, zbirka Šulentić, itd. Nastavit će s kontrolom, evidentiranjem i održavanjem mikroklimatskih uvjeta (temperatura, vlaga, svjetlost...) u galeriji, radnom prostoru i prostorijama oba depoa, s prijedlozima poboljšanja kvalitete istih. Prema potrebi vršit će izmjene u stalnom postavu galerije, nastaviti će s kontrolom i organizacijom rada studenata – čuvara/vodiča stalnog postava. Radit će na suorganizaciji manifestacija i akcija unutar Galerije: hrvatske Noći muzeja, europske Noći muzeja, Dana otvorenih vrata HAZU, Dana Gradske četvrti Donji grad te drugih manifestacija sukladno odlukama Uprave Akademije. Nadzirat će i predlagati rješenja za kvalitetnije tehničko osiguranje stalnog postava, organizirat će smještaj i pohranu slika u obje spremnice. Vršit će pripremu prostora i biti tehnička podrška u izvedbi predstojećih povremenih izložbi u dvorani X galerije. Redovito će obavljati kontrolu rada protupožarnog i protuprovalnog sustava galerije i pomagati kustosima u administrativnim i ostalim poslovima. Organizirat će izdavanja slika iz fundusa galerije te dostave i otpremanje umjetnina za povremene izložbe i druge posudbe.

Nastavit će upisivati i pohađati tečajeve, edukacije te stručne skupove i kongrese u organizaciji Muzejskog dokumentacijskog centra, Hrvatskog državnog arhiva, Hrvatskog muzejskog društva i drugih sličnih ustanova radi daljnjeg stručnog osposobljavanja te realizirati moguć posjet jednom od specijaliziranih sajмова muzejske opreme u inozemstvu.

Galerijske aktivnosti

U povodu međunarodnog Dana muzeja u svibnju mjesecu 2017. godine Galerija će sudjelovati u akciji svih zagrebačkih muzeja i galerija, s prigodnom radnom bilježnicom za polaznike osnovnih škola.

U povodu Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije Galerija će organizirati prigodan program.

Galerija će također sudjelovati u akciji Noć muzeja u siječnju 2017. koju organizira Hrvatsko muzejsko društvo, te u akciji »Zagrebački Donji grad«.

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Organizacija jedinica

KABINET ZA ARHITEKTURU I URBANIZAM

Kabinet za arhitekturu i urbanizam istražuje kulturno povijesno naslijeđe iz područja arhitekture, čuva i obrađuje gradivo o našim arhitektima (posebice u planoteci). i kao takav čini referentno mjesto za djelovanje arhitekata članova Razreda za likovne umjetnosti pri realizaciji njihovih znanstvenih projekata i istraživačkih studija. U sklopu Kabineta djeluje Arhiv za likovne umjetnosti, u kojem se prikuplja, čuva i obrađuje gradivo o domaćim likovnim umjetnicima (slikarima, kiparima, arhitektima) XIX. – XXI. st.. Voditelj Kabineta je akademik *Velimir Neidhardt*.

ARHIV ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Popis zaposlenih u Arhivu za likovne umjetnosti:

Viši stručni suradnici: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević

Administrator: Nives Kuvačić.

Stručni rad

U 2017. Arhiv će nastaviti s obradom dnevnog tiska i stručne periodike, a u cilju kontinuiranog praćenja i evidentiranja izložaba (likovnih i arhitektonskih) u zemlji i inozemstvu, uz izradu bibliografije (upis u informatičku bazu): Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Nastavit će prikupljanje i evidentiranje kataloga izložaba (recentnih i naknadno prikupljenih): Nives Kuvačić.

Planira se nastavak prijenosa podataka iz kartoteke autora u informatičku bazu podataka, uz dodatni unos podataka iz Zbirke fototeke i korespondencije: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Nastavit će se s unosom Zbirke kataloga u informatičku bazu: Nives Kuvačić.

Upis izložaba i kataloga u kartone autora: Nives Kuvačić.

Redovito održavanje i dopunjavanje Zbirke dokumentacije autora: Nives Kuvačić.

Rad s korisnicima: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Priprema dokumentacije i posudba materijala za izložbe: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Arhiv za likovne umjetnosti nastavit će suradnju s galerijskim i muzejskim ustanovama, kako stručnom podrškom njihovih izložbenih projekata, tako i prikupljanjem popratnog materijala.

Nastavit će se reinventarizacija svih zbirki u svrhu standardizacije upisa u računalnu bazu: Andreja Der-Hazarijan Vukić, Jasenka Ferber Bogdan, Darija Alujević.

Zahvaljujući novčanim sredstvima dobivenim iz Zaklade HAZU nastavlja se sa digitalizacijom građe Arhiva za likovne umjetnosti. u ovom slučaju građe Arhiva Salona Ullrich i to I. knjige izložaba (1910.-1927.). Dobiveni digitalni zapisi obradit će se detaljnim metapodacima te postaviti na digitalni repozitorij Hrvatske akademije (DIZBI), kako bi njihova pretraživost bila što potpunija. U slučaju da se odobre tražena sredstva od strane Ministarstva kulture RH i Grada Zagreba, nastavit će se s daljnjom digitalizacijom Arhiva Salon Ullrich, vrijednom i raznolikom građom koja ujedno čini najveći osobni fond u Arhivu za likovne umjetnosti.

Nastavit će se s provođenjem projekta usmene povijesti (*oral history*).

Znanstveno-istraživački rad

Andreja Der-Hazarijan Vukić sudjelovat će na 4. Kongresu hrvatskih povjesničara umjetnosti s radom i izlaganjem vezanim uz povijest i djelovanje Arhiva za likovne umjetnosti Hrvatske akademije, te njegovoj ulozi u razvoju nacionalne povijesti umjetnosti (Zagreb, 24.-26.studeni, 2016.).

Jasenka Ferber Bogdan nastavit će suradnju s prof. dr.sc. Stelom Fatović-Ferenčić s Odsjeka za povijest medicine i farmacije HAZU na projektu istraživanja povijesti hrvatskih ljekarni.

Darija Alujević bit će suradnica na izložbenom projektu Izazov moderne. Zagreb – Beč oko 1900., a izložba će se održati u veljači 2017. u Galeriji Klovićevi dvori.

JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

ARBORETUM TRSTENO

Organizacija jedinice

Arboretum Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Trstenom kraj Dubrovnika na svojoj površini od 28 ha objedinjuje više različitih sadržaja: renesansni perivoj s ljetnikovcem Gučetić-Gozze, romantičarski perivoj na Drvarici, zbirku kultiviranog drveća i grmlja, stari maslinik, rasadnik i staklenik, te površine pod prirodnom vegetacijom, što određuje i različite vrste djelatnosti Arboretuma. Zbirka od 470 kultiviranih vrsta drveća i grmlja smještena je najvećim dijelom na površinama renesansnog i romantičarskog perivoja.

Rad u Arboretumu odvija se u okviru Razreda za prirodne znanosti, voditelj Arboretuma je akademik *Igor Anić*, upravitelj je dipl. inž. *Ivan Šimić*, a ukupno je zaposleno 15 djelatnika.

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Nastavit će se praćenje (monitoring) promjena biljne raznolikosti na cjelokupnoj površini Arboretuma s posebnim obzirom praćenja biljnih sukcesija prirodne obnove opožarenog dijela Arboretuma.

Također će se nastaviti rad na istraživanju i praćenju invazivnih i subspontanih vrsta u Arboretumu, te iskušavanju odgovarajućeg načina iskorjenjivanja i kontrole nad njima.

Nastavit će se istraživanja povijesnog razvoja perivoja, te praćenje uloge ishrane bilja na revitalizaciju određenih biljnih vrsta.

Stručna i edukacijska djelatnost

Nastavit će se rad na stvaranju zbirke samoniklih ljekovitih i aromatičnih biljnih vrsta Dubrovačkog primorja čiji su prirodni lokaliteti većinom uništeni i oštećeni u mnogim uzastopnim požarima. Stvaranjem navedene zbirke u Arboretumu se provodi zaštita *ex-situ*, kao mjera za očuvanje komponenata biološke raznolikosti izvan prirodnih staništa uz etnobotanički i edukacijski smisao zbirke.

Edukacijska će se djelatnost provoditi kroz predavanja za vrijeme vođenja specijalnih učeničkih, studentskih i posebno organiziranih grupa posjetitelja, a obuhvaća područje kulturno-povijesne i prirodne baštine Arboretuma.

U sklopu predstojećeg 7. Tjedna botaničkih vrtova i arboretuma na nivou cijele Hrvatske, u Arboretumu će se organizirati razne radionice osnovnih i srednjih škola, te održati stručna vođenja učeničkih i grupa za građane od strane stručnih djelatnika Arboretuma.

U sklopu predstojećih Dana otvorenih vrata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti planirana su stručna predavanja te organizacija stručnih vođenja za zainteresirane posjetitelje.

Planirana je izrada stotinjak novih tablica za označavanje biljaka od elok-siranog aluminija. Novoizrađene tablice će biti usklađene s popisanim i numeriranim biljkama u dovršenoj Studiji postojećeg stanja.

Rad na obnovi i održavanju površina i građevina Arboretuma

Rad u renesansnom perivoju odvijat će se kroz redovne poslove vrtlarskog i tehničkog održavanja kultiviranih površina. Posebni i povremeni poslovi obuhvatit će odstranjivanje i kontrolu invazivnih biljaka, čišćenje i njegu pojedinih starih stabala, te uređivanje lovorova gaja čišćenjem i kultivacijom.

Rad u romantičarskom perivoju na Drvarici odvijat će se kroz poslove uzgoja i održavanja mladih nasada.

Poslovi obnove starog maslinika provodit će se primjenom odgovarajućih agrotehničkih mjera.

Planira se dodatno proširenje prostornog obuhvata povijesnog maslinika. Na navedenoj površini opožarenoj 2000. godine, prirodno se obnovio velik broj starih maslina, zbog čega se planira čišćenje terena od spontane vegetacije te njega i uzgoj maslina.

Na rasadnicima se nastavlja uzgoj sadnica biljaka potrebnih za redovitu obnovu postojećih starih nasada.

Sve travnate površine Arboretuma održavat će se košnjom, a putovi i šetnice nasipanjem, čišćenjem i redovnim održavanjem.

Nastavit će se istraživanje i obnova ljetnikovca Gučetić-Gozze.

Planiran je početak sanacije istočnog ogradnog zida koji je u lošem stanju prema izrađenom i ovjerenom projektu obnove.

Planira se završetak obnove građevine (pojate) zapadno od renesansnog perivoja, te obnova krovišta mlinice.

Nakon provedenih konzervatorsko-restauratorskih istraživanja kapelice sv.

Jerolima s izrađenim elaboratom i troškovnikom planirani su radovi obnove.

Sukladno izrađenom glavnom projektu rekonstrukcije i prenamjene mlinice planira se početak radova na obnovi mlinice.

Planirani su radovi uređenja prostora između mlinice i gospodarske zgrade prema izrađenom idejnom rješenju i glavnom projektu uređenja.

Planira se obnova mlina i preša za masline i grožđe u mlinici prema izrađenoj studiji obnove.

Planiran je početak izrade projektne dokumentacije u sklopu predloženog projekta pod nazivom »Arboretum i ljetnikovac Trsteno u Dubrovniku – obnova i revitalizacija petstogodišnje ladanjske cjeline«.

Nastavit će se obnova perivoja na Drvarici prorjeđivanjem gustog sklopa čempresa.

Ispred Neptunove fontane planirana je daljnja obnova vrtne površine i vraćanje izvorne perivojne kompozicije i atmosfere.

Nastavit će se obnova odrine ispred ljetnikovca Gučetić.

Tijekom godine je planirano izvršiti u više navrata preventivnu zaštitu visokih stabala kanarske datulje (*Phoenix canariensis*) protiv štetnika crvene palmine pipe, te zaštitu starih živica šimšira (*Buxus sempervirens*) od šimširovog moljca.

Čuvarska i protupožarna zaštita

Prema izrađenom glavnom projektu sustava video nadzora protupožarne zaštite cjelokupne površine Arboretuma planiran je početak prve faze izvođenja radova.

Arboretum će biti otvoren za posjetitelje tijekom cijele godine.

Protupožarno dežurstvo obavljat će se danonoćno tijekom cijele godine, a posebno pojačano u razdoblju požarno opasne sezone.

Uz redovne poslove protupožarne zaštite, na protupožarno važnim zonama vršit će se radovi čišćenja i održavanja protupožarnih putova i pomoćnih prosjeka.

ARHIV

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Rad Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti odvija se u skladu s odredbama Zakona o arhivskom gradivu i arhivima, Pravilnika o organizaciji i radu Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Pravilnika o zaštiti arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

Arhiv stručno skrbi o arhivskom gradivu:

1. Središnje zbirke koja sadrži rukopise i isprave, privatne ostavštine, arhiv Jugoslavenskog odbora, administrativnu pismohranu HAZU, filigranološku zbirku, zbirku zemljopisnih karata, diploma, svečanih adresa, sigilografski materijal i druge manje cjeline.

2. Orijentalne zbirke koja sadrži arabičke rukopise pisane na arapskom, perzijskom i turskom jeziku i osmanske isprave.

3. Raznim zbirkama koje na temelju odluke Predsjedništva Akademije mogu imati Akademijine jedinice u Zagrebu i izvan njega.

U sastavu Arhiva djeluju laboratorij za restauraciju i konzervaciju, fotolaboratorij i knjigovežnica.

Trenutno je u Arhivu HAZU zaposleno 7 djelatnika i to: upravitelj (viši arhivist), jedan arhivist, jedan arhivski tehničar, viši znanstveni suradnik u Orijentalnoj zbirci, restaurator, knjigoveža i fotograf.

Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje u Zagrebu na adresi Strossmayerov trg 2.

Uredovno vrijeme za stranke je svakog radnog dana od 9-15. Brojevi telefona: +385 14 895 106, +385 14 895 107, za korisnike Orijentalne zbirke +385 14 895 161 i e-mail: arhiv@hazu.hr.

Preuzimanje arhivskog gradiva i nadzor nad zbirkama

U 2017. godini preuzet će se arhivsko gradivo koje bude ponuđeno Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti od strane akademika ili drugih istaknutih osoba iz znanosti i kulture o čemu će odluku donijeti Uprava Akademije. (M. Vuković)

Jedinicama HAZU, ako to zatraže, pomagat će se stručnim savjetima u odabiranju trajnog arhivskog gradiva od registraturnog i izlučivanju registraturnog gradiva s ograničenim rokom čuvanja na način kako je to propisano Pravilnikom o

zaštiti i obradi arhivskog i registraturnog gradiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Posebnim popisom dokumenata s rokovima čuvanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je sastavni dio Pravilnika. (M. Vuković).

Nastavit će se svakodnevni nadzor nad arhivskim gradivom pohranjenim u spremištima Arhiva što obuhvaća praćenje i evidentiranje fizikalno-kemijskih i drugih uvjeta sigurnog čuvanja te poduzimanje potrebnih mjera za otklanjanje uočenih nepravilnosti. (T. Paić-Vukić, M. Vuković, I. Burnać, E. Marojević, S. Gonzi i N. Kangler).

Arhivističko sređivanje fondova i zbirki i opis gradiva

1. Obavit će se arhivističko sređivanje osobnog arhivskog fonda Mihajla Mike Starčevića; 1943/1965: kut. 1, 0,05 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade analitičkog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (M. Vuković)

2. Obavit će se arhivističko sređivanje osobnog arhivskog fonda Vladimira Stipetića (1928-); 1950-2006: kut. 50, 5,00 d/m.

Nakon obavljenog sređivanja i izrade sumarnog inventara popunit će se matični list fonda i unijeti podaci u dosje fonda. (I. Burnać)

3. Unos podatka o fondovima i zbirkama Arhiva HAZU u nacionalni arhivski računalni sustav ARHINET (I. Burnać)

4. Nastavit će se računalni unos i uređivanje podataka sumarnog popisa arhivskih fondova i zbirki Arhiva HAZU (I. Burnać, T. Paić-Vukić, M. Vuković)

5. Završit će se rad na priređivanju za objavljivanje Kataloga arapskih djela iz rukopisa Orijentalne zbirke, koji je sastavio M. Ždralović. Računalni je unos završen, a u tijeku je uspoređivanje svakog kataložnog opisa s odgovarajućim rukopisom i dopunjavanje Kataloga podacima koji nedostaju. (T. Paić-Vukić)

Revizija arhivskih fondova i zbirki i prekartoniranje

U 2017. godini nastavit će se revizija i prekartoniranje gradiva osobnih fondova iz običnih kutija u beskiselinske arhivske kutije. Po završetku revizije gradivo će se preseliti iz radnih prostorija u arhivska spremišta.

1. Nastavit će se pregled i prekartoniranje zbirke znanstvenih rukopisa, disertacija, biografija i povijesno-književnih djela, signatura HR-AHAZU-38 (stara signatura XVI – Naučna građa 20. stoljeće (36-62):

Đuro Szabo; Ivan Uličnik; dr. Valentin Putanec; Drago Škorić; Nikola Nikolić; dr. Josip Vajs; Ante Kovač; Nikola Rukavina; Julijanske škole u Mađarskoj – iz ostavštine Milana Fabijanovića; Matteo Rismondo; Aleksandar Kulmer; Robert Koprinski; Ante Bačić Grlica; Petar Turketo; Marko Kostrenčić; Stjepan

Krasnić; dr. Branimir Glavičić; Dušan Njegovan – Vojna krajina; Zlatko Turkalj; Liber de vendicione et de donacione i de maleficio; Gorničić; dr. Mirko Zjačić; Miroslava Despot; Đuro Vukres; dr. Tomislav Timet; poklon profesora Milana Simona – varia; Željko Marković

Po završetku revizije navedenih fondova i zbirki iste će se preseliti u trezor. (N. Kangler)

2. Revizija će se provesti na osobnom fondu Spiridon Brusina, signatura HR-AHAZU-17 (stara signatura XV – 48) (1845-1908); 1869-1908, kut. 20, 2,00 d/m. (N. Kangler)

Rad s korisnicima

Rad s korisnicima obuhvaća poslove kao što su korespondencija s korisnicima, pružanje stručnih usluga i informacija o građi i načinu njenog korištenja kako je to regulirano u Pravilniku o korištenju arhivskog i registraturnog gradiva Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i Pravilnika o radu čitaonice Arhiva Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.

U 2017. godini planira se da će oko 400 korisnika koristiti arhivsko gradivo u čitaonici Arhiva i da će se za njih pripremiti od 1500 do 2000 jedinica arhivskog gradiva.

Primat će se zahtjevi za skeniranje gradiva, restauraciju i uvezivanje i o tome će se voditi propisane evidencije. (N. Kangler, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

Znanstvenoistraživačka djelatnost

Planira se objavljivanje znanstvene monografije o osmanskim privatnim bilježnicama iz fonda Orijentalne zbirke i drugih zbirki. (T. Paić-Vukić)

Nastavit će se započeta suradnja s Odsjekom za etnologiju HAZU na objavi rukopisne ostavštine Luke Lukića »Klakarje – narodni život«. (M. Vuković)

Planira se početak radova na vodiču kroz arhivske fondove i zbirke Arhiva HAZU (M. Vuković)

Stručni i znanstveni djelatnici Arhiva sudjelovat će na znanstvenim i stručnim skupovima.

Ustrojavanje obveznih arhivskih evidencija

U 2017. godini nastavit će se započeto ustrojavanje Općeg inventara (našastar) Arhiva HAZU. Unijet će se svi poznati podatci, a za podatke koji se traže a nisu poznati bit će potrebno provesti istraživanje.

(M. Vuković)

Kulturno – prosvjetna djelatnost Arhiva

Djelatnici arhiva uključit će se kao stručni suradnici i u ostale izložbe koje budu organizirali pojedinci, institucije, ustanove ili udruge, na kojima će biti prezentirano arhivsko gradivo iz fondova i zbirki Arhiva HAZU.

Za manifestaciju »Dani otvorenih vrata« planira se održavanje više javnih predavanja o arhivskoj djelatnosti i radu Arhiva s naglaskom na neprocjenjivom bogatstvu arhivalija koje se čuvaju u Arhivu HAZU. Pojedini primjerci, koji su više poznati široj javnosti, bit će prezentirani na adekvatan način. (M. Vuković, T. Paić-Vukić, I. Burnać)

Izvodit će se nastava arapskog jezika na Katedri za turkologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (T. Paić-Vukić)

Izvodit će se nastava na kolegiju Hrvatska etnologija na Katedri za kroatologiju Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. (M. Vuković)

Laboratorij za restauraciju i konzervaciju

U 2017. godini planira se restauriranje sljedećeg arhivskog gradiva:

- Nastavit će se restauracija arhivskog fonda Brački arhiv, kutije 11 – 20, 22, 95, 96, 97, oko 1300 listova. (S. Gonzi)

- Restaurirat će se arhivsko gradivo signatura:

IV c 31 – 106 listova

IV c 71 – 86 listova (S. Gonzi)

- Za potrebe Kabineta grafike nastavljaju se radovi na preventivnom opremanju i restauriranju grafika, oko 600 listova. (S. Gonzi)

- Restaurirat će se i ostalo gradivo koje će biti posuđivano za razne izložbe. (S. Gonzi, E. Marojević)

Knjigovežnica

Za potrebe Arhiva HAZU planira se uvezivanje knjiga i brošura, konzerviranje i manje zahtjevno restauriranje, izrada mapa, fascikala i kutija, kaširanje fotografija i plakata. Isti radovi bit će obavljeni i za potrebe Uprave Akademije, njenih odjela i zavoda, muzejskih i drugih ustanova za njihove izložbene projekte i za potrebe stranaka, po njihovom zahtjevu. (E. Marojević)

Za Odsjek za povijest hrvatskog kazališta HAZU u tvrdi uvez bit će uvezani operetni repertoari.

(E. Marojević)

Fotolaboratorij

Fotousluge (fotosnimanje, obrada snimaka, izrada fotografija, skeniranje i digitalno snimanje):

- Planira se fotografiranje svih događanja koja će organizirati Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, oko 100 različitih događaja. (G. Kos)
- Planira se digitalizacija arhivske zbirke HR-AHAZU-70 (od D-I do D-XXI-II), Zbirka latinskih isprava (XI. – XVI. stoljeće). (G. Kos)
- Digitalizacija i umnožavanje snimaka prema zahtjevu korisnika, oko 1200 kom. (G. Kos)
- Izrada fotografija prema zahtjevu korisnika i Uprave HAZU. (G. Kos)
- Skeniranje i digitalno snimanje oko 1000 kom. (G. Kos)

KNJIŽNICA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Organizacija rada i osoblje

Uz 12 stalno zaposlenih djelatnika na puno radno vrijeme te 1 koji radi skraćeno 4 sata, planira se zaposliti dva magistra knjižničarstva u svojstvu jednogodišnjeg stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa. Do 28. travnja 2017. u istom svojstvu radit će magistra knjižničarstva Marija Novokmet.

Tijekom 2017. sudjelovat će se u radu Hrvatskoga knjižničarskog društva te će se pratiti rad Udruženja europskih znanstvenih knjižnica – LIBER te po potrebi davati stručne savjete. Planira se izlaganje o Digitalnoj zbirci HAZU (DiZ-bi.HAZU) na skupu 15. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica u proljeće 2017. (Lovran, Opatija) te Arhivi, knjižnice, muzeji u studenom 2017. (Rovinj, Poreč). Prisustvovat će se uglavnom domaćim i to prvenstveno zagrebačkim stručnim i znanstvenim skupovima i seminarima iz knjižničarstva.

Popisi Akademijinih izdanja

Nastavit će se prikupljanje i analitička obrada Akademijinih izdanja koja će se objavljivati tijekom 2017. godine. Koncem godine će se izraditi popis Akademijinih izdanja objavljenih u 2017. godini, koji će biti tiskan naredne godine kao prilog u Ljetopisu.

Prema raspoloživom vremenu jedinog predmetnog stručnjaka u Knjižnici koji obavlja sadržajnu obradu za sve knjige u Knjižnici te gotovo sva nova AKademi-jina periodička izdanja nastavit će se sadržajna obrada Akademijinih izdanja koji su iz Popisa izdanja Jugoslavenske akademije 1867-1985 (1986.) od 2006. do 2012. upisani u računalnu bazu podataka.

Odjel za izdavačku djelatnost nastavit će sustavnu pohranu digitalnih zapisa novih Akademijinih izdanja u repozitoriju DiZbi.HAZU, započetu 2016. g. Obradu i objavu na internet sukladno autorskopravnom statusu novih izdanja obavljat će i nadalje Knjižnica također u repozitoriju DiZbi.HAZU.

Izgradnja knjižničkog fonda i razmjena publikacija

Očekuje se da će se fond knjiga i časopisa i na dalje popunjavati gotovo isključivo razmjenom i darovima te da će sredstva za kupnju knjiga biti dostatna za nekoliko najnovijih svezaka dviju enciklopedija u pretplati: Allgemeines Künstlerlexikon (sv. 90-92) i Enzyklopädie der Kirchenmusik (sv. 7). Posebna pažnja posvetit će se prikupljanju radova naših akademika, uglavnom iz darovanih izvora i razmjenom. Dio prinova i nadalje će sačinjavati darovane knjige, koje Knjižnica dobiva na dar od Uprave Akademije te znanstvenika iz Hrvatske i inozemstva.

Pretplata časopisa se u 2016. obavila samo za 4 časopisa (Glas koncila, Priroda, Vjesnik bibliotekara HKD, Riječ). Plan nabave bit će moguće sastaviti kada budu poznata sredstva za nabavu za 2017. g. U oskudici novčanih sredstava koju predviđamo, ne očekujemo da ćemo nabavljati elektroničke baza podataka.

Razmjena Akademijinih izdanja nastojat će se odvijati djelomično u e-okruženju, a na osnovi pohranjenih primjeraka u repozitoriju DiZbi.HAZU i prema mogućnostima njegovog softvera koji se dopunio modulom za razmjenu. Nastavit će se anketiranje institucija u svijetu i Hrvatskoj o tome da li prihvaćaju e-izdanja u zamjenu za tiskana. Prema dobivenim rezultatima u upitniku provedenom u 2016., dio periodičkih izdanja razmjenjivat će se elektroničkim putem, a dio će se u Hrvatskoj i dalje slati poštom. S partnerima iz Hrvatske, a svakako s onima iz Zagreba, nastojat će se dogovoriti da sami preuzimaju knjige u Priručnoj knjižari.

Obrada knjižničkog fonda

Svakodnevno će se raditi na formalnoj i sadržajnoj obradi novih knjiga i časopisa, te retrospektivnoj konverziji kartičnoga kataloga tj. prijenosu kartičnog kataloga u računalnu bazu podataka. U 2017. godini se planira rekatalogizirati oko 12.000 naslova koji su za sada obrađeni samo u kartičnom katalogu. Na tom poslu će raditi jedan trajno zaposleni dipl. knjižničar na pola radnog vremena te očekujemo dva dipl. knjižničara zaposlena na jednu godinu na knjižničarskom radnom mjestu bez zasnivanja radnog odnosa. Drugi katalogizator redovito će obrađivati darovane knjige i one koje pristižu razmjenom.

Bude li moguće osigurati financijska sredstva za za testiranje softverske platforme Indigo na kojoj radi DIZbi.HAZU, u 2017. bi se obrada novih Akademijinih izdanja obavljala isključivo u jednom programu i to onomu u kojemu radi digitalni repozitorij, tj. Indigo.

Trezor

Nastavit će se katalogizacija neobrađenih starih knjiga te rekatalogizacija odnosno retrospektivna konverzija zapisa iz kartičnog kataloga u računalnu bazu. S obzirom da je dovršen pregled i dopuna zapisa knjiga koje su prilikom selidbe knjižnice iz općeg knjižnog fonda premještene na trajnu pohranu u trezor, u planu je fizičko objedinjavanje svih knjiga koje imaju signature sa sufiksom »-R« i »-Rn«. Radi se o knjigama koje su naknadno povučene u trezorsku zbirku.

Sredstvima Ministarstva kulture planiraju se restaurirati sljedeće tri knjige: 1.Divković, Matija. Besiede Divkovića svarhu Evandelia nedielnieh, Venecija, 1616. (Sign.: R-643b); 2.Pistule i evanjelja po sfe godišće harvatskim jezikom stumačena.../ [Bernardin Splićanin], Venecija, 1586.; 3.Transit svetog Jerolima, Senj, 1508., (na glagoljici, jedini potpuni primjerak). Sredstvima grada Zagreba planira se urediti dio fonda u trezoru koji se sastoji većinom od izdanja u obliku brošura i slobodnih listova. Taj bi se dio građe zaštitio kutijama od beskiselin-skog kartona različitih dimenzija.

Uobičajene mjere zaštite građe provodit će se svakodnevno. Valjat će nastojati da se uređaji za vlaženje i odvlaživanje prostora redovito servisiraju.

Digitalizacija, repozitorij DiZbi.HAZU i projekti

Sredstvima Zaklade HAZU dovršit će se u 2016. započeta digitalizacija i obrada nakladničkog niza Radovi Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru 1954-1997 (32 sv., 14.100 stranica) te će se nastaviti sustavno pohranjivanje i obrada novih Akademijinih izdanja iz 2017. godine u repozitorij DiZbi.HAZU.

U 2016. g. Zaklada ADRIS je Knjižnici dodijelila sredstva za izradu portala *Znameniti i zaslužni Hrvati*. Projekt obuhvaća izradu tematskog portala s pristupom digitaliziranim dokumentima kulturnih i umjetničkih institucija u zajednici arhiva, knjižnica i muzeja. Omogućit će pobiranje (harvestiranje) metapodataka i digitaliziranih objekata koji su smješteni u različitim repozitorijima, a vezani su uz znamenite i zaslužne Hrvate iz svih područja znanosti, umjetnosti i života uopće. U prvoj, pilot fazi razvoja obradit će se već postojeći digitalizirani objekti koji su vezani uz hrvatskog povjesničara, književnika, političara i bibliofila Ivana Kukuljevića Sakcinskoga, kojemu se 2016. g. obilježava 200. godišnjica rođenja. Četiri institucije surađuju u projektu: HAZU kao koordinator projekta s 53 Kukuljevićevih radova, Nacionalna i sveučilišna knjižnica nadzirat će primjenu standarda i protokola struke, Knjižnice grada Zagreba s 4 knjige te Državni arhiv u Varaždinu s 1374 autografnih pisama. Projektom se potiče pristup i diseminacija nekomercijalnih kulturnih i umjetničkih sadržaja. Prema propozicijama natječaja projekt će biti gotov do 31. svibnja 2017.g.

U području digitalizacije Knjižnica je za 2017. prijavila sljedeće projekte, čija realizacija ovisi o ishodu natječaja:

Gradskom uredu za obrazovanje, kulturu i sport:

-- Tematski portal A(o)Z – Akademija (o) Zagrebu, koji bi okupio i u digitalnom okruženju predstavio sve što je Akademija u svojoj povijesti prikupila u svojim zbirka građe ili objavila u svojim izdanjima, a povezano je uz povijest, kulturu, znanost i umjetnost Zagreba. Portal bi se ustrojio kao zasebna zbirka unutar Digitalne zbirke HAZU (<http://dizbi.hazu.hr>) i sadržavao bi, prema koncepciji repozitorija, isključivo Akademijinu građu, o Zagrebu. Trenutno je u DiZbi.HAZU oko 9.000 objekata o Zagrebu, 54 knjige i 1460 stranica članaka treba digitalizirati, a valja računati i na nova izdanja o Zagrebu koja će se tek pojaviti. Sljedeće su tematske skupine: Kultura i umjetnost, Arhitektura i urbanizam, Znanost i obrazovanje, Turizam, Promet, Povijest, Gospodarstvo i poljoprivreda, Medicina i zdravstvo, Sport.

Ministarstvu kulture RH:

-- Obogaćivanje repozitorija DiZbi.HAZU metapodacima iz računalnoga kataloga Knjižnice. Cilj programa je povezivanje metapodataka iz računalnoga kataloga HAZU Knjižnice s metapodacima iz Digitalne zbirke HAZU, u svrhu obogaćivanja metapodatkovnog korpusa u repozitoriju, jedinstvenog pristupa podacima o građi u tiskanom i elektroničkom obliku, boljoj vidljivosti na internetu te racionalizaciji obrade građe. Projekt bi zapravo omogućio prelazak na novu programsku platformu za katalogizaciju građe te postupno napuštanje dosadašnjeg programa ISIS, koji je zastario i nekompatibilan s novim programima (npr. s Windows platformom).

Knjižnica će koordinirati radom 15 Akademijinih jedinica uključenih u DiZbi.HAZU i održavati jednom na mjesec sastanke tima. Nastavit će se s organiziranjem radionica o korištenju repozitorija DiZbi.HAZU i web kataloga Knjižnice.

Također se planira daljnji razvoj repozitorija DiZbi.HAZU, posebno u dijelu normiranih metapodataka te tehničke osnove sustava za preuzimanje sadržaja. O financijskim sredstvima ovisit će realizacija personaliziranih sučelja za prikaz Akademijinih jedinica i članova Akademije te istraživača, kako bi se omogućio pregled svih fondova u nekoj Akademijinoj jedinici odnosno pregled i pristup svim radovima članova Akademije u punom tekstu.

Razmatrat će se pitanje agregiranja metapodataka u Europeanu, osobito nakon prestanka rada The European Library krajem 2016.g. te uvođenja novog modela financiranja od strane Europeane, koji je načelno najavljen u zadnjem tromjesjeću 2016.g.

Planira se za oko 430 novih Akademijinih izdanja znanstvenih članaka i priloga u zbornicima dodijeliti DOI oznake. Svi radovi bit će prije tiskanja obrađeni u repozitoriju DiZbi.HAZU, gdje će se generirati DOI oznaka, koja će biti otisnuta in a tiskanom izdanju.

Revizija posudbe, pohrana i zaštita fonda

Ponovno će se potaknuti vraćanje dugovanja knjiga iz stare kartoteke posudbe, koja nakon revizije u 2015. godini i na dalje sadrži oko 500 nevraćenih reversa (oko 600 knjiga), iz razdoblja do 2009. godine. Redovito će se slati opomene za nevraćenu građu, koja je od trenutka uvođenja računalne evidencije posudbe svedena na minimum.

U dogovoru s Akademijinim Arhivom i knjigovežnicom planira se uvezati samo 10 knjiga, zbog ograničenih kapaciteta knjigovežnice.

Klimatski uvjeti u spremišnim prostorima redovito će se kontrolirati, posebno u trezoru gdje temperatura povremeno prelazi preporučene vrijednosti, osobito ljeti.

Izložbe i manifestacije u Knjižnici

U Knjižnici će se prirediti izložbe knjiga te ad hoc kraće prigodne izložbe na pokretnim stalcima, a u izložbenoj vitrini za staru knjigu bit će izlagani primjerci knjiga iz trezora. U atriju Akademijine Palače na Zrinskom trgu 11 u siječnju 2017. priredit će se izložba Akademijinih izdanja objavljenih u 2016.g.

Sljedeće izložbe bit će priređene u ulaznom hodniku Knjižnice: 1. gostujuća izložba Hrvatskog muzeja medicine i farmacije pod radnim naslovom Lijekovi tvornice »Kaštel« u *Diariumu medici* i predlošcima za reklamne plakate dizajnera Pavla Gavranica – (studeni 2016.-siječanj 2017.)

2. Gostujuća izložba Odsjeka za povijest hrvatske književnosti: Povijest Društva hrvatskih književnika 1900.-1971. – Dokumenti. (1.10.2017.-30.11.2017.)

3. Knjižnica HAZU: izložba pod radnim naslovom: 150 godina Rada HAZU

4. u vitrini za staru knjigu izložiti će se dio donacije g. Mihajla Starčevića i to rijetke knjige, čiji su malobrojni primjerci sačuvani nakon nacističkog spaljivanja i uništavanja židovske baštine: *Der Pojaz von Karl Emil Franzos, 1905., Die Haggadah des Kindes (in German & Hebraic), 1936.*

U čitaoničkim prostorima nastavit će se priređivati izložbe mladih umjetnika slikara. U tu svrhu su zatražena sredstva od Gradskog ureda za obrazovanje, kulturu i sport za nabavku nosača i dodatne opreme za izlaganje slika. Mlada akademika slikarica Katarina Ferek Petrić prva je autorica s kojom su obavljani preliminarni dogovori o izlaganju radova u 2017. g.

Nastavit će se promovirati rad Knjižnice na svim razinama, od usmenog kontakta, obavijesti elektroničkom poštom te obavijestima na web stranici Knjižnice i Facebooku.

Knjižnica će sudjelovati u manifestacijama Noć muzeja 2017. programom pod radnim naslovom Digitalno doba (27. siječnja 2017.) i Noć knjige (23. travnja 2017.) prigodnim programom.

ODBORI I DRUGA TIJELA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

EDICIJA »HRVATSKA I EUROPA«

Engleski prijevod IV. sveska edicije Hrvatska i Europa i njegova lektura obavljena su još u 2010., ali je tek nedavno sklopljen ugovor urednikom engleskoga izdanja toga sveska. On radi na priređivanju sveska za tisak.

Francuski prijevod IV. sveska i njegova lektura dovršeni su do jeseni 2011., a u međuvremenu dovršen je i urednički rad na tekstu i svezak je spreman za tehničku obradu (slog, likovna obrada prema hrvatskome izdanju) i izdavanje.

Kao glavni urednik IV. i V. sveska edicije akademik *Mislav Ježić* 2017. morat će nastaviti i dovršiti urednički se rad na petome svesku edicije »Hrvatska i Europa. XX. stoljeće« (od 1918. do XIX st.) na hrvatskome jer se još pripremaju ilustracije za svezak i pišu legende. Stoga se objavljivanje mora planirati za 2017. godinu.

HRVATSKO POVJERENSTVO ZA GEODEZIJU I GEOFIZIKU

Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku (HPGG) Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti potiče i koordinira znanstvene aktivnosti u području geodezije i geofizike u Republici Hrvatskoj te vodi brigu o članstvu Republike Hrvatske u Međunarodnoj uniji za geodeziju i geofiziku (International Union of Geodesy and Geophysics – IUGG). Aktivnosti IUGG-a odvijaju se u četverogodišnjim ciklusima koji su definirani generalnim skupštinama IUGG-a. Najnoviji takav ciklus započeo je 2015. godine Generalnom skupštinom koja je održana u Pragu (Republika Češka). Hrvatski su geodeti i geofizičari pribivali toj skupštini, za koju su pripremili i objavili izvješće o svom djelovanju u prethodnom razdoblju. Iste je godine izabran novi Izvršni odbor HPGG-a, a njegov je predsjednik imenovan hrvatskim delegatom pri Vijeću IUGG-a čime je, prema novim statutarnim odredbama IUGG-a, stekao pravo glasovanja u razdoblju od 1. prosinca 2015. do sljedećeg zasjedanja tog vijeća u srpnju 2019. godine.

Za 2017. godinu predviđeno je održavanje veze s IUGG-om s jedne strane te s članicama HPGG-a s druge strane. Napose, hrvatski delegat pri Vijeću IUGG-a redovito će sudjelovati u aktivnostima tog vijeća. Također, nastojat će se održati

stalnost uplate hrvatske članarine IUGG-u. Osim toga, u 2017. godini očekuje se angažman članova Izvršnog odbora HPGG-a u organiziranju radionice posvećene nekom aktualnom problemu hrvatske geodezije i geofizike. Temu će odabrati članovi izvršnog odbora, a izbor predavača ovisit će o sredstvima koja se prikupe članarinom. Uz uvjet da financijski uvjeti budu na razini dosadašnjih, može se očekivati da će pozvani inozemni predavač prikazati temu s globalnog stajalište, da će domaći predavač obraditi temu u njenom regionalnom, ponajprije hrvatskom kontekstu, te da će skup završiti diskusijom svih sudionika radionice.

NACIONALNI ODBOR INQUA

Sukladno osnovnoj djelatnosti Odbora planira se daljnje upoznavanje s rezultatima istraživanja geologije kvartara na području Hrvatske, s ciljem razvijanja i osnaživanja suradnje domaćih istraživača i znanstvenika, i poticanja multidisciplinarnosti. Redovito će se pratiti aktivnosti i postignuća krovne asocijacije INQUA – Međunarodne unije za istraživanje kvartara.

Organizirat će se četvrta međunarodna terenska radionica o oledbi Dinarida u Starigradu-Paklenici.

Nastavit će se organizacijske pripreme i organizirat će se 5. regionalni znanstveni skup o geologiji kvartara, predviđen za studeni 2017. godine.

I dalje će se raditi na jačanju interesa studenata diplomskih studija za istraživanjem kvartara, pa je sukladno tome u planu niz stručnih i znanstvenih predavanja koja će održati članovi Odbora i suradnici iz različitih institucija.

U siječnju 2017. godine u planu je održavanje redovite godišnje skupštine.

ODBOR ZA KOORDINACIJU RADA ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKIH I UMJETNIČKOGALERIJSKIH JEDINICA

Odbor će nastaviti rad na koordinaciji rada znanstvenoumjetničkih i muzej-skogalerijskih jedinica Akademije u skladu s potrebama i zahtjevima Uprave kao i jedinica.

ODBOR ZA MEĐUNARODNU SURADNJU

Tijekom 2017. godine Odbor za međunarodnu suradnju djelovat će u sljedećem sastavu: akademkinja *Milena Žic Fuchs*, predsjednica Odbora (imenovana u 2. mandat odlukom Predsjedništva od 29. rujna 2016.), akademik Davorin Rudolf, akademik Mladen Žinić (imenovan odlukom Predsjedništva od 29. rujna 2016.), akademik Vlatko Silobričić, akademik Dragan Dekaris, akademik Mislav Ježić, akademik Ante Stamać, akademik Velimir Neidhardt, prof. dr. sc. Vjera Katalinić, akademik Božidar Liščić te kao dodatni članovi akademik Ivo Šlaus i akademik Dario Vretenar.

Članovi Odbora za međunarodnu suradnju i drugi članovi Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti aktivno će sudjelovati u radu raznih međunarodnih organizacija i odbora. Akademik *Pavao Rudan*, glavni tajnik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, koji je izabran za predsjednika Euro mediteranske akademske mreže (Euro Mediterranean Academic Network – EMAN) u rujnu 2016. godine aktivno će sudjelovati u radu navedene organizacije te inicirati nove oblike suradnje s relevantnim i srodnim organizacijama. U tom smislu produbit će se daljnja suradnja s Francuskom akademijom znanosti, koja je krovna organizacija *Groupe interacademique pour le developpment (GID)*, unutar koje djeluje EMAN.

Predsjednica Odbora za međunarodnu suradnju, akademkinja *Milena Žic Fuhs* u 2017. godini nastavit će djelovati u svojstvu članice Savjetodavnog odbora NET4SOCIETY (*Transational Cooperation among National Contact Points for Socioeconomic Sciences and Humanities*), Upravnog odbora programa HERA (*Humanities in the European Research Area*), Znanstvenog vijeća za prosudbu francuskih instituta izvrsnosti (*Conseil Scientifique de Réseau Français des Instituts d'Études Avancées – RFIEA*), Znanstvenog savjetodavnog odbora CLARIN – ERIC-a (*Common Language Resources and Technology Infrastructures*), Znanstvenog savjetodavnog odbora za društvene i humanističke znanosti All European Academies (ALLEA), Upravnog odbora za ESOF 2018 (*European Science Open Forum*), Radne skupine HERCULES (*Higher Education Research and Culture in European Society*) Academie Europee te Savjetodavnog odbora *Europeanae*.

Krajem 2016. godine, a poglavito u 2017. godini akademkinja *Milena Žic Fuchs* započēt će s radom u *High Level Group on maximizing the impact of EU Research and Innovation programmes*, tijelu Europske komisije važnom za osmišljavanje temeljnih smjernica znanstvenih istraživanja i inovacija u EU, u koje je izabrana u listopadu 2016. godine.

Ostali predstavnici Akademije nastavit će rad u organizacijama u koje su predloženi i to: akademik *Ivo Šlaus* kao član Vijeća EASAC-a (*European Acade-*

mies Science Advisory Council) i akademik Nenad Cambi kao predstavnik Akademije u Međunarodnoj uniji akademija.

Akademika Ivu Šlausa početkom 2016. Europska Komisija imenovala je za člana Research, Innovation and Science Policy Experts (RISE) High Level Advisory Body (HLAB), unutar kojega predsjedava grupom *Otvoreno prema svijetu*, te će rad u tom tijelu nastaviti i u 2017.

Akademik *Dario Vretenar*, dodatni član Odbora za međunarodnu suradnju, kao predsjednik Upravnog odbora Hrvatske zaklade za znanost sudjeluje u radu Upravnog vijeća Science Europe, Odbor za međunarodnu suradnju na taj će način održavati vezu sa Science Europe.

Hrvatska akademija, koordinator programa HERA (*Humanities in the European Research Area*) tijekom 2017. godine sudjelovat će u izradi prijave za ERA-NET Co-fund za HERA JRP 4 Public Space. Također će se intenzivirati suradnja s Ministarstvo znanosti i obrazovanja koje financira program.

U 2017. nastavit će se suradnja s ALLEA-om i EASAC-om te aktivnije sudjelovanje u okviru predloženog projekta *Coordinating scientific advice for policy making provided by the European networks of Academies*. Suradnja će biti intenzivnija s ALLEA-om s kojom se pokreće rad na projektu »Elaboration of a Concept for a European Academies Internet Gateway (AGATE)«, koji je ALLEA inicirala, a izradu projektnog prijedloga za natječaj programa Obzor 2020 vodit će Unija njemačkih akademija i Austrijska akademija znanosti, uz pomoć ostalih europskih akademija. Namjera je projekta AGATE opojmljivanje i prijedlog realizacije objedinjenja digitalnih baza europskih akademija s ciljem prezentacije raznih izdanja, podataka i projekata s područja humanističkih i društvenih znanosti putem virtualne biblioteke svih europskih akademija.

Riječ je o budućim megakatalogima, rječnicima, digitalnim izdanjima knjiga kojima će se moći pristupiti putem linkova, zatim o centralnom mjestu za istraživače i pregled tekućih projekata s područja humanistike gdje će biti prezentirane razne metodologije te mogućnost razmjene i planiranje međunarodnih projekata.

Bilateralna suradnja i suradnja s ostalim međunarodnim znanstvenim organizacijama odvijat će se sukladno odobrenim financijskim sredstvima za 2017. godinu. Odbor će poticati suradnju tijelima u drugim institucijama koja se bave međunarodnom znanstvenom suradnjom, poglavito s ostalim sveučilištima u Republici Hrvatskoj, Hrvatskom zakladom za znanosti i Ministarstvo znanosti i obrazovanja.

ODBOR ZA NAGRADE

Po raspisanom natječaju (u studenome 2016.) za dodjelu nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Odbor za nagrade u ožujku 2017. utvrdit će prijedloge (nakon što će oni biti razmatrani u Razredima) za dodjelu nagrada za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća u Republici Hrvatskoj u 2016. i uputiti ih Predsjedništvu Akademije radi donošenja odluke.

U studenom 2017. Odbor za nagrade raspisat će i objaviti u dnevnom tisku natječaj za dodjelu nagrade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2017. godinu.

Odbor za nagrade od 25. veljače 2015. radi u sastavu: predsjednica Odbora akademkinja *Alica Wertheimer Baletić*, akademkinja Koraljka Kos, akademkinja Anica Nazor, akademik Marko Tadić, akademik Slavko Matić, akademik Josip Madić, akademik Zvonimir Mrkonjić, akademik Igor Fisković i akademik Božo Udovičić. Mandat Odbora istječe 25. veljače 2019. godine. Tajništvo Odbora vodi Alenka Smrečki, dipl. iur.

ODBOR ZA OBNOVU I RAZVITAK ARBORETUMA TRSTENO

Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno pratit će i usmjeravati realizaciju programa koji je predložila uprava Arboretuma Trsteno. Također će nastaviti s planiranjem i provođenjem sustavne obnove povijesnih zgrada i parkovnih površina u Arboretumu. Sredstvima koja će se tražiti od Ministarstva kulture RH, nadležnih fondova i drugih izvora dovršit će se neophodna konzervatorsko-restauratorska istraživanja da bi se moglo započeti s radovima obnove. Na temelju već dovršenih konzervatorsko-restauratorskih istraživanja i izrađenih smjernica planira se obnova mlinice, povijesnog postrojenja za proizvodnju maslinova ulja koji su smješteni u mlinici, pristupnog prostora ispred mlinice te kapelice sv. Jeronima. Neophodno je obnoviti i djelomično urušeni istočni ogradni zid koji pripada renesansnom perivoju. Također će se nastojati nastaviti radovi na dovršenju opsežne obnove i dogradnje Pojate, zgrade u koju će biti smještena uprava Arboretuma i sadržaji namijenjeni posjetiocima. Svi predviđeni radovi će se ostvariti s obzirom na sredstva koja će u tu svrhu biti dodijeljena od Ministarstva kulture RH i drugih izvora.

Odbor je planirao nastaviti i po mogućnosti dovršiti prikupljanje dokumentacije potrebne radi prijave na međunarodne fondove EU namijenjene obnovi i revitalizaciji povijesnih građevina.

ODBOR ZA STATUT

Odbor za statut Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti djeluje na sjednicama i sastaje se po potrebi na zahtjev Predsjedništva ili Uprave Hrvatske akademije.

U 2017. Odbor ne planira održavanje sjednica osim ako to od njega zatraži neko od spomenutih tijela Akademije.

ODBOR ZA SURADNJU S HRVATSKIM SVEUČILIŠTIMA

Obzirom da su aktivnosti Odbora u 2016. godini bile usmjerene prema glavnim, dugoročno prisutnim, problemima visokog školstva, reforme obrazovanja i razmatranju strateških dokumenta na području znanosti i tehnologije, u 2017. godini nastavit će se djelovanje u tim područjima. 1. Temeljem dva održana tematska okrugla stola u Bolonjskom procesu, i to u Osijeku (Osječka deklaracija) i Zagrebu, nastavit će se suradnja sa sveučilištima i Rektorskim zborom u izradi završnog dokumenta, uvažavajući i stavove Nacionalnog vijeća za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj. 2. U praćenju Strategije obrazovanja, znanosti tehnologije bitni su i stavovi o kurikularnoj reformi. Tu će Odbor pripremiti sve potrebno za donošenje mišljenja i stavova HAZU (Predsjedništvo i Uprava HAZU). 3. Po pitanju uključivanja Hrvatske u europski znanstveni prostor planira se organizacija okruglog stola o centrima izvrsnosti i drugim instrumentima uključivanja u europski znanstveni prostor.

Načini djelovanja odbora: 1. Aktivnosti uskladiti s inicijativama Predsjedništva i Uprave HAZU u skladu sa Statutom HAZU. 2. U tematskom okruglom stolu o europskom znanstvenom prostoru suradnja s Odborom za međunarodnu suradnju HAZU. 3. Intenzivnija suradnja sa svim razredima HAZU preko članova Odbora koji su delegirani iz pojedinih razreda. 4. Tematski okrugli stolovi i konferencije.

ODJEL ZA ZAŠTITU I ODRŽAVANJE IMOVINE I KULTURNIH DOBARA HAZU

U 2017. godini, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti predviđa kao i prethodnih godina, iz zasebne stavke Državnog proračuna RH – tekuće i investicijsko održavanje – obavljati manje, nužne građevinske, obrtničke i instalaterske zahvate, sanacije nastalih građevinskih oštećenja na zgradama i kvarova na instalacijama uslijed upotrebe zgrada. Međutim s obzirom na ponovljeno, i u puno većoj mjeri nego prošlih godina, izraženo ograničenje godišnjih predviđenih sredstava iz Državnog proračuna, sve će se aktivnosti odvijati u smanjenom obimu u odnosu na protekle godine. Građevine u vlasništvu Akademije pretežno su zaštićene građevine kulturne graditeljske baštine, te će se takvo reducirano održavanje nužno znatno odraziti i na kvalitetu održavanja zgrada, što smatramo krajnje negativnom okolnošću obzirom na vrijednost, značaj, te vijek trajanja građevina o kojima vodimo brigu s naslova tekućeg održavanja. U okviru navedenog tekućeg održavanja Akademijinih zgrada, bit će obuhvaćeno kao i svih prethodnih godina, kontinuirano tehnološko održavanje svih sistema instalacija kao i njihovo servisiranje i periodične kontrole, u skladu sa zakonskim propisima.

Već spomenuto značajno ograničenje sredstava Državnog proračuna odnosi se prvenstveno na kapitalne projekte koje je Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti bila je prisiljena u 2012., 2013., 2014., 2015. i 2016. godini obustaviti, iako je realizacija bila započeta i to kao višegodišnji planirani Kapitalni projekti. Nastavak projekata bit će eventualno moguće utvrditi tek po donošenju Državnog proračuna za 2017. godinu. S time u svezi, navodimo kao primjer prvenstveno sanaciju i adaptaciju krovništva po ishodoj dozvoli za izvođenje radova Zavoda za zaštitu spomenika i kulturne baštine na zgradi HAZU, Hebrangova 1 u Zagrebu.

U 2017. godini nastavit će se Projekt ishodenja energetskih certifikata za građevine HAZU koje smo kao javna ustanova zakonski dužni izraditi, kao i obavljanje pripreme tehničkih podataka i dokumentacije za sudjelovanje i natjecanje u postupcima za osiguranje sredstava pri mjerodavnim ministarstvima i europskim fondovima.

POVJERENSTVO ZA DEFINIRANJE I PROMICANJE ZNANOSTI OD NACIONALNOG ZNAČAJA

1. Predložit će se održavanje tematske skupštine Akademije na kojoj bi se raspravljalo o znanstvenim domenama od posebnog nacionalnog značaja: kriterijima vrsnoće, publiciranju, financiranju.
2. Na osnovu rasprava izradit će se prijedlog temeljnog dokumenta o znanstvenim domenama od posebnog nacionalnog značaja.
3. Potaknut će se preporuke o temeljnom financiranju znanstvenog rada, posebno domena od nacionalnog značaja, čime bi se podigla konkurentnost znanosti u RH i povećalo povlačenje EU fondova
4. Potaknut će se redefiniranje strategije znanstvenog rada u RH, posebno domena od nacionalnog značaja u skladu s europskim znanstvenim smjernicama.

ZAKLADA HAZU

Zaklada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u 2017. godini ostvarivat će svoje ciljeve iskazane u Statutu Zaklade, a sve u nastojanju unapređenja kulture, odgoja, obrazovanja, umjetnosti znanosti gospodarskog, političkog i sveopćeg napretka u Republici Hrvatskoj.

Odlukom Upravnog odbora Zaklade raspisat će se 19. Javni natječaj za dodjelu sredstava Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti za 2017. godinu.

Sastanak Upravnog odbora Zaklade održat će se u lipnju 2017., kako bi se raspodjela sredstava po Javnom natječaju (objava u prosincu 2016. godine – završetak u veljači 2017.), odradila tijekom mjeseca rujna 2017. godine.

Ukupan iznos sredstava za 19. Javni natječaj bit će u skladu s realnim prihodima od kamata na oročenu glavnici, a očekuje se da će biti na razini prethodne godine, 1.700.000,00 kuna.

U Natječaju raspisat će se i dodijeliti, iz posebnih fondova, pjesnička nagrada Dragutina Tadijanovića i dvije studentske stipendije studentima književnosti iz

Brodsko-posavske i Ličko-senjske županije, kao i Književna nagrada Stipana Bilića-Prcića te dvije potpore ponajboljim učenicima Gimnazije u Imotskom, koji se isplaćuju u skladu s ostavštinom Stipana Bilića-Prcića iz sredstava darovatelja.

Pjesnička nagrada Dragutina Tadijanovića dodjeljuje se već 9 godina, dok će se *Književna nagrada Stipana Bilića-Prcića* u 2017. godini dodijeliti po drugi puta.

U 2017. godini, obzirom na okolnost većih pomaka u predmetu ostavštine dr. Fedora i dr. Margite Verbič, očekuje se mogućnost realizacije obveze iz Ugovora o darovanju.

Naime, navedenim Ugovorom Zaklada Hrvatske akademije se obvezala na isplatu studentske potpore ponajboljem studentu stomatologije iz Zagreba, odnosno Zagrebačke županije, koje će se realizirati od najma kuće obitelji Verbič.

Kao i prethodnih godina, u 2017. članovi Zaklade kao i njezini prijatelji, pokušat će osigurati nove izvore sredstava Zakladi.

SADRŽAJ

UVOD

Akademik Zvonko Kusić, predsjednik HAZU.....	3
--	---

RAZREDI	9
---------------	---

Razred za društvene znanosti.....	9
-----------------------------------	---

Kabinet za pravne, političke i sociološke znanosti »Juraj Križanić«.....	10
---	----

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti.....	10
---	----

Odbor za biološku fiziku i bioinformatiku	10
---	----

Odbor za nuklearnu, atomsku i molekularnu fiziku.....	11
---	----

Razred za prirodne znanosti.....	11
----------------------------------	----

Odbor za primijenjenu genomiku.....	12
-------------------------------------	----

Razred za medicinske znanosti.....	12
------------------------------------	----

Odbor za genomiku i proteomiku u onkologiji.....	13
--	----

Razred za filološke znanosti.....	14
-----------------------------------	----

Odbor za onomastiku.....	15
--------------------------	----

Odbor za etimologiju.....	15
---------------------------	----

Odbor za hrvatski latinitet.....	15
----------------------------------	----

Odbor za leksikografiju	15
-------------------------------	----

Odbor za dijalektologiju.....	16
-------------------------------	----

Odbor za orijentalistiku.....	16
-------------------------------	----

Razred za književnost.....	17
----------------------------	----

Razred za likovne umjetnosti.....	17
-----------------------------------	----

Razred za glazbenu umjetnost i muzikologiju.....	18
--	----

Razred za tehničke znanosti.....	19
----------------------------------	----

ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKE JEDINICE.....	21
--------------------------------------	----

Antropološki centar	21
---------------------------	----

Centar za znanstveni rad – Vinkovci	22
---	----

Jadranski zavod.....	26
----------------------	----

Zavod za imunologiju i genetiku tumora.....	30
---	----

Zavod za istraživanje korozije i desalinaciju – Dubrovnik	32
---	----

Zavod za kliničku transplantacijsku imunologiju i molekularnu medicinu – Rijeka.....	33
Zavod za lingvistička istraživanja.....	34
Zavod za ornitologiju.....	36
Zavod za paleontologiju i geologiju kvartara	40
Zavod za povijesne i društvene znanosti – Rijeka s područnom jedinicom u Puli	41
Zavod za povijesne i društvene znanosti	46
Odsjek za povijesne znanosti	46
Odsjek za arheologiju.....	54
Odsjek za etnologiju.....	57
Odsjek za ekonomska istraživanja.....	58
Zavod za povijesne znanosti – Dubrovnik.....	60
Muzej i zbirka Balda Bogišića u Cavtatu	63
Zavod za povijesne znanosti – Zadar	64
Zavod za povijest i filozofiju znanosti	67
Odsjek za povijest prirodnih i matematičkih znanosti.....	68
Odsjek za povijest medicinskih znanosti	70
Odsjek za filozofiju znanosti	72
Zavod za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe	73
Odsjek za povijest hrvatske književnosti	73
Odsjek za povijest hrvatskoga kazališta.....	79
Odsjek za povijest hrvatske glazbe.....	83
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Osijek.....	87
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Požega	97
Zavod za znanstveni i umjetnički rad – Split.....	98
Zavod za znanstveni rad – Varaždin.....	100
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Bjelovar.....	108
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Križevci.....	110
Zavod za znanstvenoistraživački i umjetnički rad – Vukovar.....	111
 ZNANSTVENA VIJEĆA.....	 112
Znanstveno vijeće za antropologijska istraživanja.....	112
Znanstveno vijeće za daljinska istraživanja.....	112
Sekcija za snimanje, opću interpretaciju i GIS.....	112
Sekcija geologiju i geofiziku.....	113
Sekcija za oceanografiju.....	114

Sekcija za hidrometeorologiju.....	114
Sekcija za zaštitu okoliša i prostorno planiranje.....	114
Sekcija za arheologiju i povijesno nasljeđe.....	115
Znanstveno vijeće za državnu upravu, pravosuđe i vladavinu prava..	115
Znanstveno vijeće za ekonomska istraživanja i hrvatsko gospodarstvo.....	115
Znanstveno vijeće za energetiku.....	117
Znanstveno vijeće za graditeljstvo, obnovu i razvoj.....	118
Znanstveno vijeće za istraživačku infrastrukturu	118
Znanstveno vijeće za kazalište, radio, film i televiziju.....	119
Znanstveno vijeće za kristalografiju – Hrvatska kristalografska zajednica.....	121
Znanstveno vijeće za mir i ljudska prava.....	122
Znanstveno vijeće za naftu i plin.....	122
Sekcija za geologiju, geofiziku i geokemiju.....	123
Sekcija za naftno rudarstvo.....	123
Sekcija za preradu nafte.....	124
Sekcija za petrokemiju.....	124
Sekcija za ekonomiku naftnoga gospodarstva.....	124
Znanstveno vijeće za obrazovanje i školstvo.....	125
Znanstveno vijeće za poljoprivredu i šumarstvo	128
Sekcija za šumarstvo.....	128
Sekcija za uporabu šuma.....	129
Sekcija za stočarstvo.....	129
Sekcija za biljnu proizvodnju.....	130
Sekcija za preradu poljoprivrednih proizvoda i biotehnologiju.....	130
Znanstveno vijeće za pomorstvo.....	131
Sekcija za morsko brodarstvo	131
Sekcija za morsku brodogradnju.....	132
Sekcija za morske luke.....	134
Sekcija za morsku tehnologiju.....	135
Sekcija za hrvatsku pomorsku baštinu.....	135
Znanstveno vijeće za prirodnoznanstvena istraživanja Jadrana	136
Znanstveno vijeće za promet.....	138
Znanstveno vijeće za tehnološki razvoj.....	141
Znanstveno vijeće za turizam.....	142

Znanstveno vijeće za zaštitu prirode.....	143
MUZEJSKO–GALERIJSKE JEDINICE.....	146
Gliptoteka.....	146
Hrvatski muzej arhitekture.....	149
Hrvatski muzej medicine i farmacije.....	154
Kabinet grafike.....	158
Strossmayerova galerija starih majstora.....	164
KABINETI.....	172
Kabinet za arhitekturu i urbanizam.....	172
Arhiv za likovne umjetnosti.....	172
JEDINICE U SASTAVU STRUČNIH SLUŽBI.....	174
Arboretum Trsteno.....	174
Arhiv Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	177
Knjižnica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti.....	181
ODBORI I DRUGA TIJELA.....	186
Edicija »Hrvatska i Europa«.....	186
Hrvatsko povjerenstvo za geodeziju i geofiziku.....	186
Nacionalni odbor INQUA.....	187
Odbor za koordinaciju rada znanstvenoistraživačkih i muzejsko–galerijskih jedinica.....	187
Odbor za međunarodnu suradnju.....	188
Odbor za nagrade.....	190
Odbor za obnovu i razvitak Arboretuma Trsteno.....	190
Odbor za statut.....	191
Odbor za suradnju s hrvatskim sveučilištima.....	191
Odjel za zaštitu i održavanje imovine i kulturnih dobara.....	192
Povjerenstvo za promicanje znanosti od nacionalnog značaja.....	193
Zaklada HAZU.....	193